

AUTOPARGI LÄBISÕIT EESTIS 2008. AASTAL Lõpparuanne

MAANTEEAMET

Tallinn 2009

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

TEEDEINSTITUUT

Teadussuuna klass 2.8.

Aruanne / Research Report

AUTOPARGI LÄBISÕIT EESTIS 2008. AASTAL

VAHEARUANNE

Leping 9034 L

Vastutav täitja

T. Metsvahi “ “ juuli 2009.a.

Tallinn 2009

	SISUKORD	2
	SISSEJUHATUS	3
1	AUTOPARGI LÄBISÕIT MAANTEEDEL JA LINNATÄNAVATEL	5
1.1	Läbisõidu jagunemine maanteeliikide lõikes	5
1.1.1	Üldine olukord	5
1.1.2	Läbisõit põhimaanteedel	6
1.1.3	Läbisõit tugimaanteedel	32
1.1.4	Läbisõit kõrvalmaanteedel	41
1.1.5	Läbisõit muudel teedel	53
1.1.6	Aastase läbisõidu jagunemine maanteedel	56
1.2	Sõidukite läbisõit linnades	62
1.3	Aasta keskmine läbisõit sõidukiliikide lõikes	66
2.	JURIIDILISTE ISIKUTE SÕIDUKITE LÄBISÕIT STATISTIKAAMETI ANDMETEL	72
3	LIIKLUSOHUTUSE SUHTENÄITAJA	80
	KOKKUVÕTE	100
	SUMMARY	101
	LISAD	omaeette köide

SISSEJUHATUS

Käesolev aruanne on Maanteeametiga sõlmitud lepingu nr 9034 esimene etapp, mis sisaldab läbisõidu määramist maanteedel ja linnades, tuginevalt liiklusloenduse andmetele ning omaette teemadena: juriidilise isiku sõidukite läbisõitu (statistikaameti andmetel) ja liiklusohutuse suhtenäitajaid.

1996. aastal alustati autopargi üldläbisõidu määramise meetodika väljatöötamist selle andmestiku baasil, mida oli võimalik kätte saada. Esialgset meetodikat rakendati 1994. ja 1995. aasta läbisõidu määramiseks. Liiklusloenduse andmetele tuginev meetodika ei ole aastate jooksul sisuliselt muutunud, kuid aasta-aastalt on paranenud maantee liiklusloenduste andmebaas. Püsiloenduspunktide arvu suurenemine ja põhjalikumad liiklusloendused põhi-, tugi- ja kõrvalmaanteedel on tinginud ka meetodika täiustamise.

Liiklusloenduse täiustumisel on siiski olnud ka tagasilööke ja päevakorda on tõusnud probleeme, mida esmalt ei osatud karta. Kui 2000. aastal töötas püsiloenduspunktides 50 automaatloendurit, siis aastatel 2001-2006 on see hälbinud vahemikus 40 – 48, 2007. aastal osutusid kasutamiskõlblikuks 47 loenduspunkti tulemused. Nende hulgas on neli kaaluseadet, mis alustasid tööd alles 2006. aasta juulikuus. Võrreldes 2006. aastaga lisandus viis loenduspunkti. 2008. aastal püsiloenduspunktide arv suurenes üheksa võrra ja vanad seadmed asendati uutega. Kuna nimetatud tegevused leidsid aset aasta jooksul ja suurem osa uusi loenduspunkte valmis teisel poolaastal, siis loenduste kvaliteedi olulist paranemist võib loota järgmisel aastal.

Mitmetel aastatel loenduspunktide arv vähenes kuna ulatuslikud remonditööd teelõikudel, kus paiknesid loendurid. Kuni 2007. aastani aasta-aastalt suurenes nende nädalate arv, mil loendurid olid rivist väljas. Vahepealsed tulemused on loendusritta interpoleeritud tuginedes varasemate aastate andmetele ja tegelikult loetud perioodi liikluse muutustele. Ei ole suuremat probleemi, kui interpoleerida üksikute nädalate tulemusi. Kuid küllalt sageli esines väga pikki perioode, kui loendur ei toiminud ja veelgi hullem, et selline asi on juhtunud samas punktis mitmel järjestikkusel aastal. Nende punktide tulemuste usaldusväärsus langeb. 2007. aastal kvaliteet paranes 25-s loenduspunktis ülejäänutes jäi see kas samale tasemele nagu 2006 aastal või halvenes. 2008. aastal olukord paranes pea kõigis loenduspunktides.

Oluliseks probleemiks on ka see, et statsionaarsete automaatloendurite ja mobiilsete voolikloendurite sõidukite liigitused ei ole täielikult kooskõlas. Samuti tundub, et vanemad ja uuemad mobiilsed loendurid liigitavad sõidukeid veidi erinevalt, seejuures uuemate loendurite tulemused on usaldusväärsemad.

Juriidilisele isikule kuuluvate sõidukite läbisõidu määramisel on kasutatud Statistikaameti andmeid. Paraku jäävad need tulemused eelkõige illustreerivaks materjaliks. Põhjuseks on eelkõige see, et Statistikaameti andmetel saame läbisõidu peamiselt suuremates firmades realselt kasutusel oleva pargi kohta.

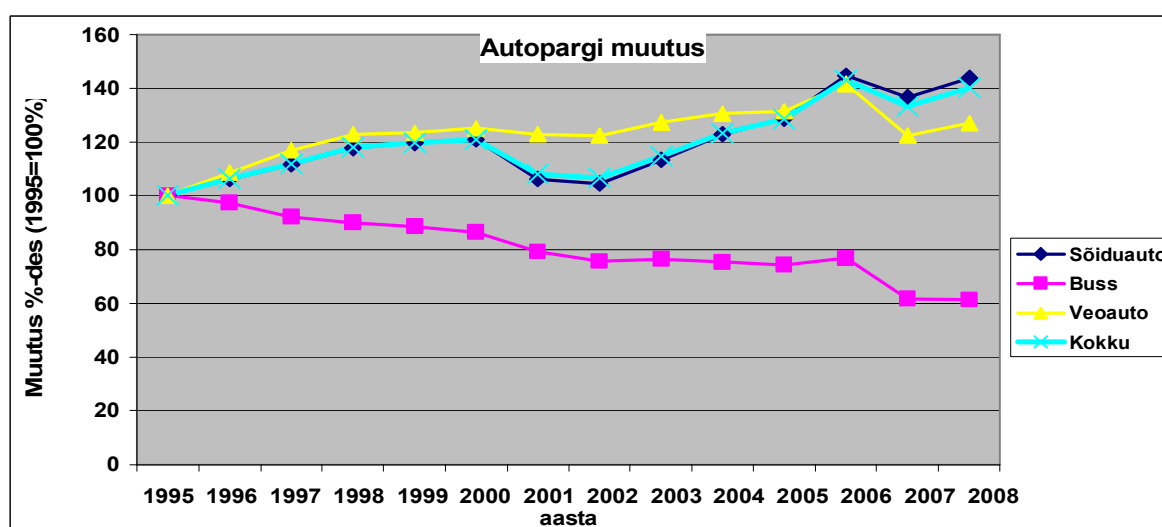
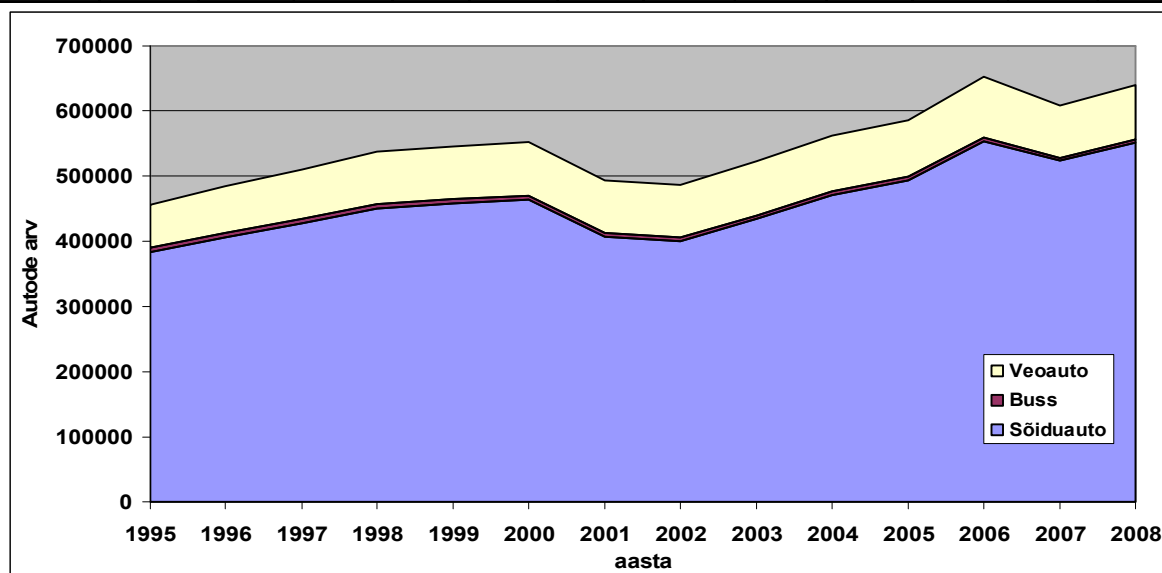
Kuigi ka maanteeliiklust käsitlev, liiklusloendustele baseeruv meetod on kaugel täiuslikkusest ja linnasisese läbisõidu määramisel on rakendatud mitmeid hinnangulisi suurus, tundub see olema usaldusväärsem teistest. Selle meetodi arvestatav positiivne külg on, et seda saab kõige paremini siduda registris olevate sõidukite arvuga. Olulised muutused on toimunud seoses ARK-is toimunud mittekasutusel olevate sõidukite mahakandmisega teatud kampaniate (puhastuste) käigus, aga mitte pidevalt. Selliseid kampaniaid on toimunud korduvalt, näiteks 2001. aastal olid seotud eelkõige sellega, et aasta jooksul kanti arvelt maha enam kui 90 000 sõidukit. Aasta jooksul vähenes registris arvel olevate sõidukite arv 58 712 võrra ja 2002. aasta jooksul veel 7 167 võrra. Seega kahe aasta jooksul vähenes sõidukite arv registris 65 879 ehk ligi 12 % võrra ja seda tingimustes, kus uute sõidukite müük on olnud

märkimisväärne. Järgnevatel aastatel autopark kasvas nii sõiduaudode kui ka veoaudode arvu lisandumise tulemusena. 2005. aasta autopargi muutus oli suhteliselt mõõdukas, aga see oli seotud sõidukite intensiivsema mahakandmisega, mitte müügi raugemisega. Tegemist oli liikluskindlustusepoolse aktsiooniga, mis soodustas kasutusel mitteolevate sõidukite arvelt maha kandmist. Üks suuremaid puhastusi leidis aset 2007. aasta juulis registris arvel olevate sõidukite arvud on esitatud tabelis S1 ja joonisel S1.

Tabel S1

Autoregistris arvel olev autopark ja selle muutus (aasta lõpu seisuga)

Aasta	Sõiduauto			Buss			Veoauto			Kokku		
	Arv	Muutus		Arv	Muutus		Arv	Muutus		Arv	Muutus	
		arvuline	%-des		arvuline	%-des		arvuline	%-des		arvuline	%-des
1995	383444			7009			65598			456051		
1996	406598	23154	6,04	6829	-180	-2,57	71304	5706	8,70	484731	28680	6,29
1997	427678	21080	5,18	6457	-372	-5,45	76605	5301	7,43	510740	26009	5,37
1998	450954	23276	5,44	6306	-151	-2,34	80617	4012	5,24	537877	27137	5,31
1999	458700	7746	1,72	6196	-110	-1,74	81030	413	0,51	545926	8049	1,50
2000	463883	5183	1,13	6059	-137	-2,21	82119	1089	1,34	552061	6135	1,12
2001	407272	-56611	-12,20	5542	-517	-8,53	80535	-1584	-1,93	493349	-58712	-10,64
2002	400697	-6575	-1,61	5306	-236	-4,26	80179	-356	-0,44	486182	-7167	-1,45
2003	433982	33285	8,31	5364	58	1,09	83430	3251	4,05	522776	36594	7,53
2004	471183	37201	8,57	5284	-80	-1,49	85732	2302	2,76	562199	39423	7,54
2005	493780	22597	4,80	5194	-90	-1,70	86201	469	0,55	585175	22976	4,09
2006	554012	60232	12,20	5378	184	3,54	92860	6659	7,72	652250	67075	11,46
2007	523766	-30246	-5,46	4310	-1068	-19,86	80280	-12580	-13,55	608356	-43894	-6,73
2008	551830	28064	5,36	4292	-18	-0,42	83350	3070	3,82	639472	31116	5,11

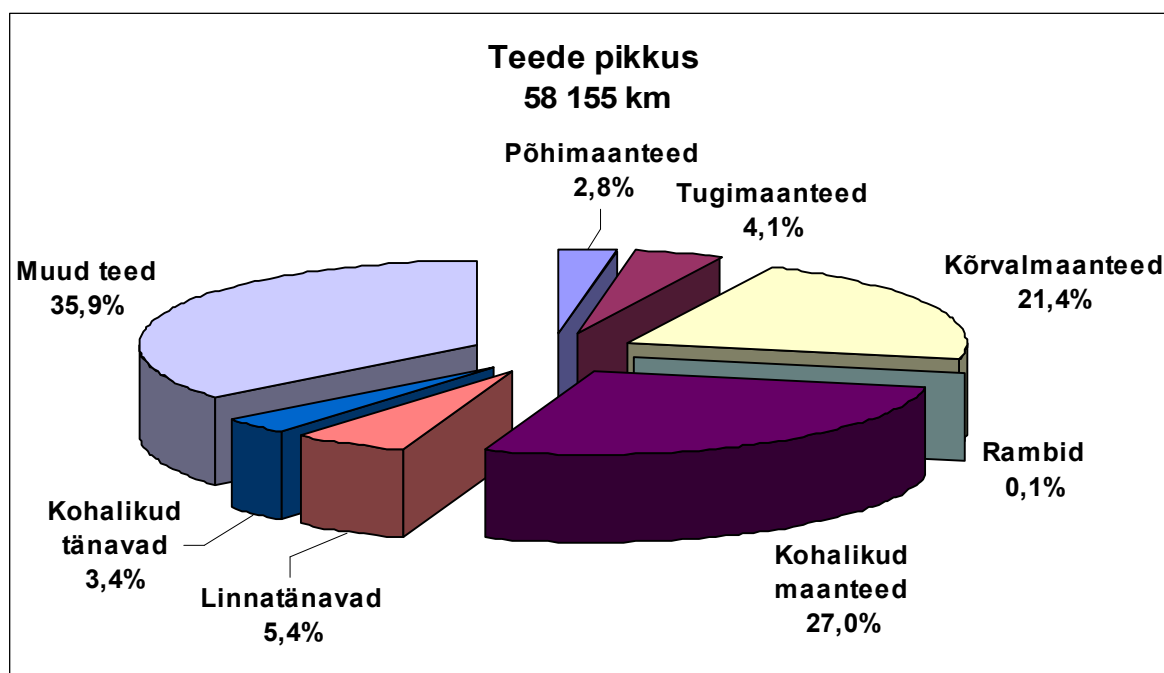
Käesoleva aruande on koostanud teadur Tiit Metsvahi (vastutav täitja) ja direktori abi Ave Eessalu.

1 AUTOPARGI LÄBISÕIT MAANTEEDEL JA LINNATÄNAVATEL

1.1 Läbisõidu jagunemine maanteeliikide lõikes

1.1.1 Üldine olukord

Eestis oli 1. jaanuari 2009 seisuga teid kokku 58 155 km, mis on 361 km võrra enam kui aasta varem. Muutus on toimunud peamiselt muude teede ja kohalike maanteede arvel. Kogu teedevõrgust 16 487 km ehk 28,4% olid riigimaanteed ja 5,4% linnatänavad ning -teed. Riigimaanteed omakorda jagunevad põhimaanteedeks, tugimaanteedeks, kõrvalmaanteedeks (alates 01.01.1999, varem nimetati neid teid kohalikeks maanteedeks) ning rampideks ja ühendusteedeks. Aasta-aastalt on suurenenud kõigi maanteeliikide pikkused seoses madalamast liigist kõrgemasse üleminekuga, kuid kõige enam on suurenenud kõrvalmaanteede pikkus. Teede olem seisuga 01.01.2009. on kujutatud joonisel 1.1.

Joonis 1.1 Teede olem seisuga 01.01.2009.

Kui 1995. aastal oli liiklusloenduste põhjal võimalik suhteliselt täpselt määrata läbisõidu see osa, mis sooritati põhimaanteedel, siis 1996. aastal oli võimalik oluliselt täpsemalt määrata ka tugimaanteedele langeva läbisõidu osa. Seda eelkõige seetõttu, et 1995. ja 1996. aasta loendustega kokku kaeti praktiliselt 89% tugimaanteedevõrgust. 1997. aastal oli loenduspunkte tugimaanteedel jällegi suhteliselt vähe ja 1998. aastal veelgi vähem. Vaid Saaremaal ja Hiiumaal oli 1998. a. loendus tugimaanteedel põhjalik. Hiiumaal ei olnud varem üldse loendusi läbi viidud. Mandril oli tugimaanteedel loendus vaid kahel maanteel, maanteel nr. 15 Rapla maakonnas ja maanteel nr. 49 Viljandi maakonnas.

Erinevatel aastatel on loetud liiklust erinevas mahu. Erinevused tulenevad mitmetest asjaoludest, milledest olulisemad on:

- muudatused maanteede liigituses
- kehtiv liiklusloenduse süsteem
- remondi tõttu ja muudel põhjustel automaatloenduspunktide väljalangemine.

2004. aastal loendas AS Teede Tehnokeskus liiklust põhimaanteedel 185-s loenduspunktis. Põhimaanteedel töötas 2004. aastal 26 ja tugimaanteedel 13 automaatloendurit. 2005. aastal olid samad näitajad vastavalt 29 ja 13. 2005. aastal AS Teede Tehnokeskus teistes

põhimaanteede loenduspunktes loendusi ei teostanud aga tugimaanteedel toimus automaatloendusele lisaks voolikloendus 125 punktis ning kõrvalmaanteedel 320 punktis. 2006. aastal töötas põhimaanteedel 30 ja tugimaanteedel 12 automaatloendurit. Põhimaanteedel toimus voolikloendus 5 punktis, tugimaanteedel 124 punktis ja kõrvalmaanteedel 15 punktis. Korralisi voolikloendusi põhimaanteedel ei toimunud, kuid seoses projekteerimistöödega sooritati loendusi maanteedel nr. 5, nr.6 ja nr.9. 2007. aastal toimus liiklusloendus 44-s püsiloenduspunktis, neis 29 paiknes põhimaanteedel ja 15 tugimaanteedel. Voolikloendused toimusid põhimaanteedel 188-s punktis. 2008. aastal toimus liiklusloendus 55-s püsiloenduspunktis, neis 39 paiknes põhimaanteedel (s.h. neli kaalupunkti) ja 16 tugimaanteedel. Lühiajalised loendused toimusid põhimaanteedel 31-s punktis ja tugimaanteedel 270-s punktis.

Põhi- ja tugimaanteede teelõikudel, kus 2008. aastal loendusi ei olnud, kuid varem viimase viie aasta jooksul on liiklusloendusi toimunud, määrati liiklussagedused arvutuslikult. Keerukam on olukord kõrvalmaanteedel, kus erinevates maakondades toimuvad loendused erineval tasemel. Siit leiame teid, kus liiklussagedust on määratud ainult hinnanguliselt ja ka teid, kus viimati sooritati loendusi 1996., 1997. või 1998. aastal ja selle viimase loendusaasta tulemusi korratakse aasta aastalt püsiva liiklussagedusena. Käesolevaks ajaks on koostatud uus liiklusloenduse meetodika, mis tööle rakendudes peaks märgatavalt parandama liiklusloenduse tulemuste kvaliteeti kõigil riigimaanteedel, aga vast kõige enam kõrvalmaanteedel. Tegelikust olukorrast kõrvalmaanteede liiklusloenduse asjus selgub alajaotisest 1.1.4, kust on näha, mis aasta loendusi tegelikult kasutatakse.

1.1.2 Liiklus põhimaanteedel

Liiklussageduste kõige korrektsem info, mis on ka lühiajaliste loenduste korrigeerimise aluseks saadakse automaatsetest püsiloenduspunktidest.

Loendustulemused nädala keskmiste ööpäevaste liiklussagedustena põhimaanteedel püsiloenduspunktidest on esitatud Lisas 1.

Liiklussageduse muutused püsiloenduspunktidest perioodil 2000 – 2008 leiavad kajastamist tabelis 1.1 ja joonistel 1.4 kuni 1.10. Kui enamik püsiloenduspunkte töötavad aastast 2000, siis osade punktide kohta on toodud tabelis 1.1 liiklussageduste väärtused alates aastast 1995 või 1996.

2008. aastal asendati paljudes püsiloenduspunktidest vanad seadmed uutega, kuid lisandus ka uus loenduspunkt. Paraku liiklussageduse muutusi, neis punktides ei ole fikseeritud, sest varasem info neis punktides ei ole saadud võrreldaval alusel ja ka 2008. aasta andmed ei ole täiuslikud, sest kuuest loenduspunktist paigaldati juunis üks, juulis ja septembris kaks ning detsembris üks.

Läbisõidu ja liiklussageduse muutusi kajastavad tabelid 1.2 kuni 1.9 ja joonised 1.2 kuni 1.6. Jooniselt 1.2 selgub, et kogu perioodi kestel oli üle 60% juhtudest, kus aastaga kasvas liiklussagedus püsiloenduspunktis 2 – 12%. Viimase aastaga aga oli selliseid juhtumeid üle 3 korra vähem. Üle 60% juhtudest aga liiklussagedus viimase aasta jooksul hoopis vähenes. Üksikutel maanteedel lõikude ja maakondade kaupa on 2008. aastal liiklussagedused ja läbisõidud esitatud Lisas 3.

Perioodil 2000 - 2007 on põhimaanteedel arv suurenenud ja see on endaga kaasa toonud ka püsiloenduspunktide arvu kasvu, samas osa punkte langes lühemaks või pikemaks perioodiks rivist välja. Aasta kestel pidevalt 52 loendusnädalat töötavaid automaatloendureid esineb harva. 2007. aastal oli selliseid kolm, 2006. aastal selliseid punkte, kus loendur töötas tõrgeteta kogu aasta läbi ei olnudki, 2005 aastal aga vaid üks (Mäetaguse). 2008. aastal olukord paranes märkimisväärtalt – pidevalt töötavaid automaatloenduspunkte oli 11 ja neile lisandus veel neli punkti, kus tõrkeid esines vaid ühel nädalal.

Kõikide püsiloenduspunktide ühe aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutuste esinemissagedus üle kogu vaatlusperioodi (2000- 2008) on kujutatud joonisel 1.2. Siia on lisatud ka loenduspunktid, mis paiknevad põhimaanteedel nr. 2, nr. 4 ja nr. 8 Tallinna linna piiril. Siit näeme, et ligi 50% juhtudest on kasv olnud vahemikus 4 – 12%. Kõigis põhimaanteedel püsiloenduspunktidest on keskmine aastane liiklussageduse kasv olnud 7,5%. Vähenenud oli liiklussagedus vaid 7,6% juhtudest ja siingi osa on neist seotud pigem liikluskorralduse ajutiste muutustega ja kui vähenemise juhtumeid fikseeriti kokku 23, siis neist 12 langes viimasele aastale. Viimasel aastal oli püsiloenduspunktide keskmise liiklussageduse languseks 0,3%. Kuidas aga jagunes muutus üksikute punktide lõikes selgub jooniselt 1.2. Omaette on välja toodud perioodide 2000 – 2007 ja 2000 – 2008 keskmine aastane liiklussageduse muutuse esinemissagedus (joonis 1.3). Siin ei esine liiklussageduse vähenemisi ega ka ülikiireid kasvusi, keskmine väärtus oli esimesel perioodil 8,6% ja teisel perioodil 7,5%. Kuigi keskmine väärtus muutus suhteliselt tagasihoidlikult vaid 1,1% punkti võrra, siis esinemissageduse jaotus muutus kaunis oluliselt.

Tabel 1.1

Liiklussagedused põhimaanteed peapunktides aastatel 1995 - 2008

Tee nr.	km	Liiklussagedus a/ööp														1995-2000 muutus %-des		2000-2008 muutus %-des	
		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Kokku	Aasta keskmine	Kokku	Aasta keskmine
1	10*		18400	16000	17700	17211	21520	22700	22960	25050	27160	20390	25193	25380	26120	17,0	4,0	21,4	2,5
	32	4157	4464	4900	6010	5829	6064	6245	6663	7266	7873	8187	8951	9923	9876	45,9	7,8	62,9	6,3
	75						3429	3539	3887	4134	4510	4854	5366	5958	5876			71,4	7,0
	102/109**	2965	2996	3020	3130	3282	3335	3410	3682	3639	3981	4330	5057	5108	5175	12,5	2,4	55,2	5,6
	145	2600	2680	3390	3770	3519	3520	3530	3805	3770	4477	4708	5282	5886	5874	35,4	6,2	66,9	6,6
	177						3670	3688	3590	4030	4440	4720	5221	5736	5844			59,2	6,0
	196						2642	2673	2908	3250	3675	3899	4225	4825	5045			91,0	8,4
Keskm.			3380	3770	4303	4210	3777	3848	4089	4348	4826	5116	5684	6239	6282			66,3	6,6
2	5		9785	8900	9660	10530	10770	11550	11745	14810	14330	17260	20064	22310	23970	10,1	2,4	122,6	10,5
	34	5153	5855	5500	6420	6496	6556	6632	7071	7503	8034	8632	9421	10461	10197	27,2	4,9	55,5	5,7
	69						5098	5158	5443	5840	6260	6730	7350	8652	7547			48,0	5,0
	94	4956	5658	5150	5640	5613	5610	5675	5993	6355	6799	7390	7998	8389	8323	13,2	2,5	48,4	5,1
	121						4699	4541	4850	5020	4760	5180	6021	6431	6345			35,0	3,8
	164	3499	3899	3470	3970	3980	4180	4220	4560	4757	5080	5266	5919	6847	6503	19,5	3,6	55,6	5,7
	198	1885	2115	2680	3760	3966	3917	4100	4264	3938	5097	5799	6109	6912	6936	107,8	15,8	77,1	7,4
	239	1190	1326	1340	1650	1732	1710	1760	1963	2099	2293	2578	2792	3179	3109	43,7	7,5	81,8	7,8
	261						1612	1603	1706	1423	1712	1856	1811	1884	1952			21,1	2,4
	Keskm.			4773	4507	5183	5386	4906	5027	5288	5749	6041	6743	7499	8341	8320			69,6
3	19	1418	1563	1460	1730	1728	1644	1704	1858	2036	2195	2183	2365	2711	2644	15,9	3,0	60,8	6,1
	109	985	1158	1010	1270	1280	1127	1164	1439	1531	1663	1745	1810	3061	2361	14,4	2,7	109,5	9,7
	154						3776	3918	4675	5001	5615	6008	6340	6904	7630			102,1	9,2
	185		970	870	920	978	942	970	1097	1147	1288	1526	1580	2070	2547	-2,9	-0,7	170,4	13,2
	Keskm.		1230	1113	1307	1329	1872	1939	2267	2429	2690	2866	3024	3687	3796			102,7	9,2
4	14						19720	20260	20040	21680	27680	26190	33094	38700	37300			89,1	8,3
	21						7996	8267	8613	9311	10626	11377	12459	13800	13443			68,1	6,7
	57	2854	3198	2770	3150	3420	3570	3700	3951	4418	4908	5389	6054	6618	6370	25,1	4,6	78,4	7,5
	108	3358	3501	3390	4040	4159	3870	4012	4351	4703	4948	5742	6330	6852	6655	15,2	2,9	72,0	7,0
	140						4690	4830	5170	5500	6220	7130	7136	7967	7870			67,8	6,7
	151						2056	2154	2249	2385	2696	3090	3432	3719	3686			79,3	7,6
Keskm.			2233	2053	2397	2526	6984	7204	7396	8000	9513	9820	11417	12942	12554			79,8	7,6

* Punkt paikneb linna piires enne Vao ristmikku

Iru silla ümberehituse tõttu 1996.a. oli liiklus Vana-Narva maanteel suletud ja suur osa sellest kandus Tallinn - Narva maanteele

2005. aastal valmis Laagna tee ja Peterburi tee ühendustee, mis tingis olulise liiklusvoogude ümberjagunemise

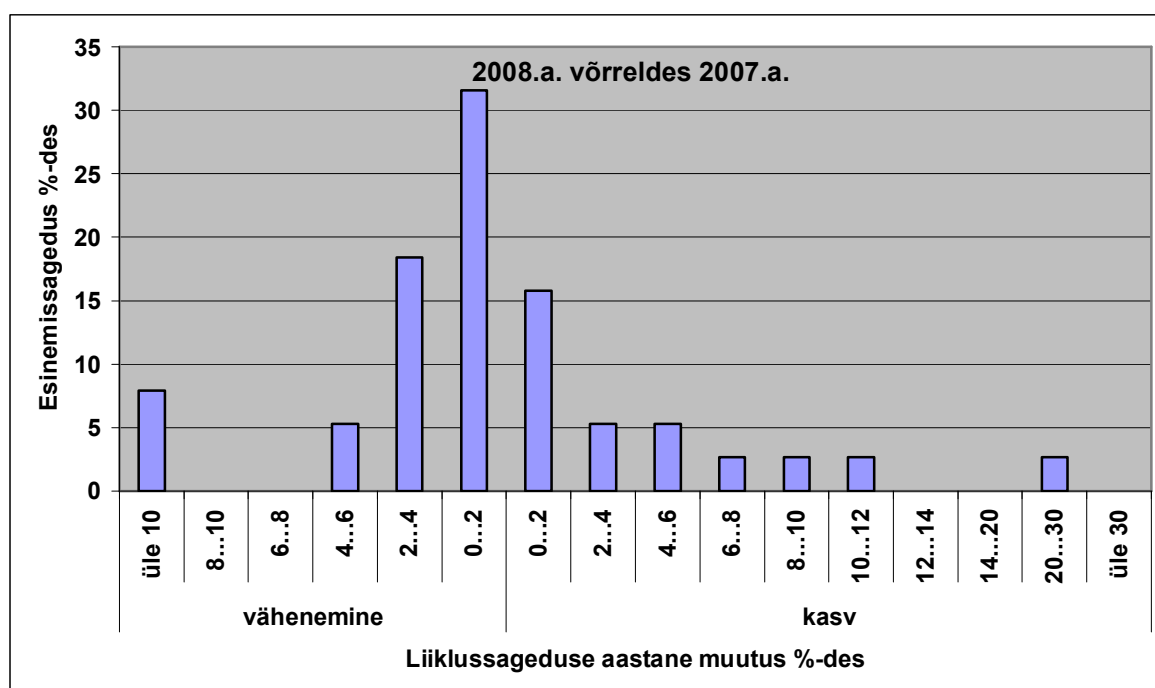
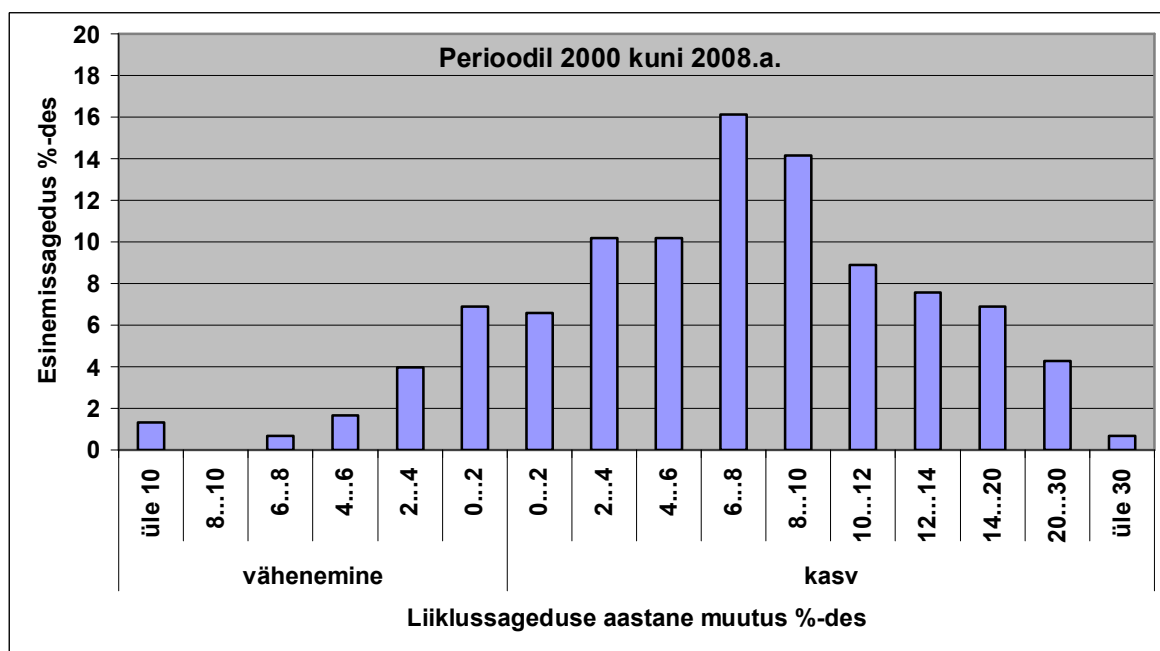
** 2005. aastastal paigaldati automaatlenduspunkt Sämile (km 109)

Tabeli 1.1 järg

Tee nr.	km	Liiklussagedus a/ööp														1995-2000 muutus %-des		2000-2008 muutus. %-des	
		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Kokku	Aasta keskmine	Kokku	Aasta keskmine
5	23	1686	1867	1610	2010	1938	1785	1799	1990	2068	2224	2344	2436	2638	2733	5,9	1,1	53,1	5,5
	96	1575	1873	1660	1840	1762	1746	1789	1912	1986	2152	2209	2411	2695	2681	10,9	2,1	53,6	5,5
	156	1304	1361	1190	1470	1378	1330	1344	1485	1579	1789	1845	1962	2124	2116	2,0	0,4	59,1	6,0
Keskm.		1522	1700	1487	1773	1693	1620	1644	1796	1878	2055	2133	2269	2485	2510	6,5	1,3	54,9	5,6
6	35		1067	1130	1130	1102	1033	1094	1134	1250	1390	1452	1523	1599	1667	-3,2	-0,8	61,4	6,2
	78	940	856	820	990	1096	1000	1058	1054	1024	1290	1350	1420	1510	1522	6,4	1,2	52,2	5,4
Keskm.			962	975	1060	1099	1017	1076	1094	1137	1340	1401	1472	1554	1595			56,9	5,8
8	11						10000	11080	14040	14550	13550	14400	18140	19930	20050			100,5	9,1
	17				6520	5978	6310	6858	7527	7652	8102	8605	9516	10177	10133			60,6	6,1
Keskm.							8155	8969	10784	11101	10826	11503	13828	15054	15092			85,1	8,0
9	37	1388	1301	1970	2460	2538	2420	2520	2697	2891	3033	3272	3666	4064	3831	74,4	11,8	58,3	5,9
10	37				1390	1552	1398	1474	1579	1674	1823	1960	2403	2410	2366			69,2	6,8
	118						1060	1131	1267	1320	1362	1539	1730	1951	1935			82,5	7,8
Keskm.							1229	1303	1423	1497	1593	1750	2067	2181	2151			75,0	7,2
11	8						4692	4851	5738	6469	7240	7726	9105	10914	11043			135,4	11,3
92	14						2022	2012	2179	2569	2530	2591	3359	3835	4157			105,6	9,4
	99						857	910	1009	998	939	1054	1231	1393	1046			22,1	2,5
Keskm.							1440	1461	1594	1784	1735	1823	2295	2614	2602			80,7	7,7
20 punnkti keskm.			2875	2812	3251	3316	3306	3414	3636	3939	4242	4660	5158	5748	5755	15,0	3,7	74,0	7,2
34 punnkti keskm.							4094	4244	4553	4874	5342	5706	6472	7216	7193			75,7	7,3
37 punnkti keskm.							3966	4110	4425	4750	5198	5551	6317	7067	7049			77,7	7,5

lisandusid 2004

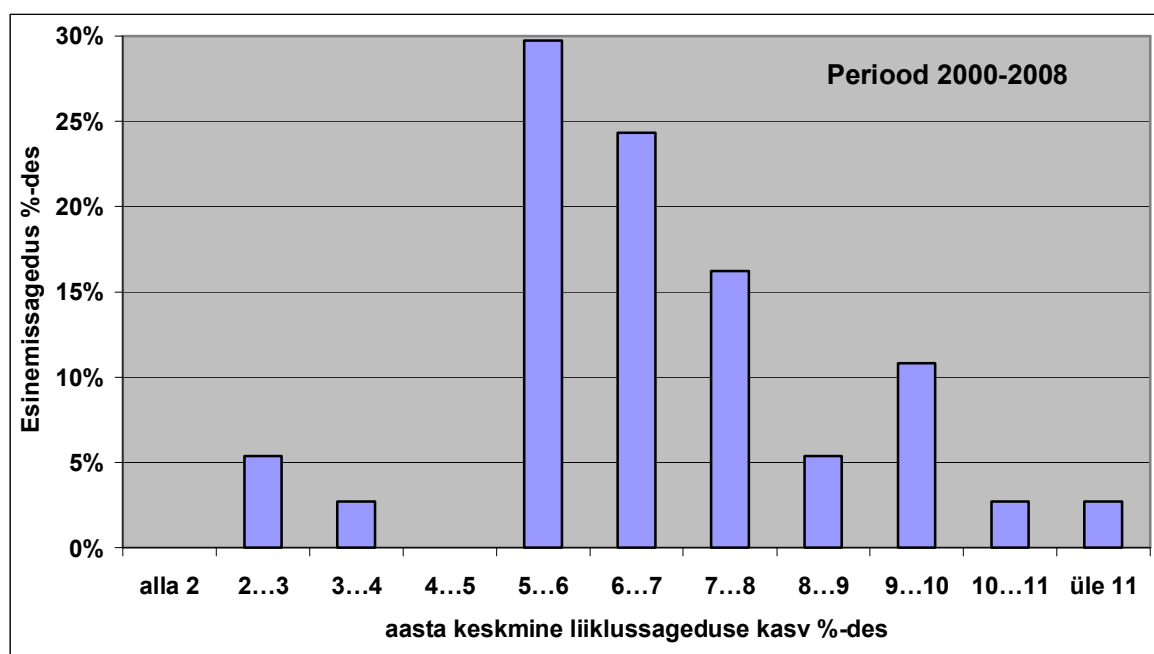
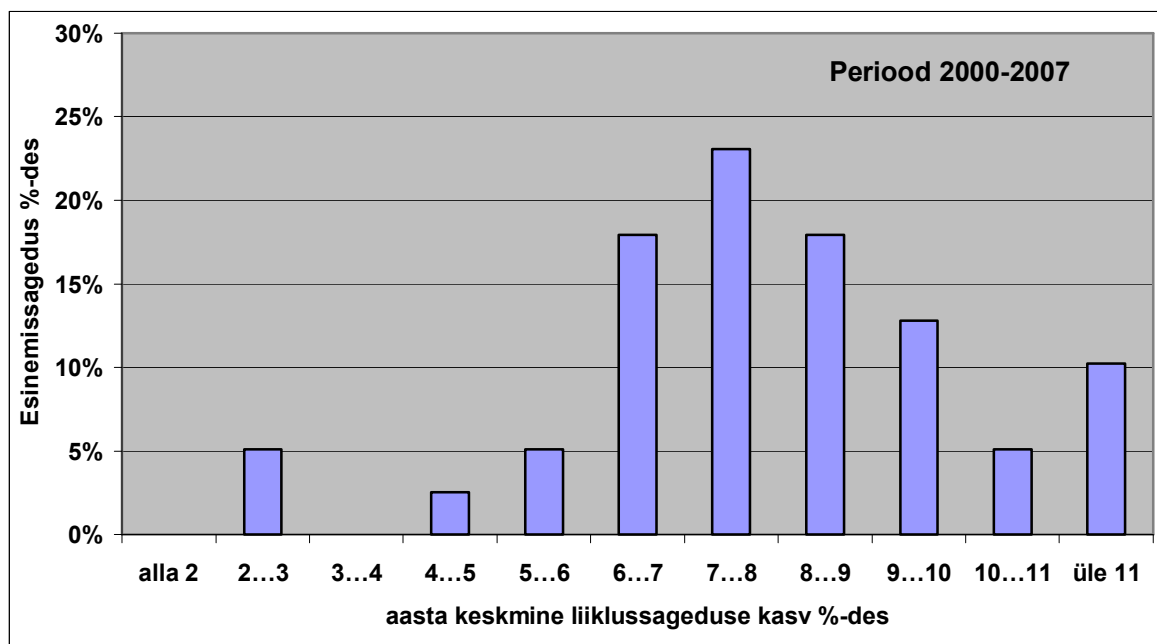
1,15 1996-2000

Joonis 1.2 Liiklussageduse aastased muutused perioodil 2000-2008 ja viimase aasta jooksul põhimaanteedepüsiloenduspunktides ning Tallinna piiril paiknevates punktides

Joonistelt 1.4 – 1.10 näeme, et liiklussagedus muutub põhimaanteedepüsiloenduspunktide aastate jooksul vägagi erinevalt. Põhimaanteedepüsiloenduspunktides on viimase kaheksa aasta jooksul keskmine aastane liiklussageduse muutus olnud 7,5 %. 2008. aasta jooksul keskmine liiklussagedus kahanes 0,3 % võrra, seega jäi praktiliselt eelmise aasta tasemele, kuid aasta varem kasvas see näitaja 10,5% võrra.

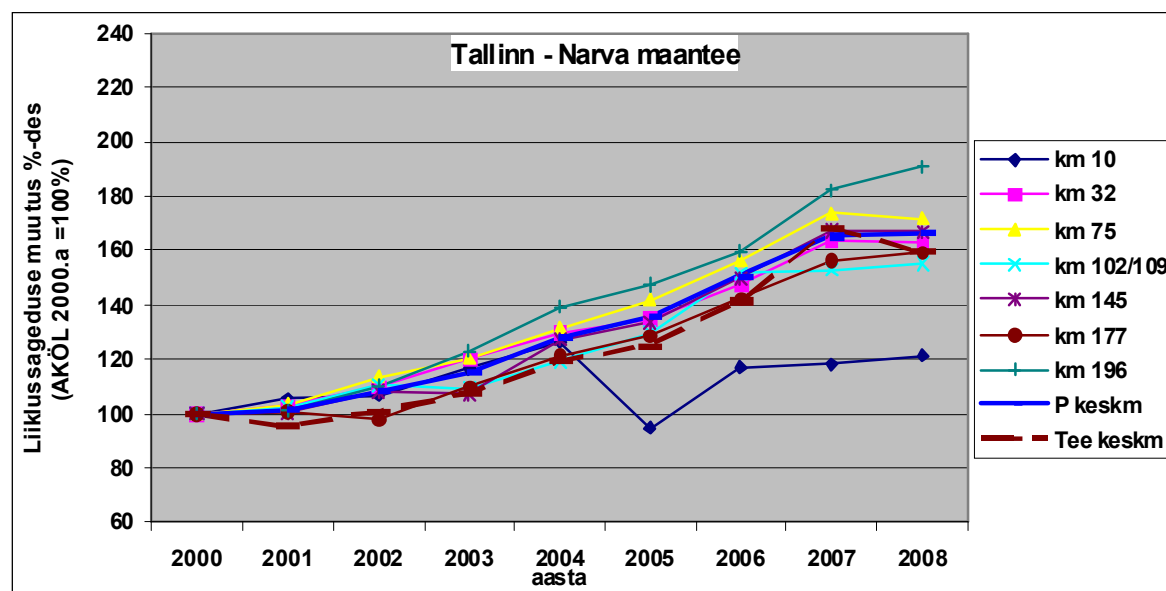
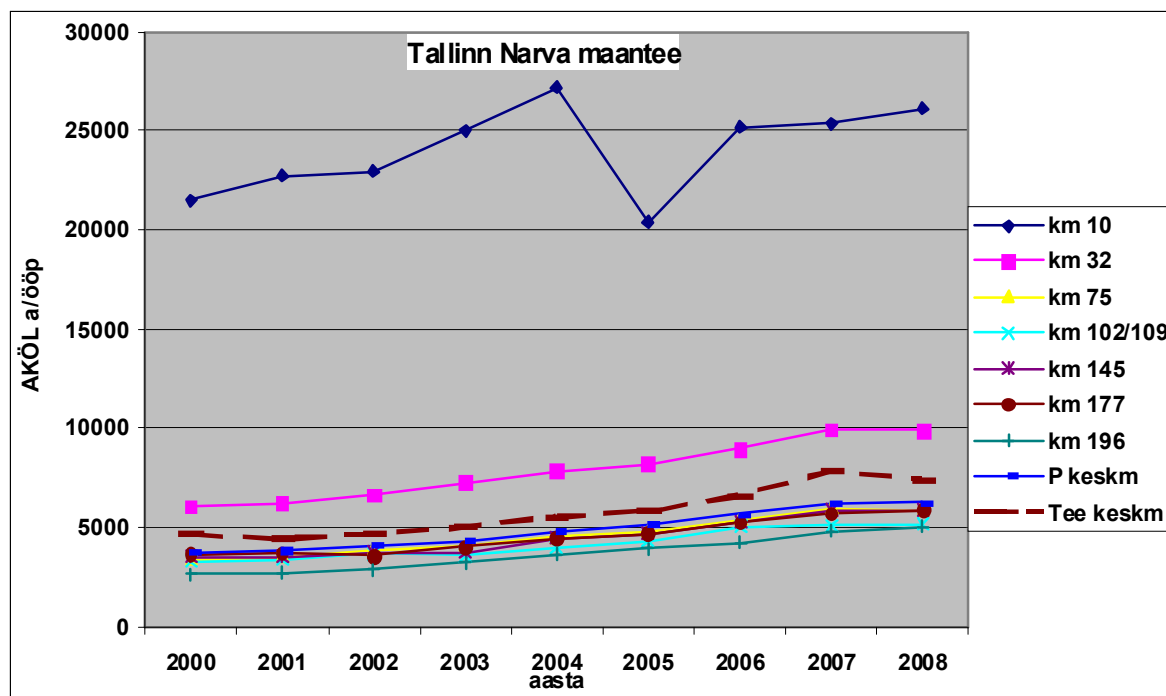
Otstarbekas on vaadelda liiklussageduse muutusi maanteedepüsiloenduspunkti kaupa. Tallinn – Narva maanteel aset leidnud muutused on kajastatud joonisel 1.4. Sellele joonisele on lisatud ka üks linna piiresse jääv punkt, mida keskmiste arvutamisel arvesse ei võetud. Kui varem nimetatud punkt kajastas enam-vähem ka neid muutusi, mis toimusid linna piiril, siis seoses Laagna tee ja Peterburi tee ühendustee rajamisega liiklusvood jagunesid olulisel määral ringi ja liikluse edasine kasv ei ole toimunud enam samas taktis liiklussageduse kasvuga linna piiril.

Joonis 1.3 Perioodi aasta keskmise aastase liiklussageduse kasvu esinemissagedus põhimaanteedel kõigis püsipunktides ja Tallinna piiril paiknevates punktides

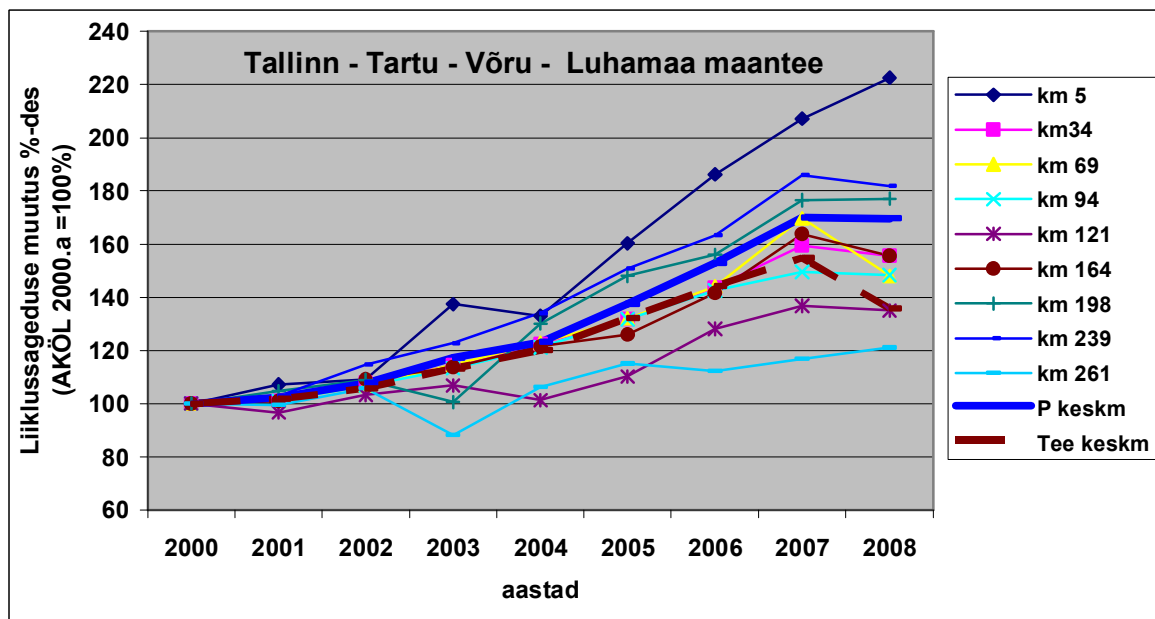
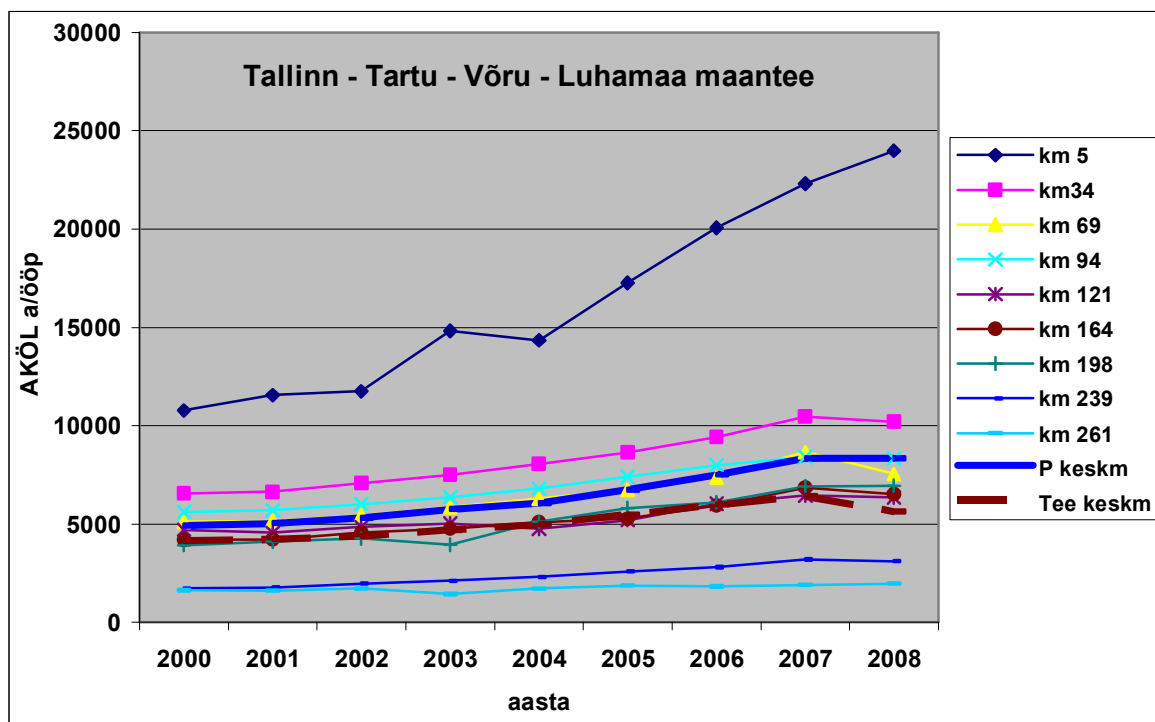
Liiklussageduse muutused kõigis püsiloenduspunktides on kaunis sarnased, teatud erinevusi võib täheldada möödunud aastal (nii Sämi kui ka Sillamäe, aga veelgi enam käesoleval aastal. Püsiloenduspunktide keskmine liiklussagedus kasvas aasta jooksul 0,7% võrra. Üksikutes punktides jäi liiklussageduse muutus 1,5%-lise languse (Viitna) ja 4,6%-se kasvu (Sinimäe) vahele. Perioodi 2000 – 2008 aastane keskmine ööpäevane liiklussagedus on kasvanud püsiloenduspunktides keskmiselt 6,6% võrra, sealhulgas ühikutes punktides jääb see kasv vahemikku 5,6% (Sämi) kuni 8,4% (Sillamäe).

Tee keskmine liiklussagedus on eriti viimastel aastatel muutunud mõnevõrra teisiti võrreldes püsiloenduspunktide keskmine liiklussagedusega. Põhjus võib peituda selles, et esimene püsiloenduspunkt paikneb maantee algusest küllaltki kaugel ja selle tulemusena jäävad arvesse võtmata need muutused, mis toimuvad Tallinna lähistel, kus liiklussagedus on mitmeid kordi suurem kui esimeses püsiloenduspunktis Kodasool.

Joonis 1.4 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Tallinn – Narva maantee püsiloenduspunktides ja kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

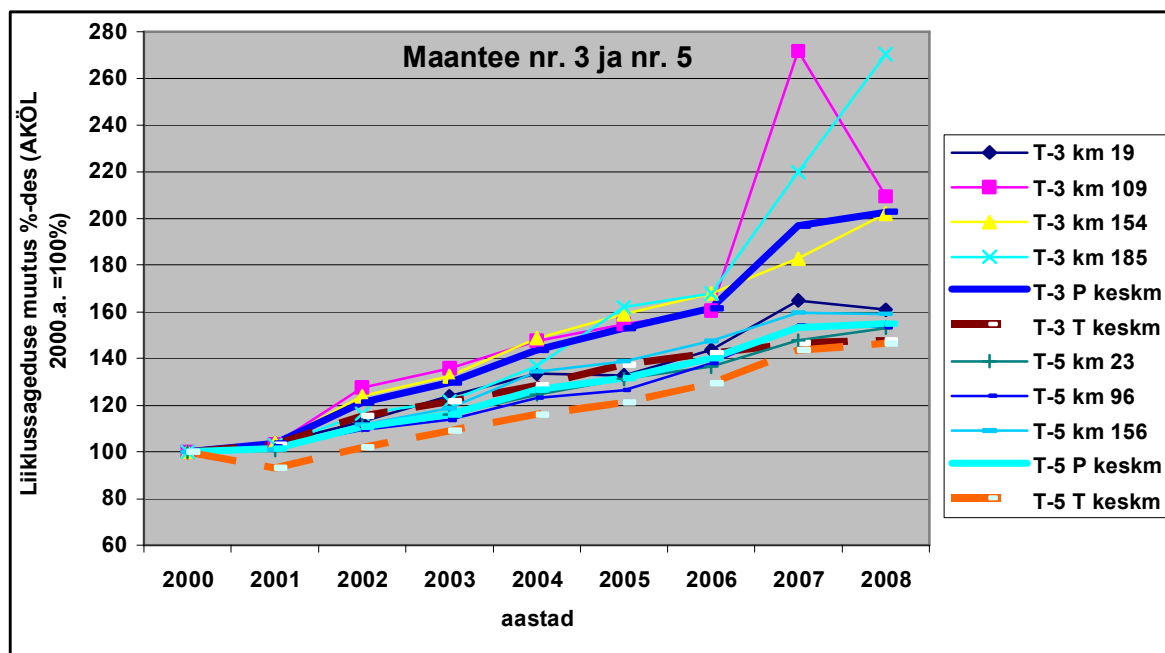
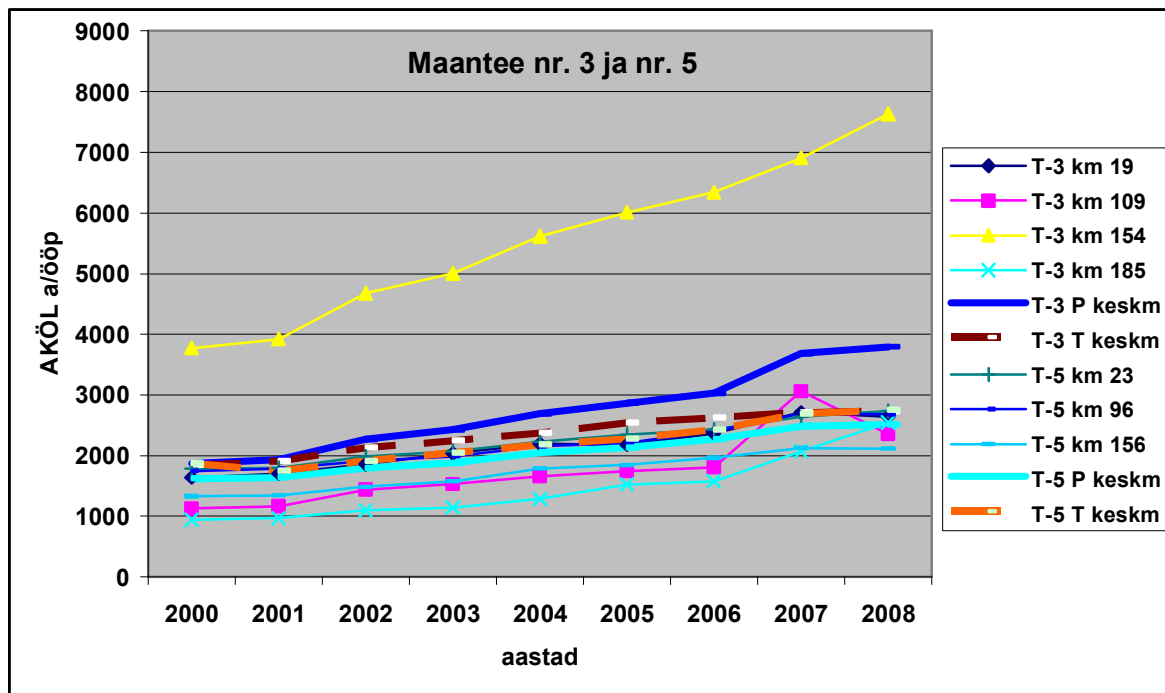
Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel oli viimase aasta jooksul püsiloenduspunktide keskmise liiklussageduse vähenemine 3,5%. Kui aga liita siia juurde ka Tallinna linna piir, siis jääb kahanemine vaid tasemele 0,3%, kuna Tallinna piiril kasvas liiklussagedus 7,4% võrra. Aasta varem oli kasv selles punktis 11,2%. Kuigi kasvutempo vähenes tunduvalt jäi see püsiloenduspunktidega võrreldes üheks kiiremaks kasvuks. Selle kiire kasv põhjused peituvad ilmselt Rae valla varasema kiire arendustegevuse järelmõjudes. Liiklussagedused maantee erinevates püsiloenduspunktides hälbivad märksa suuremas ulatuses kui Tallinn – Narva maanteel ja ka liiklussageduse muutuse hälbed on oluliselt suuremad. Kui võrrelda püsiloenduspunktide keskmise liiklussageduse langust ja kogu maantee keskmise liiklussageduse langust, siis tundub viimane olema mõnevõrra liialt kiire. Põhjus võis peituda selles, et Vaida – Aruvalla maanteelõigul kehtisid pikaajalised piirangud tee rekonstrueerimisest tulenevalt. Detailsem analüüs näitas, et väga oluline liiklussageduse vähenemine leidis aset Tallinn – Vaida ja Kambja – Maaritsa maanteelõigul.

Joonis 1.5 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maantee püsiloenduspunktides ja kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

Jõhvi – Tartu – Valga maanteel on nii püsiloenduspunktides kui ka kogu maanteel keskmisena muutunud kaunis ühtlaselt, kui kõrvale jätta kaks nüanssi. Väga järsk liiklussageduse kasv leidis aset Pataste püsiloenduspunktis ja Tartu lähisel Jõhvi poole jääval maanteelõigul 2007. aastal seoses Liikluse ümbersuunamisega Tartu – Jõgeva – Aravete maanteelt teehitustööde tõttu. Teine suurem muutus leidis aset Puka püsiloenduspunktis, kus mitmeid aastaid tegelikult loendusi ei toimunud ja eelkõige võib arvata, et 2006. aasta liiklussagedus oli seal lihtsalt alla hinnatud. Pigem võib oletada, et selles punktis on liiklussageduse kasv kogu perioodi vältel olnud küllaltki kiire.

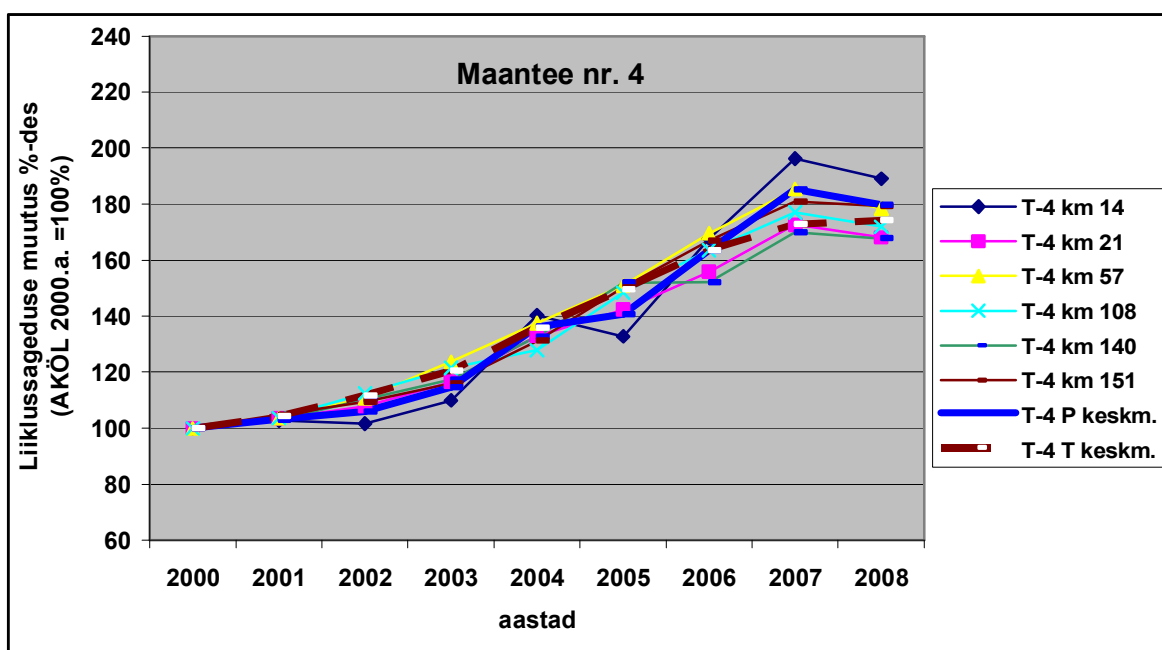
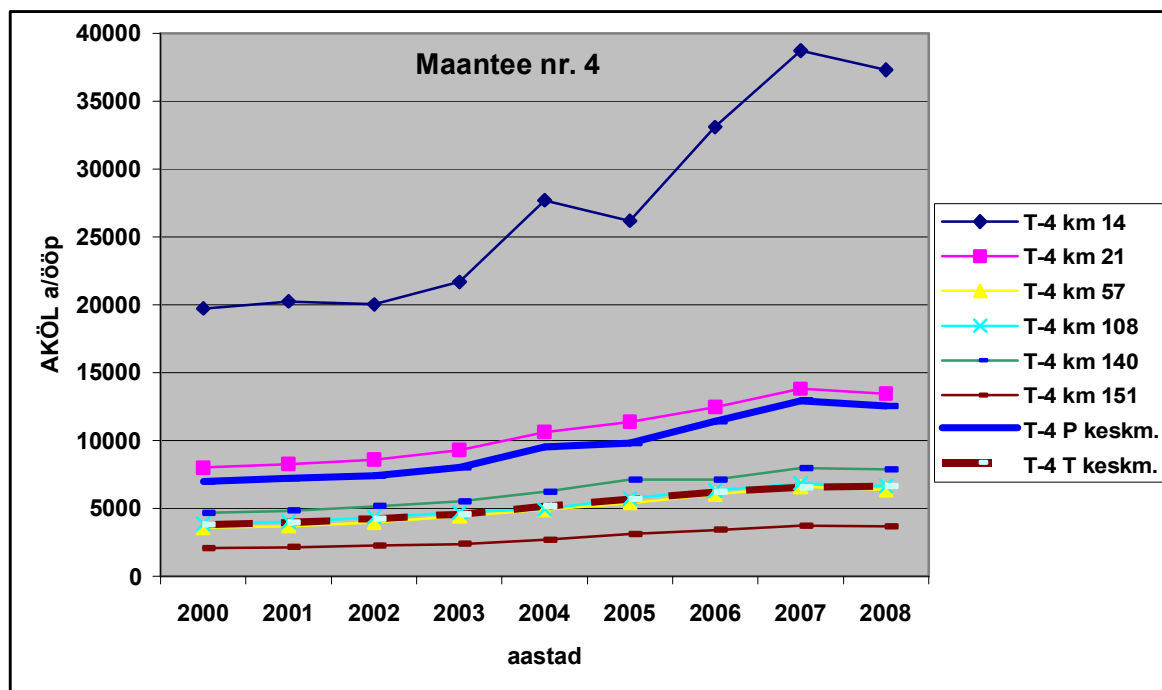
Jõhvi – Tartu – Valga maantee keskmise liiklussageduse muutusega suhteliselt sarnane on olnud maantee keskmise liiklussageduse muutus Pärnu – Rakvere – Sõmeru maanteel. Samas ka keskmised liiklussagedused oma väärtustelt on läbi perioodi olnud võrdlemisi sarnased. Püsiloenduspunktide keskmised liiklussagedused on aga muutunud mõnevõrra erinevalt.

Joonis 1.6 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Jõhvi – Tartu – Valga maantee ja Pärnu – Rakvere – Sõmeru püsiloenduspunktides ning kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

Tallinn – Pärnu – Ikla maanteel Tallinna lähistel on üldse kõige suurema liiklussagedusega maanteelõik. Siinsed liiklusloenduse andmed on heas kooskõlas ka TTÜ teedeinstituudi poolt sooritatud liiklusloendustega Tallinna linna piiril. Liiklussageduse muutused perioodil 2000 – 2008 on nii püsiloenduspunktides kui ka kogu maanteel keskmisena kaunis sarnased (joonis 1.7). Kahe kogumi keskmised väärtused erinevad üksteisest aga tunduvalt ja see tuleneb asjaolust, et püsiloenduspunktid paiknevad suhteliselt suure liiklussagedusega maanteelõikudel.

Liiklussageduse vähenemised Kanama püsiloenduspunktis nii 2005 kui ka 2008. aastal on seotud teeremontidega kas vahetult vaadeldava lõike lähistel või lõikudel, mis mõjutasid antud lõike liiklussagedust.

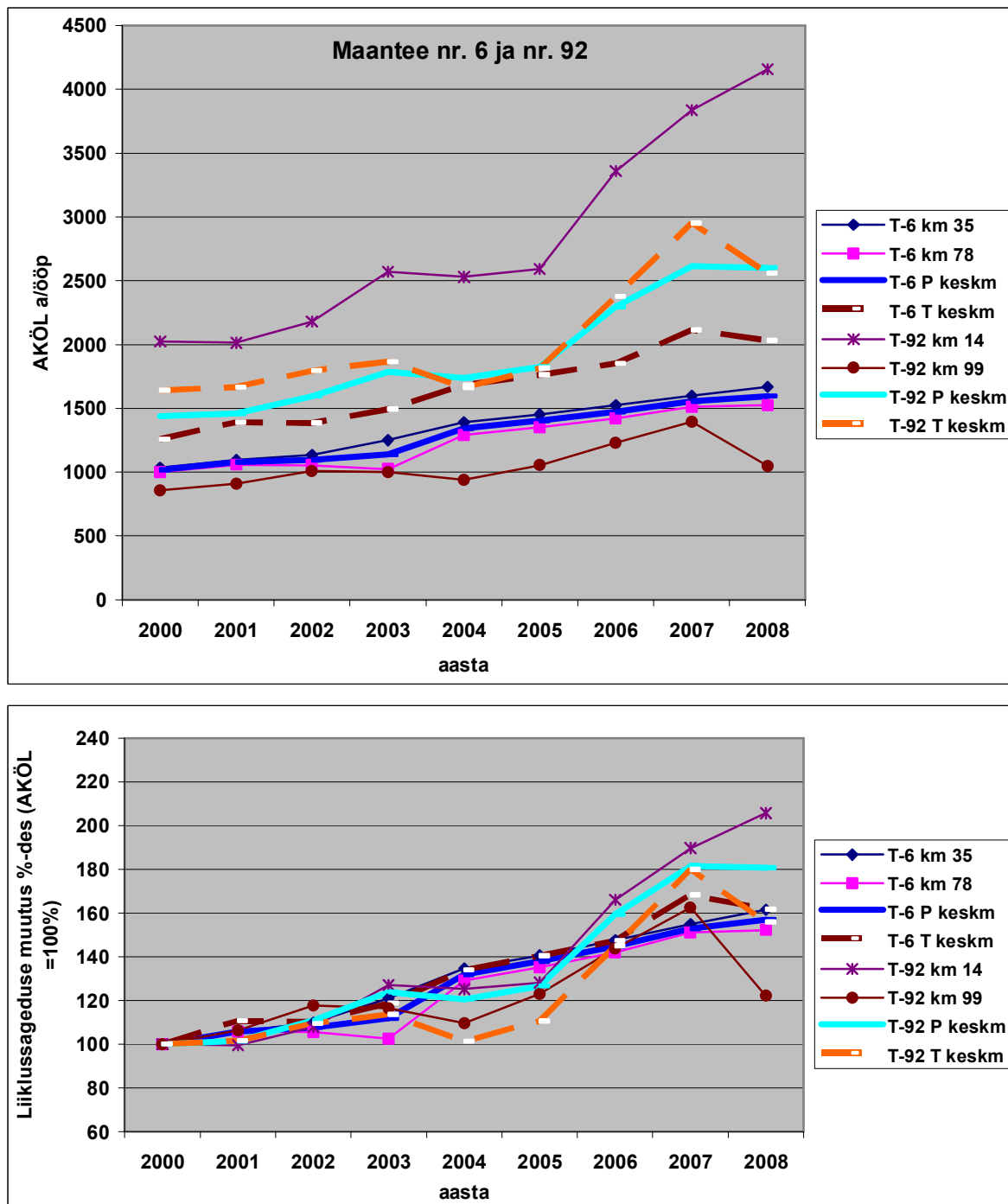

Joonis 1.7 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Tallinn – Pärnu – Ikla maantee püsiloenduspunktides ja kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

Valga – Uulu maantee püsiloenduspunktide ja maantee keskmine liiklussagedus on muutunud pea samas rütmis (joonis 1.8). Võrreldes teiste maanteedega on siinseks eripäraks see, et maantee keskmine liiklussageduse tase on kõrgem kui püsiloenduspunktide keskmine tase. Kuna sellel maanteel on vaid kaks püsiloenduspunkti ja need paiknevad suhteliselt tagasihoidliku liiklussagedusega maanteelõikudel, siis selline tulemus ongi ootuspärane.

Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme maanteel on püsiloenduspunktide ja maantee keskmine liiklussageduse muutustes olemas teatud sarnasusi, kuid tee keskmine liiklussagedus on olnud muutlikum kui püsiloenduspunktide keskmine. Siin võib olla põhjus selles, et püsiloenduspunktidele on teel toimunud remondid avaldanud väiksemat mõju kui kogu maanteele üldiselt.

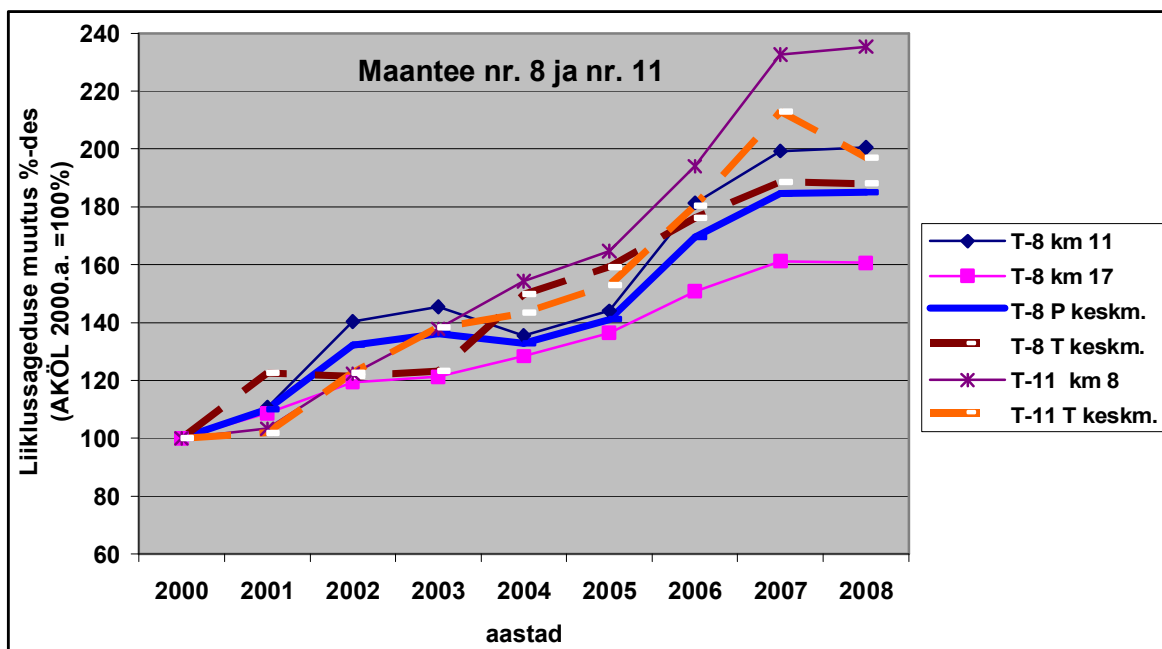
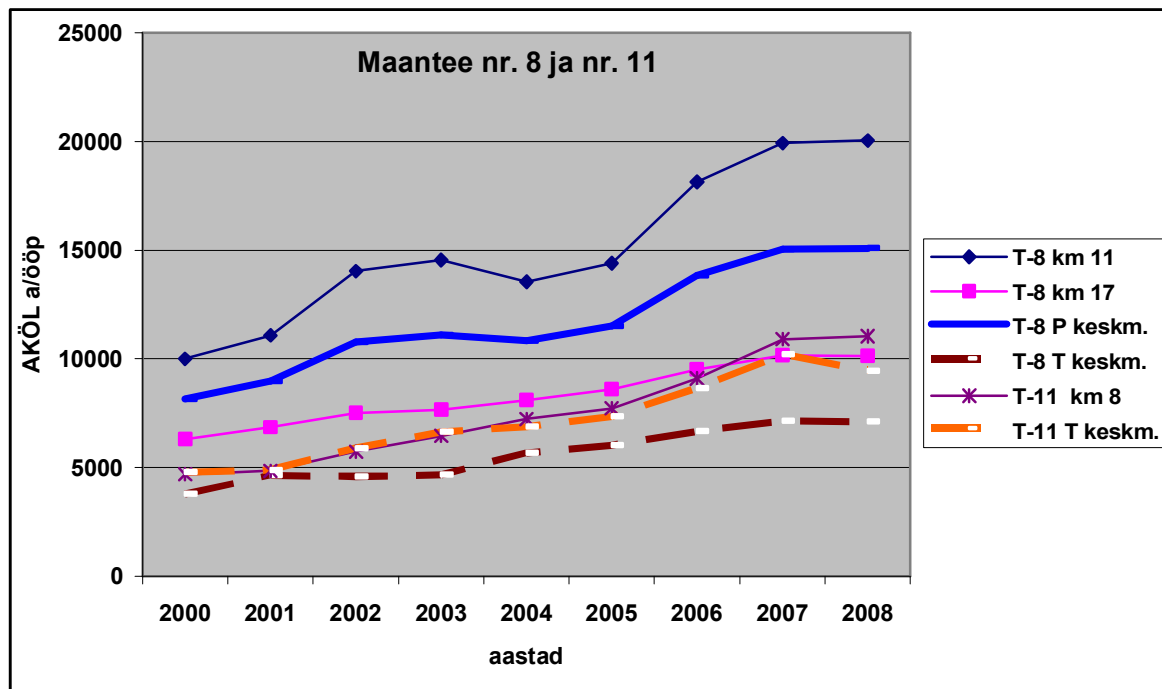

Joonis 1.8 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Valga – Uulu ja Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme maantee püsiloenduspunktides ning kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

Tallinn – Paldiski maanteel on vaid üks püsiloenduspunkt ja täiendavalt vaadeldakse ka TTÜ teedeinstituudi loenduspunkti linna piiril. Nende keskmine liiklussagedus oluliselt kõrgem kui maanteel keskmisena (joonis 1.9). Muutused on ka mõnevõrra erinevad ja see erinevus on tingitud eelkõige linna piiril asetleidnust. Kasv on olnud väga hoogne ja perioodi kogukasv nii püsiloenduspunktides kui ka maanteel keskmisena on peaaegu võrdsed. Tallinn – Paldiski maantee liiklussageduse kasvust veelgi kiirem on olnud liiklussageduse kasv Tallinna ringteel, aga eriti just selle püsiloenduspunktis. 2008. aasta arvutusliku liiklussageduse määramisel Tallinn – Saku – Laagri maantee ja Tallinn – Pärnu – Ikla maantee vahelisel lõigul arvan, et on tehtud üks põhimõtteline viga. Nimelt on üleminekuteguri määramisel siin arvesse võetud liiklussageduse muutusi mitte ainult Tallinna ringtee püsiloenduspunktis vaid ka Tallinna saabuvate radiaalsete maanteede lähimate püsiloenduspunktides. Kui

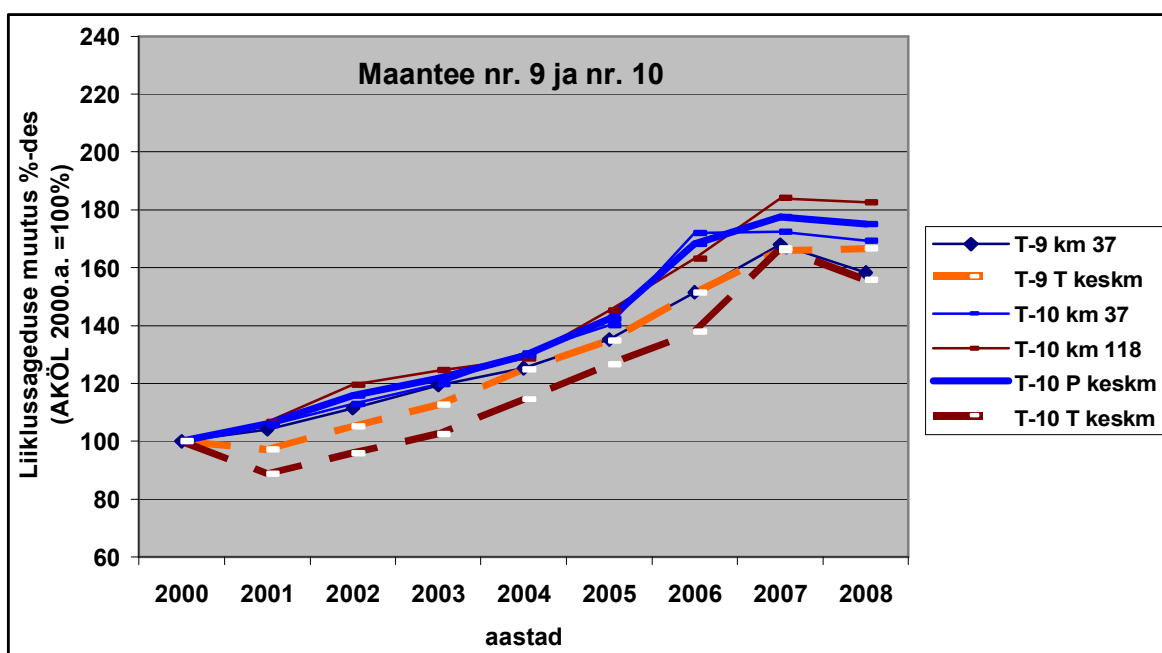
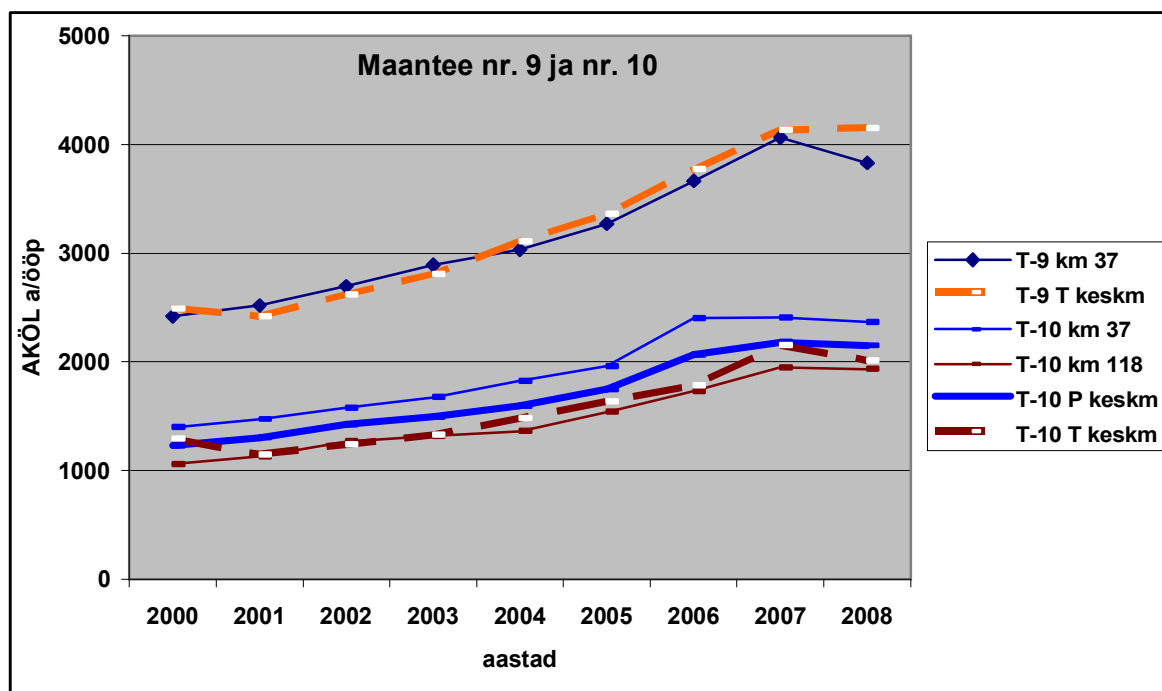
tavaolukorras tulebki sellist käsitlust õigeks pidada, siis olukorras, kus teeremont Laagris mõjutab Kanama loenduspunkti liiklust vähemalt ühel sõidusuunal ja osa liiklus kasutas Tallinna sisenemiseks suhteliselt intensiivselt just Tallinna ringteed ja Tallinn – Saku – Laagri maanteed, ei olnud selline käsitlus põhjendatud. Et sellist teekonda kasutati, seda tõestavad ka liiklusloendused, mida teedeinstituut tegi linna piiril Tallinn – Saku – Laagri maanteel Männikul. Paraku, see viga avaldas ilmselt ka maanteel nr 11 keskmise liiklussageduse langusele, mis ilmselt vähemalt sellisel määral nagu see on näha jooniselt 1.9. Siit võiks teha üldise järelduse, et teatud skeeme ja reegleid üleminekutegurite leidmisel ei saa kasutada eriolukordades ja tuleks tõsiselt kaaluda täiendavate loenduste läbiviimist selliste olukordade puhul.

Joonis 1.9 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Tallinn – Paldiski maantee ja Tallinna ringtee püsiloenduspunktid ning kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

Ääsmäe – Haapsalu – Rohuküla maanteel on vaid üks püsiloenduspunkt ja üllataval kombel on seal liiklussagedus peaaegu võrdne maantee keskmise liiklussagedusega läbi kogu

vaatlusperioodi (joonis 1.10). Suurim hälve iseloomustab 2008. aastat. Kaunis sarnane on olukord ka Risti – Virtsu – Kuressaare maanteel, kuigi suhtelised muutused just maantee keskmise liiklussageduse osas on olnud veidi muutlikumad.

Joonis 1.10 Aasta keskmise ööpäevase liiklussageduse muutused Ääsmäe – Haapsalu – Rohuküla ja Risti – Virtsu – Kuressaare maantee püsiloenduspunktides ja kogu maanteel keskmisena perioodil 2000 – 2008

Perioodil 2005-2006 kasvas põhimaanteede summaarne läbisõit 11% võrra (tabel 1.3), tohutu kiire läbisõidu kasv oli maanteel nr 92 Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme (46,9%), kuid veel kolmel teel küündis see üle 10 %: Tallinna ringtee (17,9%), Tallinn – Narva maantee (12,9%) ja Tallinn – Paldiski 10,7%.

2006. aasta jooksul kasvas põhimaanteede summaarne läbisõit 11% võrra (tabel 1.3), kuid veel kolmel teel küündis see üle 10 %: Tallinna ringtee (17,9%), Tallinn – Narva maantee (12,9%) ja Tallinn – Paldiski 10,7%.

2007. aasta jooksul kasvas 39 peapunkti liiklussagedus keskmiselt 11% võrra (tabel 1.2), kogu põhimaanteed võrgul kasvas läbisõit praktiliselt samal määral, täpsemalt 11,6% võrra (tabel 1.3). Erinevatel põhimaanteedel jäi kasv piiridesse 3,1 kuni 20,8 %. Väikseim oli kasv maanteel nr. 3 (3,1%) ja suurim maanteel nr 10 (20,8%). Üle 10% oli kasv seitsmel põhimaanteel. Sõiduautode läbisõidu kasv oli veelgi kiirem – keskmiselt 21,3%, jäädes erinevatel maanteedel vahemikku 4.6 – 32,1%. Üle 20 % oli aastane kasv neljal maanteel (Maanteed nr 1, nr 2, nr 6 ja nr 10).

Tabel 1.3

Aastane läbisõit põhimaanteedel (milj.a-km/aastas)

Tee nr.	1995 Kokku	1996 Kokku	1997 Kokku	1998 Kokku	1999 Kokku	2000		2001		2002		2003		2004	
						Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA
1	281,3	261,2	295,4	322,5	318,3	337,1	274,9	321,4	260,0	339,8	268,2	362,7	286,5	404,0	312,0
2	330,2	378,5	349,6	396,4	407,7	427,0	351,7	434,7	356,9	451,8	358,9	483,3	385,4	513,9	391,7
3	109,0	129,4	125,1	137,0	145,1	139,3	118,8	143,8	123,9	160,8	135,5	169,3	142,6	179,8	149,6
4	208,3	208,0	189,6	217,0	225,2	234,4	184,8	244,4	190,7	262,0	202,4	282,5	218,3	319,6	248,1
5	100,8	113,4	105,5	120,7	116,1	121,7	100,3	113,3	94,3	123,6	99,9	132,8	107,8	141,6	112,7
6	52,1	53,9	49,9	55,7	57,7	56,7	44,8	62,9	51,0	62,5	47,9	67,0	52,1	76,0	60,2
7	1,6	1,8	2,3	2,4	3,2	3,1	2,4	2,8	2,1	3,1	2,3	3,3	2,4	4,0	3,0
8		57,5	59,9	45,4	44,4	47,6	43,5	58,2	52,7	57,7	51,6	58,6	52,4	71,4	61,0
9		55,8	84,5	66,6	69,0	69,6	59,7	68,6	58,8	74,2	62,3	79,4	66,9	88,2	74,5
10		32,8	32,8	30,9	73,4	72,9	57,1	59,0	48,3	63,8	51,7	68,2	55,5	76,3	64,6
11*					68,4	66,0	52,2	67,3	53,3	82,6	59,1	93,1	67,1	96,7	70,5
92*					70,5	70,5	58,9	71,5	59,7	77,1	65,7	80,1	68,7	71,6	59,8
Kokku 1-10		1292	1295	1395	1460	1509	1208	1509	1239	1599	1281	1707	1370	1875	1477
%						100,0	82,3	100,0	82,1	100,0	80,1	100,0	80,2	100,0	78,8
Muutus eelmise aastaga %-des			0,2	7,7	4,7	3,4		0,0	-17,9	6,0	-19,9	6,7	-19,8	9,8	-21,2
Kõik kokku		1292	1295	1395	1599	1646	1349	1648	1352	1759	1406	1880	1506	2043	1607
Muutus eelmise aastaga %-des			0,2	7,7	14,7	2,9		0,1	-18,0	6,7	-20,1	6,9	-19,9	8,7	-21,3

Tee nr.	2005		2006		2007		2008		Muutus, %-des		Aasta keskmine muutus 2000-2008	
	Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA	Kokku	s.h. SA	2008/2007		Kokku	s.h. SA
									Kokku	s.h. SA		
1	422,4	325,6	477,0	367,6	567,2	485,6	538,1	469,3	-5,1	-3,4	6,0	6,9
2	564,0	430,6	615,6	469,7	697,1	606,3	662,0	580,5	-5,0	-4,3	5,6	6,5
3	191,7	159,5	198,6	165,3	204,7	177,7	207,7	184,2	1,5	3,7	5,1	5,6
4	350,4	271,5	383,6	297,7	406,5	328,6	422,2	354,2	3,9	7,8	7,6	8,5
5	147,6	117,3	157,4	125,2	174,9	147,5	183,3	160,7	4,8	9,0	5,3	6,1
6	79,4	62,9	83,4	66,1	95,2	79,3	91,6	79,0	-3,8	-0,4	6,2	7,3
7	4,4	3,2	3,9	2,9	4,6	3,1	3,9	2,5	-14,8	-19,0	2,8	0,4
8	75,7	64,6	83,8	71,5	89,7	82,7	93,1	85,7	3,8	3,7	8,8	8,9
9	95,1	80,2	106,7	90,1	117,0	101,7	117,6	108,5	0,6	6,6	6,8	7,7
10	84,1	71,2	91,7	77,4	110,8	98,5	103,5	92,3	-6,5	-6,2	4,5	6,2
11*	103,0	75,1	121,4	88,5	143,3	121,2	132,6	111,5	-7,5	-7,9	9,1	10,0
92*	77,9	65,0	114,5	99,0	126,8	113,1	109,9	98,8	-13,4	-12,6	5,7	6,7
Kokku 1-10	2015	1587	2202	1734	2468	2111	2423	2117	-1,8	0,3	6,1	7,3
%	100,0	78,8	100,0	78,7	100,0	85,6	100,0	87,4				
Muutus eelmise aastaga %-des	7,5	7,4	9,3	9,3	12,1	21,8	-1,8	0,3				
Kõik kokku	2196	1727	2438	1921	2738	2345	2665	2327	-2,6	-0,8	6,2	7,1
Muutus eelmise aastaga %-des	7,5	7,4	11,0	11,2	12,3	22,1	-2,6	-0,8				

* kuuluvad põhimaanteed hulka alates 2004.a.-st

2008. aastal jäi peapunktide keskmine liiklussagedus praktiliselt 2007. aasta liiklussagedusega samale tasemele. Liiklussagedus kasvas võrreldes 2007. aastaga kolmeteistkümnes peapunktis ja kahanes kahekümne viies peapunktis (tabel 1.2), kogu põhimaanteed. Võrgul liiklussagedus siiski kahanes 2,6% võrra, samas on üksikuid löike, kus varasematel aastatel on esinenud veidi kahtlaste üleminekutegurite kasutamist arvutusliku liiklussageduse leidmisel juhul kui lõigu liiklussagedust vaadeldaval aastal ei loetud. Need möödalaskmised ei ole sedavõrd määravad, et nõuaksid varasemate aastate läbisõitude ümberarvutamist.

Viimase aasta jooksul läbisõit viiel põhimaanteedel suurenes ja seitsmel põhimaanteel vähenes (tabel 1.3). Suurim oli kasv Tallinn – Pärnu – Ikla maanteel ja seda sõiduautode liikluse kasvu arvel.

Perioodil 2000 - 2008 on põhimaanteedel läbisõit kasvanud kokku 1,62 korda, mis teeb aasta keskmiseks läbisõidu kasvuks 6,2%. Kõige märkimisväärsem liiklussageduse ja ka läbisõidu muutus on olnud Tallinna ringteel (kasv 2,0 korda). Veel kahel maanteel on see kasv olnud kiirem kui 1,7 korda:

- Tallinn – Paldiski maanteel kasv 1,96 korda;
- Tallinn – Pärnu – Ikla maanteel kasv 1,80 korda.

Nimetatud kahel maanteel kasvas liiklussagedus ka 2008. aasta jooksul.

Kõige aeglasem on üldine liiklussageduse kasv olnud Riia – Pihkva maanteel (kasv 1,24 korda), millele järgneb Risti – Virtsu – Kuressaare maantee (kasv 1,42 korda). Ülejäänud seitsmel põhimaanteel on liiklussageduse kasv olnud kaunis sarnane ja lähedane keskmise kasvuga jäädes vahemikku 1,49 kuni 1,69 korda.

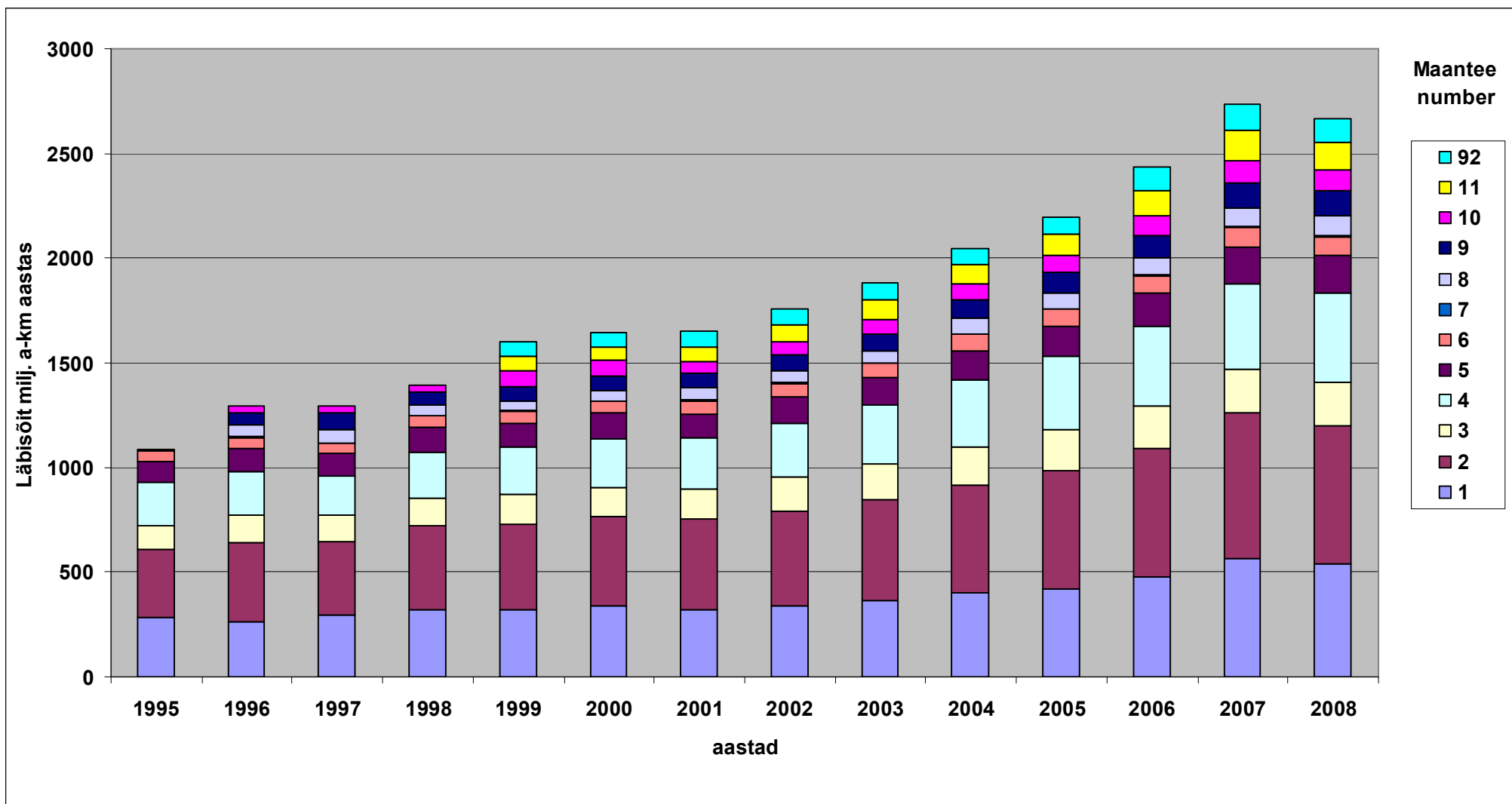
Sõiduautode läbisõit kasvas vaadeldava perioodi jooksul keskmiselt 1,72 korda ehk aastane kasv oli 7,1%. Erinevatel maanteedel jäi kasv vahemikku 1,03 korda (mnt. nr 7) kuni 2,14 korda (mnt. nr 11).

Lisaks koondtabelile 1.3 leiab läbisõidu üldine muutus perioodil 1995 – 2008 kajastamist ka joonisel 1.11.

2008. aasta läbisõidu ja liiklussageduse andmed põhimaanteede lõikes on esitatud tabelites 1.4 ja 1.5. Tabelitest ja joonistelt 1.12 kuni 1.14 ka liikluskoosseis. Kuni aastani 2000 kasvas liikluses sõidu- ja pakiautode osatähtsus, kuid perioodil 2000 – 2006 kasvas algselt autorongide ja hiljem ka veoautode osatähtsus põhimaanteede liikluses. Tegelikult selle perioodi esimestel aastatel kasvas sõiduautode osatähtsus, mis oli pigem näiline kui tegelik ja tulenes liiklusloenduse metoodika täiustumisest. Nimelt seoses üleminekuga pidevale liiklusloendusele on hakatud fikseerima tegelikku aasta keskmist liikluskoosseisu. Valikulise loenduse korral ei haaratud puhkepäevi ja ka sesoonsed muutused kajastusid loendustes mittetäielikult. Nüüd tänu pideva liiklusloenduse olemasolule on võimalik leida ka märksa sobivamaid üleminekutegureid konkreetselt lühiajaliselt loenduselt aasta keskmisele ööpäevasele liiklussagedusele. Nimetatud perioodi viimastel aastatel oli autorongide ja veoautode liiklussageduse kasv väga kiire. Kui autorongide puhul oli tulemus tõene, siis veoautode ja busside puhul oli tegemist liigitamise veaga.

Liikluskoosseisus toimus oluline muutus 2007. aastal. Põhjus on mitte koosseisu enda muutuses vaid väikebusside ja osade kaubikute (pakiautode) liigituses, kui varem liigitati neid pigem veoautodega ühte liiki, siis nüüd liigituvad need sõidukid sõiduautode hulka siit ka oluline muutus võrreldes 2006. aastaga, mille liikluskoosseis on esitatud joonisel 1.14.

Tabelitest 1.5 ja 1.6 ning joonistelt 1.15 selgub, et liikluskoosseis erinevatel maanteedel on erinev. Tänu eelpoolviidatud liigituse muutusele on kõigil maanteedel peale Riia - Pihkva maantee sõiduautode osatähtsus suurim 2008. aastal. Sõiduautode osatähtsus liiklussageduses oli kõrgeim Ääsmäe – Haapsalu - Rohuküla maanteel (92,2%), järgnes Tallinn – Paldiski maanteel (92,0 %) ja edasi Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme maanteel (89,9%) ning madal Riia – Pihkva maanteel (muutused erinevatel aastatel piirides 63,9 – 77,0 %- madalaim oli see just 2008. aastal).

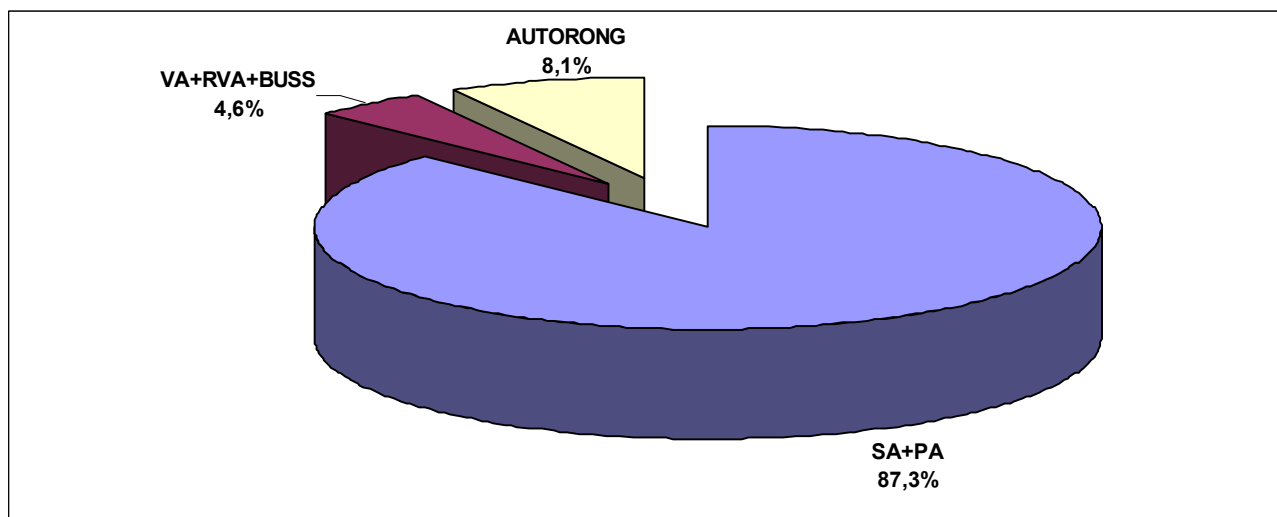

Joonis 1.11 Aastane läbisõit põhimaanteede lõikes

Aasta keskmised ööpäevased liiklussagedused (a/ööp) ja aasta keskmine ööpäevane läbisõit (a-km/ööp) 2008. aastal põhimaanteedel

Maantee nr.	Nimetus	Pikkus, km	Keskmine sagedus (a/ööp)				Läbisõit (a-km/ööp)			
			SA+PA	VA+RVA+BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+BUSS	ARONG	SUMMA
1	Tallinn-Narva	198,4	6481 87,1	392 5,3	567 7,6	7440 100,0	1285871 87,1	77844 5,3	112451 7,6	1476167 100,0
2	Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa	283,0	5619 87,7	289 4,5	500 7,8	6408 100,0	1590370 87,7	81730 4,5	141491 7,8	1813592 100,0
3	Jõhvi-Tartu-Valga	208,5	2420 88,7	124 4,6	184 6,8	2729 100,0	504645 88,7	25892 4,6	38467 6,8	569004 100,0
4	Tallinn-Pärnu-Ikla	174,6	5558 83,9	243 3,7	823 12,4	6625 100,0	970475 83,9	42512 3,7	143665 12,4	1156653 100,0
5	Pärnu-Rakvere-Sõmera	182,6	2411 87,7	117 4,2	223 8,1	2751 100,0	440290 87,7	21275 4,2	40706 8,1	502271 100,0
6	Valga-Uulu	123,5	1753 86,3	110 5,4	168 8,3	2031 100,0	216438 86,3	13636 5,4	20753 8,3	250827 100,0
7	Riia-Pihkva	21,4	318 63,9	13 2,5	167 33,5	498 100,0	6794 63,9	268 2,5	3565 33,5	10627 100,0
8	Tallinn-Paldiski	35,9	6551 92,0	207 2,9	359 5,0	7118 100,0	234879 92,0	7439 2,9	12872 5,0	255189 100,0
9	Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla	77,6	3831 92,2	170 4,1	155 3,7	4155 100,0	297129 92,2	13154 4,1	12035 3,7	322318 100,0
10	Risti-Virtsu	140,8	1797 89,2	113 5,6	104 5,2	2015 100,0	252987 89,2	15945 5,6	14694 5,2	283626 100,0
11	Tallinna ringtee	38,4	7954 84,1	540 5,7	962 10,2	9456 100,0	305569 84,1	20743 5,7	36960 10,2	363272 100,0
92	Tartu-Viljandi-Kilingi-Nõmme	117,7	2300 89,9	130 5,1	127 5,0	2557 100,0	270735 89,9	15347 5,1	14939 5,0	301021 100,0
Kokku %	2008	1602,3	3979 87,3	210 4,6	370 8,1	4559 100,0	6376183 87,3	335786 4,6	592598 8,1	7304566 100,0
Kokku %	2007	1588,5	4045 85,7	275 5,8	402 8,5	4722 100,0	6425426 85,7	436744 5,8	638202 8,5	7500371 100,0
Kokku %	2006	1602,2	3285 78,8	483 11,6	400 9,6	4168 100,0	5263221 78,8	773950 11,6	641245 9,6	6678416 100,0
Kokku %	2005	1588,0	2979 78,6	440 11,6	370 9,8	3788 100,0	4730986 78,6	697956 11,6	586786 9,8	6015728 100,0
Kokku %	2004	1588,0	2766 78,7	408 11,6	342 9,7	3516 100,0	4392062 78,7	648053 11,6	542688 9,7	5582804 100,0
Kokku %	2003	1587,0	2599 80,1	344 10,6	303 9,3	3246 100,0	4125117 80,1	546465 10,6	480146 9,3	5151727 100,0

Lisandusid 2004

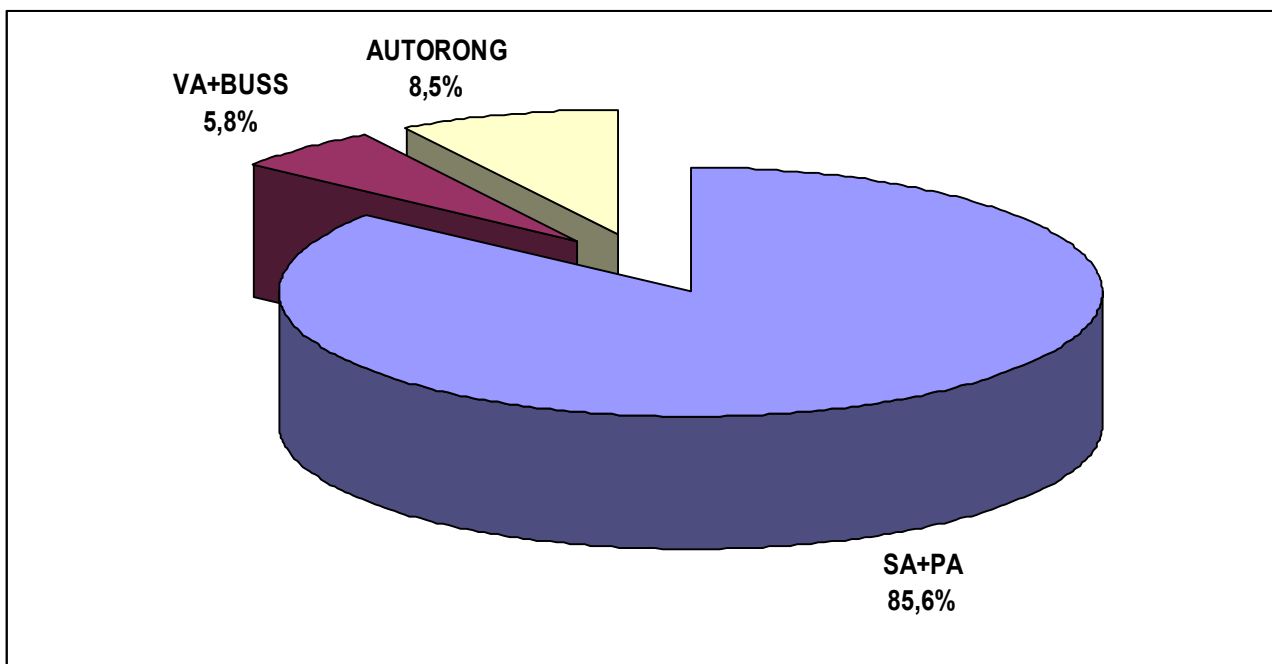

Joonis 1.12 Liikluskooresis põhimaanteedel 2008. aastal

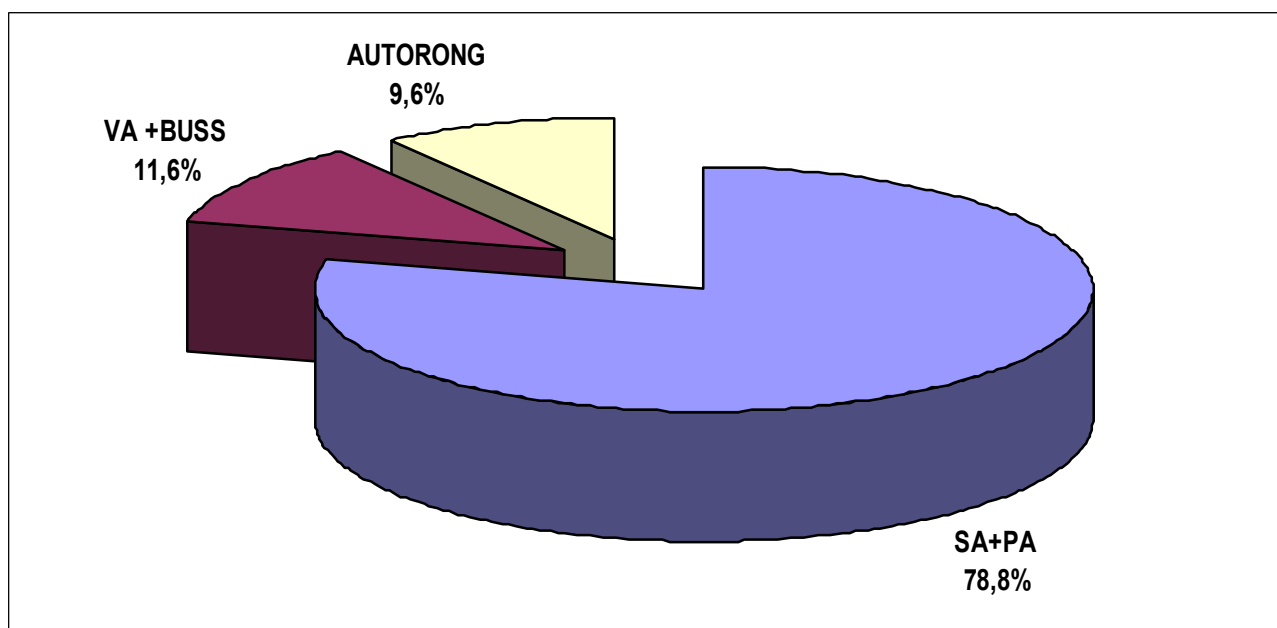
Maanteedel vahel on kõige suuremad erinevused autorongide osatähtsuse osas, nii oli 2008. aastal Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme maantee liiklusvoos ainult 4,96 % autoronge, Riia – Pihkva maanteedel aga 33,5 %. Tallinna ringteedel oli 10,2% autoronge. Autorongide keskmine liiklussagedus langes põhimaanteedel tervikuna 2008. aastal võrreldes eelmise aastaga 8,7% võrra, selle tulemusena nende keskmine osatähtsus vähenes 8,5%-lt 8,1%-le. Keskmised liiklussageduse muutused sõidukiliikide lõikes on esitatud joonisel 1.16.

Iga üksiku põhimaantee liiklus 2008. aastal on esitatud detailselt lõikude kaupa Lisas.2.

Kolme põhimaantee (Tallinn – Narva, Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa ja Tallinn – Pärnu – Ikla) pikkus moodustab kogu põhimaanteedel pikkusest 41%, kuid neil teedel sooritatakse 61% kogu põhimaanteedel läbisõidust, autorongide puhul on aga nende kolme maantee osatähtsus koguni 67%. Ainuüksi Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel, mis moodustab kogu põhimaanteedel võrgu pikkusest 18% võtab enda kanda 25% põhimaanteedel läbisõidust.

Joonis 1.13 Liikluskoosseis põhimaanteedel 2007. aastal

Joonis 1.14 Liikluskoosseis põhimaanteedel 2006. aastal

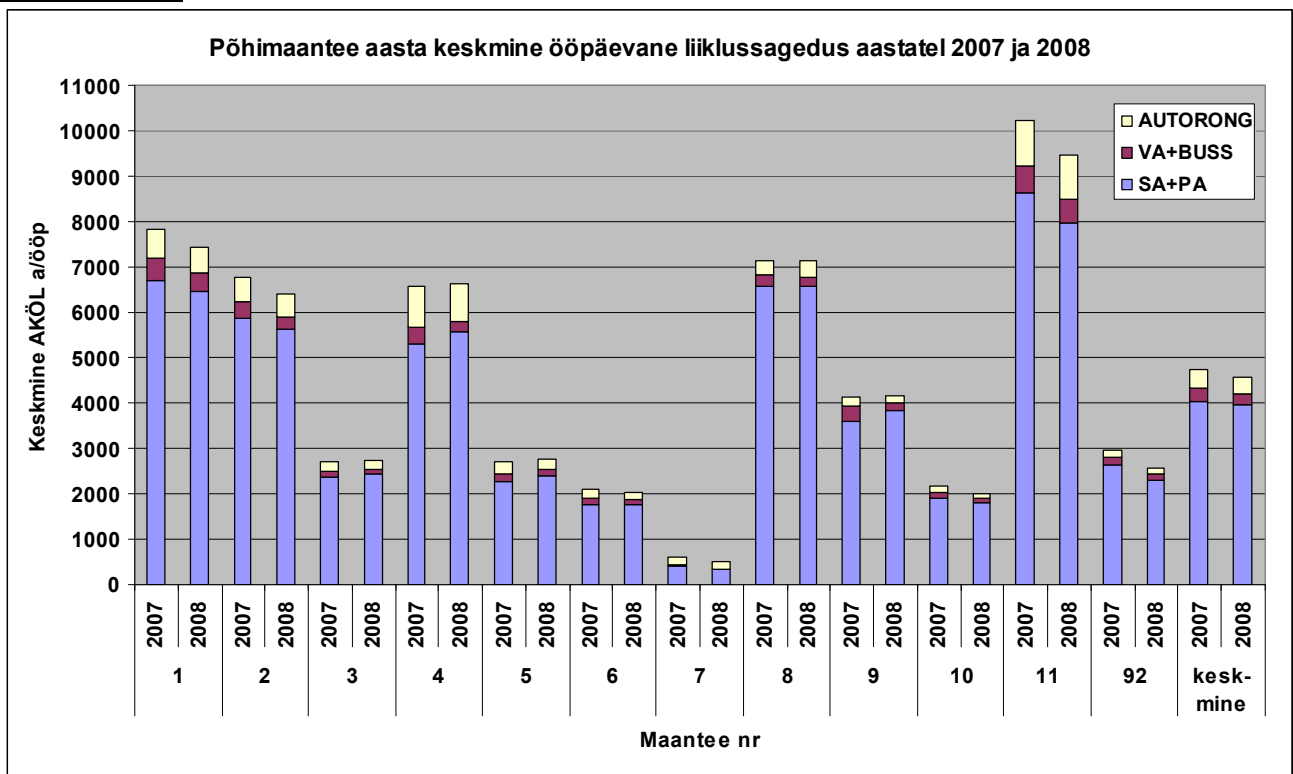

Aasta keskmised ööpäevased liklussagedused (a/ööp) ja aastane läbisõit (tuh. a-km/aastas)

2008. aastal põhimaanteedel

Maantee nr.	Nimetus	Pikkus, km	Keskmine sagedus (a/ööp)				Läbisõit (tuh.a-km/aastas)			
			SA+PA	VA+RVA+BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+BUSS	ARONG	SUMMA
1	Tallinn-Narva	198,4	6481 87,1	392 5,3	567 7,6	7440 100,0	469343 87,1	28413 5,3	41045 7,6	538801 100,0
2	Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa	283,0	5619 87,7	289 4,5	500 7,8	6408 100,0	580485 87,7	29832 4,5	51644 7,8	661961 100,0
3	Jõhvi-Tartu-Valga	208,5	2420 88,7	124 4,6	184 6,8	2729 100,0	184196 88,7	9450 4,6	14041 6,8	207687 100,0
4	Tallinn-Pärnu-Ikla	174,6	5558 83,9	243 3,7	823 12,4	6625 100,0	354224 83,9	15517 3,7	52438 12,4	422178 100,0
5	Pärnu-Rakvere-Sõmera	182,6	2411 87,7	117 4,2	223 8,1	2751 100,0	160706 87,7	7765 4,2	14858 8,1	183329 100,0
6	Valga-Uulu	123,5	1753 86,3	110 5,4	168 8,3	2031 100,0	79000 86,3	4977 5,4	7575 8,3	91552 100,0
7	Riia-Pihkva	21,4	318 63,9	13 2,5	167 33,5	498 100,0	2480 63,9	98 2,5	1301 33,5	3879 100,0
8	Tallinn-Paldiski	35,9	6551 92,0	207 2,9	359 5,0	7118 100,0	85731 92,0	2715 2,9	4698 5,0	93144 100,0
9	Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla	77,6	3831 92,2	170 4,1	155 3,7	4155 100,0	108452 92,2	4801 4,1	4393 3,7	117646 100,0
10	Risti-Virtsu	140,8	1797 89,2	113 5,6	104 5,2	2015 100,0	92340 89,2	5820 5,6	5363 5,2	103524 100,0
11	Tallinna ringtee	38,4	7954 84,1	540 5,7	962 10,2	9456 100,0	111533 84,1	7571 5,7	13491 10,2	132594 100,0
92	Tartu-Viljandi-Kilingi-Nõmme	117,7	2300 89,9	130 5,1	127 5,0	2557 100,0	98818 89,9	5602 5,1	5453 5,0	109873 100,0
Kokku %	2008	1602,3	3979 87,3	210 4,6	370 8,1	4559 100,0	2327307 87,3	122562 4,6	216298 8,1	2666167 100,0
Kokku %	2007	1588,5	4045 85,7	275 5,8	402 8,5	4693 100,0	2345232 85,7	159441 5,8	233074 8,5	2737746 100,0
Kokku %	2006	1602,2	3285 78,8	483 11,6	400 9,6	4168 100,0	1921076 78,8	282492 11,6	234054 9,6	2437622 100,0
Kokku %	2005	1588,0	2979,2 78,6	439,5 11,6	369,5 9,8	3788,2 100,0	1726810 78,6	254754 11,6	214177 9,8	2195741 100,0
Kokku %	2004	1588,0	2766 78,7	408 11,6	342 9,7	3516 100,0	1603103 78,7	236539 11,6	198081 9,7	2037723 100,0
Kokku %	2003	1587,0	2599 80,1	344 10,6	303 9,3	3246 100,0	1505668 80,1	199460 10,6	175253 9,3	1880380 100,0

Lisandusid 2004

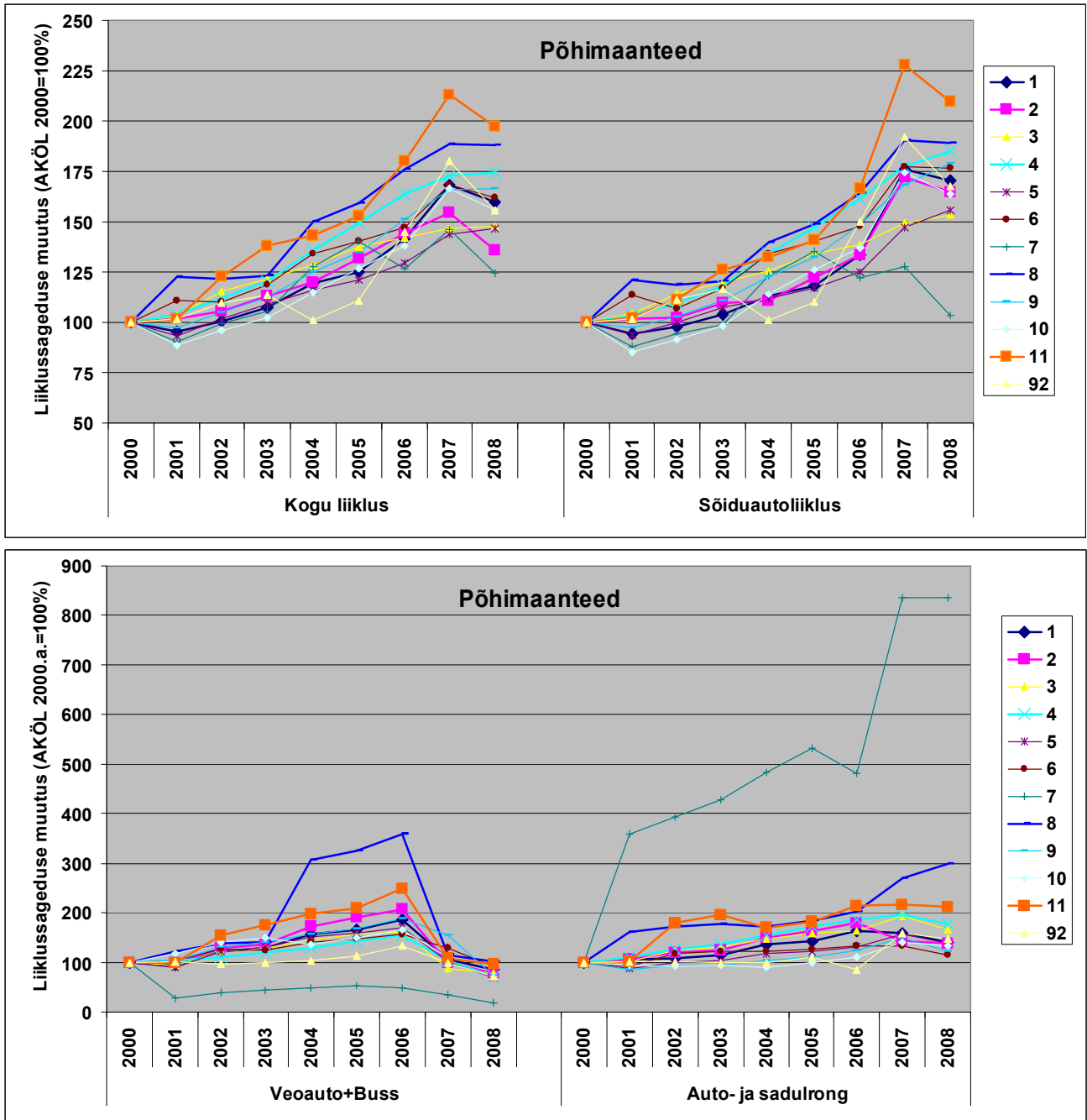
Joonis 1.15 Keskmised liklussagedused põhimaanteedel 2007. ja 2008. aastal

Tabel 1.6

Aasta keskmine ööpäevane liiklussagedus ja liikluskoosreis põhimaanteedel 2000 – 2008

Maantee nr.	Nimetus	2000				2001	2002	2003	2004	2005				2006	2007				2008			
		SA+PA	VA+RVA +BUSS	ARONG	SUMMA	SUMMA	SUMMA	SUMMA	SUMMA	SA+PA	VA+RVA +BUSS	ARONG	SUMMA	SUMMA	SA+PA	VA+RVA +BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA +BUSS	ARONG	SUMMA
1	Tallinn-Narva	3801 81,6	456 9,8	403 8,6	4661 100,0	4442 100,0	4697 100,0	5014 100,0	5562 100,0	4495 77,1	756 13,0	580 9,9	5831 100,0	6585 100,0	6704 85,6	485 6,2	640 8,2	7830 100,0	6481 87,1	392 5,3	567 7,6	7440 100,0
2	Tallinn-Tartu-Võru- Luhamaa	3412 82,4	367 8,9	364 8,8	4142 100,0	4217 100,0	4383 100,0	4688 100,0	4972 100,0	4177 76,3	697 12,7	597 10,9	5471 100,0	5972 100,0	5882 87,0	361 5,3	519 7,7	6762 100,0	5619 87,7	289 4,5	500 7,8	6408 100,0
3	Jõhvi-Tartu-Valga	1576 85,3	160 8,7	112 6,0	1847 100,0	1907 100,0	2132 100,0	2246 100,0	2373 100,0	2112 83,2	250 9,8	177 7,0	2538 100,0	2629 100,0	2353 86,8	142 5,2	215 8,0	2710 100,0	2420 88,7	124 4,6	184 6,8	2729 100,0
4	Tallinn-Pärnu-Ikla	2998 78,8	344 9,0	461 12,1	3803 100,0	3965 100,0	4250 100,0	4582 100,0	5170 100,0	4404 77,5	488 8,6	793 13,9	5684 100,0	6222 100,0	5316 80,8	360 5,5	900 13,7	6576 100,0	5558 83,9	243 3,7	823 12,4	6625 100,0
5	Pärnu-Rakvere- Sõmeru	1548 82,4	169 9,0	161 8,6	1878 100,0	1749 100,0	1914 100,0	2050 100,0	2179 100,0	1810 79,5	269 11,8	197 8,6	2276 100,0	2428 100,0	2274 84,3	172 6,4	251 9,3	2697 100,0	2411 87,7	117 4,2	223 8,1	2751 100,0
6	Valga-Uulu	993 79,1	121 9,6	147 11,7	1256 100,0	1390 100,0	1384 100,0	1492 100,0	1682 100,0	1396 79,2	179 10,2	187 10,6	1763 100,0	1851 100,0	1761 83,3	156 7,4	197 9,3	2113 100,0	1753 86,3	110 5,4	168 8,3	2031 100,0
7	Riia-Pihkva	308 77,0	72 18,0	20 5,0	400 100,0	362 100,0	398 100,0	422 100,0	511 100,0	416 74,2	38 6,8	106 18,9	561 100,0	507 100,0	393 67,3	24 4,1	167 28,6	584 100,0	318 63,9	13 2,5	167 33,5	498 100,0
8	Tallinn-Paldiski	3463 91,4	204 5,4	120 3,2	3787 100,0	4642 100,0	4599 100,0	4665 100,0	5671 100,0	5146 85,3	663 11,0	220 3,6	6029 100,0	6672 100,0	6583 92,2	237 3,3	322 4,5	7143 100,0	6551 92,0	207 2,9	359 5,0	7118 100,0
9	Ääsmäe-Haapsalu- Rohuküla	2139 85,8	228 9,1	127 5,1	2493 100,0	2421 100,0	2621 100,0	2808 100,0	3111 100,0	2835 84,4	384 11,4	141 4,2	3360 100,0	3773 100,0	3595 86,9	349 8,4	191 4,6	4136 100,0	3831 92,2	170 4,1	155 3,7	4155 100,0
10	Risti-Virtsu- Kuressaare	1100 85,0	116 9,0	78 6,0	1294 100,0	1149 100,0	1241 100,0	1327 100,0	1481 100,0	1386 84,7	173 10,6	77 4,7	1637 100,0	1785 100,0	1916 88,9	129 6,0	110 5,1	2155 100,0	1797 89,2	113 5,6	104 5,2	2015 100,0
11*	Tallinna ringtee	3794 79,0	553 11,5	454 9,5	4800 100,0	4893 100,0	5890 100,0	6639 100,0	6880 100,0	5354 72,9	1164 15,8	827 11,3	7344 100,0	8656 100,0	8640 84,5	602 5,9	977 9,6	10219 100,0	7954 84,1	540 5,7	962 10,2	9456 100,0
92*	Tartu-Viljandi- Kilingi-Nõmme	1370 83,5	184 11,2	86 5,3	1640 100,0	1666 100,0	1795 100,0	1864 100,0	1662 100,0	1512 83,4	207 11,4	95 5,2	1814 100,0	2376 100,0	2633 89,2	182 6,2	137 4,6	2951 100,0	2300 89,9	130 5,1	127 5,0	2557 100,0
Keskmine %	nr. 1 - 10	2439 82,3	268 9,0	258 8,7	2965 100,0	2888 100,0	3062 100,0	3269 100,0	3578 100,0	3036 78,8	439 11,4	380 9,9	3855 100,0	4168 100,0	4038 85,7	274 5,8	408 8,5	4720 100,0	4010 87,3	207 4,6	374 8,1	4592 100,0
Aastane muutus %-des						-2,6	6,0	6,8	9,4	7,7	7,7	8,2	7,8	8,1	22,9	-43,3	2,0	13,2	-0,7	-24,3	-8,4	-2,7
Keskmine %	kõik põhimaanteed							3150 100,0	3438 100,0	2920 79,1	439 11,9	333 9,0	3692 100,0	4121 100,0	4045 85,7	275 5,8	402 8,5	4722 100,0	3979 87,3	210 4,6	370 8,1	4559 100,0
Kõigi keskmine aastane muutus %-des								9,1	7,4	7,3	7,8	7,4	11,6		23,9	-44,0	9,9	14,6	-1,6	-23,8	-8,0	-3,5

* kuuluvad põhimaanteedele hulka alates 2004.a.-st

Joonis 1.16 Keskmise liiklussageduse muutus liikide lõikes aastatel 2000 - 2008

Kuigi läbiõit maanteel nr. 2 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa suurim, siis keskmine liiklussagedus jääb põhimaanteed keskimestest liiklussagedustest alles viiendal kohale. Võrreldes 2007. aastaga on ka Tallinn – Pärnu – Ikla maantee keskmine liiklussagedus edastanud Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee keskmist liiklussagedust. Märkimisväärselt suuremad on liiklussagedus Tallinna ringteel (9456 a/ööp), Tallinn-Narva maanteel (7440 a/ööp), Tallinn – Keila – Paldiski maanteel (7118 a/ööp) ja Tallinn – Pärnu – Ikla maantee (6625 a/ööp). Keskmine liiklussagedus iseenesest ei ole kuigi oluline näitaja, sellest märksa olulisem on enimkoormatud teelõigu liiklussagedus ja selle suuruse ning keskmise sageduse suhe, mis iseloomustab maanteel koormuse jaotuse ebaühtlust. Kolmel suurema ebaühtluse jagunemisega maanteel on 2008. aastal liikluse ebaühtluse tase ühtlustunud. Nendeks on Tallinn-Narva maantee, Tallinn- Pärnu-Ikla maantee ja Jõhvi-Tartu-Valga maantee, kus ebaühtluse tase jäi piiridesse 4,2 kuni 4,3 (aasta varem jäi see vahemikku 3,5 – 4,7 ja 2006. aastal vahemikku 3,6 kuni 5,7). Tallinn- Tartu-Võru-Luhamaa maanteel 2,8 (nii aasta kui ka kaks aastat varem oli see 3,1). Märkimist väärib asjaolu, et kui suurima liiklussagedusega lõik oli Tallinna piir – Assaku, siis 2008. aastaks on selleks kujunenud hoopis lõik Tartu möödasõidul (Valga ring – Aardla). Paraku TTÜ teedeinstituudi liiklusloendused Tallinna linna piiril ei kinnita liiklussageduse

vähennemist lõigul Tallinna piir – Assaku. Peamiste põhimaanteed vähemalt kolme enamkoormatud lõigu kohta on liiklussagedused esitatud tabelis 1.7.

Tabeli 1.7 andmetele tuginedes on näha, et perioodil 2000–2008 on põhimaanteed enamkoormatud lõikudel enamasti sõiduautode liiklussagedus kasvanud kiiremini kui kogu liiklussagedus, seega on teiste sõidukite liiklussageduse kasv olnud neil lõikudel veidi aeglasem. Sellise suhte on põhjustanud just muude sõidukite tagasihoidlik liiklussageduse kasv viimasel aastal, millest osa aga langeb hoopis liigituse muutuse arvele. Viimase aasta jooksul kolmekümne üheksast vaadeldavast lõigust kasvas kogu liiklussagedus kahekümne ühel ja sõiduautode liiklussagedus 23 lõigul. Kohtades, kus liiklussagedus aasta jooksul vähenes oli enamasti sõiduautode liiklussageduse vähenemine aeglasem kui kogu liiklussageduse vähenemine.

Tabelis 1.8 on esitatud põhimaanteed keskmine liiklussagedus ja liikluskoosseis maakonniti. Keskmise liiklussageduse muutused maakonniti on kaunis kaootilised. Üheks väheülevaatlikkuse põhjuseks on see, et põhimaanteed võrgustik on korduvalt muutunud ja üks viimaseid olulisemaid muutusi leidis aset 2004. aastal. Mõned maakondade vahelised muutused leidsid aset ka 2005. aastal.

2001-2002 ei olnud ühtegi sellist maakonda, kus põhimaanteed liiklussagedus oleks eelmise aastaga võrreldes vähenenud. Aasta varem, kui vähenes kogu põhimaanteed läbisõit, vähenes see seitsmes maakonnas. 2003. aastal vähenes see vaid Tartumaal ja põhjuseks oli see, et põhimaanteed sekka lisandunud Tartu – Viljandi maantee, kus liiklussagedus oli väiksem, kui Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa ja Jõhvi – Tartu – Valga maantee Tartumaale jäävatel teelõikudel. Vaadeldud perioodil 2000 – 2008 on kõige kiiremini kasvanud keskmine liiklussagedus Viljandimaa põhimaanteedel (aasta keskmine liiklussageduse kasv (10,8%), millele järgnevad Saaremaa (kasv 9,2%) ja Põlvamaa (kasv 8,2%). 2008. aastal kasvas põhimaanteed keskmine liiklussagedus vaid kahes maakonnas: Võrumaal 3,9% ja Tartumaal 2,2%. Kõige suurem vähenemine aga leidis aset Valgemaal 15,0% ja sellele järgnes Viljandimaa 11,4 %. Vaadeldava kaheksa aasta jooksul on kõige tagasihoidlikum keskmise liiklussageduse kasv olnud Lääne-Virumaal (4,4%), sellele järgnevad Järvamaa (4,6%) ja Võrumaa (4,6%).

Sõiduautode osatähtsus on vaadeldava perioodi jooksul vähenes kuni 2005. aastani, kui 2003. aastal jäi sõiduautode osatähtsus praktiliselt 2002. aasta tasemele, siis 2004 - 2005 aastal vähenes see nii veoautode, busside kui ka autorongide osatähtsuse suurenemise tulemusena. 2006. aastal kasvas sõiduautode osatähtsus keskmises liiklusvoos 0,2 protsendipunkti võrra autorongide osatähtsuse vähenemise arvelt. Tänu liigituse muutusele toimus 2007. aastal põhimõtteline muutus, suurim sõiduautode osatähtsus oli Läänemaal (91,0%). 2007. aasta jooksul vähenes ka üldine autorongide osatähtsus liiklusvoos, kuid suurenes siiski Saaremaal, Tartumaal ja Võrumaal. 2008. aastal kasvas üle riigi põhimaanteedel sõiduautode osatähtsus 1,7 protsendipunkti võrra. Samasuunaline oli muutus ka kõigis maakondades välja arvatud Läänemaal, kus 2007. aasta näitaja oli enneolematult kõrge. Vaatamata sõiduautode osatähtsuse üldisele kasvule ei küündinud 2008. aastal üheski maakonnas sõiduautode osatähtsus sellele tasemele, mis fikseeriti aasta varem Läänemaal. Kõige lähemale jõudis sellele tasemele Põlvamaa (90,6%) ja sellele järgnes Saaremaa (90,0%), kus ka aasta varem oli sellele kaunis lähedane tase (89,4%). Sõiduautode osatähtsuse kasv sai toimuda raskemate sõidukite osatähtsuse vähenemise tulemusena ja nii see oli ka tõesti enamikes maakondades, kuid oli ka üksikuid erandeid. Näiteks kasvas autorongide osatähtsus Saaremaal 0,2 protsendipunkti võrra ja Valgemaal 0,1 protsendipunkti võrra. Veoautode ja busside osatähtsus vähenes aga kõigis maakondades.

Tabelis 1.9 ja joonisel 1.17 on esitatud põhimaanteed aastased läbisõidud maakondade lõikes. Ka siin on paljud muutused seotud otseselt põhimaanteed võrgu muutustega. Kogu põhimaanteed läbisõidust langes 2008. aastal Harju maakonnale 32,8%, kusjuures 2000. aastal oli see osatähtsus 28,3 % ja 2007. aastal 33,3%. Vaadeldava perioodi vältel kasvas põhimaanteed pikkus Harjumaal 181 km kuni 251 km-ni, mis kogu põhimaanteed võrgust moodustas vastavalt 13,3% ja 15,7%.

Tabel 1.8

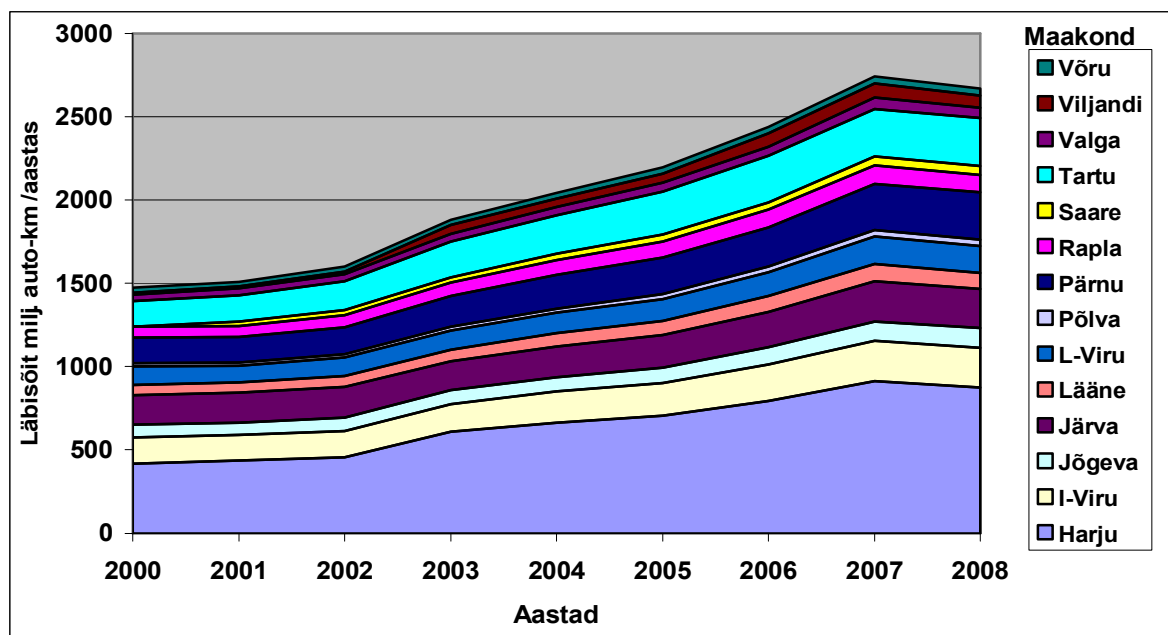
Põhimaanteede aasta keskmised ööpäevased liiklussagedused ja –koosseis maakonniti aastatel 2000 - 2008

Maa- kond	2000	2001	2002	2003				2004				2005				
	SUMMA	SUMMA	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	
Harju	5659	5967,2	6211	5422	679	557	6658	5822	839	592	7254	6206	896	633	7736	
I-Viru	2877	2791	2853	2393	368	289	3049	2520	464	376	3361	2633	488	397	3517	
Jõgeva	2680	2563,4	2821	2290	345	311	2946	2229	411	392	3032	2408	446	426	3279	
Järva	3369	3402,6	3502	2752	417	340	3508	2748	540	455	3743	2932	577	488	3997	
Lääne	1596	1590,7	1681	1498	227	86	1811	1673	250	88	2012	1806	270	95	2171	
L-Viru	3006	2748,6	3053	2465	377	357	3200	2587	480	363	3430	2727	508	385	3620	
Põlva	1816	1705,8	1847	1635	158	183	1976	1894	180	180	2255	2135	203	203	2542	
Pärnu	2215	2207,7	2353	1775	244	359	2378	1947	262	389	2598	2137	288	431	2856	
Rapla	3718	3830,6	4152	3433	404	656	4494	3872	402	754	5029	4258	442	830	5530	
Saare	1816	1031,8	1169	988	165	64	1217	1224	120	50	1394	1388	136	57	1581	
Tartu	3643	3696,3	4147	3298	357	231	3885	3535	406	263	4203	3966	459	293	4606	
Valga	1207	1305,5	1326	1152	157	119	1428	1281	177	139	1597	1421	197	154	1772	
Viljandi	944	1029,3	1034	1284	147	112	1542	1131	150	120	1401	1222	162	129	1512	
Võru	1114	1072,1	1154	1005	101	123	1229	1081	127	131	1338	1196	141	145	1482	
Keskm	2964	2887,9	3062	2623	341	305	3269	2766	408	342	3516	2979	440	370	3788	
Koosseis %-des																
Maa- kond	2001				2002				2003				2004			
	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	
Harju	84,9	8,0	7,1	100,0	83,2	9,3	7,5	100,0	81,4	10,2	8,4	100,0	80,3	11,6	8,2	
I-Viru	80,7	10,2	9,1	100,0	78,4	12,1	9,5	100,0	78,5	12,1	9,5	100,0	75,0	13,8	11,2	
Jõgeva	80,6	9,3	10,1	100,0	77,7	11,7	10,6	100,0	77,7	11,7	10,6	100,0	73,5	13,6	12,9	
Järva	81,7	8,9	9,3	100,0	78,2	12,0	9,8	100,0	78,4	11,9	9,7	100,0	73,4	14,4	12,2	
Lääne	83,4	11,0	5,5	100,0	82,5	12,6	4,9	100,0	82,7	12,5	4,8	100,0	83,2	12,5	4,4	
L-Viru	78,5	9,4	12,0	100,0	77,0	11,7	11,3	100,0	77,0	11,8	11,2	100,0	75,4	14,0	10,6	
Põlva	83,1	8,2	8,7	100,0	83,0	8,0	9,0	100,0	82,7	8,0	9,3	100,0	84,0	8,0	8,0	
Pärnu	76,8	8,8	14,3	100,0	74,2	10,2	15,6	100,0	74,6	10,3	15,1	100,0	74,9	10,1	15,0	
Rapla	77,0	9,0	14,0	100,0	76,4	8,6	15,0	100,0	76,4	9,0	14,6	100,0	77,0	8,0	15,0	
Saare	82,6	12,1	5,2	100,0	81,2	13,5	5,3	100,0	81,2	13,6	5,3	100,0	87,8	8,6	3,6	
Tartu	85,4	8,3	6,3	100,0	84,5	9,0	6,5	100,0	84,9	9,2	5,9	100,0	84,1	9,7	6,2	
Valga	82,6	10,2	7,2	100,0	79,2	12,4	8,4	100,0	80,7	11,0	8,3	100,0	80,2	11,1	8,7	
Viljandi	79,7	8,7	11,6	100,0	75,6	9,4	15,0	100,0	83,2	9,5	7,3	100,0	80,7	10,7	8,6	
Võru	83,0	7,2	9,7	100,0	82,0	8,2	9,8	100,0	81,7	8,2	10,0	100,0	80,8	9,5	9,8	
Keskm	82,1	8,9	9,0	100,0	80,1	10,5	9,4	100,0	80,2	10,4	9,3	100,0	78,7	11,6	9,7	
Maa- kond	2006				2007				2008				Muutus %-des			
	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	2008/ 2007	2000-2008		
Harju	6991	1010	713	8714	8781	501	701	9983	8520	373	634	9528	-4,6	68,4	6,7	
I-Viru	2931	548	451	3930	3701	313	362	4376	3708	287	342	4336	-0,9	50,7	5,3	
Jõgeva	2634	491	470	3595	3426	240	418	4084	3456	225	378	4058	-0,6	51,4	5,3	
Järva	3206	631	533	4370	4273	265	435	4973	4187	207	426	4819	-3,1	43,1	4,6	
Lääne	2077	310	110	2498	2414	248	152	2653	2210	131	132	2473	-6,8	55,0	5,6	
L-Viru	2961	559	425	3945	3786	290	416	4492	3665	200	367	4232	-5,8	40,8	4,4	
Põlva	2313	220	220	2754	3192	252	220	3664	3081	126	194	3401	-7,2	87,3	8,2	
Pärnu	2291	304	451	3046	2834	210	519	3563	2897	161	502	3560	-0,1	60,7	6,1	
Rapla	4730	491	921	6143	5009	375	862	6246	5031	235	803	6069	-2,8	63,2	6,3	
Saare	1391	137	58	1586	1849	127	92	2068	1724	102	88	1915	-7,4	85,6	9,2	
Tartu	4245	489	310	5044	4584	307	355	5246	4798	264	299	5361	2,2	47,1	4,9	
Valga	1426	197	154	1777	1831	123	200	2153	1563	96	173	1831	-15,0	51,7	5,3	
Viljandi	1631	188	103	1923	2120	155	147	2422	1925	101	121	2147	-11,4	127,5	10,8	
Võru	1218	144	147	1509	1294	86	159	1539	1397	49	153	1599	3,9	43,6	4,6	
Keskm	3285	483	400	4168	4019	274	400	4693	3979	210	370	4559	-2,9	53,8	5,5	
Koosseis %-des																
Maa- kond	2005				2006				2007				2008			
	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+ BUSS	ARONG	
Harju	80,2	11,6	8,2	100,0	80,2	11,6	8,2	100,0	88,0	5,0	7,0	100,0	89,4	3,9	6,7	
I-Viru	74,8	13,9	11,3	100,0	74,6	13,9	11,5	100,0	84,6	7,1	8,3	100,0	85,5	6,6	7,9	
Jõgeva	73,4	13,6	13,0	100,0	73,3	13,6	13,1	100,0	83,9	5,9	10,2	100,0	85,2	5,5	9,3	
Järva	73,4	14,4	12,2	100,0	73,4	14,4	12,2	100,0	85,9	5,3	8,8	100,0	86,9	4,3	8,8	
Lääne	83,2	12,4	4,4	100,0	83,2	12,4	4,4	100,0	91,0	9,3	5,7	100,0	89,4	5,3	5,3	
L-Viru	75,3	14,0	10,6	100,0	75,1	14,2	10,8	100,0	84,3	6,4	9,3	100,0	86,6	4,7	8,7	
Põlva	84,0	8,0	8,0	100,0	84,0	8,0	8,0	100,0	87,1	6,9	6,0	100,0	90,6	3,7	5,7	
Pärnu	74,8	10,1	15,1	100,0	75,2	10,0	14,8	100,0	79,5	5,9	14,6	100,0	81,4	4,5	14,1	
Rapla	77,0	8,0	15,0	100,0	77,0	8,0	15,0	100,0	80,2	6,0	13,8	100,0	82,9	3,9	13,2	
Saare	87,8	8,6	3,6	100,0	87,7	8,6	3,6	100,0	89,4	6,2	4,4	100,0	90,0	5,3	4,6	
Tartu	86,1	10,0	6,4	100,0	84,2	9,7	6,1	100,0	87,4	5,9	6,8	100,0	89,5	4,9	5,6	
Valga	80,2	11,1	8,7	100,0	80,2	11,1	8,7	100,0	85,0	5,7	9,3	100,0	85,3	5,2	9,4	
Viljandi	80,8	10,7	8,5	100,0	84,8	9,8	5,4	100,0	87,5	6,4	6,1	100,0	89,6	4,7	5,6	
Võru	80,7	9,5	9,8	100,0	80,7	9,6	9,7	100,0	84,1	5,6	10,3	100,0	87,4	3,1	9,6	
Keskm	78,6	11,6	9,8	100,0	78,8	11,6	9,6	100,0	85,6	5,8	8,5	100,0	87,3	4,6	8,1	
muutus 2004																

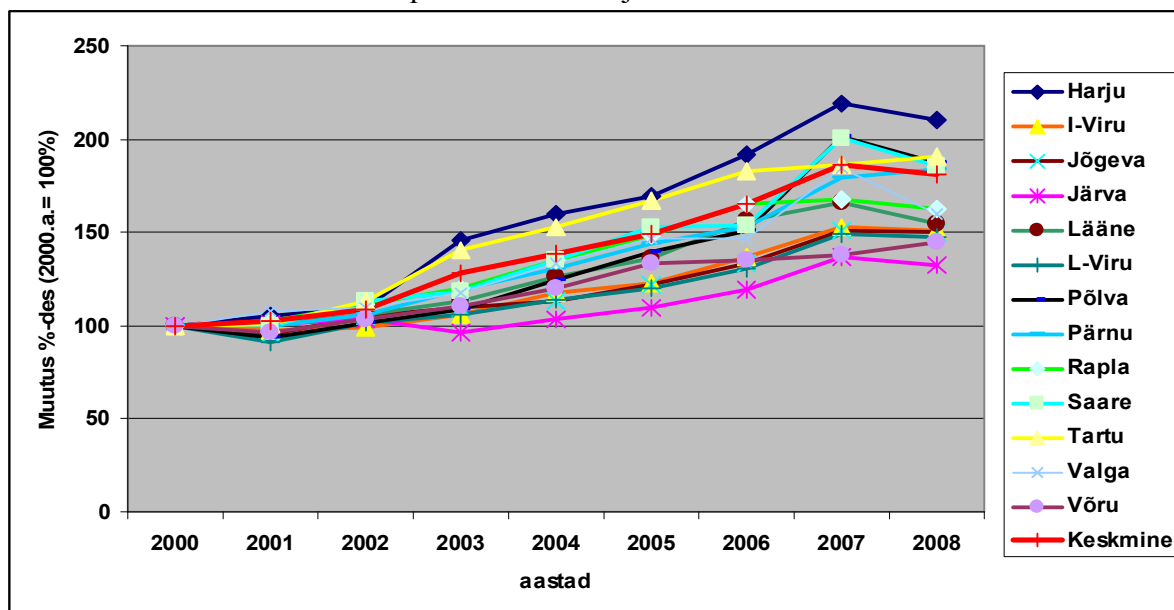
Tabel 1.9

Aastane läbisõit põhimaanteedel maakondade lõikes tuh.a-km/aastas

Maakond	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Harju	415962	437373	455328	608099	664330	706545	795916	911821	875265
I-Viru	158319	153309	156659	167448	185346	193927	216676	241260	238994
Jõgeva	77167	73636	81027	84500	87215	93871	102896	116900	116166
Järva	177383	178522	183030	171332	183274	194962	211474	242577	235041
Lääne	62294	62551	66039	70541	78562	84542	97271	103334	96348
L-Viru	109260	99557	110570	115844	124598	131160	142942	162766	161022
Põlva	20597	19301	20903	22346	25570	28759	31157	41455	38485
Pärnu	154015	153389	163294	184243	201812	221217	235937	276529	283211
Rapla	65418	67252	72903	78853	88471	97035	107783	109583	106490
Saare	0	27619	31283	32590	37410	42312	42455	55358	51263
Tartu	152210	153876	172633	214220	232373	254542	278760	283731	289936
Valga	38107	41103	41757	44811	50671	55828	55988	70388	60935
Viljandi	12919	14051	14119	53866	49071	52819	79443	84580	71437
Võru	28740	27574	29678	31687	34603	38222	38923	39702	41573
Kokku	1472390	1509113	1599224	1880380	2043306	2195741	2437622	2739983	2666167

Joonis 1.17 Aastane läbisõit põhimaanteedel ja selle muutus maakondade lõikes

Joonis 1.18 Liiklussageduse keskmine kasv põhimaanteedel maakonniti

1.1.3 Liiklus tugimaanteedel

Tugimaanteedel püsiloenduspunktide liiklussagedused ja läbisõidud on esitatud Lisas 2.

Tugimaanteedel läbisõidu ja liiklussageduse muutusi kajastavad tabelid 1.9 kuni 1.11 ja joonised 1.19 kuni 1.21. Detailsed andmed liiklusloenduste püsipunktides on esitatud Lisas 2 ja maanteedel ning maakondade lõikes on esitatud lisas L.4.

1998. aastal toimus tugimaanteedel liiklusloendus 37 loenduspunktis, peamiselt Hiiumaal ja Saaremaal, aga ka kahes peapunktis mandril, mis paiknevad vastavalt Rapla maakonnas (maantee nr.15) ja Viljandi maakonnas (maantee nr 49). Saaremaal loendati liiklust ühe nädala ja Hiiumaal kahe nädala kestel. Hiiumaal leiti kevad- ja suveperioodi loenduste põhjal aasta keskmised ööpäevased liiklussagedused.

1999. aastal toimus tugimaanteedel liiklusloendus 144 loenduspunktis, millega haarati 1550,2 km tugimaanteed ehk 61 % nende kogupikkusest.

2000. aastal toimus loendus 99-s loenduspunktis, millistest 19 olid peapunktid, kus loendus toimus aastaringsest. Kogu võimalikust loendusajast oli kaetud 82%.

2001. aastal toimus loendus mandril 16 peapunktis ja Saaremaal ning Hiiumaal. Võrreldes eelmise aastaga vähenes peapunktide arv kolme võrra. T-74 olnud loenduspunkt läks koos teega üle põhimaanteedel hulka ja kahes punktis loendus ei toimunud tehnilistel põhjustel. Kogu võimalikust loendusajast oli kaetud 73%. Seega oli nimetatud näitaja tunduvalt väiksem, kui 2000. aastal.

2002. aastal toimus loendus 148-s loenduspunktis, millistest 18 olid peapunktid. 2003. aastal toimus loendus 93-s loenduspunktis, millistest 15 olid peapunktid. 2004. aastal toimus liiklusloendus 15-s peapunktis. 2005. aastal toimus liiklusloendus 13-s peapunktis ja lisaks voolikloendus 125 punktis. 2006. aastal toimus liiklusloendus 12-s püsiloenduspunktis ja lisaks voolikloendus 124 punktis. 2007. aastal toimus liiklusloendus tugimaanteedel ainult 13-s püsiloenduspunktis. 2008. aastal toimus liiklusloendus 16-s püsiloenduspunktis ja lisaks voolikloendus 270-s punktis.

Tabelis 1.9a ja joonisel 1.19 on esitatud tugimaanteedel liiklusloenduse püsiloenduspunktide andmed. Maanteedel nr.15 ja nr. 49 paiknenud loenduspunktide kohta on 14 aasta pikkune loendusrida, ülejäänud tugimaanteedel püsipunktide kohta üheksa aasta andmed. Liikluse kasv on olnud kaunis muutlik. Liiklussageduse vähenemisi esineb harva. Keskmise liiklussageduse vähenemine püsipunktides oli viimasel aastal 6,6% (aasta varem kasv 10,8%). Kui 2007. aastal oli kasv perioodi 2000 – 2008.a. kiireim, siis 2008. aastal langus oli kõigi punktide keskmisena esmakordne. Üksikutes püsipunktides on võrdseid liiklussagedusi olnud ennegi nii nagu 2008. aastal jäi liiklussagedus ühes punktis täpselt eelmise aasta tasemele. Kahes punktis see aga üldise languse taustal siiski kasvas: Võru – Põlva maanteedel ja Haapsalu – Laiküla maanteedel. Olgu mainitud, et neist esimesel 2007. aastal liiklussagedus vähenes ja päris tunduvalt. Võrreldes põhimaanteedel püsiloenduspunktidega, on tugimaanteedel liiklussageduse langus aasta jooksul vähenenud kiiremini. Liiklussagedused erinevates punktides on muutunud erinevalt. Kõige kiirem oli liiklussageduse kasv perioodil 2000 - 2008.a. maanteedel nr. 49 Imavere – Viljandi – Nuia Sürgavere loenduspunktis (aasta keskmine kasv 6,94%). Teisele kohale jääb perioodi keskmise aastase kasvu poolest maanteedel nr. 22 Rakvere – Väike-Maarja – Vägeva olev Assamalla püsipunkt (aasta keskmine kasv 6,90%). Kõige aeglasem on liiklussageduse kasv olnud Võru – Põlva maantee Suurküla (aasta keskmine kasv 1,6%), kus viimasel aastal liiklus erandlikuna

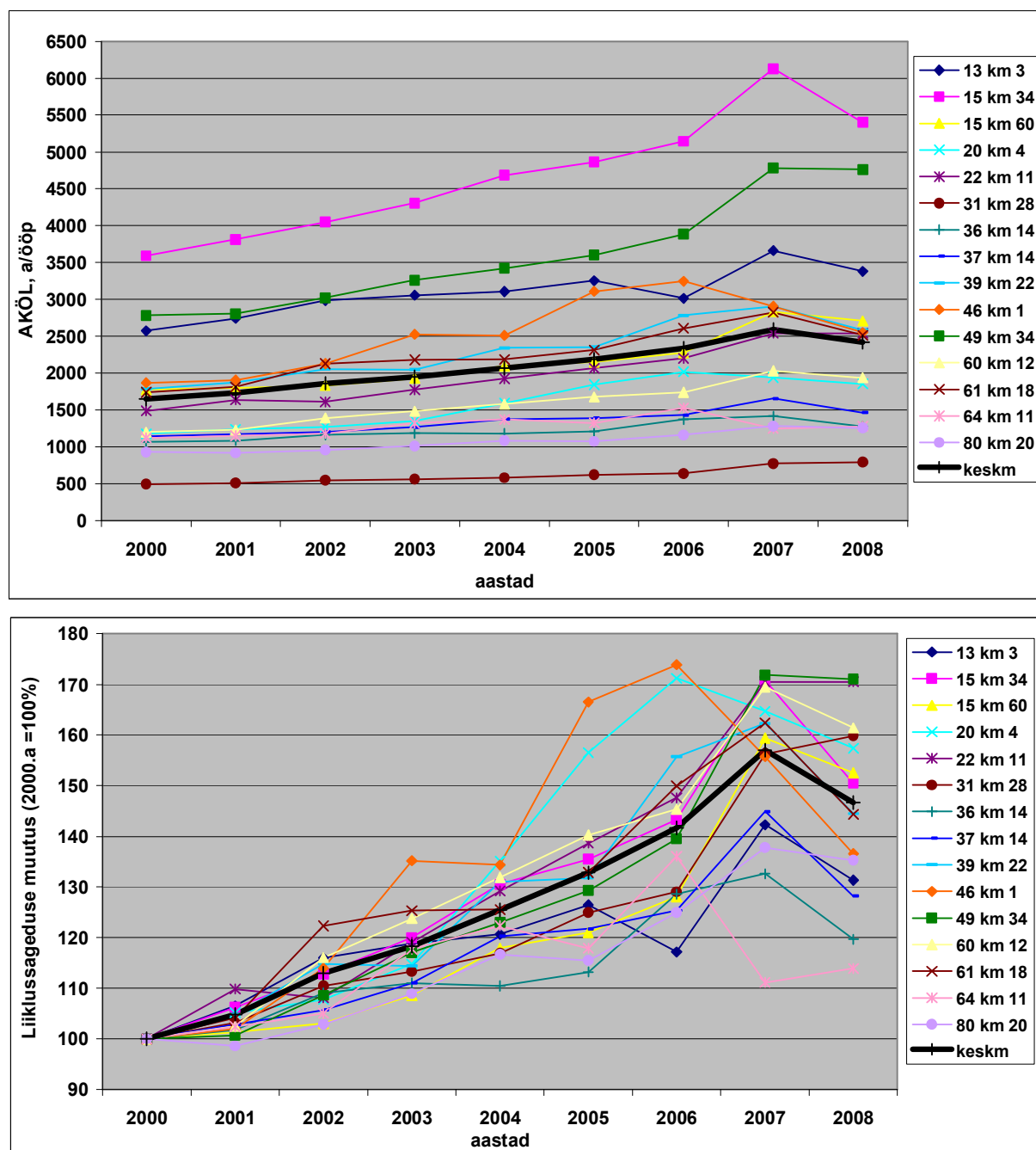
Tabel 1.9a

Aasta keskmine ööpäevane liiklussagedus tugimaanteede püsiloenduspunktides 1995 - 2008

Tee nr.	Koht km	AKÖL, a/ööp														Muutus %-des									
		Aastal														2001/ 2000	2002/ 2001	2003/ 2002	2004/ 2003	2005/ 2004	2006/ 2005	2007/ 2006	2008/ 2007	Perioodi	
		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008									jooksul	aasta keskmine
15	34	2568	2821	3130	3550	3650	3588	3812	4047	4306	4684	4862	5141	6128	5400	6,2	6,2	6,4	8,8	3,8	5,7	19,2	-11,9	110,3	5,9
49	34	2102	2275	2320	2830	2990	2783	2803	3022	3258	3422	3599	3883	4783	4760	0,7	7,8	7,8	5,0	5,2	7,9	23,2	-0,5	126,5	6,5
Keskm.		2335	2548	2725	3190	3320	3186	3308	3535	3782	4053	4231	4512	5456	5080	3,8	6,9	7,0	7,2	4,4	6,7	20,9	-6,9	117,6	6,2
13	3						2573	2741	2984	3057	3105	3254	3016	3661	3380	6,5	8,9	2,4	1,6	4,8	-7,3	21,4	-7,7	31,4	3,5
15	34						3588	3812	4047	4306	4684	4862	5141	6128	5400	6,2	6,2	6,4	8,8	3,8	5,7	19,2	-11,9	50,5	5,2
	60						1776	1800	1830	1929	2095	2149	2274	2831	2709	1,4	1,7	5,4	8,6	2,6	5,8	24,5	-4,3	52,5	5,4
20	4						1178	1239	1270	1352	1592	1844	2017	1940	1854	5,2	2,5	6,5	17,8	15,8	9,4	-3,8	-4,4	57,4	5,8
22	11						1490	1637	1611	1774	1925	2066	2200	2541	2541	9,9	-1,6	10,1	8,5	7,3	6,5	15,5	0,0	70,5	6,9
31	28						496	512	548	562	580	620	640	775	793	3,2	7,0	2,6	3,2	6,9	3,2	21,1	2,3	59,9	6,0
36	14						1067	1086	1164	1185	1179	1208	1372	1415	1277	1,8	7,2	1,8	-0,5	2,5	13,6	3,1	-9,8	19,7	2,3
37	14						1141	1173	1206	1267	1348	1389	1430	1653	1463	2,8	2,8	5,1	6,4	3,0	3,0	15,6	-11,5	28,2	3,2
39	22						1787	1873	2051	2045	2342	2354	2782	2900	2582	4,8	9,5	-0,3	14,5	0,5	18,2	4,2	-11,0	44,5	4,7
46	1						1867	1905	2128	2524	2509	3110	3247	2908	2550	2,0	11,7	18,6	-0,6	24,0	4,4	-10,4	-12,3	36,6	4,0
49	34						2783	2803	3022	3258	3422	3599	3883	4783	4760	0,7	7,8	7,8	5,0	5,2	7,9	23,2	-0,5	71,0	6,9
60	13						1198	1228	1390	1483	1580	1680	1741	2030	1934	2,5	13,2	6,7	6,5	6,3	3,6	16,6	-4,7	61,4	6,2
61	18						1740	1812	2128	2181	2185	2312	2609	2826	2512	4,1	17,4	2,5	0,2	5,8	12,8	8,3	-11,1	44,4	4,7
64	11						1123	1150	1180	1322	1374	1324	1528	1248	1279	2,4	2,6	12,0	3,9	-3,6	15,4	-18,3	2,5	13,9	1,6
80	20						929	916	956	1012	1084	1073	1161	1280	1257	-1,4	4,4	5,9	7,1	-1,0	8,2	10,2	-1,8	35,3	3,9
15 punkti keskm.							1649	1712	1834	1950	2069	2190	2336	2589	2419	3,8	7,1	6,3	6,1	5,8	6,7	10,8	-6,6	46,7	4,9

 Hinnanguline

kasvas isegi sellest keskmisest kasvust kiiremini (kasv 2,5%).

Joonis 1. 19 Liiklussageduse muutus tugimaanteede peapunktides aastatel 2000 - 2008

Liiklusloenduse püsipunktides on perioodil 2000 – 2008 olnud liiklussageduse langusi, kuid valdavalt on tegemist ikkagi kasvuga. Aastased muutused jäävad piiridesse –18,3% kuni + 24,5%, kusjuures mõlemad ekstreemsed väärtused jäävad aastasse 2007 aga mitte aastasse 2008. Kui eelmise aastani täheldatud ühtegi püsipunkti, kus liiklussagedus oleks vähenenud kahel järjestikkusel aastal, siis käesolev aasta tekitas kaks sellist püsipunkti: Essu püsiloenduspunkt Põdruse – Kunda – Pada maanteel ja Tarta püsipunkt Tatra – Otepää – Sangaste maanteel. Juhul, kui mingil aastal on liiklussagedus vähenenud, siis üldjuhul järgmisel aastal kasvab liiklussagedus keskmisest tempost kiiremini. Kui möödunud aastal viieteistkümnest punktist kümme on sellised, kus liiklussagedus pole vähenenud ühelgi aastal, siis käesolevaks aastaks jäi järgi vaid üks – Laiküla püsiloenduspunkt Haapsalu – Laiküla maanteel.

2008. aasta läbisõitude ja liiklussageduste jaotus kõigi tugimaanteede kaupa on esitatud tabelis 1.10.

Tugimaanteedel tervikuna on olukord võrreldes püsiloenduspunktidega siiski mõnevõrra erinev. Eelmise aastaga võrreldes vähenes summaarne läbisõit aastate 2000; 2001 ja 2003. jooksul (tabel 1.12). Hilisemal perioodil kuni aastani 2008. aga mitte, aastased kasvud on jäänud vahemikku 3,1% kuni 14,3%. Keskmise liiklussageduse muutused on mõnevõrra teistsuguse tempoga kuna aasta- aastalt muutub ka tugimaanteede üldpikkus. Näiteks 2006. aastal lisandus tugimaanteede võrku kaks uut maanteed: maantee nr. 94 Muuga sadama tee ja maantee nr. 95 Kõrveküla - Tartu. Mõlema maantee liiklussagedus on oluliselt kõrgem tugimaanteede keskmisest liiklussagedusest. Lähtudes Teeseadusest oleks tulnud maantee nr. 94 Muuga sadama tee lülitada hoopis põhimaanteede hulka. 2007. aasta jooksul kasvas tugimaanteedel keskmine liiklussagedus ja ka läbisõit 8,8% võrra, mis on tublisti aeglasem kasv kui seda oli liiklussageduse kasv põhimaanteedel, kuigi püsiloenduspunktide alusel oli pilt teistsugune. 2008. aastal keskmine liiklussagedus vähenes 9,9% võrra, mis on tublisti suurem vähenemine, kui tugimaanteede püsiloenduspunktides keskmisena.

Märkimist väärib asjaolu, et meil on tugimaanteedel suhteliselt vähe informatsiooni tegelikest liiklussagedustest. Valdavalt on tegu arvutuslike suurustega, mis erinevatel aastatel leitakse tuginevalt erinevale andmebaasile. Kuna loenduse püsipunkte on suhteliselt vähestel tugimaanteedel ja lühiajalisi loendusi ei suudeta sooritada korraga kõigil tugimaanteedel, siis selline olukord tuleneb eelkõige kasutatavast meetodikast. Tuginevalt 2008. aasta suurele loendusmahule informatsiooni kvaliteet paranes tublisti ja see protsess peaks jätkuma sel aastal, mil püsiloenduspunktide arv ka tugimaanteedel peab suurenema.

Tabelis 1.11 on esitatud läbisõit ja keskmine liiklussagedus perioodil 2000-2008 maakondade lõikes. Tabelis on toodud tugimaanteede pikkused lähtudes nende paiknemisest erinevates maakondades, siin on väikesed erinevused Statistikaameti andmebaasiga, kuna mõned loenduslõigud ületavad maakonnapiire.

2001 aastal suurenes tugimaanteede pikkus Põlvamaal, tugimaanteede hulka arvati Põlva – Saverna ja Põlva–Karisilla maantee kogupikkusega 54,6 km. Tugimaanteede hulgast viidi põhimaanteeks üle Kuressaare–Kuivastu pikkusega 73,3 km. 2002. aastal olulisi muutusi tugimaanteede võrgus ei toimunud. Oluliseks muutuseks, mis avaldas mõju ka keskmisele liiklussagedusele oli Tartu – Viljandi maantee ja Viljandi . Kilingi-Nõmme maantee arvamine põhimaanteede hulka, mis võeti arvesse 2003. aasta läbisõidu arvutamisel. 2006. aastal mõjutas Harjumaa tugimaanteede keskmist liiklussagedust ühelt poolt maantee nr. 94 Muuga sadama tee lisandumine.

Perioodi 2000 – 2008 jooksul oli tugimaanteede aastakeskmise liiklussageduse keskmine kasv olnud 3,3%, kiireim liiklussageduse kasv on olnud Ida-Virumaal (aastakeskmise kasv 9,5%, mis kogu perioodi kohta teeb enam kui 2-kordse kasvu). Üheski teises maakonnas vaadeldava perioodi jooksul liiklussagedus ei ole kahekordistunud. Ida-Virumaale järgnes Läänemaa (aasta keskmine kasv 8,2%). Kui Ida-Virumaa puhul oli muutuse põhjustajaks maantee nr.93 Kohtla-Järve – Kukruse lisandumine tugimaanteede võrku, siis Pärnumaal on võrk hoopis vähenenud. Sama on juhtunud ka Saaremaal, mille tulemusena on seal kogu perioodi vältel tugimaanteede keskmine liiklussagedus isegi vähenenud. Viimase aasta jooksul on tugimaanteede keskmine liiklussageduse kasvanud vaid kahes maakonnas – Jõgevamaal 6,1% ja Läänemaal 4,0%. Kui aasta tagasi kasvas liiklussagedus kõige enam olnud Raplamaal (18,7%), siis nüüd vähenes seal keskmine liiklussagedus 13,1%. Keskmise liiklussageduse veelgi kiiremad kahanemised leidsid aset neljas maakonnas. Kiireim oli see Pärnumaal 16,7% (aasta varem oli liiklussageduse keskmiseks kasvuks siin 17,8%), järgnes

Tabel 1.10

Aasta keskmised ööpäevased liiklussagedused ja läbisõidud tugimaanteedel 2008- aastal

Tee nr	Maantee	Lõigu pikkus, km	Sagedused (a/ööp)				Läbisõit 2008(a-km/ööp)				2007 SUMMA	Aastane muutus %-des
			SA+PA	VA+RVA+BUSS	AUTO-RONG	SUMMA	SA+PA	VA+RVA+BUSS	AUTO-RONG	SUMMA		
12	Kose-Jägala	36,1	1214	36	100	1350	43803	1285	3589	48677	38614	26,1
13	Jägala-Käravete	52,7	1547	41	74	12365	81741	2234	3934	87909	124837	-29,6
14	Kose-Purila	39,1	684	20	25	729	26762	795	961	28518	32786	-13,0
15	Tallinn-Rapla-Türi	91,9	4324	97	141	4562	397283	8934	12912	419129	456128	-8,1
17	Keila-Haapsalu	66,0	1588	40	50	1678	104836	2647	3320	110803	109424	1,3
18	Niitvälja-Kulna	4,7	1399	101	185	1686	6627	479	878	7985	6062	31,7
20	Põdruse-Kunda-Pada	24,8	1034	55	211	1300	25679	1368	5227	32275	37843	-14,7
21	Rakvere-Luige	66,2	1034	40	60	1134	68418	2653	3988	75059	98149	-23,5
22	Rakvere-Väike-Maarja-Vägeva	49,1	1751	89	180	2020	86009	4384	8829	99222	106784	-7,1
23	Rakvere-Haljala	8,3	4799	300	295	5394	39990	2497	2460	44948	47915	-6,2
24	Tapa-Loobu	23,7	1096	35	35	1166	19114	805	616	20534	26999	-23,9
25	Mäeküla-Koeru-Kapu	25,3	810	28	83	921	20574	676	2076	23326	25545	-8,7
26	Türi-Arkma	21,2	2003	62	124	2189	42404	1321	2615	46339	45054	2,9
27	Rapla-Järvakandi-Kergu	40,8	1012	35	35	1082	41322	1429	1436	44186	49090	-10,0
28	Rapla-Märjamaa	21,6	1660	45	78	1783	35824	971	1684	38480	47813	-19,5
29	Märjamaa-koluvere	25,1	1213	40	67	1320	30408	992	1677	33077	35314	-6,3
31	Haapsalu-Laiküla	33,4	1011	39	28	1078	33825	1303	942	36070	32025	12,6
32	Jõhvi-Vasknarva	49,9	788	31	39	858	39320	1567	1965	42853	45607	-6,0
33	Jõhvi-Kose	1,9	1940	132	132	2205	3739	255	255	4249	4316	-1,6
34	Kiviõli-Varja	8,7	2009	87	87	2184	17493	761	761	19014	17499	8,7
35	Iisaku-Tudulinna-Avinurme	33,5	309	11	22	342	10354	370	731	11455	15680	-26,9
36	Jõgeva-Mustvee	38,9	1277	43	47	1367	49691	1686	1813	53191	54111	-1,7
37	Jõgeva-Põltsamaa	25,1	1465	58	97	1620	36807	1451	2442	40700	41443	-1,8
38	Põltsamaa-Võhma	26,1	1289	53	108	1450	33618	1376	2827	37820	31472	20,2
39	Tartu-Jõgeva-Aravete	108,0	2053	69	109	2232	221787	7506	11823	241116	213038	13,2
40	Tartu-Tiksoja	2,9	2532	53	53	2637	7410	154	154	7718	12674	-39,1
41	Kärevere-Kärkna	12,9	544	29	143	716	7044	371	1854	9269	9709	-4,5
42	Kärkna-Kobratu	7,1	415	14	53	483	2967	103	379	3450	5285	-34,7
43	Aovere-Kallaste-Omedu	57,0	1056	43	26	1125	60240	2456	1460	64156	64172	0,0
44	Aovere-Luunja	11,4	812	27	73	912	9061	304	754	10119	9082	11,4
45	Tartu-Räpina-Värska	82,3	1786	36	34	1856	146969	2945	2787	152700	164669	-7,3
46	Tatra-Otepää-Sangaste	46,6	1466	43	28	1537	68382	2006	1286	71674	91871	-22,0
47	Sangla-Rõngu	22,4	355	42	25	422	7940	945	567	9453	13584	-30,4
49	Imavere-Viljandi-Karksi-Nuia	82,1	2452	102	243	2797	201264	8370	19970	229604	240001	-4,3
50	Viljandi ühendustee	2,6	3602	114	76	3792	9525	301	201	10026	12031	-16,7
51	Viljandi-Põltsamaa	42,4	408	9	35	451	17300	383	1475	19158	32684	-41,4
52	Viljandi-Rõngu	61,1	1231	43	60	1334	75227	2627	3648	81501	105723	-22,9
53	Laidu tee	3,6	1508	89	177	1774	5380	316	633	6330	7636	-17,1
54	Karksi-Nuia-Lilli	17,0	112	6	6	124	1898	105	105	2109	4253	-50,4
55	Mõisaküla tee	4,4	702	30	15	747	2449	104	58	2611	3983	-34,4

Tabel 1.11

Aasta keskmine ööpäevane läbisõit ja liiklussagedus maakonniti

Maakond				2000		2005		2006		2007		2008		Liiklussageduse muutus %-des		
	2000	2005	2008	Läbisõit, a-km/ööp	Keskm. liiklussag a/ööp	Läbisõit, a-km/ööp	Keskm. liiklussag a/ööp	Läbisõit, a-km/ööp	Keskm. liiklussag a/ööp	Läbisõit, a-km/ööp	Keskm. liiklussag a/ööp	Läbisõit, a-km/ööp	Keskm. liiklussag a/ööp	2008/2007	kogu perioodil	perioodi aasta keskm.
Harju	199,4	161,0	164,8	433826	2176	336532	2090	406759	2474	458869	2792	406155	2464	-11,7	13,3	1,6
Hiiu	137,1	140,0	140,0	73885	539	87396	624	94272	673	100683	719	89421	639	-11,2	18,5	2,1
I-Viru	140,6	150,4	148,7	67009	477	131742	876	160892	1070	172369	1159	146493	985	-15,0	106,7	9,5
Jõgeva	153,2	158,4	158,0	191016	1247	228856	1445	263588	1664	253270	1599	268130	1697	6,1	36,1	3,9
Järva	122,5	120,5	115,8	106420	869	143161	1188	175604	1458	180061	1574	181959	1571	-0,2	80,8	7,7
Lääne	73,6	73,6	74,7	36350	494	48309	656	64945	883	66472	890	69113	925	4,0	87,3	8,2
L-Viru	205,9	203,1	212,1	187148	909	249005	1226	288475	1420	342065	1611	296856	1400	-13,1	54,0	5,5
Põlva	198,1	252,8	252,8	183097	924	273002	1080	313598	1240	319824	1265	295087	1167	-7,7	26,3	3,0
Pärnu	130,4	108,5	108,5	145876	1119	166715	1536	190231	1753	224016	2064	186576	1719	-16,7	53,7	5,5
Rapla	165,5	165,4	162,9	235222	1421	315883	1909	358886	2169	419856	2576	364776	2239	-13,1	57,5	5,8
Saare	258,9	185,5	185,5	253801	980	137426	741	155078	836	167741	904	150974	814	-10,0	-17,0	-2,3
Tartu	209,6	173,0	174,8	319013	1522	313847	1814	356636	2039	367555	2103	337039	1928	-8,3	26,7	3,0
Valga	164,3	164,5	164,5	123692	753	177017	1076	182449	1109	177512	1079	156332	951	-11,9	26,3	3,0
Viljandi	265,4	206,7	206,7	326575	1231	284545	1377	314845	1523	371584	1798	318331	1540	-14,3	25,2	2,8
Võru	118,6	120,6	120,6	105570	890	149954	1244	152351	1264	162467	1348	142601	1183	-12,2	32,9	3,6
Kokku	2543	2384	2391	2788500	1096	3043391	1277	3478608	1456	3784343	1584	3409842	1426	-9,9	30,1	3,3
Muutus %-des eelmise aastaga võrreldes				-3,9	-3,9	3,1	2,3	14,3	14,0	8,8	8,8	-9,9	-9,9			

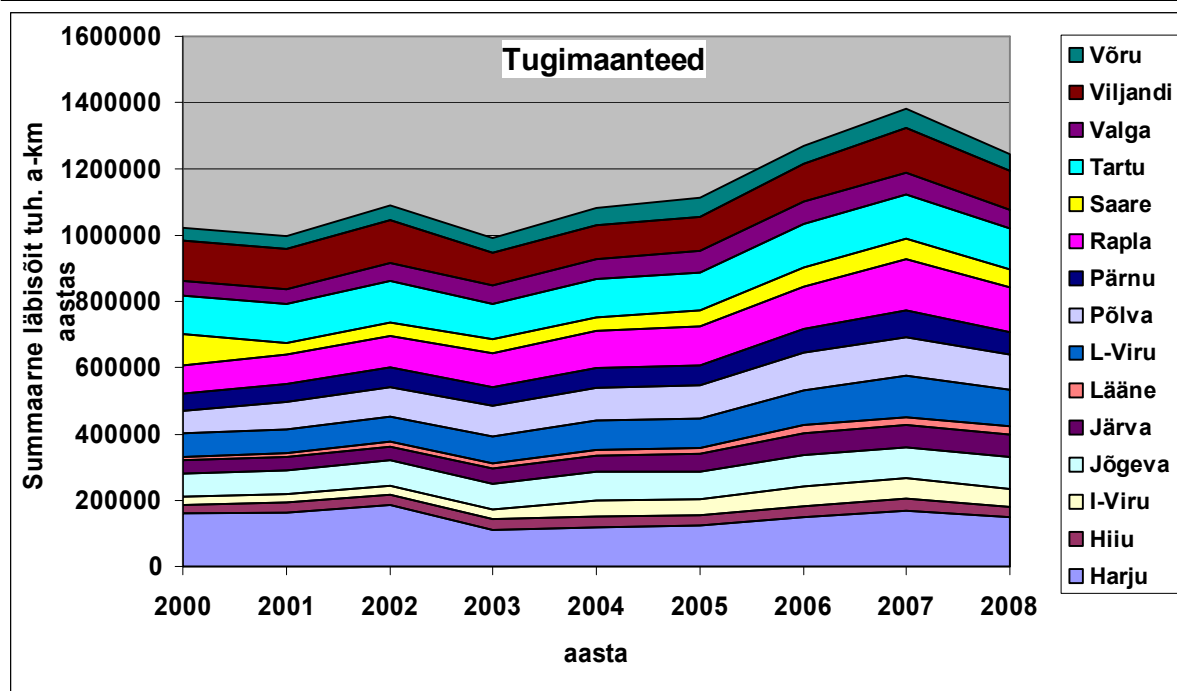
Ida-Virumaa 15% (aasta varem kasv 10,8%), Viljandimaa vähenemine – 14,3% (aasta varem kasv 18,0 %) ja Lääne-Virumaa kahanemine 13,1% (aasta varem kasv 13,4%).

Tabelis 1.12 ja joonisel 1.14 on näidatud aastane läbisõit tugimaanteedel maakonniti ning joonisel 1.15 läbisõidu muutused. Summaarne läbisõit tugimaanteedel on vaadeldaval perioodil kasvanud märksa aeglasemalt kui keskmine liiklussagedus, põhjuseks on ühelt poolt tugimaanteed kogupikkuse teatav vähenemine ja teiselt poolt see, et tugimaanteedest on üle viidud põhimaanteed hulka just suurema liiklussagedusega maanteed. Jooniselt 1.15 nähtubki, kui erinevad on muutused olnud erinevates maakondades. Kui Ida-Virumaal on läbisõidu kasv tugimaanteedel olnud äärmiselt kiire, siis Saaremaal 2008. aasta läbisõit moodustas vaid 59% 2000. aasta tasemest. Läbisõit võrreldes 2000. aastaga on vähenenud ka Harjumaal ja Viljandimaal. Põhjuseks on tugimaanteed pikkuse vähenemine vaadeldava perioodi jooksul.

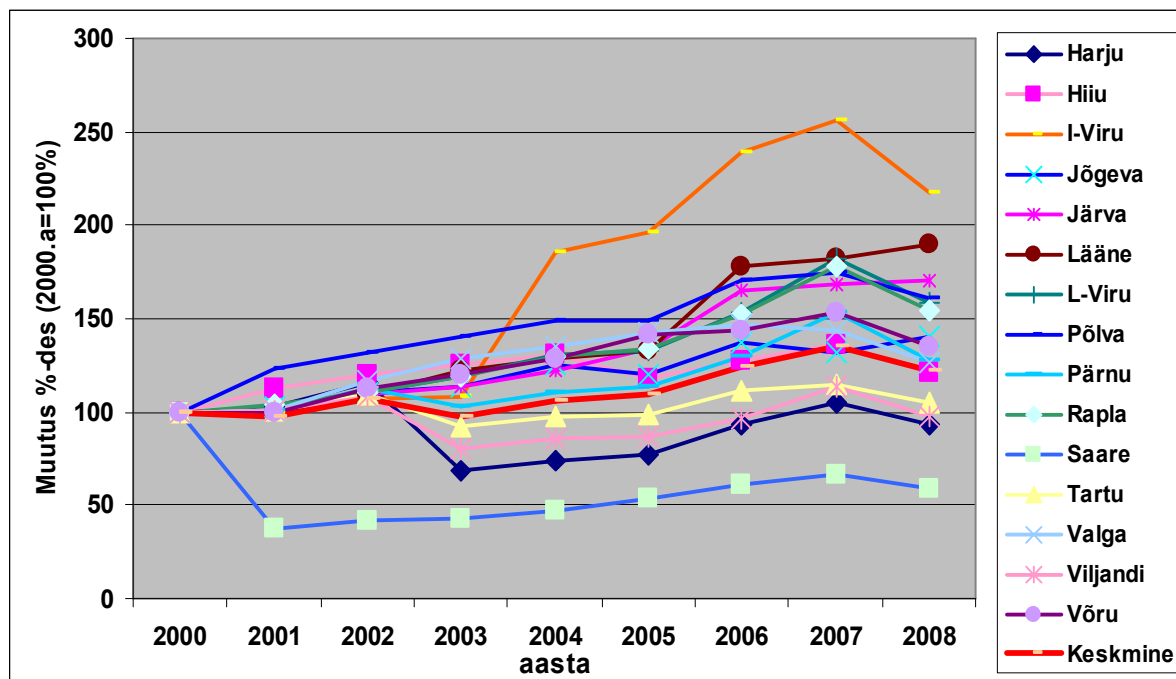
Tabel 1.12

Aasta läbisõit tugimaanteedel maakonniti tuh.a-km/aastas

Maakond	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Harju	158780	163690	183991	109665	117138	122834	148467	167487	148247
Hiiu	27042	30473	32487	33854	35252	31900	34409	36749	32639
I-Viru	24525	24503	26388	26610	45535	48086	58726	62915	53470
Jõgeva	69912	71559	77462	79660	87395	83532	96209	92443	97867
Järva	38950	39929	42620	44352	47741	52254	64095	65722	66415
Lääne	13304	13310	14575	16221	17137	17633	23705	24262	25226
L-Viru	68496	69690	75431	81702	89388	90887	105293	124854	108352
Põlva	67014	82883	88025	94086	99508	99646	114463	116736	107707
Pärnu	53391	53701	60041	55049	58971	60851	69434	81766	68100
Rapla	86091	89387	95301	102590	111350	115297	130993	153248	133143
Saare	92891	34350	38470	40052	43450	50160	56603	61225	55106
Tartu	116759	117576	128013	107165	113730	114554	130172	134158	123019
Valga	45271	45475	52795	58053	60995	64611	66594	64792	57061
Viljandi	119526	120285	129809	96614	102797	103859	114919	135628	116191
Võru	38639	38509	43437	46474	49853	54733	55608	59300	52049
Kokku	1020591	995321	1088845	992147	1080239	1110838	1269692	1381285	1244592

Joonis 1.20 Aastane läbisõit tugimaanteedel ja selle muutus maakondade lõikes

Joonis 1.21 Liiklussageduse keskmine kasv tugimaanteedel maakonniti

Joonistelt 1.17 ja 1.20 selgub, et nii põhi- kui ka tugimaanteedel liiklusest kõige suurem osatähtsus langeb Harjumaaale, kuid samas on need osatähtsused väga erinevad. Kui kogu põhimaanteedel läbisõidust langeb Harjumaaale ligi 33%, siis tugimaanteedel osas ainult veidi alla 12%. Maakondi, kus põhimaanteedel läbisõidu osatähtsus jääb alla kolme protsendi on koguni viis (Põlvamaa, Võrumaa, Saaremaa, Valgamaa ja Viljandimaa). Tugimaanteedel hulgas on selliseid maakondi ainult kaks (Läänemaa ja Hiiumaa).

1.1.4 Läbisõit kõrvalmaanteedel

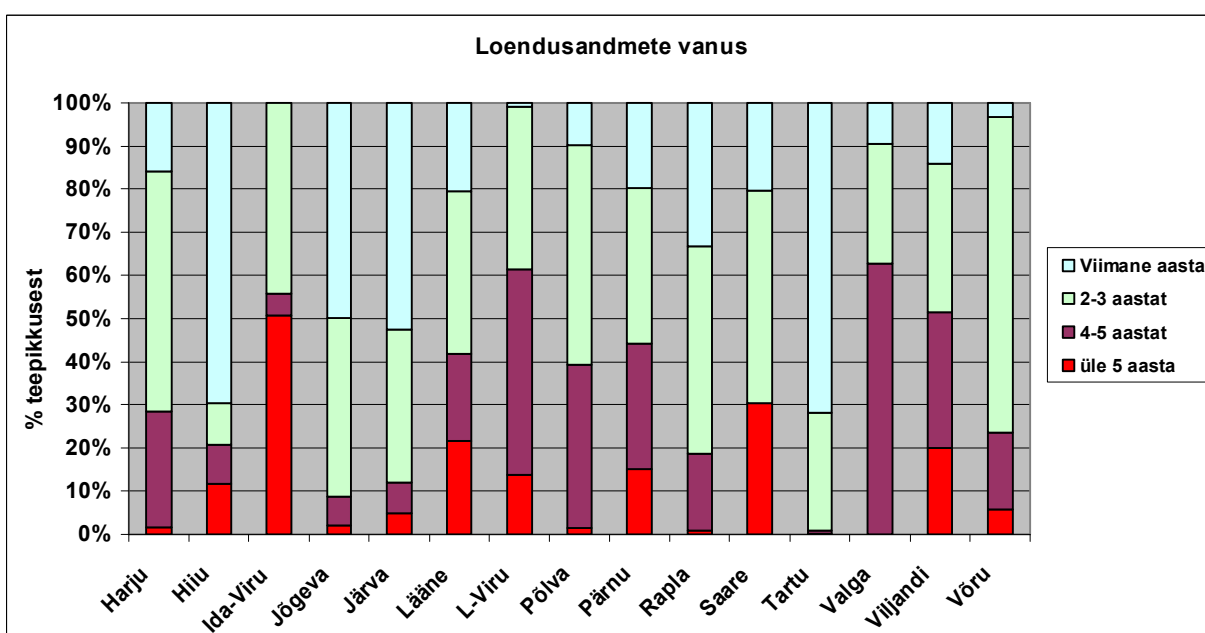
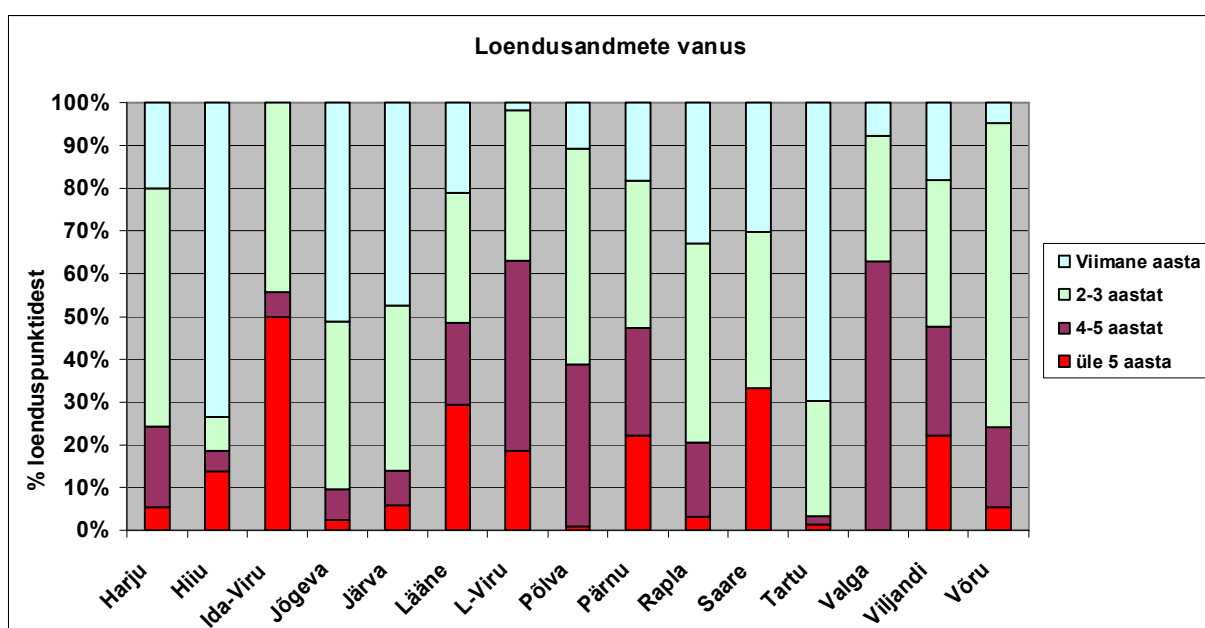
Seisuga 01.01.1998 oli Eestis kõrvalmaanteed 12 492 km, mis moodustab kogu teedevõrgust 25,3 %. Kui aastatel 1997-1998 kõrvalmaanteedel hulka loetavate teede kogupikkus suurenes 1432,3 km võrra, siis 1999.aastal vähenes kõrvalmaanteedel kogupikkus 76 km võrra. 2001. aasta alguseks on kõrvalmaanteedel pikkus suurenenud 3 km võrra. Need 12 495 km moodustavad kogu teedevõrgust 24,8 % ja riigimaanteedel 76,0 %. 2002. aasta alguseks oli kõrvalmaanteedel pikkus 12 439 km. Kõrvalmaanteedel pikkus vähenes peamiselt seoses Põlvamaal kahe tee üleminekuga tugimaanteedel hulka. Aastatel 2003-2006 oli kõrvalmaanteedel pikkus muutunud vahemikus 12 435 km kuni 12 441 km ja 2007. aastal vähenes see kuni 12 425 km-ni ja 2008. aastal suurenes taas 12 444 kilomeetrit.

1998.aastal oli loendusega haaratud kõrvalmaanteedel üldpikkus suurim Pärnumaal 715,6 km, mis moodustas maakonna kõrvalmaanteedel 65,1 %. Haaratusel tase oli kõrgeim Järvamaal, kus see moodustas kõrvalmaanteedel võrgust 82,4 %. Suhteliselt madal oli haaratusel tase Jõgeva maakonnas, kus 1996.aastal toimus suhteliselt esinduslik loendus, mil tänasest kõrvalmaanteedel võrgust haarati 55,6 %, kuid tollasest võrgust koguni 74 %.

Kui 1999. aastal haarati üldse liiklusloendusega 3078 km kõrvalmaanteedel, mis moodustas kogu kõrvalmaanteedel pikkusest 24,6 %, siis 2000. aastal haarati 4539,5 km, mis moodustas võrgust 38,5 %. Kui 2000. aastal oli kõrvalmaanteedel liiklusloendus haaratusel tase 36,3%, siis 2001.aastal koos varasemate loendustega oli selleks tasemeks enamikes maakondades 100%, erandiks olid vaid Valgamaa ja Võrumaa. 2002. aastal toimusid liiklusloendused kaheksa maakonna kõrvalmaanteedel, kokku 272 maanteedel 375 loenduspunktis. 2003. aastal toimusid liiklusloendused neljateistkümne maakonna kõrvalmaanteedel. AS Teede

Tehnokeskus luges Harju Teedevalitsuse tellimisel liiklust 2003. aastal 231-s loenduspunktis Harju, Järva ja Rapla maakonna kõrvalmaanteedel, kuid kummalisel kombel jõudis andmebaasi neist vaid osa. Käesolevas töös on arvesse võetud siiski kõik AS Teede Tehnokeskus poolt sooritatud loenduste tulemused. Samuti võib see oluliselt erineda ka mõne teise suvekuu tööpäeva liiklussagedusest. AS Teede Tehnokeskus viis 2005. aastal läbi ka küllalt ulatusliku liiklusloenduse kõrvalmaanteedel, kokku loendati liiklust 400 Harju-, Rapla-, Järva-, Põlva- ja Valgamaa loenduspunktis.

2006. aastal kaeti loendusega 3370 km ehk 26,8 % kogu kõrvalmaanteede pikkusest. Nagu varasematel aastatel, nii ka nüüd on kõrvalmaanteedel loenduste sooritamise tase väga erinev. 2007. aastal kaeti loendusega 3534 km ehk 28,4% kogu kõrvalmaanteede pikkusest. 2008. aastal toimus loendus 814 loenduspunktis, mis iseloomustas liiklust 2968,5 km pikkusel võrgul, mis moodustas tervikust 23,9%. Vaadates viimastel aastatel loendatud maanteelõikude osatähtsust kogu võrgust, jääb mulje, et olukord võiks olla suhteliselt hea. Paraku on maakondade lõikes pilt kaunis erinev, seda tõestab ka joonisel 1.22 esitatu.

Joonis 1.22 Loendusandmete vanus, millega tegelikult 2008. aasta liiklust iseloomustatakse

Kõrvalmaanteede loendustulemuste kvaliteeti mõjutab suuresti see, millal tegelikult loendusi läbi viiakse ka millise kestvusega need olid. Varasema praktika alusel loeti liiklussagedust kõrvalmaanteedel suvekuude tööpäevadel - see liiklussagedus võib osutada küllalt lähedaseks aasta keskmise ööpäevase liiklussagedusega kui ka erineda sellest oluliselt. Soodsamaks loendusperioodiks võiks siiski pidada kevadet ja sügist. Loomulikult oleks hea teada, kuivõrd suvine liiklus kevadisest või sügisest erineb.

1996. ja 1997. aasta kõrvalmaanteede liiklussagedused ja neil sooritatud läbisõit määrati hoopis teise meetodika alusel, mis oli eelkõige tingitud sellest, et kõrvalmaanteede liikluse kohta oli andmeid vaid 1996.aastal Jõgeva maakonnas läbiviidud loenduste tulemuste näol. Siis eeldati, et maakonna tugimaanteede keskmise liiklussageduse erinevused on sarnased kõrvalmaanteede liiklussageduste erinevustega samas maakonnas. Paraku sellise meetodika kasutamine ei õigustanud ennast. 2001. aastal oli koos varasemate loendustega ning teedevalitsuste poolsete hinnangutega haaratuse tase juba sedavõrd kõrge, et vajadust rakendada varasemaid arvutusmeetodeid puudus, kuid ka siin oli põhjust paljudel juhtudel skeptiline olla, sest puudub ühtne kinnitatud meetodika, kuidas lühiajalise loenduse tulemusi võimalikult usaldusväärset üle viia aasta keskmisele liiklussagedusele ja ka meetodika, kuidas varasemate aastate loendustulemusi üle viia käsitletavale aastale. Käesolevaks ajaks on uus liiklusloenduste sooritamise meetodika koostatud ja osaliselt rakendus see 2007. aastast. Paraku tuleb ikka veel hakkama saada praeguse andmebaasiga, mis on maakonniti väga ebahühtlase tasemega.

Tabelis 1.13 on küll toodud keskmised liiklussagedused ja ööpäevased läbisõidud maakondade kaupa alates 1996. aastast, kuid tuginedes meetodika erinevustele ei ole neid omavahel läbi aastate päris korrektne võrrelda. Tabeli 1.13 andmetest võib jääda mulje et 2003 ja 2004. aasta liiklussagedused olid üle hinnatud ja 2001 ning 2002 jällegi allahinnatud, See võib ju ka olla tõsi, aga häda on selles, et me hindame ühe aasta liiklussagedusi väga pika perioodi loenduste alusel. Joonisel 1.22 esitatust veelgi detailsema pildi loendusandmete vanusest annab tabel 1.14.

Võime välja tuua neli maakonda, kus 2008. aastal toimus õige heal tasemel liiklusloendus. Nendeks maakondadeks olid: Hiiumaa, Jõgevamaa, Järvamaa ja Tartumaa. Kõrvalmaanteede pikkus neis maakondades aastaga ei muutunud, seega pole oluline, kas analüüsida keskmise liiklussageduse või läbisõidu muutust. Aga muutused ise olid väga erinevad, seega võib oletada, et muutustele avaldab tohutut mõju see millise info põhjal hinnati eelmise aasta liiklussagedusi.

Asjatundjate hulgas on poleemikat tekitanud suhteliselt kõrge ja väga kiiresti muutunud liiklussagedus Saaremaal. Põhjuste analüüsimiseks võrreldi nn homogeensete lõikude keskmisi pikkusi, mille kohta ühes või teises maakonnas ühe loenduspunkti tulemusi üldistatakse. Lisaks keskmistele lõigupikkustele vaadeldi, kuidas need lõigud jagunevad maakonna kõrvalmaanteede keskmise liiklussageduse suhtes. Analüüsi tulemused on koondatud tabelisse 1.15 ja need on mõnevõrra üllatavad. Selgub, et Saaremaal on maanteelõikude pikkused, mida üks loenduspunkt esindab, oluliselt pikemad ja ka nende jaotus suhteliselt suurte ja väikeste liiklussageduste suhtes on põhimõtteliselt teistsugune kui teistes maakondades. Siit võib teha järelduse, et Saaremaal on loenduspunkte üldse vähe ja ühe punkti liiklussagedus üldistatakse liialt pikale maanteelõigule, kusjuures suuremate liiklussageduste puhul on selline kallutatus oluliselt suurem kui väikeste liiklussageduste puhul. Loenduspunktide arvu tuleks suurendada ka Läänemaal, Lääne- Virumaal ja Pärnumaal. 2008. aasta liiklusloenduse punktid olid sõltuvalt liiklussageduse jaotusest ühtlaselt jagunenud Järvamaal ja Lääne-Virumaal.

Tabel 1.14

Kõrvalmaanteede liiklussageduste arvutamiseks andmete päritolu - loendusega haaratud maanteelõikude pikkused kilomeetrites maakondade lõikes

Maakond	Puudub	Hinnang	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Kokku	Viimane aasta	Kaks viimast	Kolm viimast	Vanemad	
Harju					0,3	7,8	4,6	0,8	1,4	4,6	166,3	128,6	388,4	224,2	173,7	1100,7	15,8	36,1	71,4	28,6	
Hiiu		13,6			4,3	10,8	10,6				0,6	29,2	27,8	4,6	231,4	332,9	69,5	70,9	79,2	20,8	
Ida-Viru		6,5		7,9	23,4		33,7	106,1	96,7	38,4	18,8	12,1	271,6			615,2	0,0	0,0	44,1	55,9	
Jõgeva			2,2						5,2	10,8	21,1	37,9	1,6	360,0	436,4	875,2	49,9	91,0	91,2	8,8	
Järva										32,9	7,6	39,2	103,0	134,0	352,9	669,6	52,7	72,7	88,1	11,9	
Lääne	4,2	66,5						5,2	30,1	17,4	22,1	93,0	59,3	156,7	117,0	571,5	20,5	47,9	58,3	41,7	
L-Viru						1,5	6,0				116,3		425,6	330,4	7,2	8,9	895,9	1,0	1,8	38,7	61,3
Põlva	12,3										0,2		333,9	276,1	170,6	87,5	880,6	9,9	29,3	60,7	39,3
Pärnu		49,4		6,6				38,8	35,8	36,4	191,5	129,2	147,7	252,1	217,5	1105,0	19,7	42,5	55,9	44,1	
Rapla	0,1									7,6	21,9	119,8	199,1	184,7	264,2	797,4	33,1	56,3	81,3	18,7	
Saare							233,8	7,1			11,2				407,9	168,1	828,1	20,3	69,6	69,6	30,4
Tartu	0,2						0,6				1,4	2,4	4,8	24,7	225,0	663,1	922,2	71,9	96,3	99,0	1,0
Valga												540,6	80,3	160,2	82,4	863,5	9,5	28,1	37,4	62,6	
Viljandi						4,7	46,6	92,4			39,2	170,0	120,4	67,1	248,3	129,4	918,1	14,1	41,1	48,4	51,6
Võru	2,5								5,0	53,3	65,4	122,8	463,2	314,6	36,2	1063,0	3,4	33,0	76,6	23,4	
KOKKU	19,25	136	2,2	14,5	28	24,8	335,9	250,4	174,2	369,7	687,7	2137,1	2440,3	2850,1	2968,7	12438,9	23,9	46,8	66,4	33,6	
Osatähtsus	0,2	1,1	0,0	0,1	0,2	0,2	2,7	2,0	1,4	3,0	5,5	17,2	19,6	22,9	23,9	100	23,9	46,8	66,4	33,6	

 vananenud algandmed ja mitterahuldavad tulemused
 usaldusväärsed tulemused

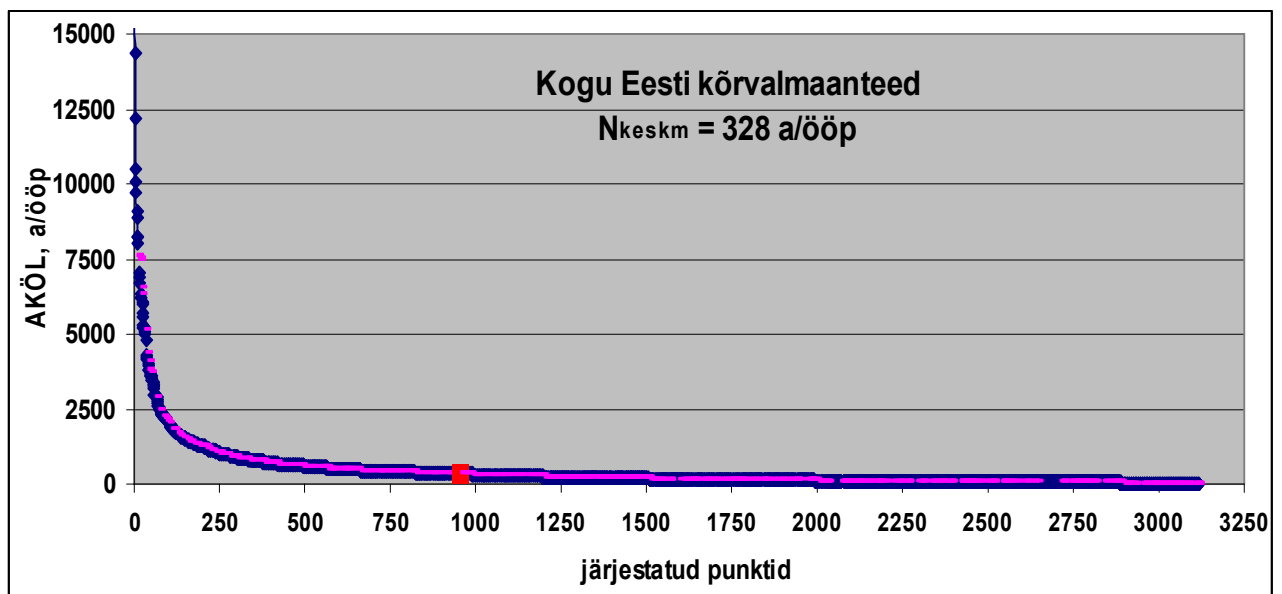
Joonisele 1.23 on kantud kõigi loenduspunktide andmed, mis iseloomustavad kõrvalmaanteede liiklust 2008. aastal, sealhulgas erineva värviga (lilla) on esitatud nende punktide andmed, mida 2008. aastal tegelikult loeti. Kui kõrvale jätta suuremate liiklussagedustega punktid, mida Harju- ja Tartumaal 2008. aastal ei loetud, siis üleriigiliselt on erineva liiklussagedusega lõigud küllalt hästi esindatud, kui aga vaadelda jaotusi maakonniti, siis on pilt kaunikesti erinev ja sellest annavad ülevaate joonised 1.24 kuni 1.39. Neil joonistel on esitatud maakonnad liiklussageduse kahanevas järjestuses.

Tabel 1.15

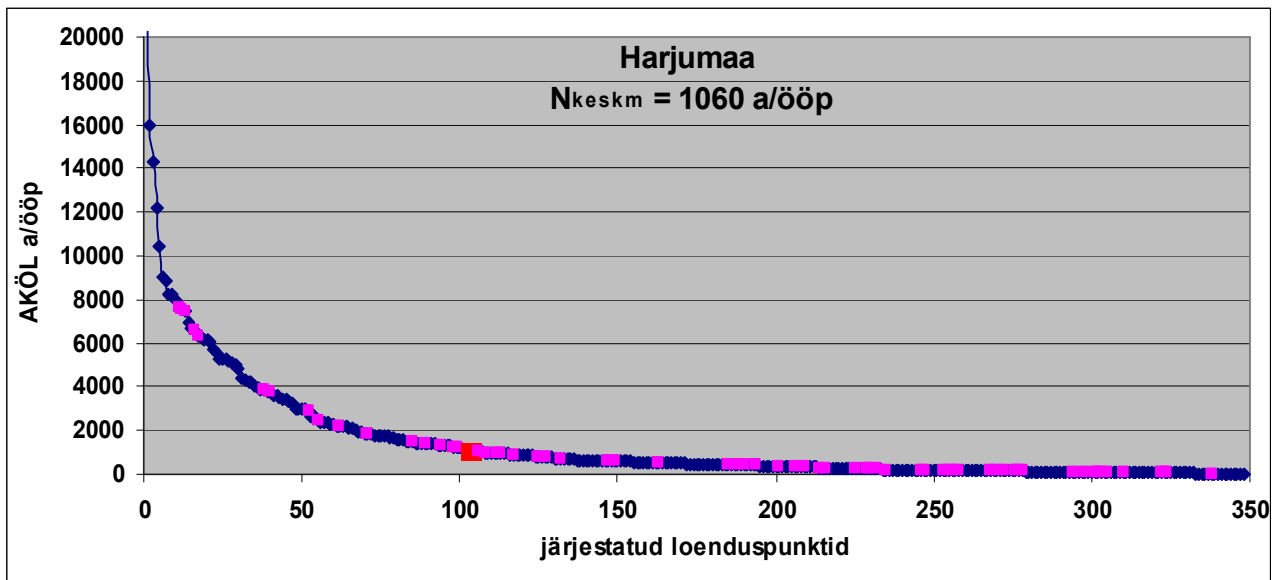
Keskised maanteelõikude pikkused, mille liiklust iseloomustab üks loenduspunkt

Maakond	AKÖL a/ööp	Lõigu pikkus, km				
		keskmine	suur sagedus	hälve keskmisest %-des	väike sagedus	hälve keskmisest %-des
Harju	1060	3,17	2,51	26,4	3,45	-8,1
Hiiu	123	3,26	2,93	11,4	3,44	-5,1
Ida-Viru	351	4,46	3,69	20,8	4,92	-9,4
Jõgeva	206	3,47	3,05	13,9	3,76	-7,6
Järva	272	3,87	3,71	4,3	3,98	-2,8
Lääne	216	5,24	4,26	23,1	5,73	-8,5
L-Viru	396	5,24	5,17	1,3	5,31	-1,3
Põlva	163	3,93	3	31,0	4,53	-13,2
Pärnu	251	5,34	4,23	26,2	4,92	8,5
Rapla	289	3,71	3,2	15,9	4	-7,3
Saare	344	8,90	12,39	-28,1	4,53	96,6
Tartu	345	3,18	2,35	35,3	3,61	-11,9
Valga	168	3,91	3,54	10,4	4,08	-4,2
Viljandi	214	4,76	3,42	39,1	5,62	-15,4
Võru	198	2,73	1,94	40,9	3,26	-16,2
KOKKU	328	3,98	3,47	14,7	4,21	-5,4

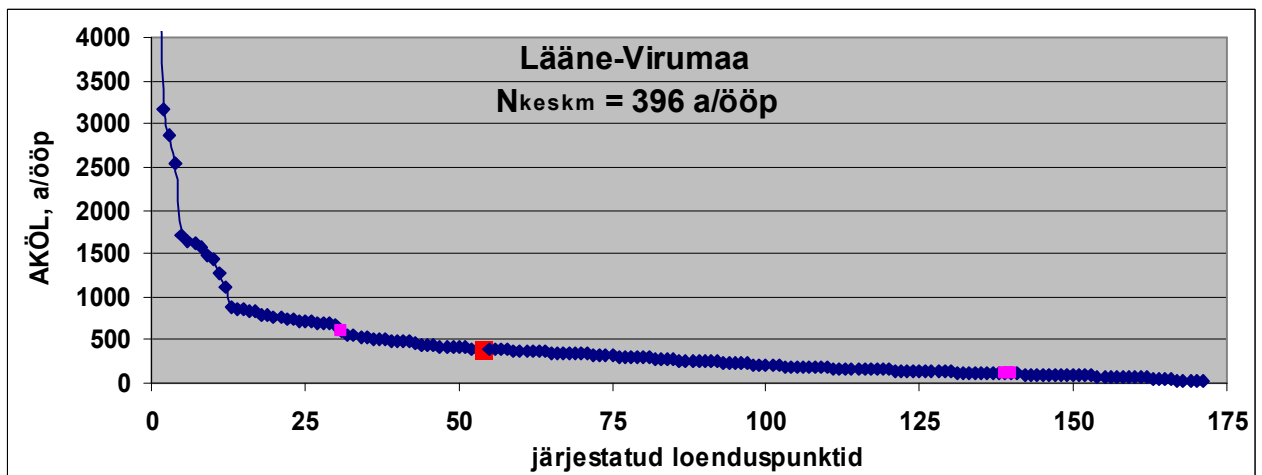
Märkus: suure ja väikese liiklussageduse piiriks on loetud maakonna keskmist liiklussagedust

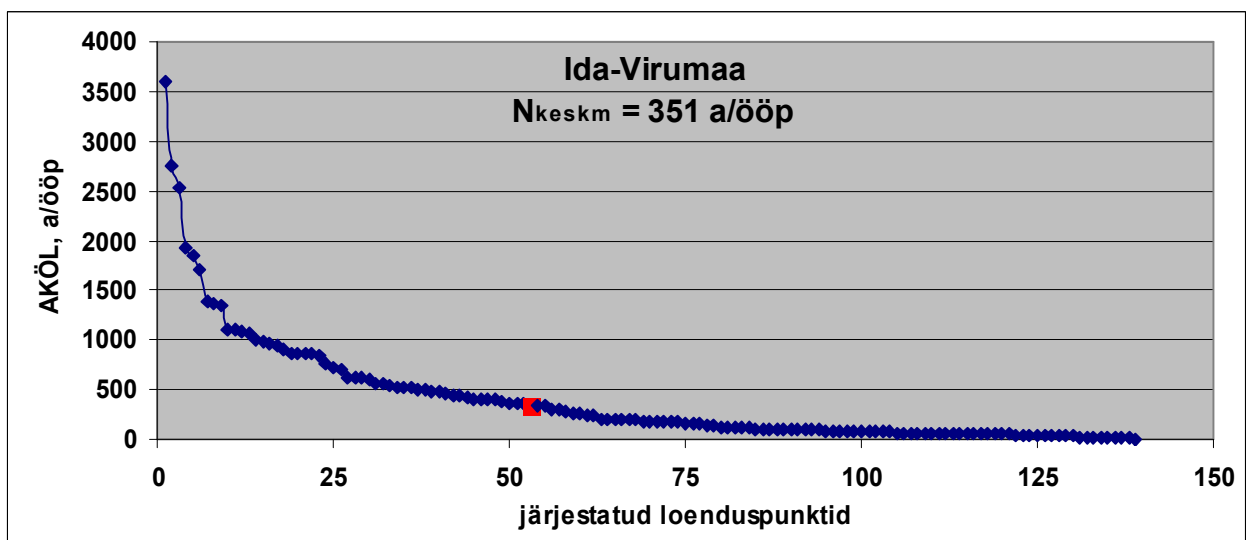
Joonis 1.23 Kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

Joonis 1.24 Harjumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

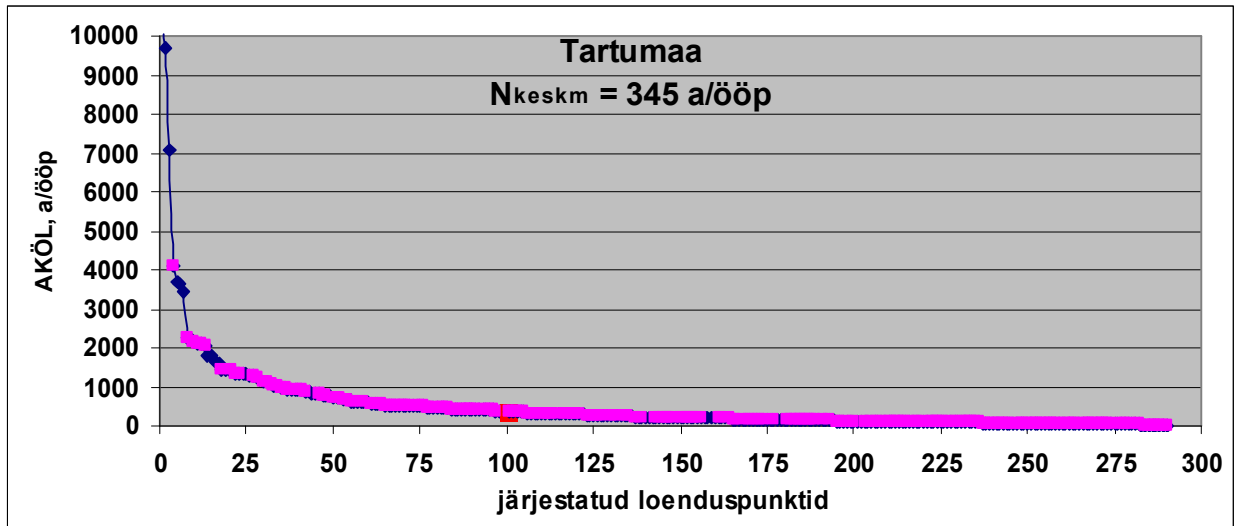

Joonis 1.25 Lääne-Virumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

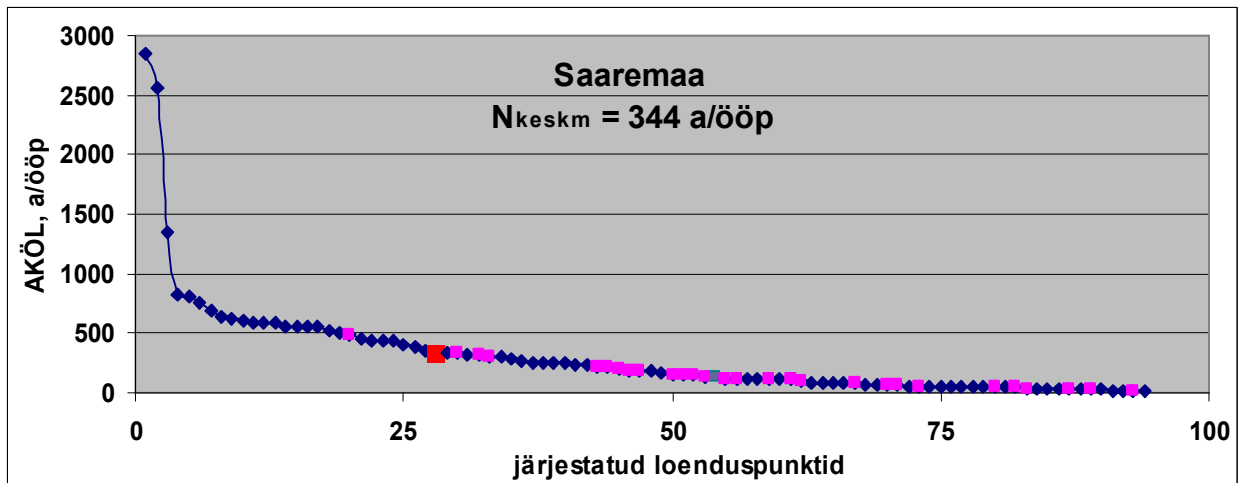

Joonis 1.26 Ida-Virumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi)

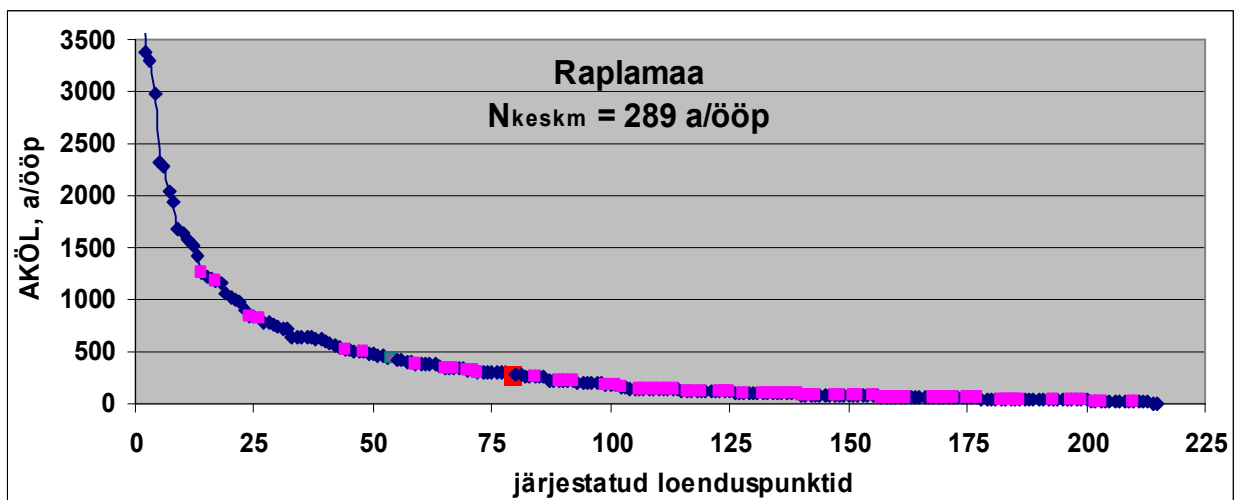

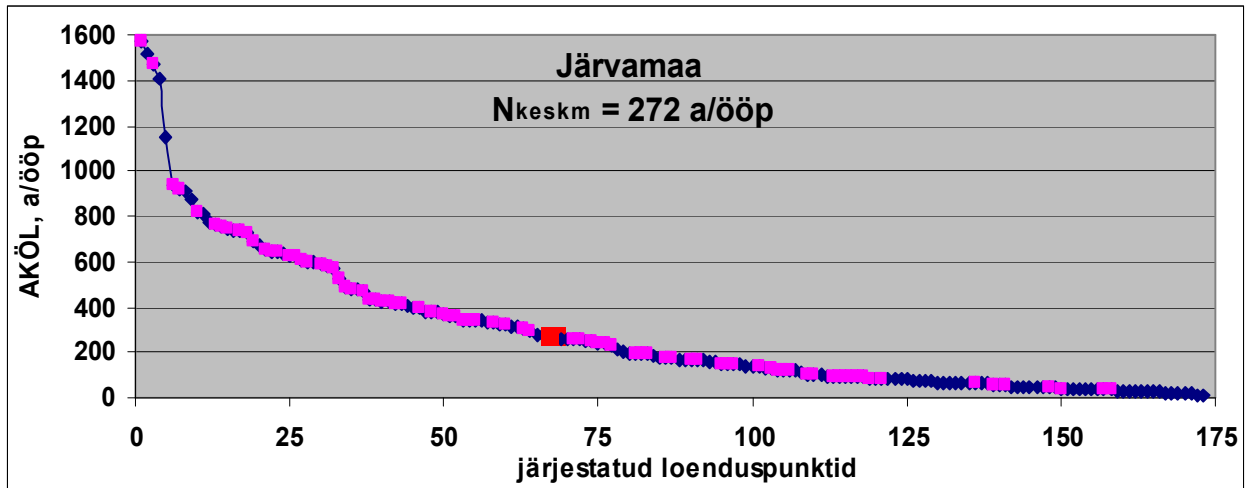
Joonis 1.27 Tartumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

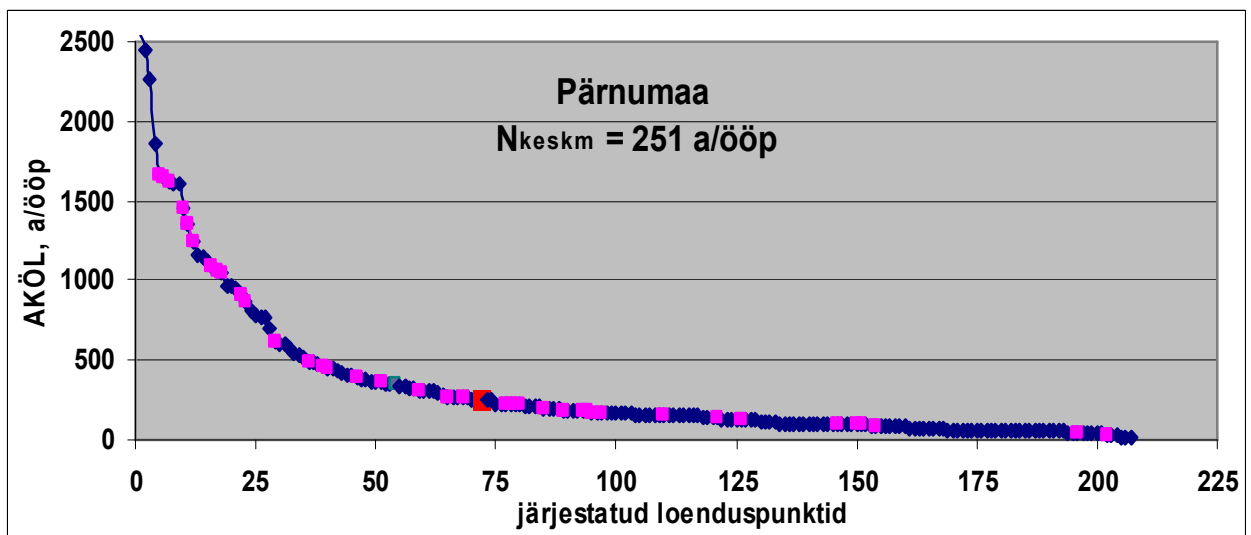
Joonis 1.28 Saaremaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

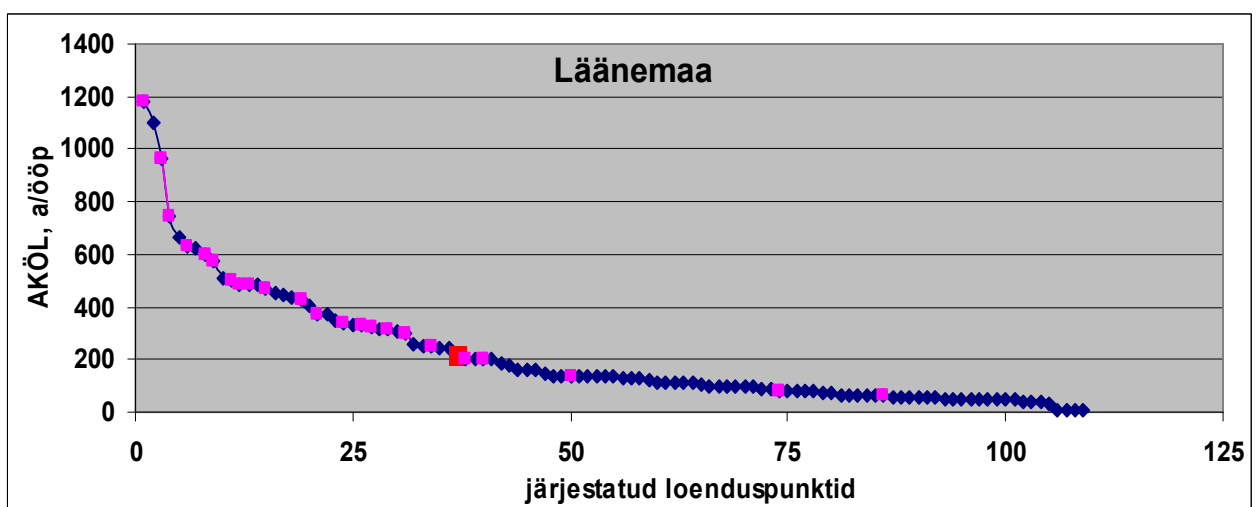
Joonis 1.29 Raplamaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

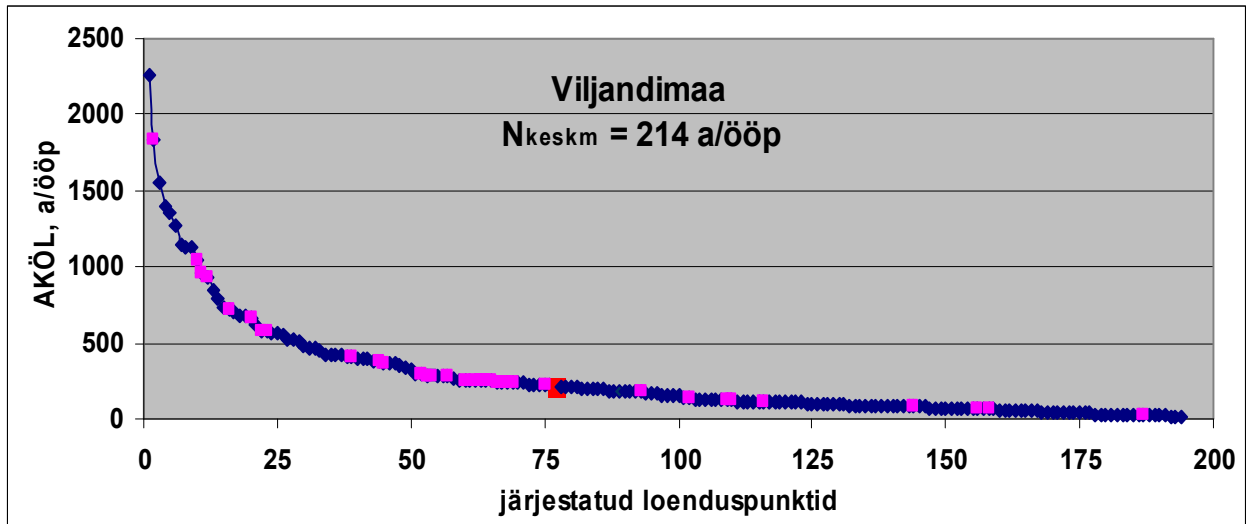
Joonis 1.30 Järvamaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

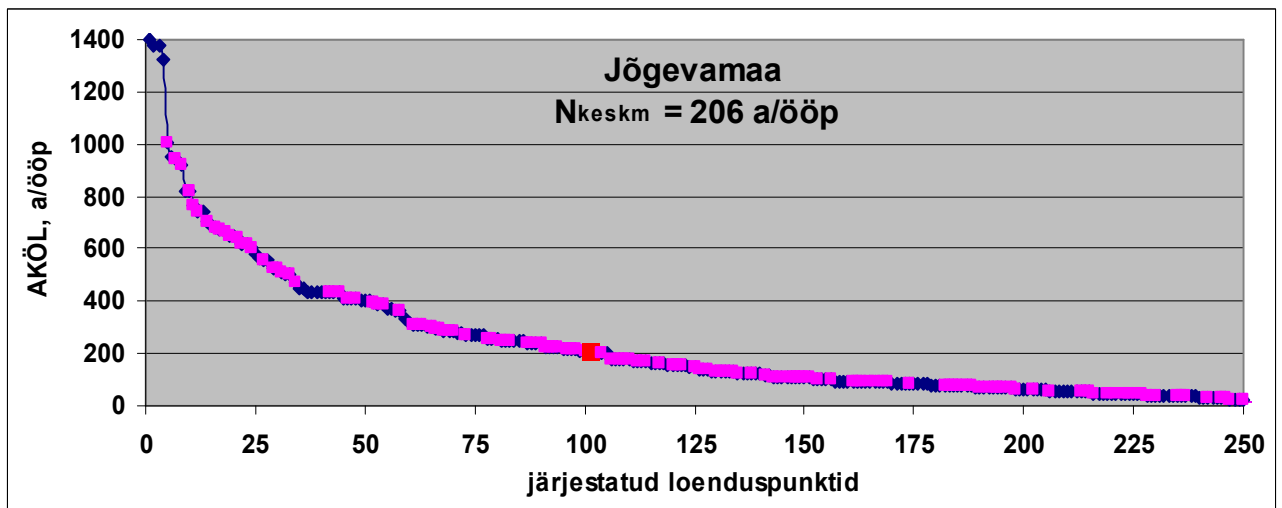
Joonis 1.31 Pärnumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

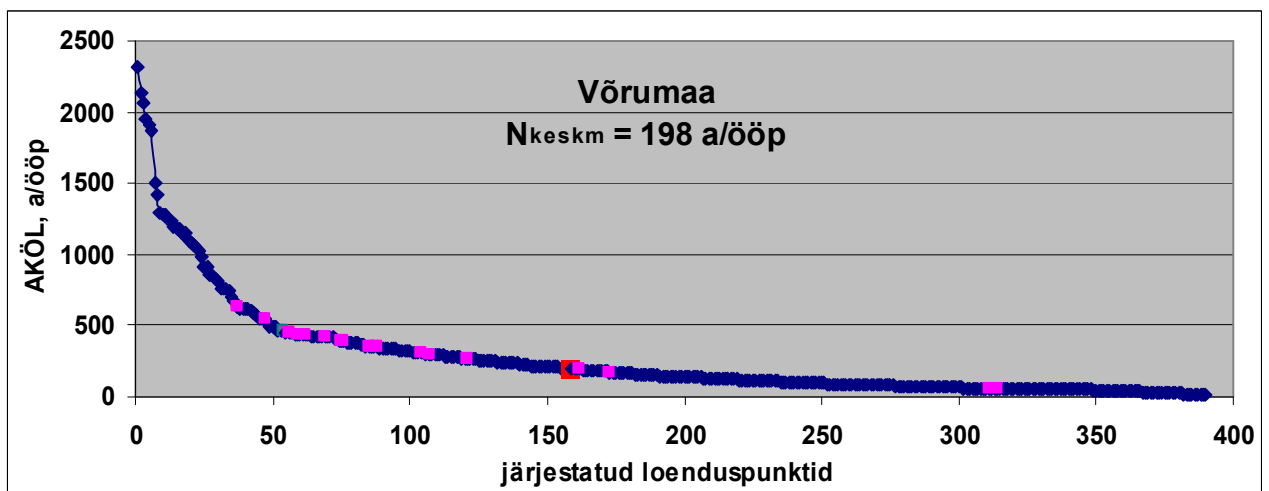
Joonis 1.32 Läänemaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

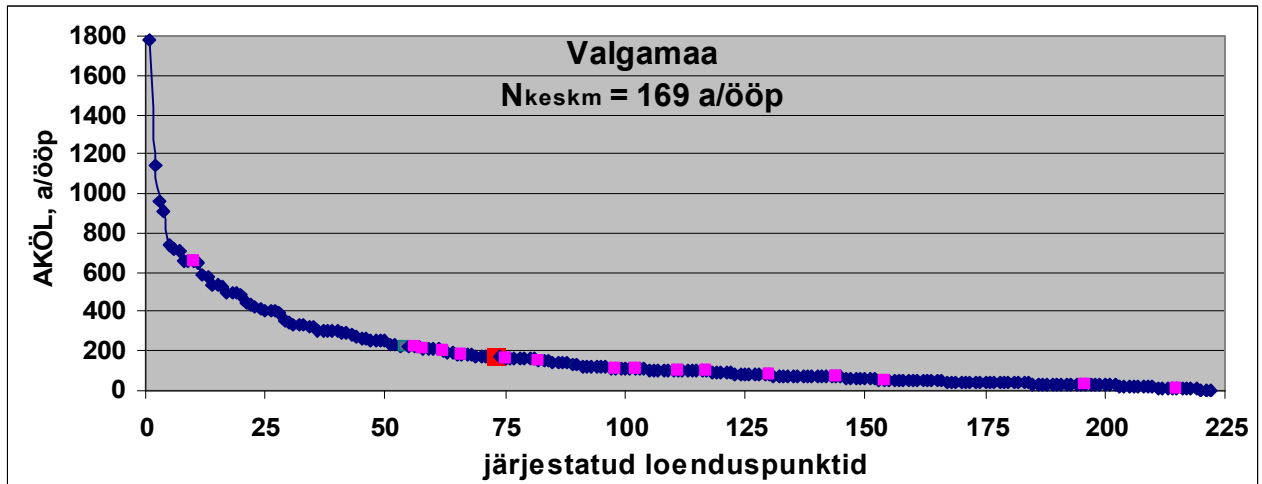
Joonis 1.33 Läänemaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

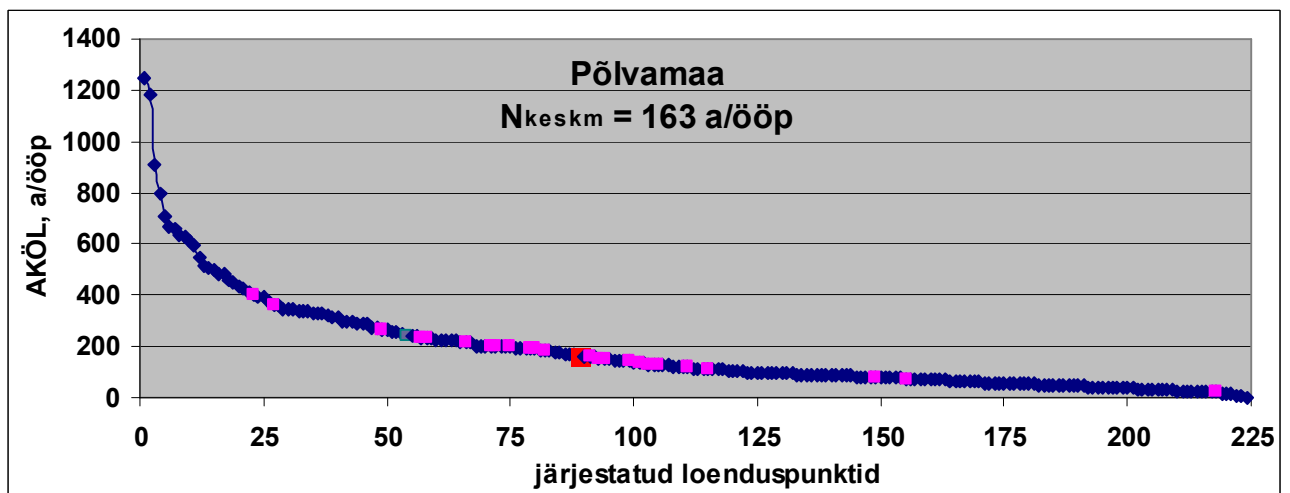
Joonis 1.35 Jõgevamaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

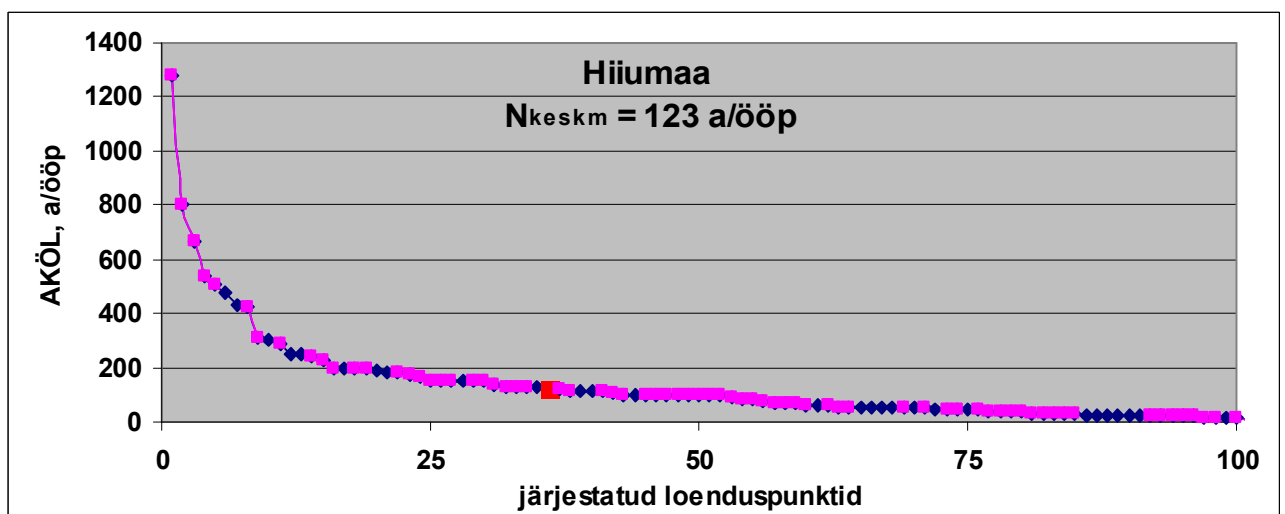
Joonis 1.36 Võrumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

Joonis 1.37 Valgamaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

Joonis 1.38 Põlvamaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

Joonis 1.39 Hiiumaa kõrvalmaanteede loendusandmed, mis iseloomustavad 2008. aasta liiklussagedusi (lilla värviga on esitatud 2008. aasta loenduse andmed)

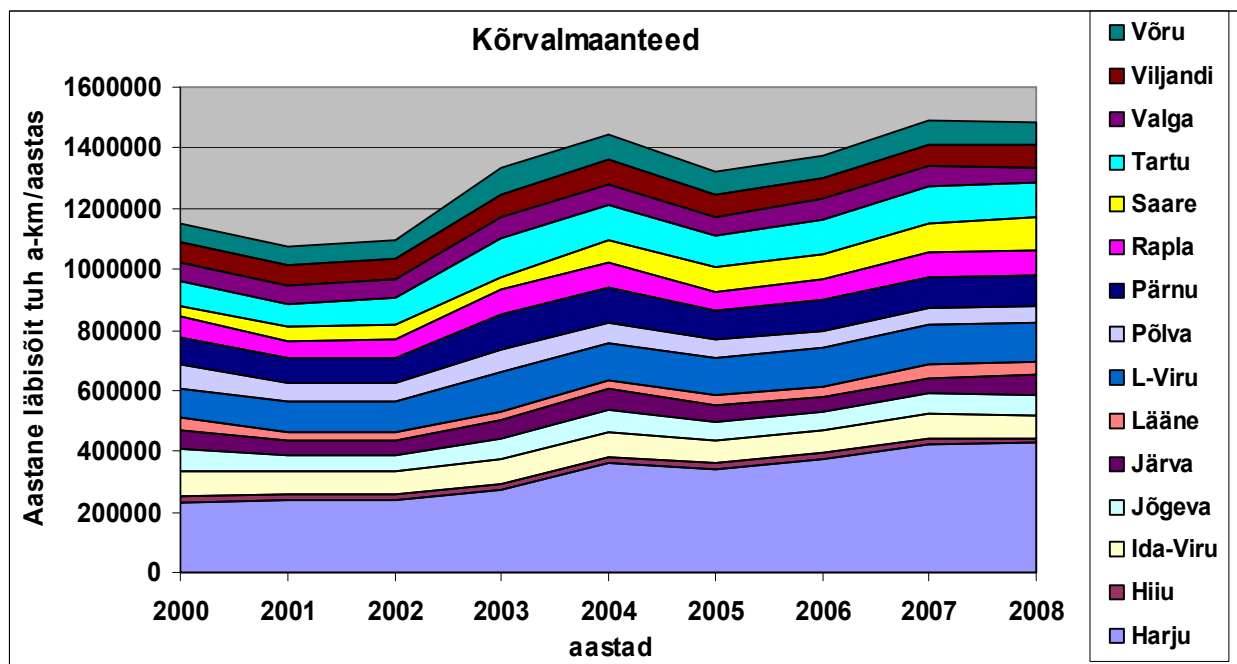
2007 aasta jooksul suurenes arvutuslik aasta keskmine liiklussagedus 9,0% (aasta varem 4,1%) võrra, mis jäi kasvutempolt teisele kohale pärast 2003 aasta äärmiselt äkilist tõusu. Lähtudes senikasutatud metoodikast, võib möönda, et 2008. aastal keskmine liiklussagedus kahanes 1% võrra. Ilmselt ei vasta see tõele – eeldatavasti oli langus ulatuslikum, kuid usaldusväärset hinnangut on äärmiselt raske anda. Võib arvata, et teatud aastatel on Järvamaa liiklust tublisti alla hinnatud ja Hiiumaa ning Saaremaa liiklust seevastu üle hinnatud. Viimast ilmselt jätkuvalt ka 2008. aastal. Mõned vead on ilmsiks tulnud ka 2007. aasta Harjumaa liiklusloendustes ja neid on ka tagantjärele korrigeeritud.

Tabelis 1.16 ja joonisel 1.40 on esitatud aastased läbisõidud kõrvalmaanteedel maakondade lõikes. Joonisel 1.41 on välja toodud liiklussageduse suhtelised muutused võrreldes 2000. aastaga maakondade lõikes. Ka siin hakkab silma Saaremaa kõrvalmaanteedel liiklussageduse ekstreemne kasv alates 2004. aastast.

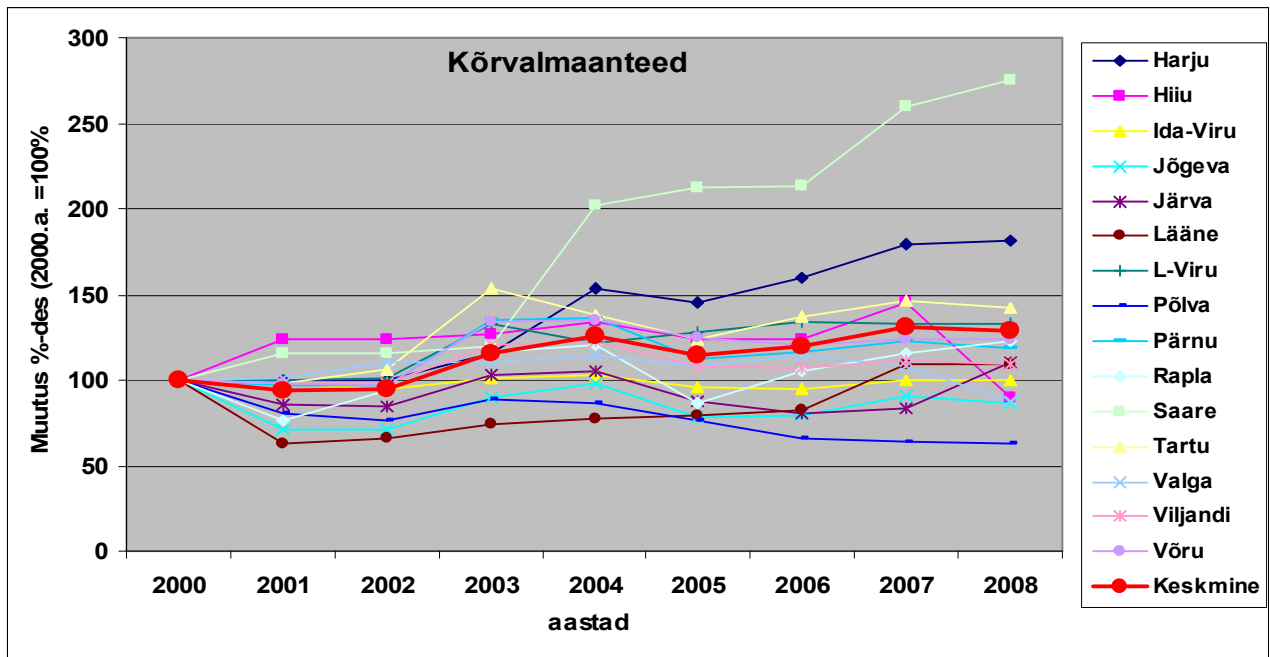
Tabel 1.16

Aasta läbisõit kõrvalmaanteedel maakonniti tuh.a-km/aastas

Maakond	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Muutus %-des 2008/2007
Harju	234867	235364	236015	271975	361503	340654	374831	421174	426056	1,2
Hiiu	16597	20501	20487	21036	22191	20494	20492	24090	14907	-38,1
Ida-Viru	79065	77757	75296	80051	81216	75852	74905	78767	78767	0,0
Jõgeva	75829	53824	53703	67875	74243	59630	60293	68839	65667	-4,6
Järva	60414	51389	51093	62374	63521	52882	48493	50224	66504	32,4
Lääne	41201	25991	27042	30760	31778	32764	34000	45187	44869	-0,7
L-Viru	97207	97164	98308	129398	118131	124256	130635	129247	129514	0,2
Põlva	82372	66084	63205	73369	71335	62692	53984	52378	51731	-1,2
Pärnu	85552	82638	82721	115230	116378	96242	99621	105266	101236	-3,8
Rapla	68414	52506	64083	79346	82458	59499	71742	78986	84181	6,6
Saare	37903	43664	43662	45358	76410	80437	80781	98660	104514	5,9
Tartu	81914	80614	87014	125442	113549	101247	111943	119939	116223	-3,1
Valga	60602	61064	66911	66901	69299	65344	69379	65335	53125	-18,7
Viljandi	65846	64638	64443	79186	80927	71220	70365	73292	71716	-2,2
Võru	62308	60954	60358	83333	83835	77851	75446	76906	76787	-0,2
Kokku	1150091	1074152	1094341	1331633	1446775	1321065	1375912	1500223	1485798	-1,0
kasv %-des		-6,6	1,9	21,7	8,6	-8,7	4,2	9,0	-1,0	

Joonis 1.40 Aastane läbisõit kõrvalmaanteedel ja selle muutus maakondade lõikes

Joonis 1.41 Keskmise liiklussageduse muutus kõrvalmaanteedel maakonniti perioodil 2000 . 2008.a.

Harjumaa osatähtsus kõrvalmaanteede läbisõidus on alati olnud suur ja 2008. aastal oli see 28,7% kuigi kõrvalmaanteede kogupikkusest jääb Harjumaale vaid 8,8%. Teiste maakondade osatähtsus läbisõidus jaguneb märksa ühtlasemalt kui põhi ja tugimaanteedel.

1.1.5 Läbisõit muudel teedel

Statistikaameti andmetel oli muid teid Eestis 2008. aastal 38 533 km, mida on 44 km võrra enam kui aasta varem. Need teed omakorda jagunesid kohalikeks teedeks ja tänavateks, metsateedeks, erateedeks ning muudeks teedeks. Kõik need teed kokku moodustasid kogu teede ja tänavate võrgust 66,3%. Maakondade lõikes tugi- ja kõrvalmaanteede keskmisi liiklussagedusi analüüsid võib täheldada nende suuruste vahel korrelatiivset seost. Õige jämedalt võttes, võib väita, et kõrvalmaanteede keskmine sagedus antud maakonnas on ca 25% tugimaanteede keskmisest liiklussagedusest. Analoogilise käsitluse abil on püütud ka hinnata ka muude maanteede võimalikku liiklussagedust. Siinkohal on püstitatud alljärgnevad eeldused:

- maakonna kohalike maanteede keskmine liiklussagedus moodustab kõrvalmaanteede keskmisest liiklussagedusest 25%;
- maakonna kohalike tänavate keskmine liiklussagedus moodustab kõrvalmaanteede keskmisest liiklussagedusest 30%;
- maakonna metsateede keskmine liiklussagedus moodustab kõrvalmaanteede keskmisest liiklussagedusest 5%;
- maakonna erateede keskmine liiklussagedus moodustab kõrvalmaanteede keskmisest liiklussagedusest 7%;
- maakonna muude teede keskmine liiklussagedus moodustab kõrvalmaanteede keskmisest liiklussagedusest 7%.

Muude teede jagunemine liikide ja maakondade lõikes on esitatud tabelis 1.17. Keskmiste liiklussageduste jagunemine teede liikide ja maakondade lõikes on esitatud tabelis 1.18. Aastase läbisõidu jagunemine teede liikide ja maakondade lõikes on esitatud tabelis 1.19. Aastane läbisõit neil teedel on esitatud tabelis 1.20 ja joonisel 1.42. Kuna kõik need tulemused on arvutuslikud ja arvutus on seotud kõrvalmaanteede liiklussagedusega, siis tulemuseks on ka

kaunis sarnane pilt, kuid tänu iga üksiku maakonna muude teede osatähtsusest kogu muude teede võrgust on erinevused maakondade vahel teistsugused. Nii sooritatakse Harjumaa muudel teedel 39,3% kogu läbisõidust, kuigi teede osatähtsus kogu muudest teedest on siin 11,8%.

Tabel 1.17

Muude teede pikkused 2008. aastal kilomeetrites

Maa- kond	Kohalikud teed	s.h .kohalikud		Metskondade teed	Erateed	Muud teed	Teed kokku	Muutus 2008/2007
		maanteed	tänavad					
Harju	2791,2	2036,8	655,3	599,9	914,4	248,9	4554,4	0,6%
Hiiu	337,7	324,3	11,8	245,1	346,4	0	929,2	0,0%
Ida-Viru	754,9	576,1	173,3	1118,9	248,4	27,5	2149,7	0,3%
Jõgeva	650,7	577,5	57,4	339,2	910	252,8	2152,7	0,6%
Järva	1099,4	983,4	103,5	331,4	533,5	80,5	2044,8	0,0%
Lääne	1026,4	954,5	67	210,5	715,6	50,1	2002,6	1,7%
L-Viru	1430,7	1222	190,7	536	1566,2	109,4	3642,3	0,3%
Põlva	942	885	47,5	450,9	599,6	112,1	2104,6	-0,1%
Pämu	1318,1	1158	150,3	1074,1	1002,9	160,9	3556	0,1%
Rapla	1290,5	1124,9	149,8	428,4	1084,8	26	2829,7	-1,7%
Saare	1198,5	1154	43,8	230,2	1232,7	13,2	2674,6	7,0%
Tartu	1663,4	1534,4	106,5	450,6	827,3	11,6	2952,9	1,8%
Valga	892,9	808,1	60,2	350,8	575,7	138	1957,4	0,7%
Viljandi	965	879,6	83,7	490,3	1410,3	25,5	2891,1	0,3%
Võru	1529,8	1466,2	61,8	242,5	518,4	45	2335,7	0,1%
Kokku	17891,2	15684,8	1962,6	7098,8	12486,2	1301,5	38777,7	0,8%

Tabel 1.18

Keskmise ööpäevane liiklussagedus 2008. aastal, a/ööp

Maa- kond	Kohalikud teed	s.h .kohalikud		Metskondade teed	Erateed	Muud teed	Teed kokku	Muutus 2008/2007
		maanteed	tänavad					
Harju	268	265	318	53	74	74	190	0,2%
Hiiu	31	31	37	6	9	9	16	-38,1%
Ida-Viru	91	88	105	18	25	25	44	0,2%
Jõgeva	51	51	62	10	14	14	25	-3,9%
Järva	69	68	82	14	19	19	45	30,6%
Lääne	55	54	65	11	15	15	35	-2,6%
L-Viru	100	99	119	20	28	28	55	0,4%
Põlva	41	41	49	8	11	11	24	1,5%
Pämu	64	63	75	13	18	18	33	-3,9%
Rapla	73	72	87	14	20	20	43	8,7%
Saare	87	86	103	17	24	24	51	7,1%
Tartu	86	86	104	17	24	24	58	-5,3%
Valga	42	42	51	8	12	12	25	-18,3%
Viljandi	54	54	64	11	15	15	27	-2,0%
Võru	50	49	59	10	14	14	37	-0,7%
Kokku	99	82	98	16	23	23	57	0,2%

Tabel 1.19

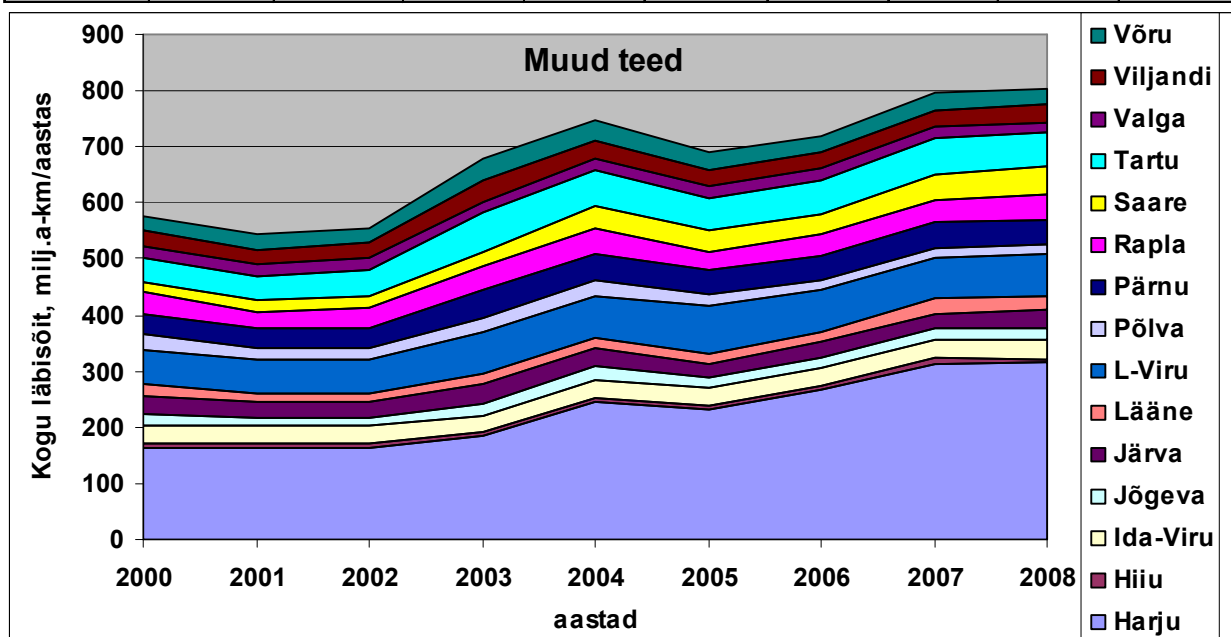
Aastane läbisõit 2008. aastal tuh.a-km

Maa- kond	Kohalikud teed	s.h .kohalikud		Metskondade teed	Erateed	Muud teed	Teed kokku	Muutus 2008/2007
		maanteed	tänavad					
Harju	273191	197097	76094	11610	24776	6744	316321	0,8%
Hiiu	3789	3630	159	549	1086	0	5423	-38,1%
Ida-Viru	25083	18430	6653	7159	2225	246	34714	0,5%
Jõgeva	12119	10828	1291	1272	4777	1327	19495	-3,4%
Järva	27517	24432	3086	1647	3711	560	33435	30,6%
Lääne	20492	18900	1592	834	3968	278	25571	-0,9%
L-Viru	52438	44167	8271	3875	15850	1107	73270	0,7%
Põlva	14011	13163	848	1341	2497	467	18316	1,4%
Pärnu	30649	26518	4130	4919	6431	1032	43030	-3,9%
Rapla	34446	29700	4746	2262	8019	192	44919	6,9%
Saare	37874	36224	1650	1445	10834	116	50270	14,7%
Tartu	52341	48317	4024	2838	7294	102	62576	-3,6%
Valga	13576	12462	1114	1082	2486	596	17740	-17,8%
Viljandi	19142	17180	1962	1915	7713	139	28910	-1,7%
Võru	27770	26433	1337	874	2617	227	31489	-0,6%
Kokku	644439	527482	116957	43622	104284	13134	805479	1,0%

Tabel 1.20

Aasta läbisõit muudel teedel maakonniti perioodil 2000 – 2008 tuh.a-km/aastas

Maakond	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Harju	163084	163430	163882	185528	245065	230088	267870	313906	316321
Hiiu	5913	7303	7299	7406	8086	7089	7298	8755	5423
Ida-Viru	32476	31938	30928	29036	33108	32122	32260	34553	34714
Jõgeva	22173	15738	15703	19667	21667	17521	17702	20174	19495
Järva	31439	26743	26589	34484	33443	25731	25763	25592	33435
Lääne	23870	15058	15667	18116	18773	19208	19065	25812	25571
L-Viru	58198	58172	58857	74191	73594	84688	74288	72758	73270
Põlva	29613	23758	22723	27651	27295	22063	18612	18067	18316
Pärnu	35718	34502	34536	48011	47044	40462	42007	44757	43030
Rapla	37594	28852	35214	43659	46791	32923	39145	42027	44919
Saare	18218	20987	20986	23908	38600	39824	35812	43841	50270
Tartu	44985	44271	47786	71361	64155	55120	59151	64921	62576
Valga	19163	19309	21158	19491	21387	21281	22819	21570	17740
Viljandi	27782	27273	27190	39120	32545	29537	28879	29413	28910
Võru	25733	25174	24927	36352	34986	32283	29248	31688	31489
Kokku	587524	548731	559045	677982	683355	689939	719920	797835	805479

Joonis 1.42 Aastane läbisõit muudel teedel ja selle muutus maakondade lõikes

1.1.6 Aastase läbisõidu jagunemine maanteedel

Tuginedes eelnevates jaotistes leitud ööpäevastele läbisõitudele on arvutatud aastased läbisõidud maanteeliikide lõikes (tabel 1.21). Eelkäsitlutele on lisandunud veel läbisõit rampidel ja ühendusteedel. Käesolevaks ajaks on suur osa rampe ja ühendusteid haaratud liiklusloendusega või on nende liiklussageduse kohta antud hinnang.

Tabelist 1.21 nähtub, et alates 1998. aastast langeb kõige suurem läbisõidu osa põhimaanteedele. Varasematel aastatel oli see kas ligilähedane või isegi väiksem võrreldes kõrvalmaanteedega. Perioodil 1995 – 2008 on toimunud muutused ka teedevõrgus. Põhimaantee pikkus on kasvanud 34% võrra, tugimaantee pikkus on vähenenud 10,3 % võrra ja kõrvalmaantee pikkus on kasvanud 11,8% võrra. Siinkohal väärib märkimist, et kõrvalmaanteed, mis on võrku lisandunud on keskmise või siis hoopis väikese liiklussagedusega.

Sõltumata tähtsusest on kõigil võrkudel läbisõit kasvanud, kuid erinevas tempos. Põhimaanteedel ligi 2,5 korda, tugimaanteedel 27% ja kõrvalmaanteedel 36% võrra. Jooniselt 1.43 näeme, et 2008. aastal oli põhimaanteedel sooritatava läbisõidu osatähtsus 43,7% (1995. aastal aga ainult 29%), kuigi nende teede osatähtsus kogu maantee võrgust oli vaid 3 % (2005. aastal 2,7%). Riigimaanteedele langeva liikluse osatähtsus on kasvanud 84,5%-lt 1995. aastal kuni 88,7%-ni 2008. aastal. See protsent on toodud suurustest vaadeldaval perioodil olnud nii väiksem kui ka suurem. Madalaim tase fikseeriti 1996.a. – 82,2% ja kõrgeim tase 2007. aastal – 89,1%.

Põhi- ja tugimaanteedel ning rampidel kokku sooritati 2008. aastal 64,4% (aasta varem 65,4%) kogu maantee läbisõidust, samas moodustavad need maanteed vaid 7,6 % kogu maantee võrgust (joonis 1.43). Läbisõidu osatähtsus kõrvalmaanteedel on olnud muutlik, vaatamata loenduste erinevale mahule ja kvaliteedile on see viimase kolme aasta vältel olnud küllaltki stabiilne, 2008. aastal moodustas see 24,3% kogu maanteedele langevast läbisõidust. Kõrvalmaantee läbisõidu osatähtsus on suhteliselt lähedane kõrvalmaantee endi osatähtsusega kogu maanteedevõrgust (23,5%). Maanteedevõrgu suurima osa moodustavad muud teed – need on kohalikud maanteed (endise terminoloogia järgi vallateed), metsateed ja erateed, aga ka omanikuta teed. Nende teede osatähtsus on kogu maantee võrgust 68,9 %, kuid neil sooritatud läbisõit moodustab kogu maantee läbisõidust ainult 11,3%.

Perioodi 1995-2008 jooksul on riigimaantee üldine pikkus kasvanud 9,7% võrra, läbisõit riigimaanteedel 71,2% võrra ja keskmine liiklussagedus 56% võrra, mis tähendab, et keskmine läbisõidu kasv oli 4,2% aastas ja liiklussageduse kasvu 3,5% aastas. Nii läbisõit kui ka liiklussagedus vähenesid peaaegu võrdses tempos, vastavalt 3,9% ja 4,1% (2007. aastal iseloomustasid kasvutempod 10,2% ja 10,3%).

Sõiduautode ja pakiautode osatähtsus põhimaantee liikluses oli 1995. aastal 69,0% ja tugimaanteedel 74,3%. Kuigi neljateist aasta jooksul on toimunud mitmeid muutusi olid 2008. aastal need protsendid vastavalt 78,3% ja 76,4% (tabel 1.22). Seega näeme liikluskoosseisu muutust põhimaanteedel, kuid mitte tugimaanteedel. Riigimaanteedel tervikuna on sõidu- ja pakiautode osatähtsus liiklusvoos selle perioodi kestel kasvanud 10 protsendipunkti võrra ehk tasemelt 67,9% tasemele 77,9%.

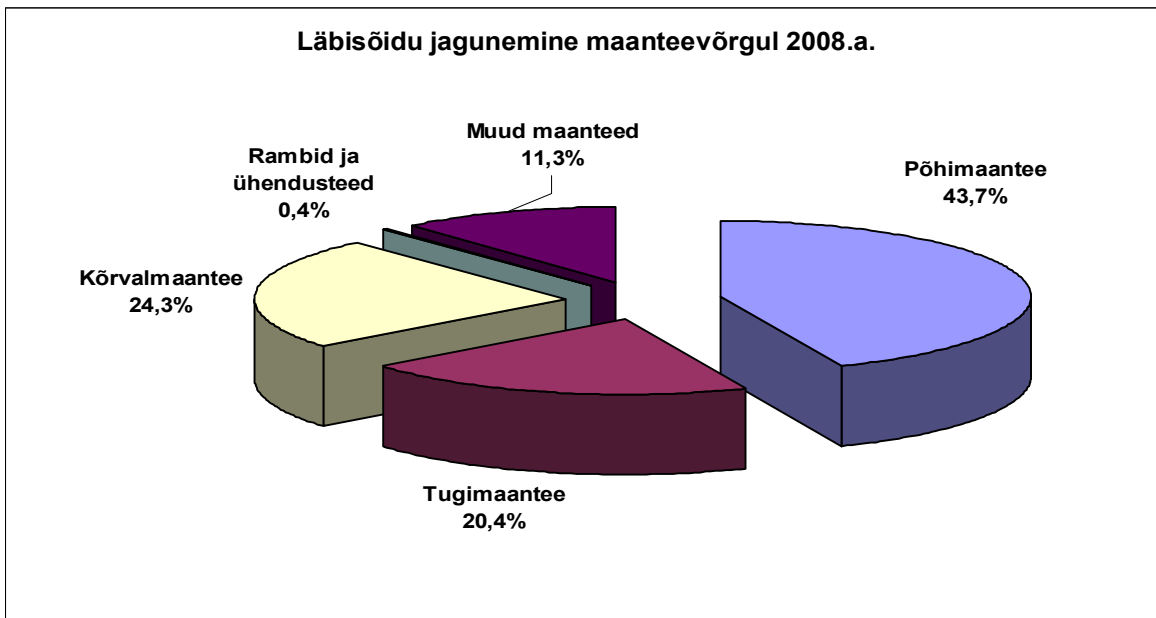
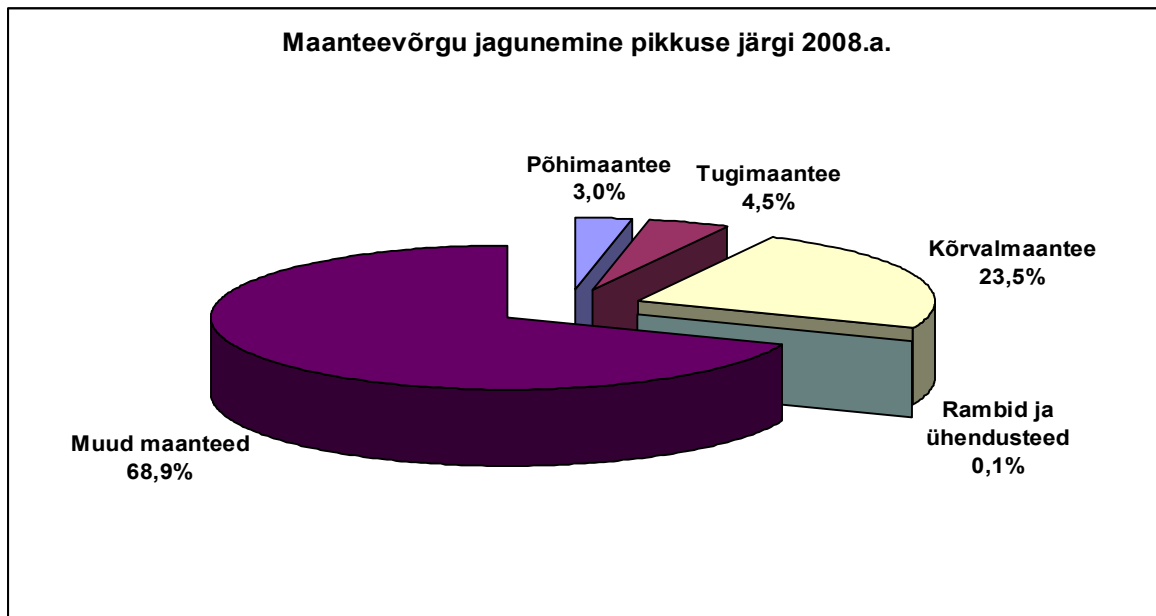
Joonisel 1.44 on toodud välja aasta keskmiste ööpäevaste liiklussageduste muutus eri liiki maanteedel. Muutused põhimaanteedel on muljet avaldavad.

Detailne liikluskoosseis maanteeliikide kaupa on esitatud joonistel 1.45 ja 1.46, kuid siin tänu eri aegade rakendunud meetodilistele muutustele võib esineda veidi võrreldamatuid tulemusi.

Tabel 1.21

Läbisõidu jagunemine maanteedel aastatel 1995 - 2008

Aasta	Näitaja	Ühik	Põhi- maantee	Tugi- maantee	Kõrval- maantee	Rambid ja ühendus- teed	Kokku riigi- maanteed	Muud maanteed	Kõik kokku
2008	Läbisõit	milj. a-km/a	2666,2	1244,6	1485,798	21,8	5418,4	688,522	6106,9
		%	43,7	20,4	24,3	0,4	88,7	11,3	100,0
	AKÖL	a/ööp.	4558	1426	327	1185	900	52	315
2007	Läbisõit	milj. a-km/a	2737,6	1381,3	1500,2	20,8	5639,9	689,6	6329,5
		%	43,3	21,8	23,7	0,3	89,1	10,9	100,0
	AKÖL	a/ööp.	4693	1580	331	1236	938	52	327
2006	Läbisõit	milj. a-km/a	2437,6	1269,7	1375,9	20,1	5103,3	647,6	5750,9
		%	42,4	22,1	23,9	0,3	88,7	11,3	100,0
	AKÖL	a/ööp.	4168	1456	303	1195	849	49	298
2005	Läbisõit	milj. a-km/a	2195,7	1110,8	1321,1	18,5	4646,1	623,6	5269,7
		%	41,7	21,1	25,1	0,4	88,2	11,8	100,0
	AKÖL	a/ööp.	3788	1277	291	1100	773	45	275
2004	Läbisõit	milj. a-km/a	2043,3	1063,3	1446,8	19,4	4572,8	683,4	5256,2
		%	38,9	20,2	27,5	0,4	87,0	13,0	100,0
	AKÖL	a/ööp.	3516	1229	318	1234	735	45	275
2003	Läbisõit	milj. a-km/a	1880,5	992,1	1331,6	14,6	4218,8	678,0	4896,8
		%	38,4	20,3	27,2	0,3	86,2	13,8	100,0
	AKÖL	a/ööp.	3246	1143	293	932	703	50	257
2002	Läbisõit	milj. a-km/a	1604,1	1088,8	1082,7	14,5	3790,1	649,8	4439,9
		%	36,1	24,5	24,4	0,3	85,4	14,6	100,0
	AKÖL	a/ööp.	3072	1182	239	922	632	50	234
2001	Läbisõit	milj. a-km/a	1509,1	995,3	1074,2	14,6	3593,2	638,3	4231,5
		%	35,7	23,5	25,4	0,3	84,9	15,1	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2888	1082	237	953	598	50	225
2000	Läbisõit	milj. a-km/a	1468,4	1017,8	1146,9	14,6	3647,7	620,6	4268,3
		%	34,4	23,8	26,9	0,3	85,5	14,5	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2965	1097	251	954	608	50	232
1999	Läbisõit	milj. a-km/a	1420,7	1059,7	1154,2	9,0	3643,6	598	4241,6
		%	33,5	25,0	27,2	0,2	85,9	14,1	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2866	1142	253	601	608	50	235
1998	Läbisõit	milj. a-km/a	1394,6	1071,3	1164,1	7,8	3637,8	583	4220,8
		%	33,0	25,4	27,6	0,2	86,2	13,8	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2811	1187	254	562	606	58	262
1997	Läbisõit	milj. a-km/a	1294,6	951,3	1372,8	7,3	3626,0	687	4313,0
		%	30,0	22,1	31,8	0,2	84,1	15,9	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2610	1054	299	526	604	75	278
1996	Läbisõit	milj. a-km/a	1146,3	1061,9	1191,2	7	3399,4	736,7	4136,1
		%	27,7	25,7	28,8	0,2	82,2	17,8	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2635	1092	293	520	621	70	259
1995	Läbisõit	milj. a-km/a	1083,4	980,5	1095	-	3158,9	578,8	3737,7
		%	29,0	26,2	29,3	-	84,5	15,5	100,0
	AKÖL	a/ööp.	2490	1008	269	-	577	55	234
1.01.2009	Mnt. pikkus	km	1602	2391	12443,9	50,4	16487	36 571	53058
		%	3,0	4,5	23,5	0,1	31,1	68,9	100,0
1.01.2008	Mnt. pikkus	km	1601	2391	12425	48	16465	36 541	53006
		%	3,0	4,5	23,4	0,1	31,1	68,9	100,0
1.01.2007	Mnt. pikkus	km	1601	2391	12441	46	16479	36 447	52926
		%	3,0	4,5	23,5	0,1	31,1	68,9	100,0
1.01.2005	Mnt. pikkus	km	1601	2380	12435	43	16459	36008	52467
		%	3,1	4,5	23,7	0,1	31,4	68,6	100,0
1.01.2004	Mnt. pikkus	km	1591	2379	12439	43	16452	35847	52299
		%	3,0	4,5	23,8	0,1	31,5	68,5	100,0
1.01.2003	Mnt. pikkus	km	1430	2535	12435	43	16443	35739	52182
		%	2,7	4,9	23,8	0,1	31,5	68,5	100,0
1.01.2002	Mnt. pikkus	km	1430	2524	12439	42	16435	34977	51412
		%	2,8	4,9	24,2	0,1	32,0	68,0	100,0
1.01.2001	Mnt. pikkus	km	1357	2540	12495	42	16434	34005	50439
		%	2,7	5,0	24,8	0,1	32,6	67,4	100,0
1.01.2000	Mnt. pikkus	km	1357	2540	12495	42	16434	34005	50439
		%	2,7	5,0	24,8	0,1	32,6	67,4	100,0
1.01.1996	Mnt. pikkus	km	1194	2665	11135	38	15032	28833	43865
		%	2,7	6,1	25,4	0,1	34,3	65,7	100,0

Joonis 1.43 Maanteede liigiline jaotus ja läbisõidu jagunemine maanteevõrgul 2008. aastal

Tabel 1.22

Läbisõit maanteedel sõiduki- ja maanteeliikide lõikes (tuh.a-km/aastas)

Sõiduki liik	Maantee liik				Kokku
	Põhimaantee*	Tugimaantee	Kõrvalmaantee	Muu maantee	
2008 uus jaotus					
Sõiduauto	2346595	1049191	1283729	580449	5259965
Buss	61950	29640	28230	6860	126680
Veoauto	279422	165761	173838	101213	720234
KOKKU	2687967	1244592	1485798	688522	6106879
sh VA+Buss+PA	576031	300320	330441	166118	1372911
sh autorong	217725	60400	31346	9010	318481
2008 vana jaotus					
Sõiduauto	2104678	950868	1167837	533630	4757013
Buss	61950	29640	28230	6860	126680
Veoauto	521339	264084	289731	148032	1223185
KOKKU	2687967	1244592	1485798	688522	6106879
sh VA+Buss+PA	576031	300320	330441	166118	1372910
sh autorong	217725	60400	31346	9010	318481

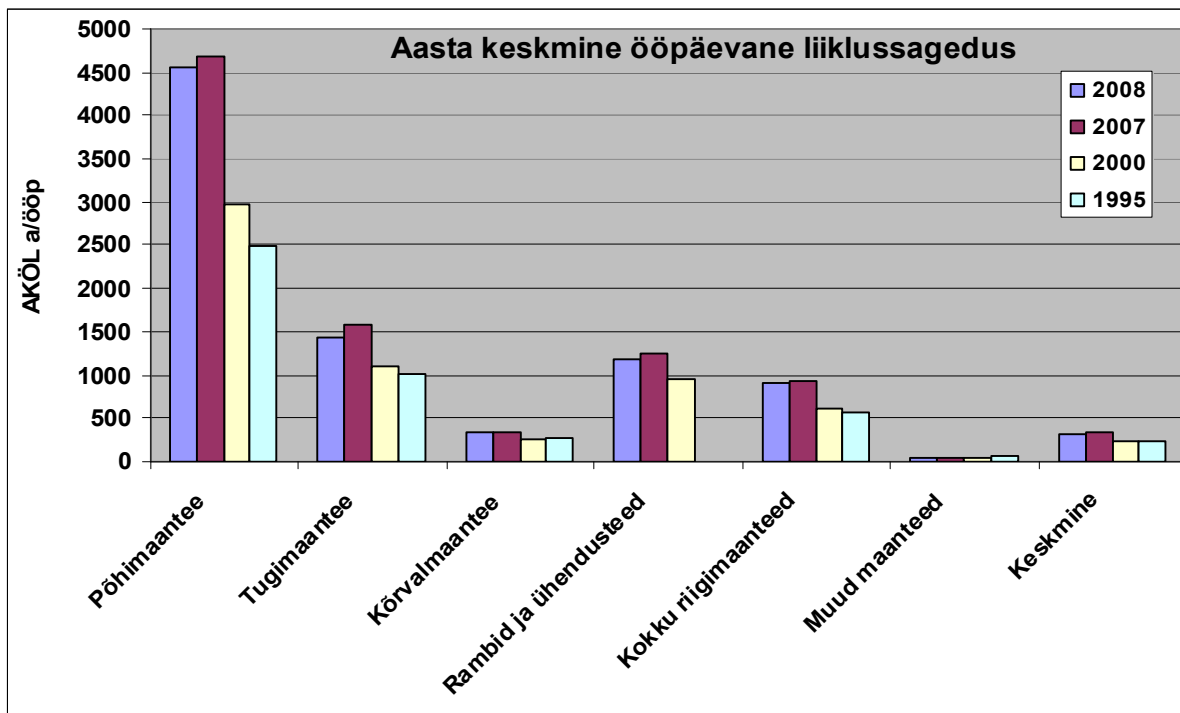
Tabeli 1.22 järg

Sõiduki liik	Maantee liik				Kokku
	Põhimaantee*	Tugimaantee	Kõrvalmaantee	Muu maantee	
2007 uus jaotus					
Sõiduauto	2348092	1152951	1293485	579129	5373657
Buss	63065	31254	29186	6890	130395
Veoauto	330820	197080	177359	103641	808900
KOKKU	2741977	1381285	1500030	689660	6312952
sh VA+Buss+PA	628694	343629	335894	168444	1476661
sh autorong	233753	89486	33478	9621	366338
2007 vana jaotus					
Sõiduauto	2113283	1037656	1164137	521216	4836291
Buss	63065	31254	29186	6890	130395
Veoauto	565629	312375	306708	161554	1346266
KOKKU	2741977	1381285	1500030	689660	6312952
sh VA+Buss+PA	628694	343629	335894	168444	1476661
sh autorong	233753	89486	33478	9621	366338
2006					
Sõiduauto	1743689	951385	1094732	485423	4275229
Buss	73447	32134	33116	6476	145173
Veoauto	640555	286173	248064	155730	1330522
KOKKU	2457691	1269692	1375912	647629	5750924
sh VA+Buss+PA	714002	318307	281180	162206	1475695
sh autorong	234054	83514	32542	9194	359304
2005					
Sõiduauto	1570389	825455	1050806	465580	3912230
Buss	69029	29755	31965	6240	136989
Veoauto	574782	255628	238294	151776	1220480
KOKKU	2214200	1110838	1321065	623596	5269699
sh VA+Buss+PA	643811	285383	270259	158016	1357469
sh autorong	216104	80338	31200	8840	336482
2004					
Sõiduauto	1460482	811518	1150799	510032	3932831
Buss	64545	28013	35006	6834	134398
Veoauto	537679	240708	260970	166489	1205846
KOKKU	2062706	1080239	1446775	683355	5273074
sh VA+Buss+PA	602224	268721	295976	173323	1340244
sh autorong	200510	61810	31801	9676	303797
2003					
Sõiduauto	1365691	744692	1059210	506022	3675616
Buss	56738	25796	32220	6780	121534
Veoauto	472646	221659	240200	165180	1099685
KOKKU	1895075	992147	1331630	677982	4896834
sh VA+Buss+PA	529384	247455	272420	171960	1221219
sh autorong	176622	56818	29270	9600	272310
2002					
Sõiduauto	1152052	826935	861210	484955	3325152
Buss	55900	28200	26200	6500	116800
Veoauto	410688	233710	195300	158300	997998
KOKKU	1618640	1088845	1082710	649755	4439950
sh VA+Buss+PA	466509	261910	221500	164800	1114719
sh autorong	152420	67779	23800	9200	253199
2001					
Sõiduauto	1126700	762310	854000	475300	3218310
Buss	53200	27900	25900	6400	113400
Veoauto	343822	205111	194252	156630	899815
KOKKU	1523722	995321	1074152	638330	4231525
sh VA+Buss+PA	397022	233011	220152	163030	1013215
sh autorong	137405	53411	23700	9100	223616
2000					
Sõiduauto	1098264	780700	911925	459500	3250389
Buss	52124	28550	27600	6250	114524
Veoauto	332606	208566	207524	154840	903536
KOKKU	1482994	1017816	1147049	620590	4268449
sh VA+Buss+PA	384730	237116	235124	161090	1018060
sh autorong	128915	53913	24850	8900	216578

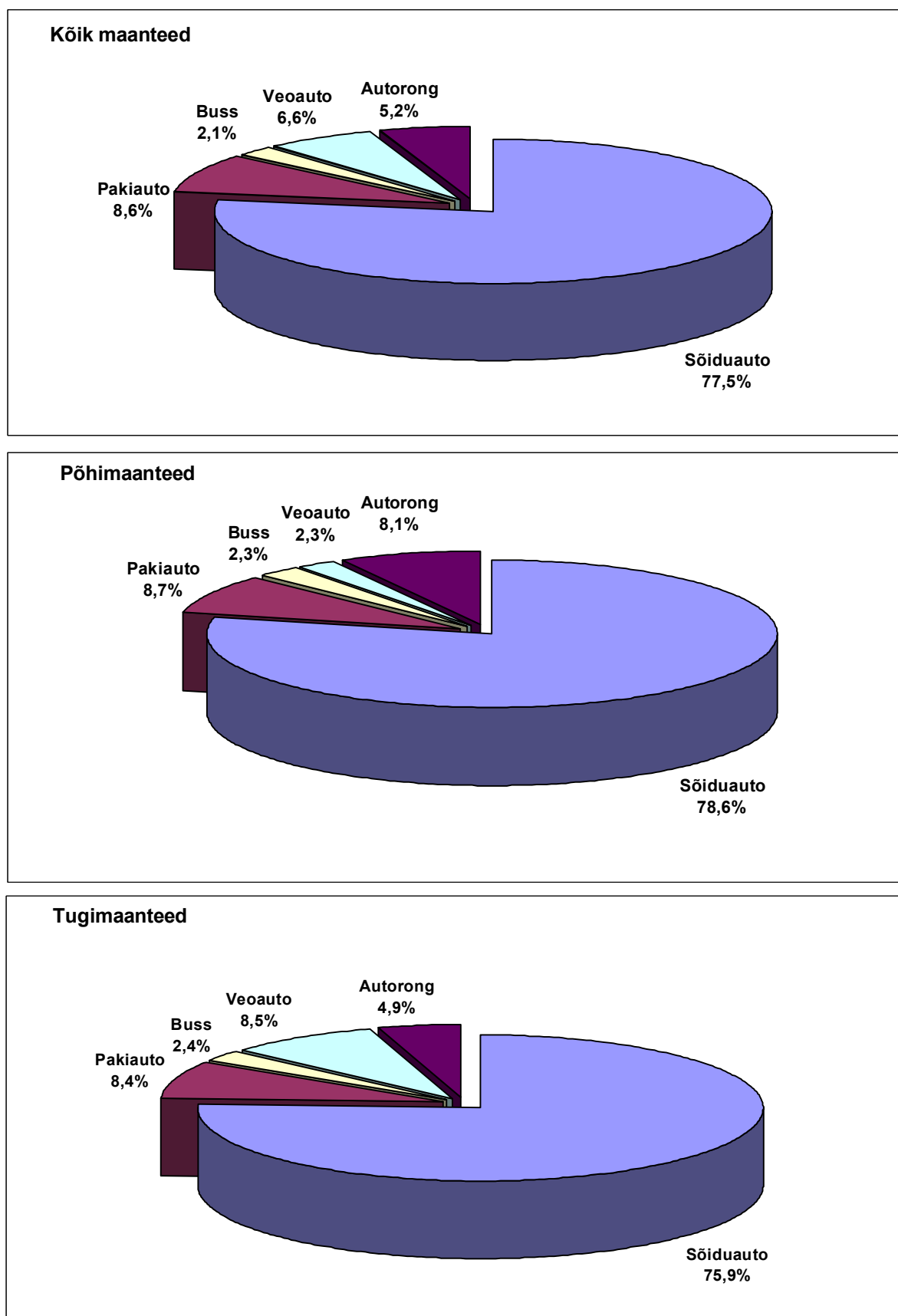
Tabeli 1.22 järg

Sõiduki liik	Maantee liik				Kokku
	Põhimaantee*	Tugimaantee	Kõrvalmaantee	Muu maantee	
2000					
Sõiduauto	1098264	780700	911925	459500	3250389
Buss	52124	28550	27600	6250	114524
Veoauto	332606	208566	207524	154840	903536
KOKKU	1482994	1017816	1147049	620590	4268449
sh VA+Buss+PA	384730	237116	235124	161090	1018060
sh autorong	128915	53913	24850	8900	216578
1999					
Sõiduauto	1053863	811382	918159	442950	3226354
Buss	50400	29900	28100	6050	114450
Veoauto	325479	218369	208000	149000	900848
KOKKU	1429742	1059651	1154259	598000	4241652
sh VA+Buss+PA	375879	248269	236100	155050	1015298
sh autorong	131536	53470	25000	8600	218606
1998					
Sõiduauto	1006890	787410	815100	386000	2995400
Buss	49465	30250	28250	6100	114065
Veoauto	346087	253645	320760	190900	1111392
KOKKU	1402442	1071305	1164110	583000	4220857
sh VA+Buss+PA	393352	283895	349010	197000	1223257
1997					
Sõiduauto	938640	699187	933535	453422	3024784
Buss	43580	28538	27457	6183	105758
Veoauto	319639	223550	411853	227398	1182440
KOKKU	1301859	951275	1372845	687003	4312982
sh VA+Buss+PA	363219	252088	439310	196482	1251099
1996					
Sõiduauto	823053	785827	714694	449380	2772954
Buss	40121	31858	28588	7360	107927
Veoauto	283139	244243	447875	279943	1255200
KOKKU	1146313	1061928	1191157	736683	4136081
sh VA+Buss+PA	323260	276101	476463	287303	1363127
1995					
Sõiduauto	747546	728000	670000	358856	2504402
Buss	43336	27430	33200	5788	109754
Veoauto	292518	225070	391800	214156	1123544
KOKKU	1083400	980500	1095000	578800	3737700

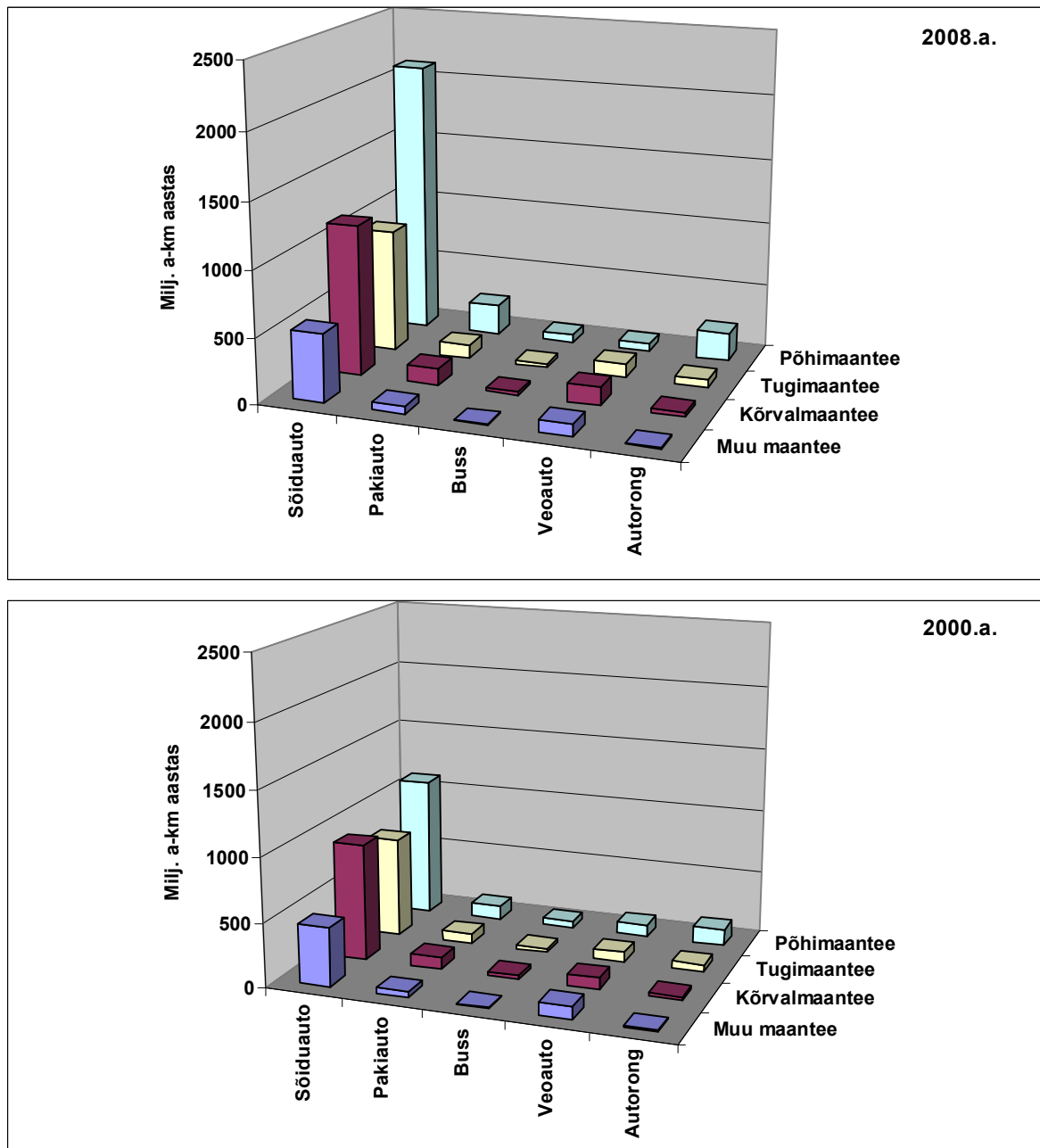
* Läbisõit rampidel ja ühendusteedel on arvestatud põhimaanteede hulka

Joonis 1.44 Aasta keskmine ööpäevane liiklussagedus eri liiki maanteedel

Joonis 1.45 Läbisõidu jagunemine sõidukiliikude lõikes maanteedel 2008. aastal

Joonis 1.46 Läbisõidu jagunemine sõiduki- ja maanteeliikide lõikes aastatel 2008 ja 2000.

1.2 Sõidukite läbisõit linnades

Linnades sooritatud läbisõidu määramiseks on kasutatud kombineeritud meetodit, mis koosneb nii arvutuslikust kui ka hinnangulisest osast. Arvutuslik osa tugineb liikluse modelleerimise tulemustele Tallinna, Tartu, Pärnu, Viljandi ja Rakvere kohta. Paraku need modelleerimised on teostatud erinevatel aegadel. Tallinna liiklust on modelleeritud juba üle 25 aasta. Lähteandmeid on pidevalt korrigeeritud liiklusloenduste põhjal, mis viimastel aastatel on olnud üpris süsteempärased. Tartu liiklust on modelleeritud alates 1988. aastast ja süstemaatilisi liiklusloendusi on läbi viidud viimase kümne aasta vältel Stratum OÜ poolt. 2005. aasta liiklust modelleeriti nii Tartus kui ka Tallinnas, 2007. aastal on modelleeritud taas liiklusvooge Tartus ja neid tulemusi on ka käesolevas töös kasutatud. Liikluse liigilist jaotust on aga hinnatud ainult loendustulemuste põhjal

Varasemad liikluse modelleerimised nii Tallinnas kui ka Tartus on sooritatud mudeli TRAMOD abil, kus modelleeriti nelja sõidukiliigi (sõiduaudod koos pakiautodega, veoaudod, mis võivad kasutada sõiduaudodega samu marsruute, rasked veokid ja ühissõidukid v.a trammid) liiklust õhtusel tiptunnil. Sama mudeli ja skeemi kohaselt modelleeriti 1996.aastal Viljandi ja 1997.aastal Rakvere liiklust. 1995.aastal modelleeriti Tartu, 1996.a. Pärnu ja 1999.a. Võru liiklust on mudeliga TRIPS modelleerinud STRATUM OÜ.

Liiklusloenduste andmete põhjal on modelleerimise tulemused ümber arvutatud kogu aastasele liiklusele, kus võetakse arvesse ka modelleerimata sõidukiliikide liiklus ja ka see liikluse osa, mis sooritatakse modelleerimata jäänud kõrvaltänavatel.

Linnasiseste läbisõitude määramiseks vajalikud lähteandmed ja tulemused on esitatud tabelis 1.23 ja joonisel 1.47. Linnasisese läbisõidu jagunemine sõidukiliikide lõikes on toodud tabelis 1.24.

Tabel 1.23

Linnaelanike ja registreeritud sõiduaudode arvud ning läbisõit linnades (tuh. km aastas)

Näitaja	Aasta	Linnad						
		Tallinn	Tartu	Pärnu	Viljandi	Rakvere	Muud linnad	Kokku (keskmine)
Elanike arv	2009	398594	102817	44024	20021	16569	284503	866528
	2008	397615	102414	44016	20117	16612	285550	866324
	2007	396852	101965	44074	20190	16665	286702	866448
	2006	396193	101740	44198	20274	16698	317918	897021
	2005	396010	101483	44396	20354	16786	319107	898136
	2004	396375	101297	44568	20422	16851	320467	899980
	2003	397150	101190	44781	20509	16913	322268	902811
	2002	398434	101140	45040	20608	17010	335754	917986
	2001	399685	101207	45282	20703	17053	337368	921298
	2000	400781	101241	45591	20800	17120	338892	924425
1999	411594	100577	51357	21633	19081	395341	999583	
Autode arv	2009	153888	40910	18788	10632	9245	127926	361389
	2008	231884	31583	14505	8420	6872	99772	393036
	2007	228404	37317	17945	9380	8683	135396	437125
	2006	203717	34762	16935	8450	8214	131496	403574
	2005	188593	34506	16757	8154	8364	108463	364837
	2004	175554	32592	16029	7642	8020	101748	341585
	2003	160561	30452	15358	7238	7793	93950	315352
	2002	160420	31566	15899	7579	8170	94900	318534
	2001	184327	35882	18871	8691	10045	109014	366830
	2000	183753	35442	17663	8233	9845	104914	359850
sh sõidu- audod	2009	129131	34402	16457	9614	8078	110793	308475
	2008	194136	27457	12653	7372	5410	88304	335332
	2007	190712	32129	15433	8002	7282	116745	370303
	2006	170133	29962	14391	7149	6763	110770	339168
	2005	156997	29569	14075	6803	6871	96956	311271
	2004	145692	26121	12299	6299	6528	90334	287273
	2003	132874	25640	12540	5920	6277	86860	270111
	2002	134263	26604	12941	6169	6598	88432	275007
	2001	159366	30442	15704	7117	8339	101482	322450
	2000	158650	30108	14684	6724	8176	88538	306880
Üldine läbisõit (tuh. a-km/a)	2008	1899730	313167	176186*	58806*	70009*	725800*	3243698*
	2007	1922006	298100	172025*	58224*	69316*	718614*	3238285*
	2006	1702396	280523	163833	55452*	66015*	694313*	2962532*
	2005	1569029	268186	157532*	53319*	63476*	679390*	2790932*
	2004	1483905	259210	127156*	51666*	61508*	655730*	2639173*
	2003	1414270	246670	120490*	49980*	58610*	629700*	2519720*
	2002	1346580	238290	109200*	47530*	55850*	605290*	2402740*
	2001	1296000	224000	105000*	45700*	53700*	582000*	2306400*
	2000	1212500	207200	98200*	42700*	52400*	559200*	2172200*
	1999	1198849	200814	95998	41758	51234	546420	2135073
	1998	1170367	193500	92958	39848	49369	512126	2058168
	1997	1117829	182542	88920	36904	40201	485726	1952122
	1996	1056800	164500	83500	34650		493780	1833230
1995	999100	158170	79525	33000		270300	1540095	
1989	594000	167219						
Tänavaid 2008 (km)		983	332	193	119	86	1422	3135
* hinnang								

Tabel 1.24

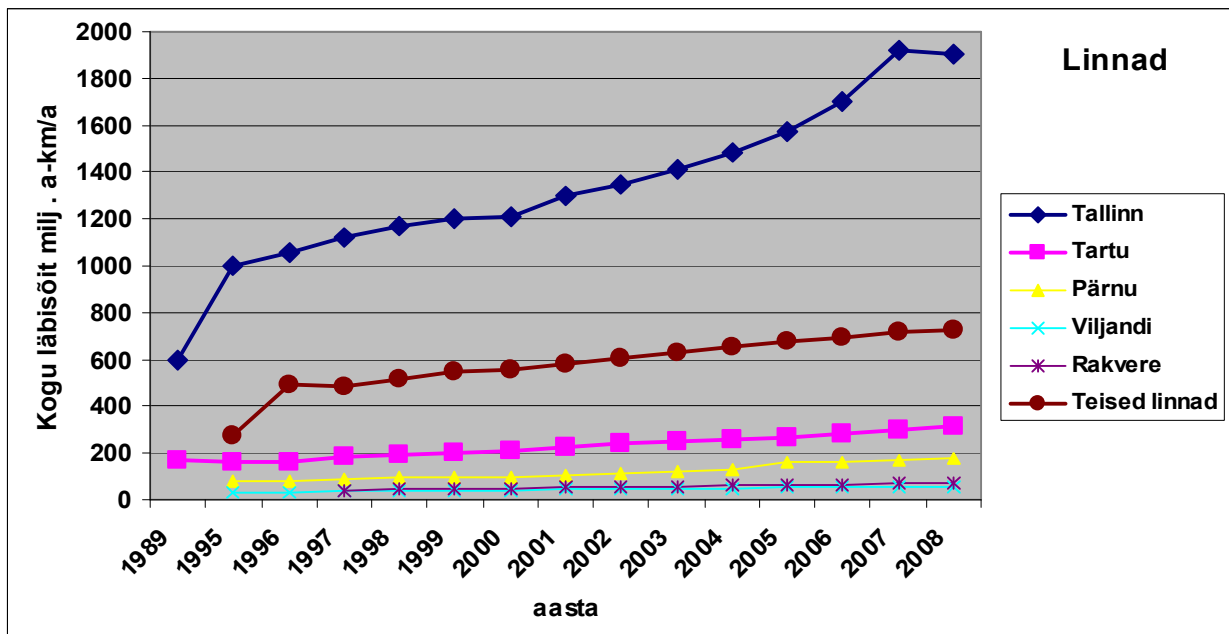
Aastase linnasisese läbisõidu jagunemine sõidukiliikide lõikes (tuh. km)

Linn	Ühik	Sõiduki liik			Kokku
		Sõiduauto	Buss	Veoauto	
2008					
Tallinn	tuh. km	1709757	30776	159197	1899730
	%	90,0	1,6	8,4	100,0
Tartu	tuh. km	300171	3601	9395	313167
	%	95,9	1,2	3,0	100,0
Pämu*	tuh. km	155748	4228	16209	176186
	%	88,4	2,4	9,2	100,0
Viljandi*	tuh. km	50515	1353	6939	58806
	%	85,9	2,3	11,8	100,0
Rakvere*	tuh. km	65178	1470	3360	70009
	%	93,1	2,1	4,8	100,0
Muud*	tuh. km	642333	15968	67499	725800
	%	88,5	2,2	9,3	100,0
Kokku	tuh. km	2923702	57396	262601	3243699
	%	90,1	1,8	8,1	100,0
2007					
Tallinn	tuh. km	1725946	33450	162610	1922006
	%	89,8	1,7	8,5	100,0
Tartu	tuh. km	284090	4470	9540	298100
	%	95,3	1,5	3,2	100,0
Pämu*	tuh. km	151180	4230	16615	172025
	%	87,9	2,5	9,7	100,0
Viljandi*	tuh. km	49664	1420	7140	58224
	%	85,3	2,4	12,3	100,0
Rakvere*	tuh. km	64346	1510	3460	69316
	%	92,8	2,2	5,0	100,0
Muud*	tuh. km	629470	17130	72014	718614
	%	87,6	2,4	10,0	100,0
Kokku	tuh. km	2904696	62210	271379	3238285
	%	89,7	1,9	8,4	100,0
2006					
Tallinn	tuh. km	1499289	36175	166932	1702396
	%	88,1	2,1	9,8	100,0
Tartu	tuh. km	261253	5642	13627	280523
	%	93,1	2,0	4,9	100,0
Pämu*	tuh. km	143190	4282	16361	163833
	%	87,4	2,6	10,0	100,0
Viljandi*	tuh. km	47078	1330	7044	55452
	%	84,9	2,4	12,7	100,0
Rakvere*	tuh. km	61111	1466	3438	66015
	%	92,6	2,2	5,2	100,0
Muud*	tuh. km	606413	17974	69926	694313
	%	87,3	2,6	10,1	100,0
Kokku	tuh. km	2618334	66870	277328	2962532
	%	88,4	2,3	9,4	100,0
2005					
Tallinn	tuh. km	1376689	34675	157665	1569029
	%	87,7	2,2	10,0	100,0
Tartu	tuh. km	248651	6467	13068	268186
	%	92,7	2,4	4,9	100,0
Pämu*	tuh. km	137560	4102	15870	157532
	%	87,3	2,6	10,1	100,0
Viljandi*	tuh. km	45280	1277	6762	53319
	%	84,9	2,4	12,7	100,0
Rakvere*	tuh. km	58751	1411	3314	63476
	%	92,6	2,2	5,2	100,0
Muud*	tuh. km	593893	17644	67853	679390
	%	87,4	2,6	10,0	100,0
Kokku	tuh. km	2460824	65576	264532	2790932
	%	88,2	2,3	9,5	100,0

Tabeli 1.24.järg

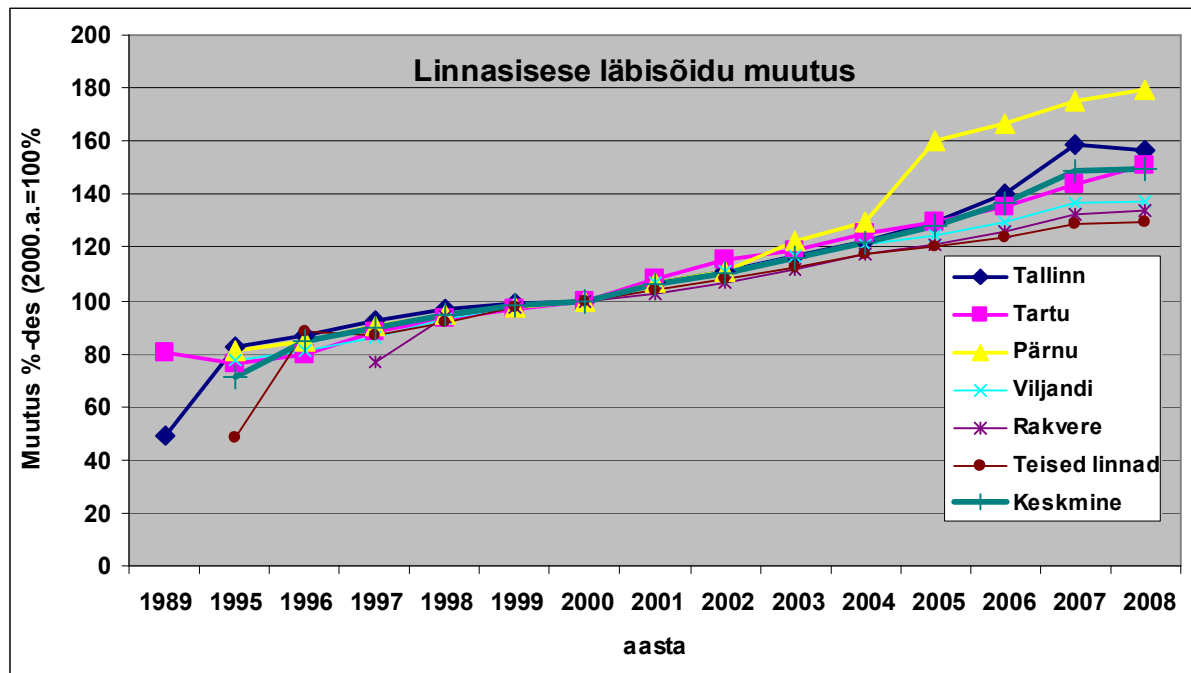
Linn	Ühik	Sõiduki liik			Kokku
		Sõiduauto	Buss	Veoauto	
2000					
Tallinn	tuh. km %	1043960 86,1	29100 2,4	139440 11,5	1212500 100,0
Tartu	tuh. km %	189780 91,6	4570 2,2	12850 6,2	207200 100,0
Pämu*	tuh. km %	84650 86,2	2750 2,8	10800 11,0	98200 100,0
Viljandi*	tuh. km %	35950 84,2	1110 2,6	5640 13,2	42700 100,0
Rakvere*	tuh. km %	48730 93,0	1150 2,2	2520 4,8	52400 100,0
Muud*	tuh. km %	486730 87,0	15620 2,8	56850 10,2	559200 100,0
Kokku	tuh. km %	1889800 87,0	54300 2,5	228100 10,5	2172200 100,0
1995					
Tallinn	tuh. km %	838244 83,9	34969 3,5	125887 12,6	999100 100,0
Tartu	tuh. km %	143618 90,8	3480 2,2	11072 7,0	158170 100,0
Pärnu	tuh. km %	67358 84,7	2544 3,2	9623 12,1	79525 100,0
Viljandi	tuh. km %	27489 83,3	957 2,9	4554 13,8	33000 100,0
Muud*	tuh. km %	375424 83,8	11200 2,5	61376 13,7	448000 100,0
Kokku	tuh. km %	1452133 84,5	53150 3,1	212512 12,4	1717795 100,0

* Hinnang

Joonis 1.47 Linnasisene läbisõit linnade kaupa perioodil 1989 - 2008

Linnasisese läbisõidu muutus perioodil 1989 kuni 2008 on esitatud joonisel 1.48. Siin on muutused toodud 2000. aasta suhtes, sest erinevate linnade kohta on neid arvutusi tehtud erineva perioodi kestel. Teistest linnadest erineb tublisti Pärnu, kuid siin on see seotud asjaoluga, et 2005. aastal saadi Pärnu kohta andmeid, mis tõestasid, et varasem läbisõit oli ilmselt alahinnatud.

Joonis 1.48 Linnasisese läbisõidu muutus võrreldes 2000. aastaga

1.3 Aasta keskmine läbisõit sõidukiliikide lõikes

Sõidukid on liigitatud analoogiliselt autoregistris olevate andmetega alljärgnevalt:

- sõiduaudod (koos väikebussidega);
- bussid;
- veoaudod (koos pakiautode ja sadulautodega).

Alates 2007. aastast liigitati veidi teisiti, mis on paremini kooskõlas loendustega:

- sõiduaudod (koos väikebusside ja pakiautodega);
- bussid;
- veoaudod (koos sadulautodega).

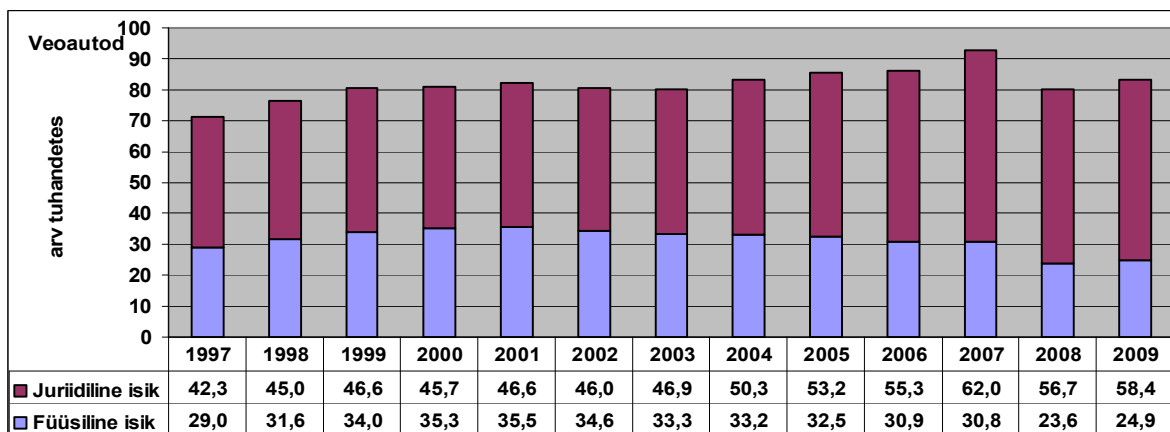
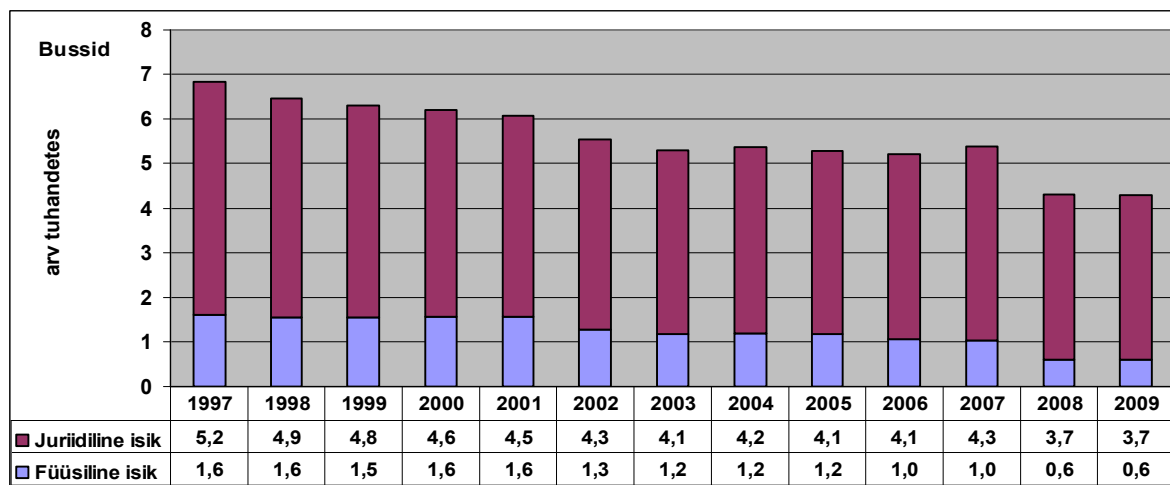
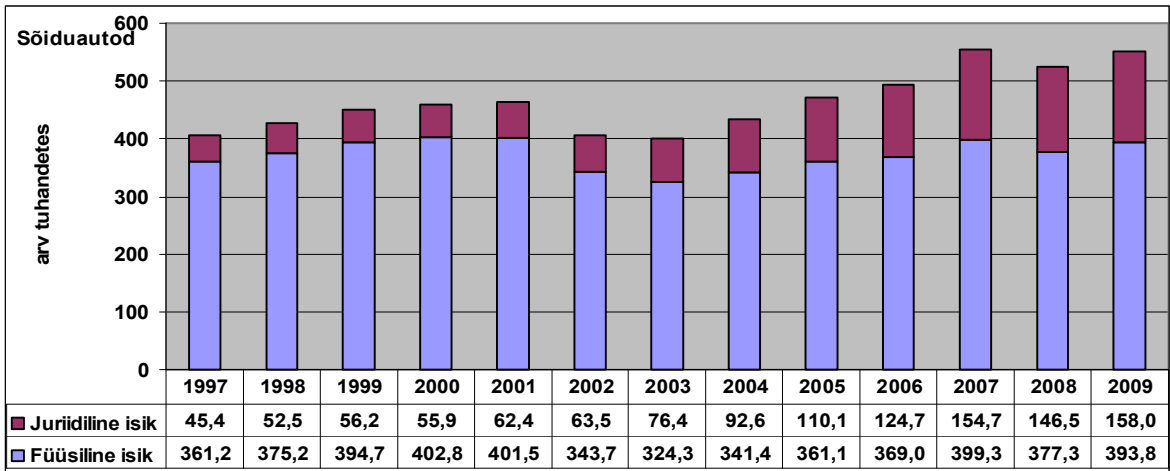
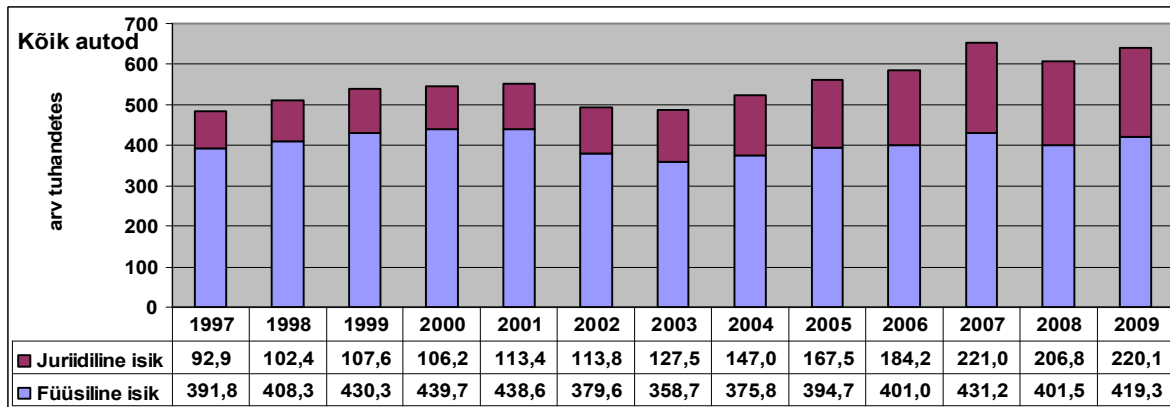
Eelnenust tulenevalt on käesolevas aruandes antud viimase kahe aasta andmed kahel kujul nagu see oli esitatud tabelis 1.22.

Sõidukite arv autoregistri andmetel on esitatud tabelis 1.25. ja joonisel 1.49. Selgub, et kui aastatel 2001. ja 2002. sõiduaudode ning veoaudode arv vähenes, siis aastatel 2003 kuni 2006. kasvasid mõlemad pargid õige hoogsalt ning nii sõidu- kui ka veoaudode absoluutarv saavutas rekordtaseme. 2007. aasta jooksul sõiduaudode arv registris vähenes 5,5% võrra, kuid 2008. aasta jooksul kasvasid taas. Paraku 2009. aasta viie esimese kuu jooksul on mõlema sõidukiliigi park jällegi vähenenud. Seega võib väita, et kunagist maksimumtaset ei õnnestu niipea saavutada. Kuni aastani 2003 kogu perioodi vältel kahanes busside arv, 2003. aastal busside arv küll veidi suurenes, kuid 2005 ja 2006 aastal vähenes kuigi väga vähesel määral. 2007. aastal aga vähenes ligi 20 % võrra ja tabeli andmetest nähtub, et vähenemine on jätkuv. Kui aga võrrelda igakuiseid andmeid, siis on pilt veidi keerukam. Märkimist väärib asjaolu, et juriidilise isiku omandis olevate sõidu ja veoaudode arv hakkas kasvama juba varem – s.t juba siis kui audode üldarv vähenes.

Tabel 1.25

Sõidukite jagunemine autoregistri andmetel

Sõiduki liik	Omanik				Kokku	
	Füüsiline isik		Juriidiline isik			
	arv	%	arv	%	arv	%
1.06.2009						
Sõiduauto	392 602	93,9	153579	71,5	546181	86,3
Buss	584	0,1	3617	1,7	4201	0,7
Veoauto	24832	5,9	57480	26,8	82312	13,0
Kokku	418018	100,0	214676	100,0	632694	100,0
%		66,1		33,9		100,0
1.01.2009						
Sõiduauto	393809	93,9	158021	71,8	551830	86,3
Buss	607	0,1	3685	1,7	4292	0,7
Veoauto	24912	5,9	58438	26,5	83350	13,0
Kokku	419328	100,0	220144	100,0	639472	100,0
%		65,6		34,4		100,0
1.01.2008						
Sõiduauto	377311	94,0	146455	70,8	523766	86,1
Buss	612	0,2	3698	1,8	4310	0,7
Veoauto	23589	5,9	56691	27,4	80280	13,2
Kokku	401512	100,0	206844	100,0	608356	100,0
%		66,0		34,0		100,0
1.01.2007						
Sõiduauto	399349	92,6	154663	70,0	554012	84,9
Buss	1036	0,2	4342	2,0	5378	0,8
Veoauto	30833	7,2	62027	28,1	92860	14,2
Kokku	431218	100,0	221032	100,0	652250	100,0
%		66,1		33,9		100,0
1.01.2006						
Sõiduauto	369041	92,0	124739	67,7	493780	84,4
Buss	1047	0,3	4147	2,3	5194	0,9
Veoauto	30866	7,7	55335	30,0	86201	14,7
Kokku	400954	100,0	184221	100,0	585175	100,0
%		68,5		31,5		100,0
1.01.2005						
Sõiduauto	361056	91,5	110127	65,8	471183	83,8
Buss	1176	0,3	4108	2,5	5284	0,9
Veoauto	32491	8,2	53241	31,8	85732	15,2
Kokku	394723	100,0	167476	100,0	562199	100,0
%		70,2		29,8		100,0
1.01.2004						
Sõiduauto	341422	90,9	92560	63,0	433982	83,0
Buss	1186	0,3	4178	3,3	5364	1,1
Veoauto	33160	9,2	50270	39,4	83430	17,2
Kokku	375768	100,0	147008	100,0	522776	100,0
%		71,9		28,1		100,0
1.01.2003						
Sõiduauto	324255	90,4	76442	60,0	400697	82,4
Buss	1164	0,3	4142	3,2	5306	1,1
Veoauto	33263	9,3	46916	36,8	80179	16,5
Kokku	358682	100,0	127500	100,0	486182	100,0
%		73,8		26,2		100,0
1.01.2002						
Sõiduauto	343724	90,6	63548	55,8	407272	82,6
Buss	1272	0,3	4270	3,8	5542	1,1
Veoauto	34560	9,1	45975	40,4	80535	16,3
Kokku	379556	100,0	113793	100,0	493349	100,0
%		76,9		23,1		100,0
1.01.2001						
Sõiduauto	401525	91,5	62358	55,0	463883	84,0
Buss	1570	0,4	4489	4,0	6059	1,1
Veoauto	35535	8,1	46584	41,1	82119	14,9
Kokku	438630	100,0	113431	100,0	552061	100,0
%		79,5		20,5		100,0
1.01.2000						
Sõiduauto	402835	91,6	55865	52,6	458700	84,0
Buss	1556	0,4	4640	4,4	6196	1,1
Veoauto	35293	8,0	45737	43,0	81030	14,8
Kokku	439684	100,0	106242	100,0	545926	100,0
%		80,5		19,5		100,0

Joonis 1.49 Autoregistris arvel olevate sõidukite arvu muutus aastatel 1997 – 2008

Tabelis 1.26 ja joonistel 1.50 ning 1.51 on toodud läbisõidu jaotus sõidukiliikide lõikes ja ühe sõiduki aasta keskmine läbisõit aastatel 1995.-2008. Läbi aastate linnas sooritatava läbisõidu osatähtsus sõidukiliikide lõikes on samuti esitatud tabelis 1.26. 2008. aastal oli linnas sooritatava läbisõidu osa 34,7%, samas on linnatänavate osatähtsus kogu teedevõrgus ainult 5,4%. Sõidukiliikide lõikes on siin arvestatavad erinevused, näiteks veoautode kogu läbisõidust langeb linnatänavatele vaid 17,7%, sõiduautodel aga 38,1%.

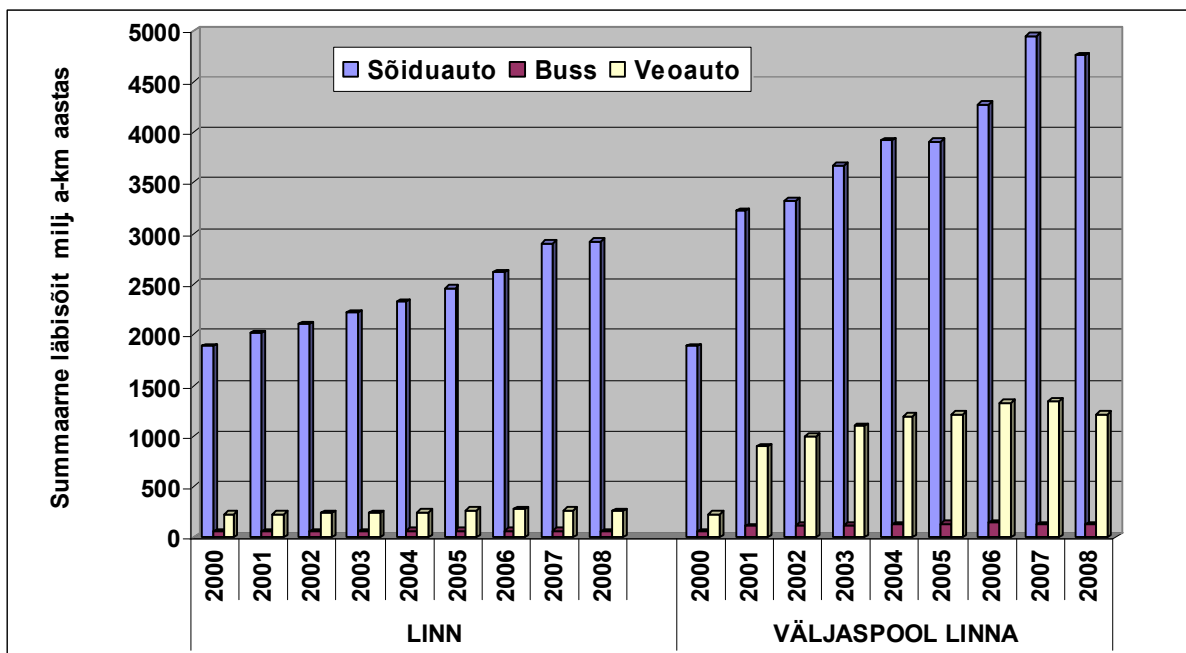
Tabel 1.26

Sõidukite üldine ja ühe registreeritud sõiduki kohta tulev keskmine läbisõit aastas

Sõiduki liik	Üldine läbisõit tuh. km/a			Sellest linnas, %	Sõidukite arv	Keskmine läbisõit aastas (km)*
	väljaspool linna	linnas	kokku			
2008						
Sõiduauto	4757013	2923702	7680716	38,1	551830	13919
Buss	126680	57396	184076	31,2	4292	42888
Veoauto	1223185	262601	1485786	17,7	83350	17826
Kokku	6106879	3243699	9350578	34,7	639472	14622
2007						
Sõiduauto	4947681	2904696	7852377	37,0	523766	14992
Buss	132740	62210	194950	31,9	4310	45232
Veoauto	1349783	271379	1621162	16,7	80280	20194
Kokku	6430204	3238285	9668489	33,5	608356	15893
2006						
Sõiduauto	4275229	2618334	6893563	38,0	554012	12443
Buss	145173	66870	212043	31,5	5378	39428
Veoauto	1330522	277328	1607850	17,2	92860	17315
Kokku	5750924	2962532	8713456	34,0	652250	13359
2005						
Sõiduauto	3912230	2460824	6373054	38,6	493780	12907
Buss	136989	65576	202565	32,4	5194	39000
Veoauto	1220480	264532	1485012	17,8	86201	17227
Kokku	5269699	2790932	8060631	34,6	585175	13775
2004						
Sõiduauto	3920098	2329533	6249631	37,3	471183	13264
Buss	133958	61695	195653	31,5	5284	37028
Veoauto	1202069	247947	1450016	17,1	85732	16913
Kokku	5256125	2639175	7895300	33,4	562199	14044
2003						
Sõiduauto	3675616	2219240	5894856	37,6	433982	13583
Buss	121534	60230	181764	33,1	5364	33886
Veoauto	1099685	240250	1339935	17,9	83430	16061
Kokku	4896834	2519720	7416554	34,0	522776	14187
2002						
Sõiduauto	3325152	2105340	5430492	38,8	400697	13553
Buss	116800	59250	176050	33,7	5306	33179
Veoauto	997998	238150	1236148	19,3	80179	15417
Kokku	4439950	2402740	6842690	35,1	486182	14074
2001						
Sõiduauto	3218310	2019500	5237810	38,6	407272	12861
Buss	113400	57240	170640	33,5	5542	30790
Veoauto	899815	229660	1129475	20,3	80535	14025
Kokku	4231525	2306400	6537925	35,3	493349	13252
2000						
Sõiduauto	3250289	1889800	5140089	36,8	463883	11081
Buss	114524	54300	168824	32,2	6059	27863
Veoauto	903536	228100	1131636	20,2	82119	13780
Kokku	4268349	2172200	6440549	33,7	552061	11666
1995						
Sõiduauto	2504402	1452133	3956535	36,7	383444	10318
Buss	109754	53150	162904	32,6	7009	23242
Veoauto	1123544	212512	1336056	15,9	65598	20367
Kokku	3737700	1717795	5455495	31,5	456051	11962

* Keskmine läbisõit Eestis registris arvel olevate sõidukite kohta

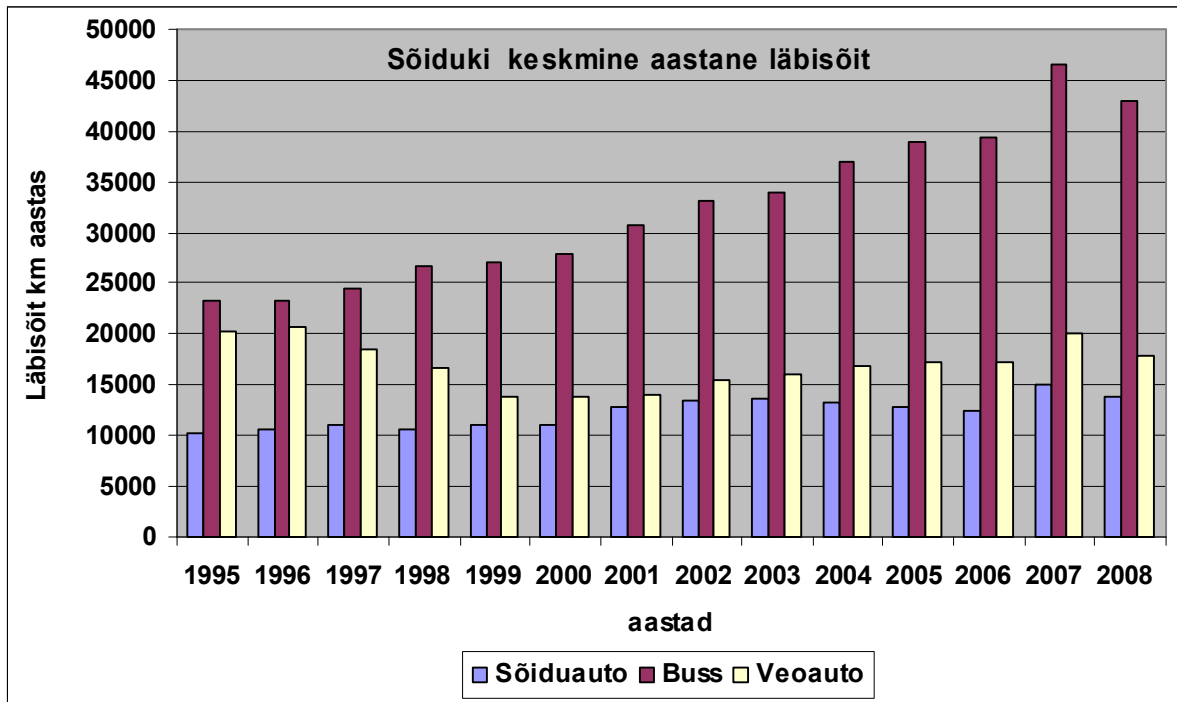
Registris arvel oleva sõiduauto kohta tulev keskmine aastane läbisõit oli perioodil 1995 – 2000. a. suhteliselt stabiilne muutudes piirides 10,3 kuni 11,1 tuhat kilomeetrit aastas. 2001. aastal seoses sõidukite arvu vähenemisega kasvas ühe registris oleva sõiduauto kohta tulev läbisõit eelmise aastaga võrreldes enam kui 16 % võrra ja saavutas taseme 12,9 tuhat km aastas. 2002 aasta jooksul kasvas sõiduauto aastane keskmine läbisõit veel 5,4 % võrra, kuid ainult osa sellest langeb sõiduautopargi vähenemise arvele, suurem osa aga liiklussageduse kasvu arvele põhi ja tugimaanteedel ning linnades. 2003. aastal oli sõiduauto keskmise läbisõidu kasv praktiliselt olematu. 2004. aastal on fikseeritud küll ühe registris oleva sõiduki kohta tuleva läbisõidu vähenemine, kuid see jäi enam-vähem arvutusmetoodika vea piiridesse, kuid vähenemine võib olla ka seotud sõiduautopargi väga kiire kasvuga (sõiduautopark kasvas aastaga 8,6%). Järgnevad aastad annavad tunnistust, et 2004. aasta läbisõidu vähenemine arvel oleva sõiduki kohta ei olnud juhuslik. 2005.aastal läbisõit registris arvel oleva sõiduauto kohta vähenes 2,7% võrra ja saavutas taseme 12,9 tuh km/aastas. 2006a aastal tuli ühe sõiduki keskmiseks läbisõiduks 12 443 km, mis on eelmise aasta tasemest 3,7% võrra madalam. Läbisõidu arvutuslikku suurust võivad mõjutada ka sellised näitajad nagu sõidukite mahakandmine ja uute sõidukite ost. Tingimustes, kus park väga kiiresti ei uuene, ei ole eriti oluline kas kasutada läbisõidu arvutamisel pargi suurust seisuga 31.12 või aasta keskmist pargi suurust, kuid suur uute sõidukite arvu lisandumise tingimustes (nii nagu see oli 2006. aastal) võib ka see nüanss mõjutada arvutustulemusi läbisõidu vähenemise suunas. Sõiduautode aasta keskmine läbisõit oli suurim 2007.a aastal – 14 992 km/a. See langes kokku majanduskasvu tipuga. 2008. aasta näitajad olid tublisti tagasihoidlikumad - 13 919 km/a.

Joonis 1.50 Läbisõidu jagunemine sõidukiliikide, linnatänavate ja maanteedel vahel

Perioodil 1995 – 2007. bussi keskmine aastane läbisõit kasvas pidevalt (tabel 1.26 ja joonis 1.51), kuid 2008. aastal kahanes eelmise aastaga võrreldes 5,2% võrra ja jäi pidama tasemele 42 888 km/a.

Veoauto keskmised aastased läbisõidud on olnud kogu perioodi vältel kõige muutlikumad, kuid alates aastast 1999, mil veoauto arvutuslik läbisõit oli madalaim, oli kuni 2007. aastani läbisõidu keskmine kasvutempo olnud 3,3% aastas, kuid 2008.aastal vähenes see võrreldes eelmise aastaga 11,7% võrra ja jäi tasemele 17 826 km/a.

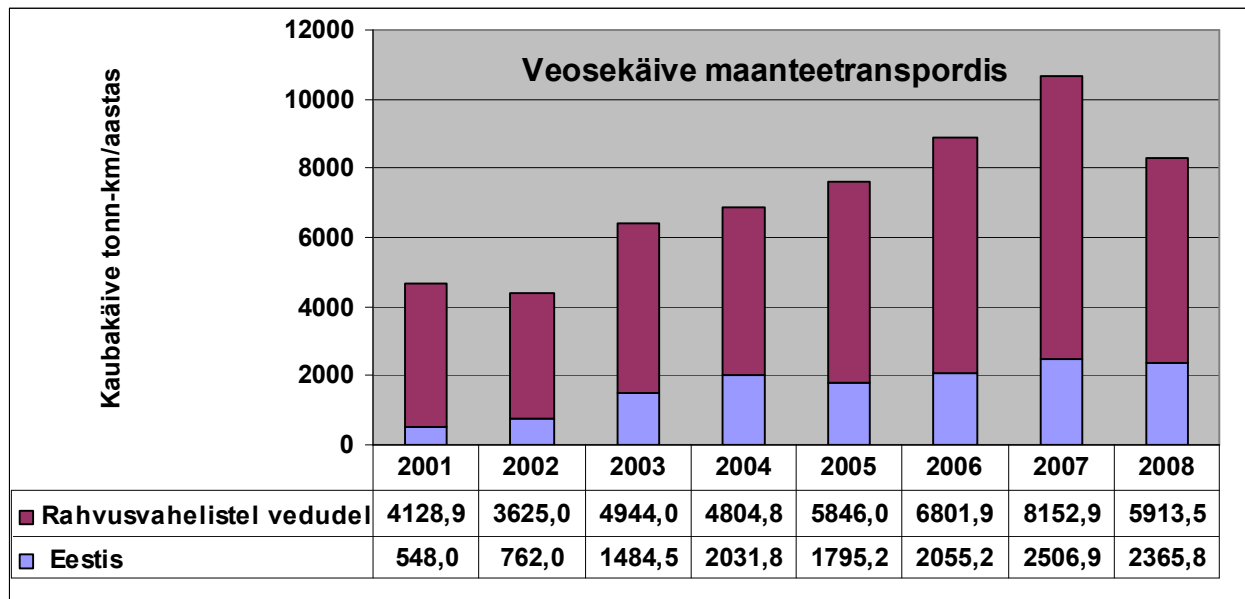
Joonis 1.51

Aasta keskmine läbisõit registris arvel oleva sõiduki kohta perioodil 1995 - 2008

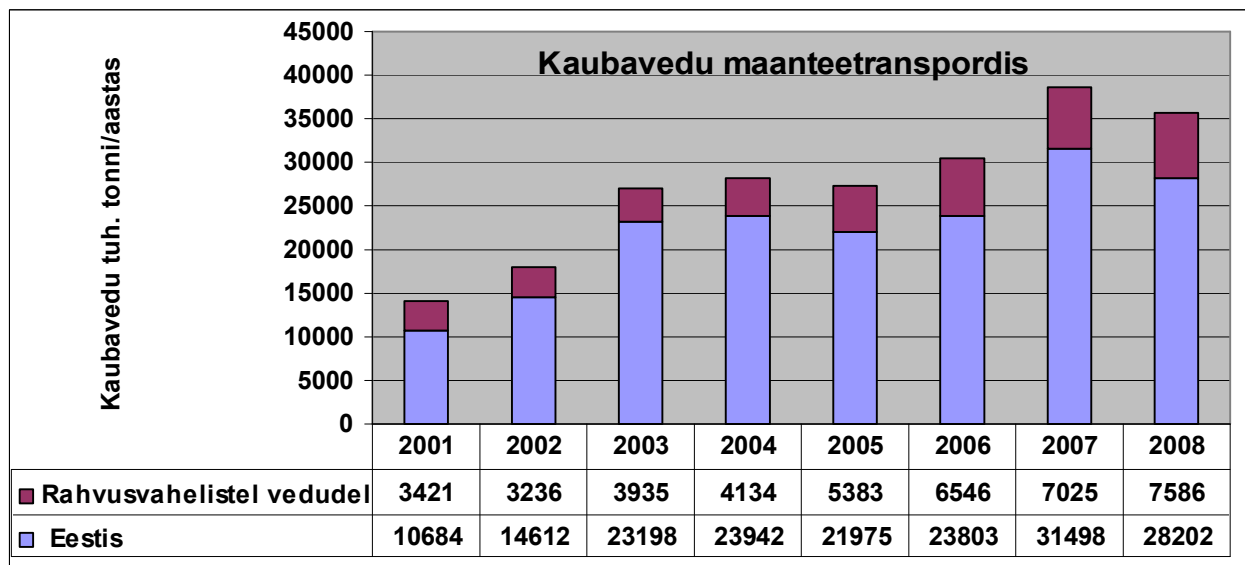

2. JURIIDILISTE ISIKUTE SÕIDUKITE LÄBISÕIT STATISTIKAAMETI ANDMETEL

Statistikaameti andmetel Eesti transpordiettevõtte autodega sooritatud veosekäive oli 2008. aastal 8 279,3 milj. tonn-km, mis oli 22,3% võrra vähem kui 2007. aastal ja 6,5% võrra vähem kui 2006. aastal, kuid 8,4% võrra rohkem kui 2005. aastal. Käibest 71,4% langes rahvusvahelistele vedudele, mis oli 5,1 protsendipunkti võrra vähem kui 2007. aastal. Kaubaveo maht kahanes 35 788 tuhande tonnini ehk vähenes võrreldes 2007. aastaga 7,1% võrra, kuid 2006. aasta taset ületas siiski 17,9% võrra. Kogu kaubaveo mahust veeti 78,8% Eestis, aasta varem oli see näitaja 81,8%. Veosekäivet ja kaubavedu iseloomustavad statistilised andmed aastatel 2001 – 2008.a. on kujutatud joonistel 2.1 ja 2.2. Nii rahvusvaheliste kui ka kohalike vedude käibe ja mahu osas oli kuni 2007. aastani iseloomulik kasvutrend. Rahvusvaheliste kaubavedude osas jätkus see trend ka 2008. aastal, kuid teiste näitajate osas toimus oluline vähenemine.

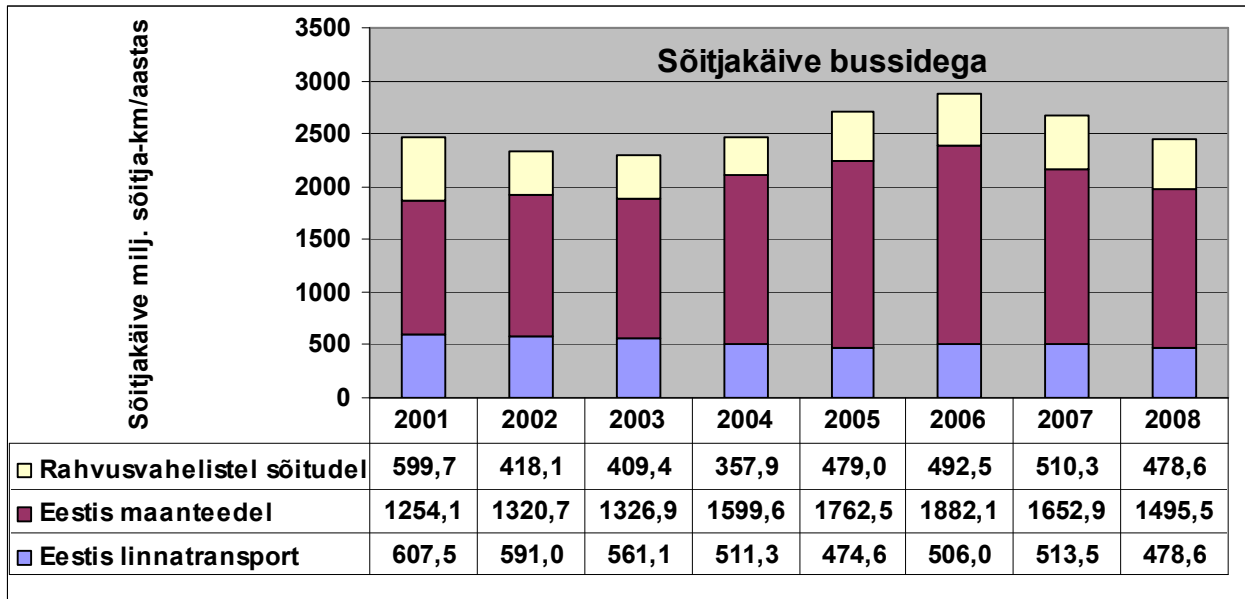

Joonis 2.1 Eesti transpordiettevõtete veosekäibe dünaamika aastatel 2001 – 2008

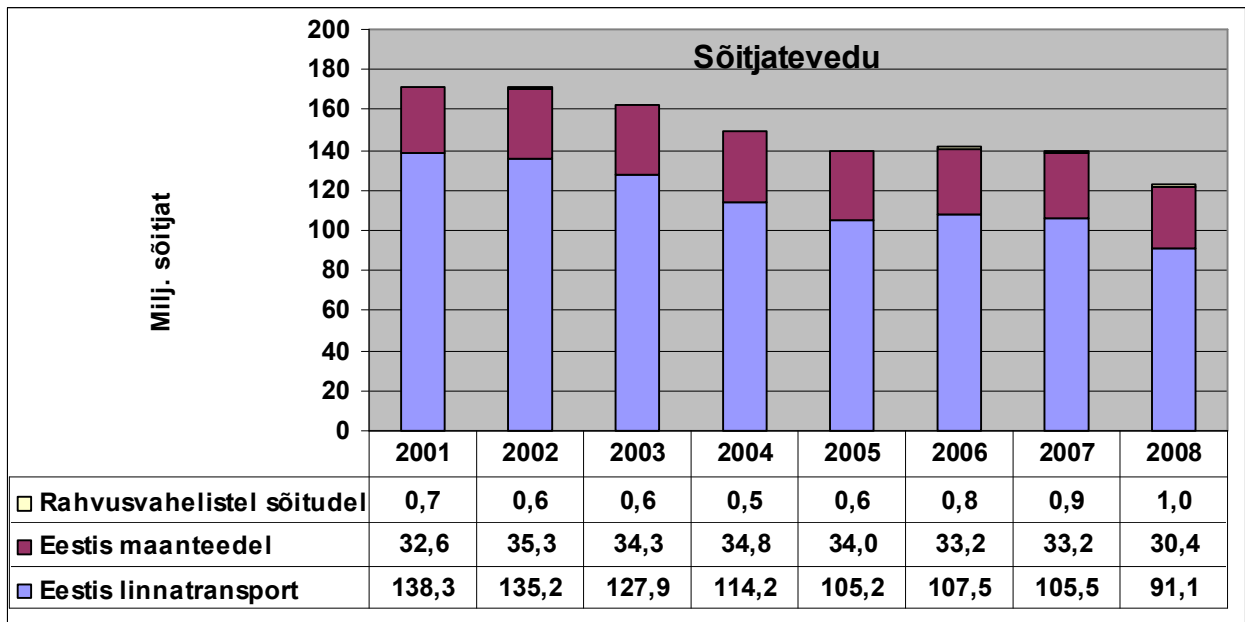

Joonis 2.2 Eesti transpordiettevõtete kaubavedude dünaamika aastatel 2001 – 2008

Eesti transpordiettevõtte sõitjakäive bussidega on esitatud joonisel 2.3 ja veetud sõitjate arv joonisel 2.4. Nii käive, kui ka veomaht jaguneb omakorda vedudeks linnatranspordis, maanteedel ja rahvusvahelistel vedudel.

Joonis 2.3 Eesti transpordiettevõtete sõitjakäibe dünaamika bussidega aastatel 2001 – 2008

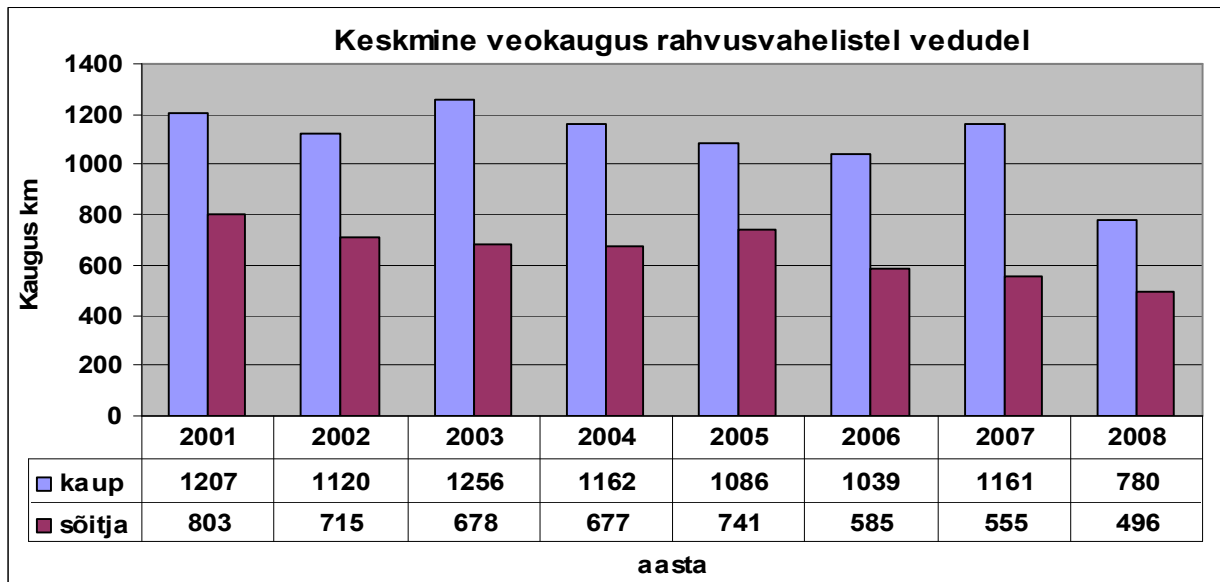
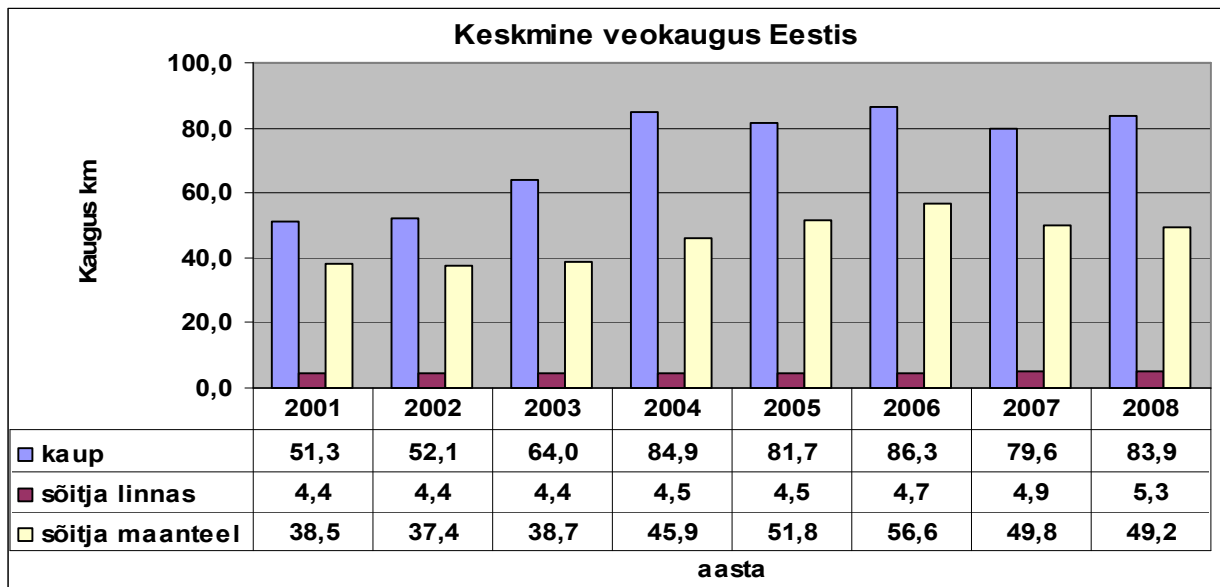
Joonis 2.4 Eesti transpordiettevõtete poolt veetud sõitjate arvu dünaamika bussidega aastatel 2001 – 2007

Pilt sõitjateveos erineb kaubavedudest tublisti. Linnades nii sõitjakäive, kui ka maht kahanevad aeglaselt. Sõitjateveo käive maanteedel pigem kasvas kuni 2007. aastani. Viimase aasta jooksul enamik sõitjatevedu iseloomustavatest näitajatest kahanesid, kuid analoogiliselt kaubavedudega kasvas ka veetud sõitjate hulk rahvusvahelistel vedudel 4,8% võrra.

Joonisel 2.5 on kujutatud veokauguste muutuse dünaamika nii kaubaveol, kui ka sõitjateveol, siit selgub, et vaadeldavat perioodi iseloomustab Eestis sõidupikkuse suurenemise tendents, seda kõigil sõitudel. Rahvusvahelistel vedudel sõidupikkus pigem väheneb ja seda eriti märgatavalt viimase aasta jooksul.

Riigi Statistikaameti ettevõtlusstatistika osakond kogub aruandevormi “Maanteetransport” abil andmeid munitsipaalteetevõtelt ning teiste omandivormidega ettevõtelt, kus on üle 19 töötaja. Ülejäänud ettevõtete andmeid kogutakse valikvaatlusega. Statistilise aruandlusega haaratud

transpordiettevõtete arv on aastatel 2000 – 2008 kõikunud piirides 341 – 442. 2008. aastal oli valimis 356 ettevõtet, neist 71 sõitjateveoga tegelevat (moodustas 100% üldkogumist) ja 285 veondusettevõtet, mis moodustasid 11% üldkogumist.

Joonis 2.5 Veokauguste muutuste dünaamika perioodil 2001 - 2008

Statistikaameti 1995. - 2008.a. aruannete alusel on leitud aasta summaarsed ja sõidukile taandatud aasta keskmised läbisõidud on esitatud tabelis 2.1. Samas tabelis on esitatud ka see läbisõidu osa, mis sooritatakse Eestis. Erinevatel aastatel on sattunud Statistikaameti andmebaasi 6,7 – 14% kõigist Eestis registreeritud veoautodest (tabel 2.2) ja nende veokite seas sooritatakse märkimist vääriv osa läbisõidust väljaspool Eestit (joonis 2.6). See osatähtsus läbisõidust on muutunud piirides 43,7% kuni 76,3%. Kõrgeim oli tase 2002. aastal, 2008. aastal oli tase 66,2%. Busside puhul on olukord oluliselt teistsugune. Esiteks Statistikaameti andmed hõlmasid 2008. aastal 54,1% kõigist Eestis registreeritud bussidest, mis on ka läbi kogu vaatlusperioodi parim näitaja. Kuid väljaspool Eestit sooritati 11,3% läbisõidust. Varasematel aastatel on see näitaja jäänud vahemikku 7,9 – 12,3%.

Juriidiliste isikute sõidukite aasta keskmiste läbisõitude muutused aastatel 1995-2008 esitatud joonistel 2.7 ja 2.8. Läbisõitude muutus 1995. aasta suhtes ja iga eelnenud aasta suhtes on esitatud joonistel 2.9 ja 2.10.

Tabel 2.1

Juriidiliste isikute sõidukite keskmised läbisõidud

Näitaja	ühik	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Veoautod (kat N2, N3) *															
Üldine läbisõit															
Kokku	tuh.km	175693	218834	258906	322776	321424	325799	360587	369631	470442	495284	534790	659385	728430	604843
sh. Eestis	tuh.km	98830	106070	102371	101172	97203	94221	85441	104727	155958	177691	184810	233894	258667	204430
Keskmine nimestikuline arv	tk	7793	7792	6819	7196	6126	5528	5459	5560	6741	6749	6591	8204	9150	8603
Aasta keskmine läbisõit															
Kokku	km	22545	28084	37968	44855	52469	58936	66054	66480	69788	73386	81139	80374	79610	70306
sh. Eestis	km	12682	13613	15013	14059	15867	17044	15651	18836	23136	26328	28040	28510	28270	23763
2. Bussid **															
Üldine läbisõit															
Kokku	tuh.km	111045	116687	120250	131547	123440	125226	133968	136935	139675	145575	147753	151014	153898	144959
sh. Eestis	tuh.km	101554	107505	110442	120580	110875	111499	118606	123514	126750	133155	133765	136142	134938	128548
Keskmine nimestikuline arv	tk	2396	2068	1975	1954	1980	1892	1867	1975	1970	2043	2087	2167	2312	2323
Aasta keskmine läbisõit															
Kokku	km	46346	56425	60886	67322	62344	66187	71756	69334	70901	71256	70797	69688	66565	62402
sh. Eestis	km	42385	51985	55920	61709	55997	58932	63527	62539	64340	65176	64094	62825	58364	55337

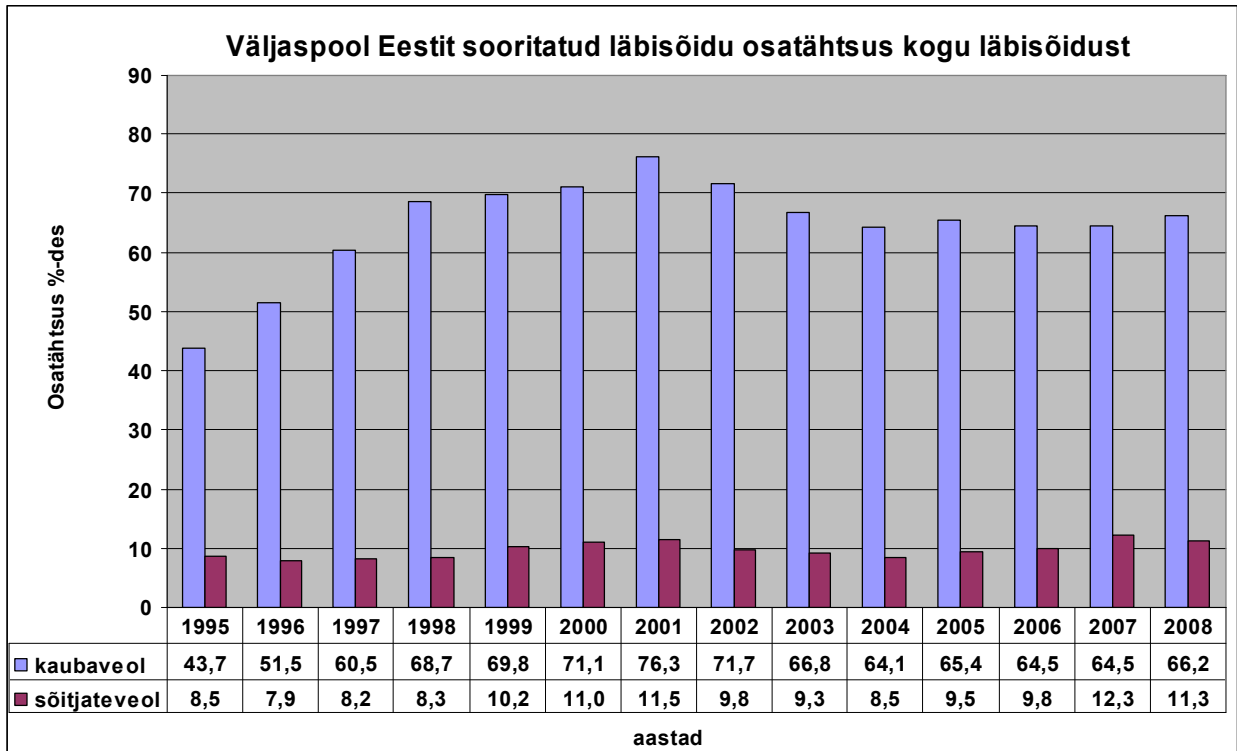
* 2002.a.alates ei fikseerita ettevõtte kasutuses olevate eriautode läbisõitu

** 2002.a. alates ei fikseerita ettevõtte kasutuses olevate majandus-autobusside läbisõitu

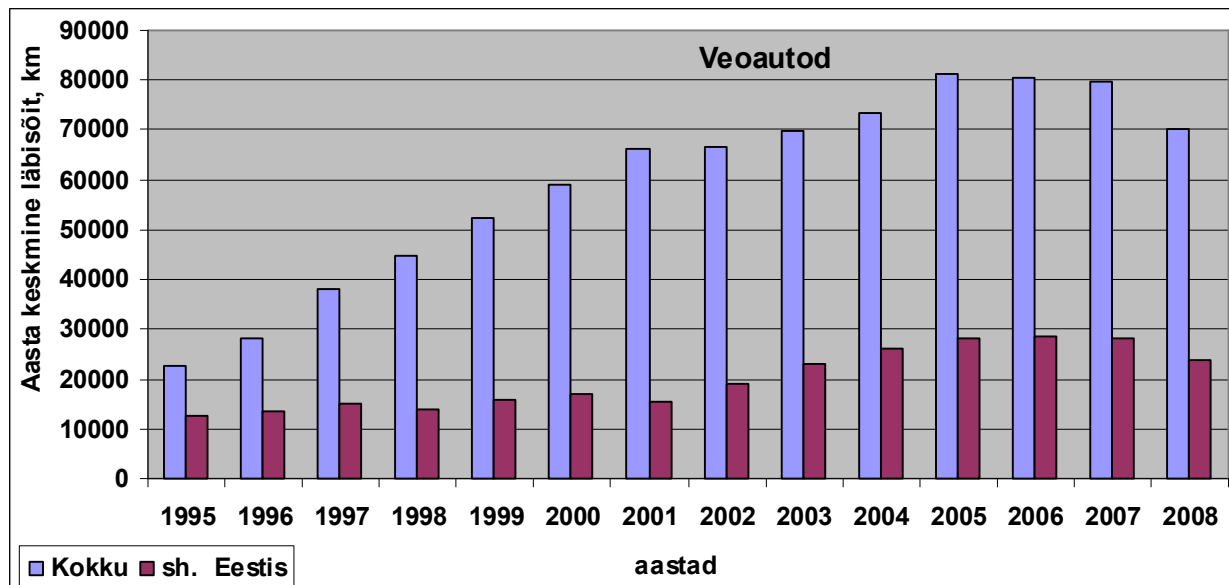
Tabel 2.2

Statistikaga haaratud isikute sõidukite arv ja osatähtsus vastavast sõidukiliigist aastatel
1995 - 2008

Sõiduki liik	Statistikaga haaratud tk	Sõidukipark, tk		Haaratud sõidukite osatähtsus, %	
		Kokku	sh mitte-era	Kogu pargist	mitte-erapargist
2008					
Buss	2323	4292	3698	54,1	62,8
Veoauto	8603	83350	58438	10,3	14,7
Kokku	10926	87642	62136	12,5	17,6
2007					
Buss	2312	4310	3698	53,6	62,5
Veoauto	9150	80280	56691	11,4	16,1
Kokku	11462	84590	60389	13,6	19,0
2006					
Buss	2167	5378	4342	40,3	49,9
Veoauto	8204	92860	62007	8,8	13,2
Kokku	10371	98238	66349	10,6	15,6
2005					
Buss	2087	5194	4147	40,2	50,3
Veoauto	6591	86201	53241	7,6	12,4
Kokku	8678	91395	57388	9,5	15,1
2004					
Buss	2043	5284	4108	38,7	49,7
Veoauto	6749	85732	53241	7,9	12,7
Kokku	8792	91016	57349	9,7	15,3
2003					
Buss	1970	5364	5364	36,7	36,7
Veoauto	6741	83430	83430	8,1	8,1
Kokku	8711	88794	88794	9,8	9,8
2002					
Buss	1975	5306	4142	37,2	47,7
Veoauto	5560	80179	46916	6,9	11,9
Kokku	7535	85485	51058	8,8	14,8
2001					
Buss	1867	5542	4270	33,7	43,7
Veoauto	5459	80535	45975	6,8	11,9
Kokku	7326	86077	50245	8,5	14,6
2000					
Buss	1892	6059	4489	31,2	42,1
Veoauto	5528	82119	46584	6,7	11,9
Kokku	7420	88178	51073	8,4	14,5
1999					
Buss	1980	6196	4640	32,0	42,7
Veoauto	6126	81030	45737	7,6	13,4
Kokku	8106	87226	50377	9,3	16,1
1998					
Buss	1954	6306	4757	31,0	41,1
Veoauto	7196	80617	46579	8,9	15,4
Kokku	9150	86923	51336	10,5	17,8
1997					
Buss	1975	6457	4903	30,6	40,3
Veoauto	6819	76605	45037	8,9	15,1
Kokku	8794	83062	49940	10,6	17,6
1996					
Buss	2068	6829	5223	30,3	39,6
Veoauto	7792	71304	42271	10,9	18,4
Kokku	9860	78133	47494	12,6	20,8
1995					
Buss	2396	7009	5323	34,2	45,0
Veoauto	7793	65598	39805	11,9	19,6
Kokku	10189	72607	45128	14,0	22,6

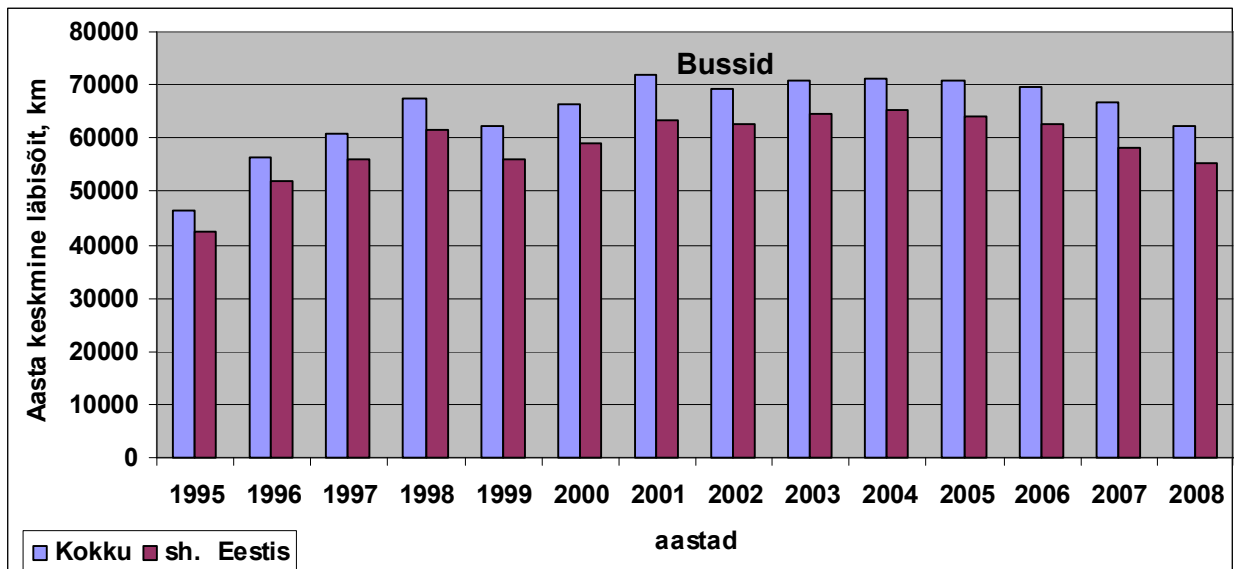

Joonis 2.6 Statistikaameti andmebaasis esindatud sõidukite läbisõidu osa, mis sooritatakse väljaspool Eestit

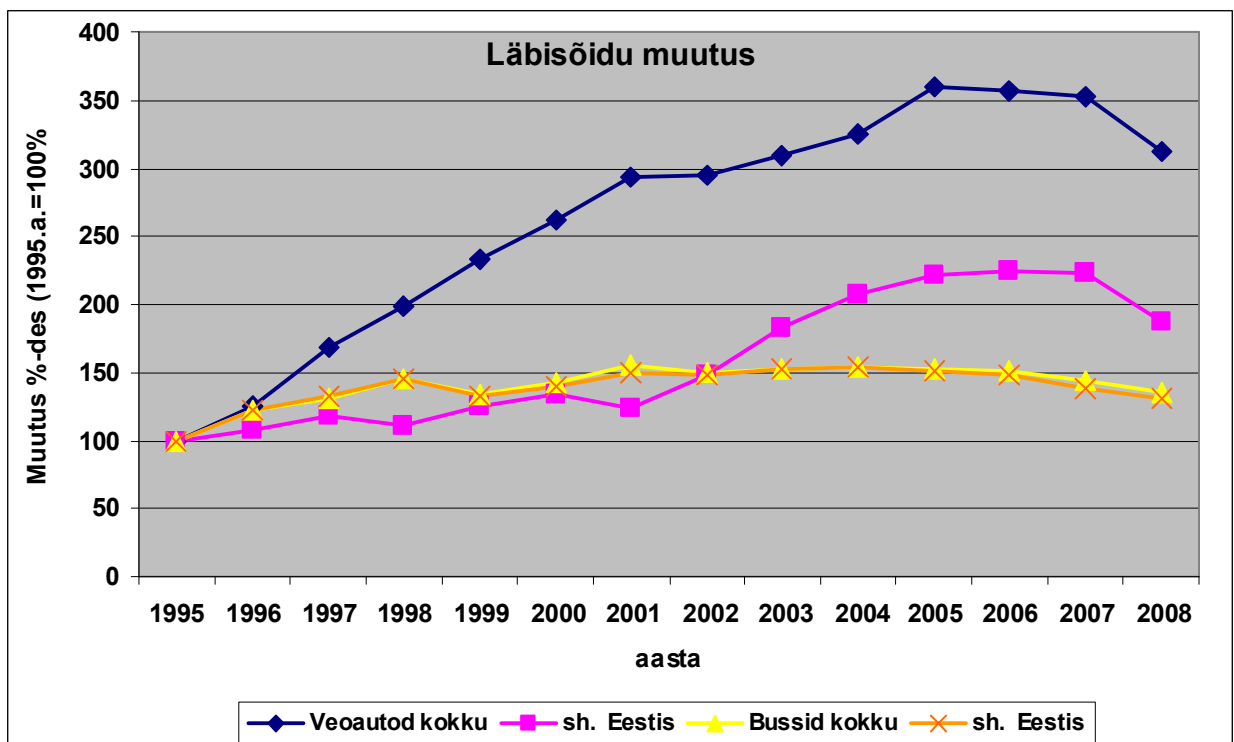
Joonis 2.7 Juriidilise isiku veoauto aasta keskmine läbisõit aastatel 1995-2008

Veoautode aastane keskmine läbisõit on muutunud 22,5 – 81,1 tuh. km-ni 2005. aastal, 2008 aastaks langes tasemele 70 306 km. Kui 2006. aastast hakkas ühe veoki kohta tulev läbisõit väljaspool Eestit vähenema, siis 2006. aastal. läbisõit Eestisestel vedudel veel kasvas, kuid 2008. aastal vähenesid mõlemad. Eestisese läbisõidu muutused on üldiselt olnud märksa tagasihoidlikumad, kui läbisõidud välisvedudel, kuid viimasel aastal vähenes just see kiiremini kui läbisõit välisvedudel. Ühe sõiduki keskmine läbisõit vähenes Eestis 26,5% võrra ja väljaspool Eestit 17,3% võrra. Kuna 2008. aastal statistikaga haaratud veoautode absoluutarv vähenes 6,4% võrra, siis summaarse läbisõidu muutused olid veidi väiksemad: Eestis 19,0% ja väljaspool Eestit 10,3%.

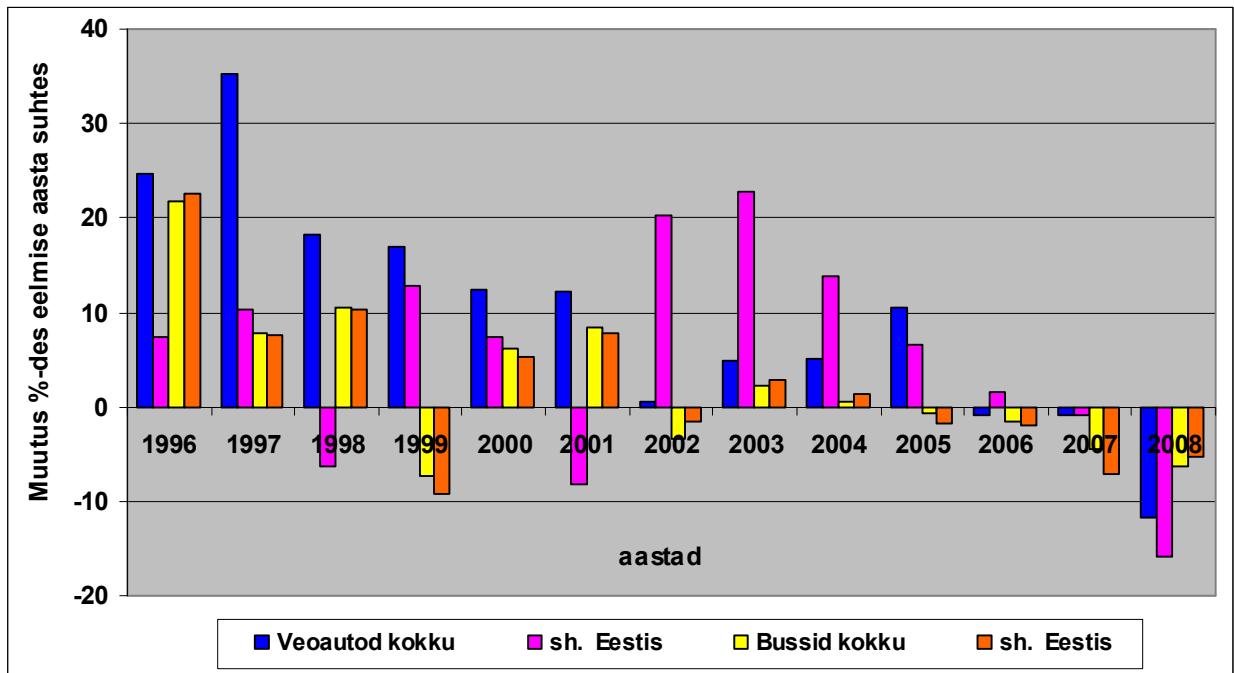

Joonis 2.8 Juriidilise isiku busside aasta keskmine läbisõit aastatel 1995-2008

Valimi väljavõetuprotsent on olnud muutlik. Seda on mõjutanud nii valimi absoluutsuurus kui ka pargi muutused. Bussid on valimis suhteliselt hästi esindatud ja see on olnud nii läbi kõigi aastate. Busside aastane läbisõit on ka olnud suhteliselt stabiilsem kui veoautode oma, hõlbides piirides 46,3,0 – 71,8 tuh. km (sh Eestis 42,4 – 65,2 tuh. km). 2008. aastat iseloomustas busside üldine läbisõit 62,4,8 tuh. km, millest Eestis sooritati 55,3 tuh. km ehk 88,7%. Aasta jooksul vähenes busside summaarne läbisõit välisriikides 15,5% võrra ja Eestis vaid 5% võrra.

Joonis 2.9 Juriidilise isiku veoauto ja bussi keskmise läbisõidu muutus aastatel 1995 - 2008

Joonis 2.10 Juriidilise isiku veoauto ja bussi keskmise läbisõidu aastased muutused aastatel 1995 - 2008

3. LIIKLUSOHUTUSE SUHTENÄITAJA

Liiklusohutuse taset kõige objektiivsemalt iseloomustavaks näitajaks on hukkunute suhtearv läbisõidu kohta. Siinkohal toome siiski välja ka analoogilise suhtearvu vigastatute ja inimvigastustega liiklusõnnetuste kohta, sest tingimustes, kus määratlused on stabiilsed, on need küllalt head liiklusohutuse taset iseloomustavad indikaatorid. Nii absoluutarvud kui ka suhtenäitajad perioodi 2001 - 2008. aasta kohta on koondatud tabelisse 3.1. Mitmetel joonistel on aga välja toodud veelgi pikem periood (1997 – 2008). Olulisemad keskväärtused viie aasta 2002 – 2006 ja 2004 – 2008 kohta aga joonistel 3.1. ja 3.2. Tabelis 3.1 on toodud ka liiklusõnnetuste raskusastet iseloomustavad näitajad:

- hukkunute arv 100 liiklusõnnetuse kohta
- hukkunute arv 100 vigastatu kohta.

Liiklusohutuse peamised suhtenäitajad on graafiliselt kujutatud ka joonistel 3.2 ja 3.3. Neilt nähtub, et liiklusõnnetuste arv 100 miljoni auto-km kohta kogu riigis oli perioodil 1997 – 2000 suhteliselt püsiv suurus, hälbides piirides 23,1 ...25,7, kuid 2000. aasta tasemelt 23,3 kasvas see 2001. aastal tasemele 28,9 ja 2002. aastal tasemele 31,6. Kuna 2003. aastal vähenes Eestis liiklusõnnetuste arv võrreldes 2002. aastaga ja üldine läbisõit kasvas, siis liiklusõnnetuste suhtenäitaja vähenes märgatavalt ja jäi tasemele 26 liiklusõnnetust 100 miljoni auto-km kohta. Pärast 2003. aastat on see näitaja pidevalt kasvanud ja saavutas 2006. aastaks taseme 29,7. Viimase kümne aasta jooksul on see tase olnud kõrgem vaid 2002. aastal. 2007. aastal oli tase aga 25,3 liiklusõnnetust 100 miljoni auto-km kohta ja 2008. aastal 20,0 liiklusõnnetust 100 miljoni auto-km kohta. Asulates keskmisena on see näitaja oluliselt kõrgem ja hälve jääb piiridesse 33,5 ... 52,8, kusjuures kõrgeim oli see näitaja jälle 2002. aastal. 2007. aastal oli see 40,7 ja 2008. aastal 33,5. Asulavälistel teedel on hälve olnud suhteliselt samaväärne – näitaja on püsinud piirides 12,8...20,1. Kui 2007. aastal oli see näitaja 17,6, siis 2008. aastaks langes see madalaimale tasemele (12,8). Seega asulates on see liiklusohutuse näitaja 2,2...2,8 korda kõrgem kui asulavälistel teedel. 2008. aastal polnud see erinevus just suurim, kuid siiski selle lähedane.

Liiklusõnnetustes vigastatute arv 100 miljoni auto-km kohta muutub sarnaselt liiklusõnnetuste arvuga läbisõidu kohta ja see näitaja hälbis kogu riigis perioodil 1997 – 2001.a. piirides 26,5 ...37,4, kuid 2002. aastal jõudis tasemele 41,9. 2003. aastal aga langes tasemele 34,2. Järgnevat perioodi iseloomustab näitaja halvenemine saavutades 2006. aastal viimase kümne aasta jooksul halvemusel teise taseme 40,3 vigastatut 100 miljoni auto-km, 2007. aastal oli näitaja tublisti parem 33,9 ja 2008. aastal koguni 25,7. Asulates jäi see näitaja perioodil 1997 – 2000.a. suhteliselt stabiilne jäädes piiridesse 41,3...46,5, kuid 2001. aastal kasvas tasemeni 53,1 ja 2002. aastal tasemeni 62,8. 2003. aastal langes näitaja tasemeni 52,3. 2006. aastal iseloomustas näitaja 57,9 ja 2007. aastal 47,6 ning 2008. aastal 38,0. Asulavälistel teedel on see näitaja püsinud piirides 19,0...31,2, kusjuures halvim oli tase 2006. aastal, 2007. aastal aga 26,9 ja 2008. aastal 19,1. Asulates on see näitaja 1,8...2,2 korda kõrgem kui asulavälistel teedel. 2007. aastal oli see suhe vahemiku keskmine.

Teistsugune pilt on hukkunute osas, kus Eestis tervikuna ja ka maanteedel võis kuni 2001. aastani täheldada suhtenäitaja kahanemistendentsi. Kui maanteedel jäi see näitaja 2001. aastal praktiliselt 2000. aasta tasemele, siis 2002. aastal kasvas see näitaja 10 % võrra ja küündis tasemeni 3,58. 2003. aastal paranes see näitaja oluliselt saavutades taseme 2,53, 2004. ja 2005. aastal näitaja oluliselt ei muutunud (tasemed vastavalt 2,44 ja 2,49). 2006. aastal olukord halvenes märkimisväärselt ja jõudis tasemeni 2,82 ja 2007. aastal vähenes tasemeni 2,18. Asulates on kogu vaadeldava perioodi vältel hukkunute arv 100 milj. a-km kohta hõlbinud piirides 4,66 – 1,34 ja kuni 2005. aastani oli iseloomulikuks tendentsiks näitaja paranemine, kuid 2006 aastal halvenes olukord ka linnades, kuid oluliselt väiksemal määral kui maanteedel. Paraku, kui maanteedel olukord 2007. aastal paranes, siis linnades tervikuna olukord on jätkuvalt halvenenud, näitaja on jõudnud tasemeni 1,73 hukkunut 100 milj. a-km kohta (joonis 3.3), 2008. aastal olukord paranes

nii maanteedel kui ka linnades ja olukorda iseloomustasid näitajad vastavalt 1,54 ja 1,17. Seega eelmise aastaga võrreldes liiklusohutuse olukord paranes nii maanteedel kui ka linnades.

Tabeli 3.1 viimasest osast, mis käsitleb viimase kahe aasta tulemusi ja ka viimase viie aasta tulemusi, on välja toodud nii suuremate linnade kui ka viie suurema läbisõiduga maanteed seas halvimald ja parimald tulemused. Siit on selgesti näha, et nende järjestamine erinevate suhtenäitajate alusel võimaldab koostada täiesti erinevaid pingeridu.

Tabel 3.1

Liiklusõnnetuste suhtenäitajad aastatel 2001 – 2008

Piirkond, maantee	Hukku- nute arv	Läbisõit milj. a-km	Hukkunuid 100 milj. a-km kohta	Vigas- tatute arv	Vigastatud 100 milj. a-km kohta	LÕ arv	LÕ-si 100 milj. a-km kohta	Hukkunut/ 100 LÕ	Hukkunut/ 100 vigas- tatut
2001									
Eesti kokku	199	6538	3,04	2444	37,4	1889	28,9	10,5	8,1
sh asulavälistel teedel	137	4232	3,24	1219	28,8	820	19,4	16,7	11,2
Linnades ja teistes asulates	62	2306	2,69	1225	53,1	1069	46,3	5,8	5,1
sh Tallinn	26	1296	2,01	551	42,5	482	37,2	5,4	4,7
Tartu	4	224	1,79	167	74,6	141	62,9	2,8	2,4
Pärnu	2	105	1,90	64	61,0	55	52,4	3,6	3,1
teised linnad	30	680	4,41	443	65,1	391	57,5	7,7	6,8
sh põhimaanteed	69	1509	4,57	470	31,1	304	20,1	22,7	14,7
tugimaanteed	44	995	4,42	325	32,7	238	23,9	18,5	13,5
muud maanteed	34	1727	1,97	521	30,2	359	14,3	9,5	6,5
1	14	321	4,36	101	31,4	67	20,8	20,9	13,9
2	18	435	4,14	114	26,2	74	17,0	24,3	15,8
3	6	144	4,17	82	57,0	46	32,0	13,0	7,3
4	10	244	4,09	56	22,9	39	16,0	25,6	17,9
5	3	113	2,65	54	47,7	29	25,6	10,3	5,6
6	4	63	6,36	26	41,4	14	22,3	28,6	15,4
7	0	3	0,00	2	71,0	2	71,0		
8	2	58	3,44	9	15,5	9	15,5	22,2	22,2
9	4	69	5,83	9	13,1	10	14,6	40,0	44,4
10	8	59	13,55	17	28,8	13	22,0	61,5	47,1
2002									
Eesti kokku	223	6842,7	3,26	2866	41,9	2162	31,6	10,3	7,8
sh asulavälistel teedel	159	4440,0	3,58	1355	30,5	893	20,1	17,8	11,7
Linnades ja teistes asulates	64	2402,7	2,66	1511	62,9	1269	52,8	5,0	4,2
sh Tallinn	27	1346,6	2,01	738	54,8	615	45,7	4,4	3,7
Tartu	4	238,3	1,68	217	91,1	185	77,6	2,2	1,8
Pärnu	4	109,2	3,66	87	79,7	72	65,9	5,6	4,6
teised linnad ja as	29	708,7	4,09	469	66,2	397	56,0	7,3	6,2
sh põhimaanteed	62	1604,1	3,86	485	30,2	329	20,5	18,8	12,8
tugimaanteed	51	1088,8	4,68	388	35,6	245	22,5	20,8	13,1
muud maanteed	53	1747,0	3,03	598	34,2	396	14,3	13,4	8,9
1	18	339,8	5,30	87	25,6	70	20,6	25,7	20,7
2	15	451,8	3,32	106	23,5	86	19,0	17,4	14,2
3	4	160,8	2,49	70	43,5	39	24,3	10,3	5,7
4	12	262,0	4,58	64	24,4	36	13,7	33,3	18,8
5	6	123,6	4,86	65	52,6	41	33,2	14,6	9,2
6	3	64,6	4,64	41	63,4	22	34,0	13,6	7,3
7	0	3,1	0,00	1	32,2	1	32,2	0,0	0,0
8	0	60,5	0,00	23	38,0	13	21,5	0,0	0,0
9	4	74,2	5,39	15	20,2	14	18,9	28,6	26,7
10	0	63,8	0,00	13	20,4	10	15,7	0,0	0,0

Tabeli 3.1 järg

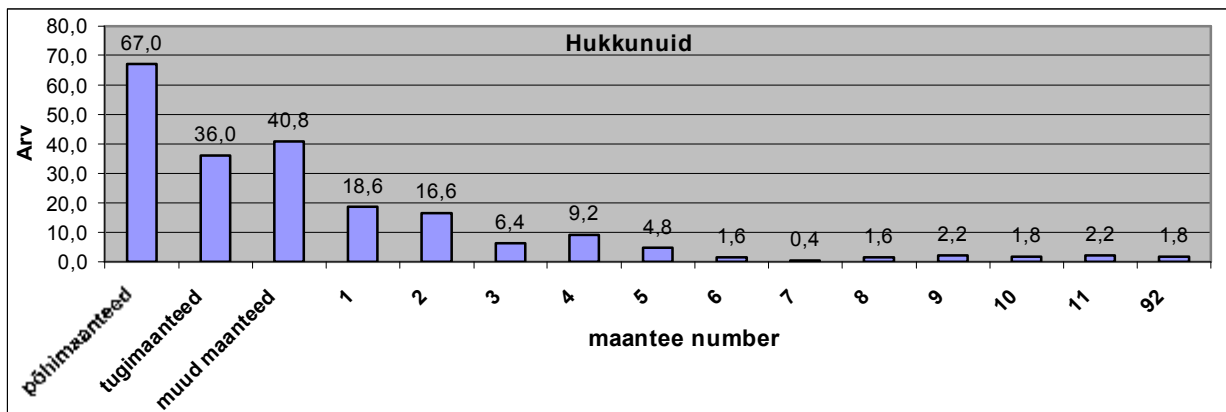
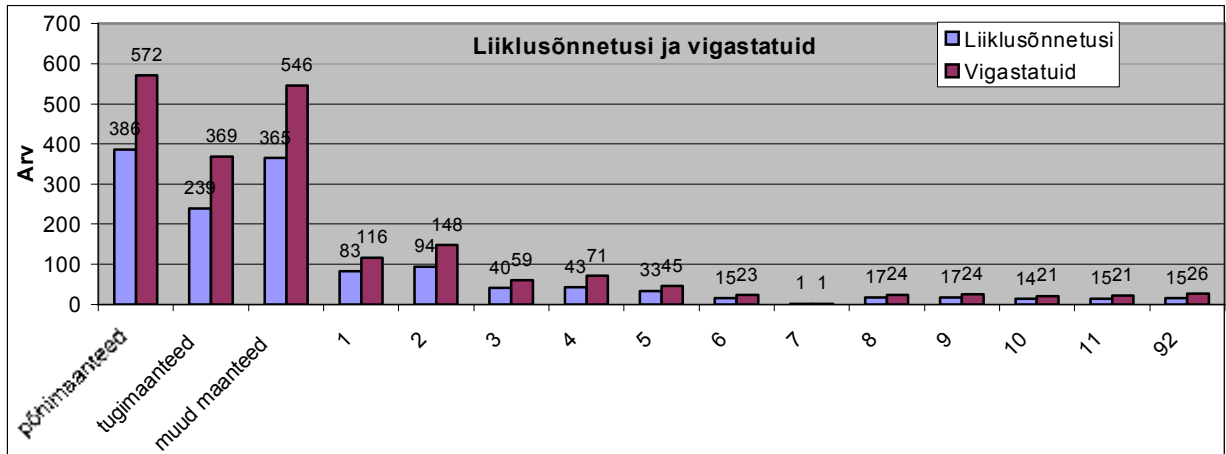
Piirkond, maantee	Hukku- nute arv	Läbisõit milj. a-km	Hukkunuid 100 milj. a-km kohta	Vigas- tatute arv	Vigastatud 100 milj. a-km kohta	LÕ arv	LÕ-si 100 milj. a-km kohta	Hukkunut/ 100 LÕ	Hukkunut/ 100 vigas- tatut
2003									
Eesti kokku	164	7416,6	2,21	2540	34,2	1931	26,0	8,5	6,5
sh asulavälistel teedel	124	4896,8	2,53	1222	25,0	797	16,3	15,6	10,2
Linnades ja teistes asulates	40	2519,7	1,59	1318	52,3	1134	45,0	3,5	3,0
sh Tallinn	13	1414,3	0,92	672	47,5	590	41,7	2,2	1,9
Tartu	1	246,7	0,41	173	70,1	154	62,4	0,6	0,6
Pärnu	2	120,5	1,66	79	65,6	65	53,9	3,1	2,5
teised linnad ja as	24	738,3	3,25	394	53,4	325	44,0	7,4	6,1
sh põhimaanteed	65	1880,5	3,46	440	23,4	299	15,9	21,7	14,8
tugimaanteed	34	992,1	3,43	309	31,1	212	21,4	16,0	10,0
muud maanteed	25	2024,2	1,24	473	23,4	286	14,3	11,5	6,2
1	17	362,7	4,69	89	24,5	64	17,6	25,4	18,0
2	19	483,3	3,93	123	25,5	75	15,5	25,3	15,4
3	5	169,3	2,95	45	26,6	32	18,9	15,6	11,1
4	7	282,5	2,48	64	22,7	28	9,9	25,0	10,9
5	2	132,8	1,51	19	14,3	17	12,8	11,8	10,5
6	2	67,0	2,98	20	29,8	18	26,9	11,1	10,0
7	2	3,3	60,76	3	91,1	3	91,1	66,7	66,7
8	1	58,6	1,71	12	20,5	10	17,1	10,0	8,3
9	3	79,4	3,78	19	23,9	14	17,6	21,4	15,8
10	5	68,2	7,33	23	33,7	10	14,7	50,0	21,7
11	2	93,1	2,15	24	25,8	14	15,0	14,29	8,3
92	1	80,1	1,25	37	46,2	16	20,0	6,67	2,7
2004									
Eesti kokku	170	7895,3	2,15	2875	36,4	2244	28,4	7,6	5,9
sh asulavälistel teedel	128	5256,2	2,44	1356	25,8	927	17,6	13,8	9,4
Linnades ja teistes asulates	42	2639,2	1,59	1519	57,6	1317	49,9	3,2	2,8
sh Tallinn	20	1483,9	1,35	740	49,9	665	44,8	3,0	2,7
Tartu	2	259,2	0,77	244	94,1	204	78,7	1,0	0,8
Pärnu	1	127,2	0,79	64	50,3	56	44,0	1,8	1,6
teised linnad ja as	19	768,9	2,47	471	61,3	392	51,0	4,8	4,0
sh põhimaanteed	51	2043,3	2,50	559	27,4	374	18,3	13,6	9,1
tugimaanteed	26	1063,3	2,45	320	30,1	213	20,0	12,2	8,1
muud maanteed	51	2149,6	2,37	470	21,9	340	14,3	15,0	10,9
1	14	404,0	3,47	106	26,2	68	16,8	20,6	13,2
2	13	513,9	2,53	155	30,2	91	17,7	14,3	8,4
3	5	179,8	2,78	49	27,3	41	22,8	12,2	10,2
4	7	319,6	2,19	82	25,7	45	14,1	15,6	8,5
5	4	141,6	2,82	41	29,0	30	21,2	13,3	9,8
6	2	76,0	2,63	7	9,2	9	11,8	22,2	28,6
7	0	4,0	0,00	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
8	3	71,4	4,20	31	43,4	20	28,0	15,0	9,7
9	0	88,2	0,00	31	35,1	24	27,2	0,0	0,0
10	1	76,3	1,31	25	32,8	16	21,0	6,3	4,0
11	2	96,7	2,07	15	15,5	17	17,6	11,8	13,3
92	0	71,6	0,00	17	23,7	13	18,2	0,0	0,0

Tabeli 3.1 järg

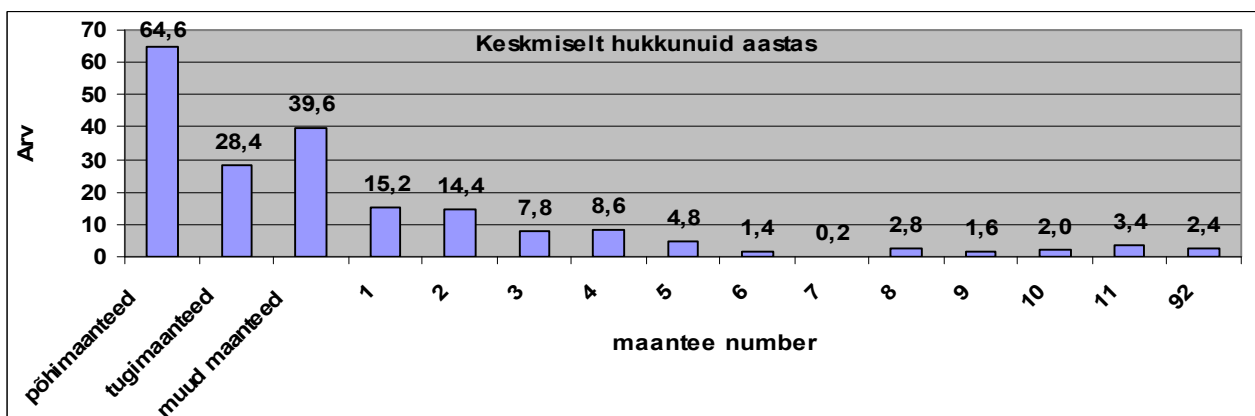
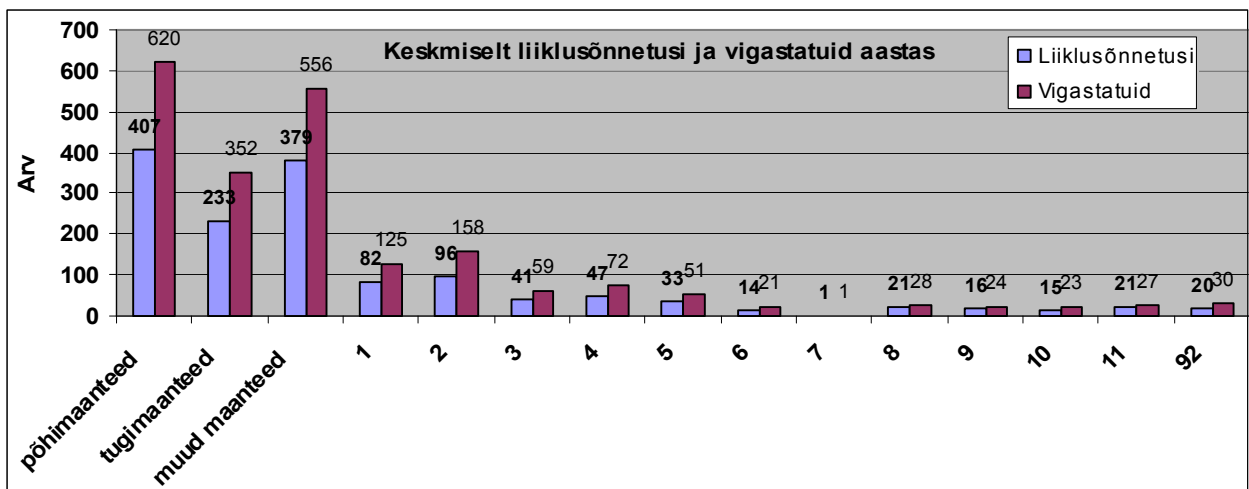
Piirkond, maantee	Hukku- nute arv	Läbisõit milj. a-km	Hukkunuid 100 milj. a-km kohta	Vigas- tatute arv	Vigastatuid 100 milj. a-km kohta	LÕ arv	LÕ-si 100 milj. a-km kohta	Hukkunut/ 100 LÕ	Hukkunut/ 100 vigas- tatut
2005									
Eesti kokku	168	8029,0	2,09	3026	37,7	2341	29,2	7,2	5,6
sh asulavälistel teedel	131	5269,7	2,49	1413	26,8	984	18,7	13,3	9,3
Linnades ja teistes asulates	37	2759,3	1,34	1613	58,5	1357	49,2	2,7	2,3
sh Tallinn	17	1569,0	1,08	788	50,2	652	41,6	2,6	2,2
Tartu	3	268,2	1,12	233	86,9	207	77,2	1,4	1,3
Pärnu	0	131,2	0,00	94	71,6	77	58,7	0,0	0,0
teised linnad ja as	17	790,9	2,15	498	63,0	421	53,2	4,0	3,4
sh põhimaanteed	74	2195,7	3,37	593	27,0	426	19,4	17,4	12,5
tugimaanteed	29	1110,8	2,61	331	29,8	218	19,6	13,3	8,8
muud maanteed	28	1963,2	1,43	489	24,9	340	17,3	8,2	5,7
1	20	422,4	4,73	130	30,8	98	23,2	20,4	15,4
2	14	564,0	2,48	158	28,0	101	17,9	13,9	8,9
3	9	191,7	4,69	59	30,8	44	23,0	20,5	15,3
4	13	350,4	3,71	74	21,1	54	15,4	24,1	17,6
5	8	147,6	5,42	35	23,7	33	22,4	24,2	22,9
6	1	79,4	1,26	11	13,9	7	8,8	14,3	9,1
7	0	4,4	0,00	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
8	1	75,7	1,32	26	34,3	17	22,5	5,9	3,8
9	1	95,1	1,05	20	21,0	15	15,8	6,7	5,0
10	2	84,1	2,38	23	27,3	18	21,4	11,1	8,7
11	2	103,0	1,94	25	24,3	18	17,5	11,1	8,0
92	3	77,9	3,85	32	41,1	21	27,0	14,3	9,4
Piirkond, maantee	Hukku- nute arv	Läbisõit milj. a-km	Hukkunuid 100 milj. a-km kohta	Vigas- tatute arv	Vigastatuid 100 milj. a-km kohta	LÕ arv	LÕ-si 100 milj. a-km kohta	Hukkunut/ 100 LÕ	Hukkunut/ 100 vigas- tatut
2006									
Eesti kokku	204	8713,5	2,34	3510	40,3	2585	29,7	7,9	5,8
sh asulavälistel teedel	162	5750,9	2,82	1794	31,2	1144	19,9	14,2	9,0
Linnades ja teistes asulates	42	2962,5	1,42	1716	57,9	1441	48,6	2,9	2,4
sh Tallinn	22	1702,4	1,29	760	44,6	654	38,4	3,4	2,9
Tartu	2	280,5	0,71	200	71,3	168	59,9	1,2	1,0
Pärnu	3	163,8	1,83	94	57,4	87	53,1	3,4	3,2
teised linnad ja as	15	815,8	1,84	662	81,1	532	65,2	2,8	2,3
sh põhimaanteed	83	2437,6	3,40	783	32,1	503	20,6	16,5	10,6
tugimaanteed	40	1268,7	3,15	498	39,3	307	24,2	13,0	8,0
muud maanteed	47	2044,6	2,30	699	34,2	462	22,6	10,2	6,7
1	24	477,0	5,03	169	35,4	115	24,1	20,9	14,2
2	22	615,6	3,57	196	31,8	119	19,3	18,5	11,2
3	9	198,6	4,53	74	37,3	45	22,7	20,0	12,2
4	7	383,6	1,82	71	18,5	50	13,0	14,0	9,9
5	4	157,4	2,54	65	41,3	44	28,0	9,1	6,2
6	0	83,4	0,00	36	43,2	21	25,2	0,0	0,0
7	0	3,9	0,00	2	50,7	2	50,7	0,0	0,0
8	3	83,8	3,58	26	31,0	23	27,4	13,0	11,5
9	3	106,7	2,81	37	34,7	19	17,8	15,8	8,1
10	1	91,7	1,09	20	21,8	14	15,3	7,1	5,0
11	5	121,4	4,12	42	34,6	25	20,6	20,0	11,9
92	5	114,5	4,37	45	39,3	26	22,7	19,2	11,1

Tabeli 3.1 järg

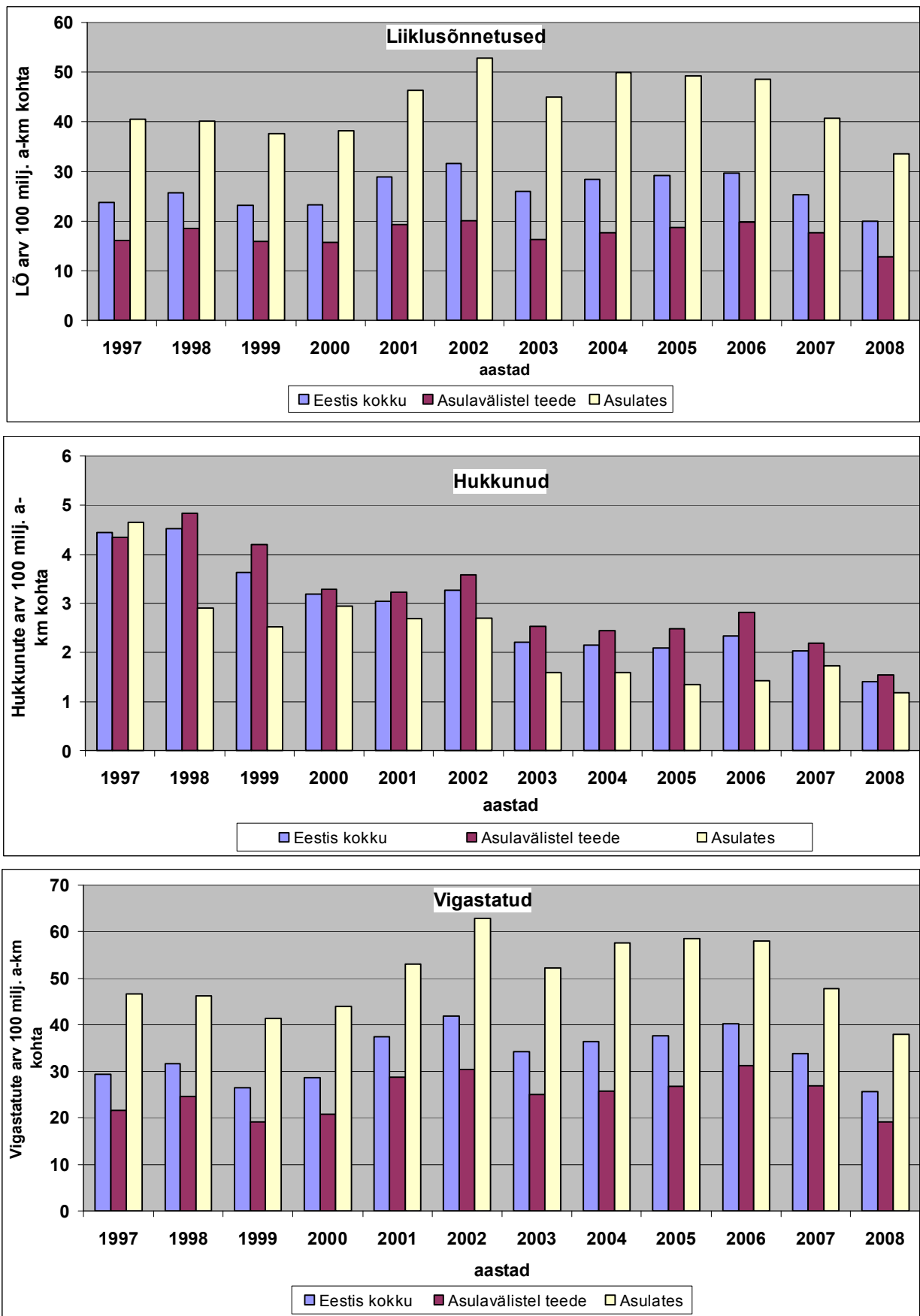
2007										
Eesti kokku	196	9668,5	2,03	3271	33,8	2450	25,3	8,0	6,0	
sh asulavälistel teedel	140	6430,2	2,18	1728	26,9	1131	17,6	12,4	8,1	
linnades ja asulates	56	3238,3	1,73	1543	47,6	1319	40,7	4,2	3,6	
sh Tallinn	25	1922,0	1,30	672	35,0	578	30,1	4,3	3,7	
Tartu	4	298,1	1,34	197	66,1	177	59,4	2,3	2,0	
Pärnu	1	172,0	0,58	107	61,6	91	52,9	1,1	0,9	
teised linnad ja as	26	846,2	3,07	567	67,0	473	55,9	5,5	4,6	
sh põhimaanteed	69	2742,0	2,59	687	26,4	428	16,4	15,8	9,8	
tugimaanteed	28	1381,3	2,46	362	29,5	273	19,8	12,5	8,3	
muud maanteed	43	2189,7	2,01	679	33,4	430	22,8	8,8	6,0	
1	11	567,2	2,29	131	24,7	82	15,7	14,6	9,3	
2	17	697,1	2,44	168	24,1	102	14,6	16,7	10,1	
3	9	204,7	4,40	60	29,8	39	19,1	23,1	14,8	
4	10	406,5	2,46	89	22,4	54	13,5	18,2	11,0	
5	1	174,9	0,57	65	40,6	29	18,9	3,0	1,4	
6	2	95,2	2,10	28	31,5	20	23,1	9,1	6,7	
7	0	4,6	0,00	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	
8	6	89,7	6,69	36	41,2	27	31,2	21,4	16,2	
9	1	117,0	0,85	18	20,5	11	10,3	8,3	4,2	
10	3	110,8	2,71	27	27,1	15	16,2	16,7	10,0	
11	5	143,3	3,49	30	20,9	26	18,1	19,2	16,7	
92	4	126,8	3,15	35	31,5	23	20,5	15,4	10,0	
2008										
Eesti kokku	132	9350,6	1,41	2399	25,7	1869	20,0	7,1	5,5	
sh asulavälistel teedel	94	6106,9	1,54	1167	19,1	783	12,8	12,0	8,1	
linnades ja asulates	38	3243,7	1,17	1232	38,0	1086	33,5	3,5	3,1	
sh Tallinn	17	1899,7	0,89	538	28,3	483	25,4	3,5	3,2	
Tartu	3	313,2	0,96	172	54,9	161	51,4	1,9	1,7	
Pärnu	1	176,2	0,57	79	44,8	65	36,9	1,5	1,3	
teised linnad ja as	17	854,6	1,99	443	51,8	377	44,1	4,5	3,8	
sh põhimaanteed	46	2688,0	1,71	477	17,7	303	11,3	15,2	9,6	
tugimaanteed	19	1244,6	1,53	247	19,8	157	12,6	12,1	7,7	
muud maanteed	29	2174,3	1,33	443	20,4	323	14,9	9,0	6,5	
1	7	538,8	1,30	89	16,5	47	8,7	14,9	7,9	
2	6	662,0	0,91	112	16,9	68	10,3	8,8	5,4	
3	7	207,7	3,37	55	26,5	37	17,8	18,9	12,7	
4	6	422,2	1,42	45	10,7	33	7,8	18,2	13,3	
5	7	183,3	3,82	50	27,3	31	16,9	22,6	14,0	
6	2	91,6	2,18	24	26,2	14	15,3	14,3	8,3	
7	1	3,9	25,78	1	25,8	1	25,8	100,0	100,0	
8	1	93,1	1,07	23	24,7	19	20,4	5,3	4,3	
9	3	117,6	2,55	13	11,1	10	8,5	30,0	23,1	
10	3	103,5	2,90	22	21,3	10	9,7	30,0	13,6	
11	3	132,6	2,26	21	15,8	18	13,6	16,7	14,3	
92	0	109,9	0,00	22	20,0	15	13,7	0,0	0,0	
2004- 2008 keskmine										
Eesti kokku	174	8731	1,99	3016	34,5	2298	26,3	7,6	5,8	
sh asulavälistel teedel	131	5763	2,27	1491	25,9	993	17,2	13,2	8,8	
linnades ja asulates	43	2969	1,45	1525	51,4	1304	43,9	3,3	2,8	
sh Tallinn	20	1715	1,18	700	40,8	606	35,4	3,3	2,9	
Tartu	3	284	0,99	209	73,7	184	64,7	1,5	1,3	
Pärnu	1	154	0,78	88	56,9	75	48,8	1,6	1,4	
teised linnad	19	815	2,31	528	64,8	439	53,8	4,3	3,6	
sh põhimaanteed	65	2421	2,67	620	25,6	407	16,8	15,9	10,4	
tugimaanteed	28	1214	2,34	352	29,0	233	19,2	12,2	8,1	
muud maanteed	40	2104	1,88	556	26,4	379	18,0	10,4	7,1	
1	15	482	3,15	125	25,9	82	17,0	18,5	12,2	
2	14	611	2,36	158	25,8	96	15,8	15,0	9,1	
3	8	196	3,97	59	30,2	41	21,0	18,9	13,1	
4	9	376	2,28	72	19,2	47	12,5	18,2	11,9	
5	5	161	2,98	51	31,8	33	20,7	14,4	9,4	
6	1	85	1,64	21	24,9	14	16,7	9,9	6,6	
7	0	4	4,81	1	14,4	1	14,4	33,3	33,3	
8	3	83	3,38	28	34,3	21	25,6	13,2	9,9	
9	2	105	1,52	24	22,7	16	15,1	10,1	6,7	
10	2	93	2,14	23	25,1	15	15,7	13,7	8,5	
11	3	119	2,85	27	22,3	21	17,4	16,3	12,8	
92	2	100	2,40	30	30,2	20	19,6	12,2	7,9	
		ei võrdle teistega								
		parim tulemus								
		halvim tulemus								

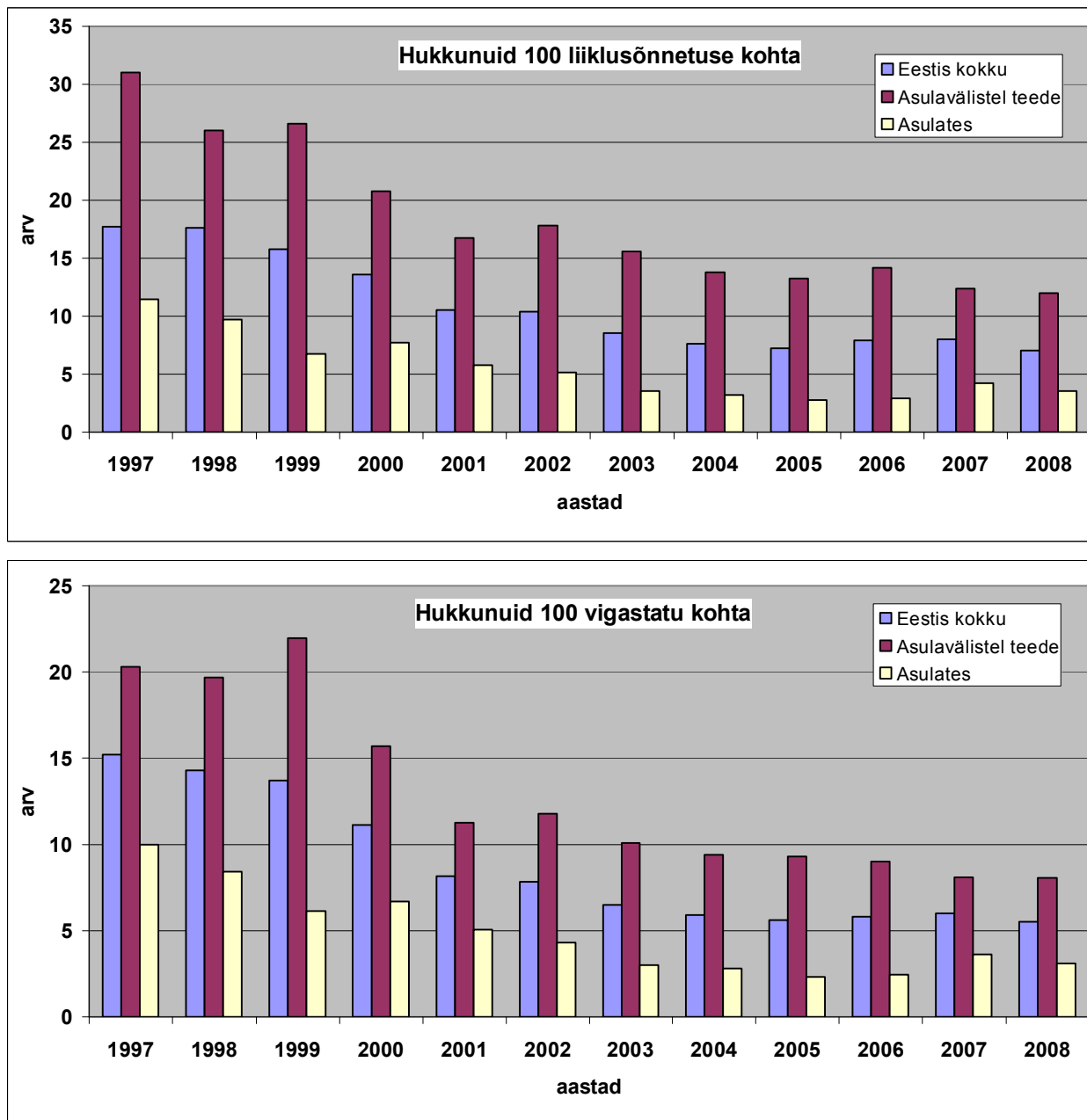
Joonis 3.1 Liiklusohutuse keskmised näitajad perioodil 2002 – 2006

Joonis 3.2 Liiklusohutuse keskmised näitajad perioodil 2004 - 2008

Joonis 3.3 Liiklusõnnetuste, nendes hukkunute ja vigastatute arv 100 miljoni auto-kilomeetri kohta aastatel 1997 - 2008.

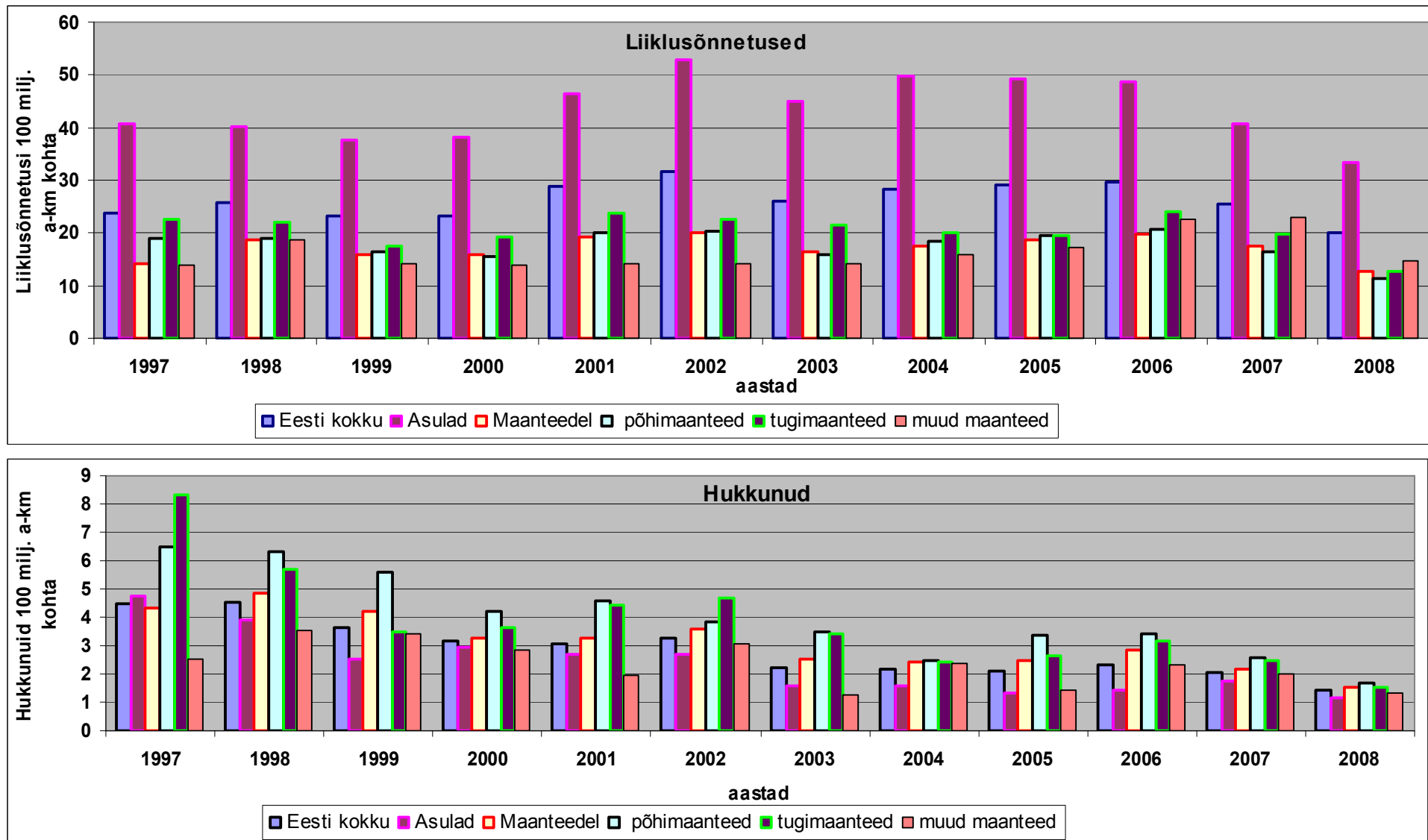

Joonis 3.4 Liiklusõnnetuste raskusaste

Liiklusõnnetuste raskusaste, mis väljendub nii hukkunute arvuna 100 liiklusõnnetuse kui ka 100 vigastatu kohta on kujutatud joonisel 3.4. Ka need näitajad on väga kõrged, kuid neile näitajatele on maanteedel viimase 12 aasta jooksul omane kahanemistendents, kuid linnades on olukord olnud muutlikum ja pärast 2002. aastat halvimaks aastaks kujunes 2007. aasta. 2008. aastal olukord paranes, kuid ei küündinud parimate aastate tasemeni. Olukorra keskmine halvenemine linnades on tingitud eelkõige väiksematest linnadest, kuid oluline roll on siin ka Tallinna linnal.

Jooniselt 3.5 nähtub, et viimased kolm aastat on kõigis lõigetes andnud positiivse tulemuse. Liiklusõnnetuste arv 100 milj. a-km kohta on läbi aegade tugimaanteedel olnud kõrgem kui põhimaanteedel, kusjuures 2003 aastal oli see erinevus suurim. Teatud rolli võis siin tugimaanteedel keskmise taseme halvenemise suhtes mängida ka maantee nr 11 Tallinna ringtee ja endiste maantee nr 48 Tartu – Viljandi ning ja maantee nr 56 Viljandi – Kilingi-Nõmme ületulek tugimaanteedel seast põhimaanteedel hulka. Aasta-aastalt erinevus põhi- ja tugimaanteedel näitajate vahel suurenes, kuid 2004. ja 2005. aastal muutus see erinevus kaunis tühiseks (joonis 3.5). 2006. aastal halvenes olukord mõlema liigi teedel, kuid tugimaanteedel oli muutus kiirem.

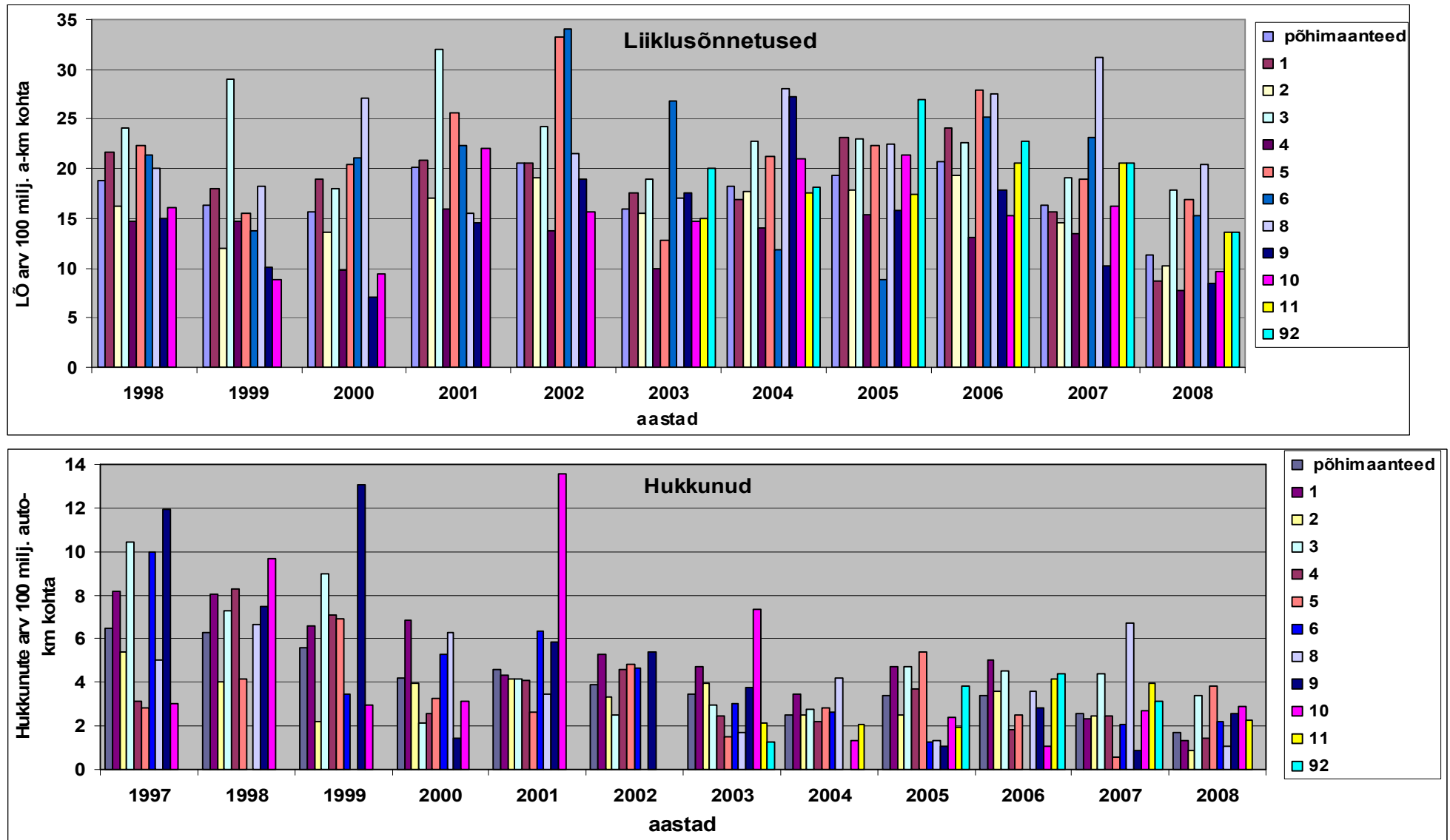
Joonis 3.5 Liiklusõnnetuste ja neis hukkunute arvu muutus 100 miljoni auto-km kohta maanteedel ja asulates perioodil 1997 – 2008.a.

Olukord nii 2007. kui ka 2008. aastal paranes mõlemat liiki maanteedel. Üldjuhul on olukord tugimaanteedel olnud selle näitaja osas halvem kui muudel teedel, kuid kahel viimasel aastal on siin olukord muutunud muude teede kahjuks.

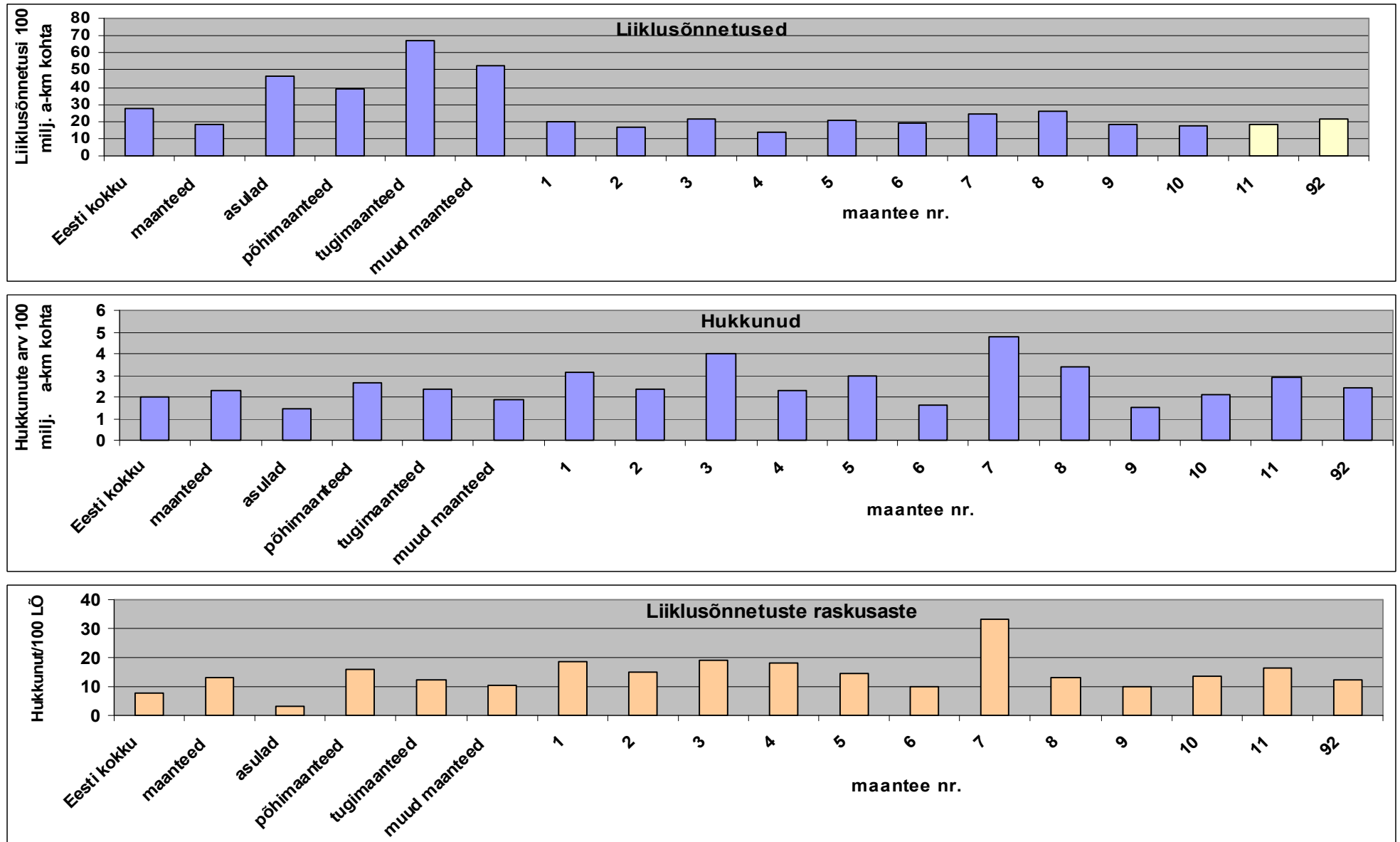
Hukkunute osas on pilt olnud kaunis muutlik. Näitajad nii põhi- kui tugimaanteedel olid kõrgeimad 1997. aastal, kusjuures tugimaanteedel oli suhteline olukord halvem kui põhimaanteedel. 1998.aastal kahanesis mõlemad näitajad, kuid tugimaanteedel kahanes see näitaja märksa kiiremini kui põhimaanteedel. Analoogilised muutused iseloomustasid ka järgnevat aastat. 2000. aastal olukord tugimaanteedel halvenes, kuid põhimaanteedel olukorra paranemine jätkus. 2001. aastat iseloomustas olukorra halvenemine nii põhi- kui ka tugimaanteedel. Halvenemise tempo oli 2001. aastal tugimaanteedel veidi kiirem ja tulemuseks on see, et suhtenäitajad nimetatud liiki teedel olid kaunis sarnasel tasemel. Kuivastu – Kuressaare teelõigu ületulek põhimaanteedel võrku parandas veidi põhimaanteedel liiklusohutuse taset, sest konkreetselt sellel teelõigul oli hukkunute arv 100 milj. a-km kohta 3,18, mis on 70% põhimaanteedel keskmisest tasemest. Seega mandrile jäävate põhimaanteedel ohutus halvenes veelgi enam. 2004. aastal olukord paranes nii põhi- kui ka tugimaanteedel ja selle ning muudel maanteedel olukorra olulise halvenemise tulemusena kujunes olukord, et kõiki liiki teedel olid tasemed paeagu võrdsed. Aastatel 2005 ja 2006 olukord tasapisi halvenenud nii põhi- kui ka tugimaanteedel, kuid 2007. ja 2008. aastal paranes.. Muudel teedel on see näitaja muutunud piirides 1,09 (2003. aastal) kuni 3,53 (1998. aastal). 2007. aastal 2,01 ja 2008. aastal 1,33. Kogu perioodi vältel on muudel maanteedel hukkunute arv läbisõidu kohta olnud väiksem kui nii põhi- kui ka tugimaanteedel, ainult 2004. aastal oli erinevus põhi- ja tugimaanteedel näitajatega peaaegu olematu.

Jooniselt 3.6 näeme, kuidas liiklusohutuse suhtenäitajad muutuvad erinevatel põhimaanteedel. Võrdlus osutub otstarbekaks siiski vaid viiel peamisel põhimaanteedel, sest väiksema summaarse läbisõiduga põhimaanteedel lõikes ei ole sellist näitajat ühe aasta kohta eriti otstarbekas kasutada, kuna hukkunute ja ka liiklusõnnetuste arvud on suhteliselt madalad ja muutused paari-kolme võrra võivad näitajaid oluliselt mõjutada. Eriti kujukalt iseloomustavad seda olukorda muutused Riia-Pihkva maanteel, aga ka Risti – Virtsu – Kuressaare maanteel (tabel 3.1). Kui varasemaid aastaid iseloomustasid suured hälbed erinevate teede hukkunute suhtearvu osas, siis 2001. aastal tase neljal peamisel põhimaanteedel hämmastavalt ühtlustus, 2002 - 2004. aasta andmete põhjal on erinevused jällegi olemas. Tallinn – Narva maanteel hukkunute arv 100 miljoni auto-kilomeetri kohta üldjuhul pidevalt väheneb, kuid aastal 2002. võis täheldada olukorra halvenemist. Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel on see näitaja kaunis muutlik. Jõhvi – Tartu – Valga ja Tallinn – Pärnu – Ikla maanteel on iseloomulikud muutlikud ja suurtes piirides hälbivad näitajad. Joonise 3.6 andmetest nähtub, et kogu vaadeldava perioodi vältel on Tallinn – Narva maanteel olukord tervikuna olnud pidevalt halvem, kui Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel. Läbisõidule taandatuna vastab väide tõe, sama kehtib ka siis, kui rääkida hukkunute üldarvust. 10 aasta jooksul on Tallinn – Narva maanteel liiklusõnnetustes hukkunud 169 inimest ja Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel 150 inimest. Liiklusõnnetustes vigastatuid on aga Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel rohkem kui Tallinn – Tartu maanteel (arvud viimase 10 aasta kohta on vastavalt 1292 ja 1050). Samas on Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maantee 94 km võrra pikem kui Tallinn – Narva maantee. 2007. aastal muutus olukord Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel ka hukkunute osas, maanteel nr 2 hukkus kuus inimest rohkem kui Tallinn – Narva maanteel. 2008. aastal paranes olukord Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel tunduvalt ja hukkunuid oli sellel teel vaid 6, mis oli ühe võrra väiksem number kui Tallinn – Narva maanteel.

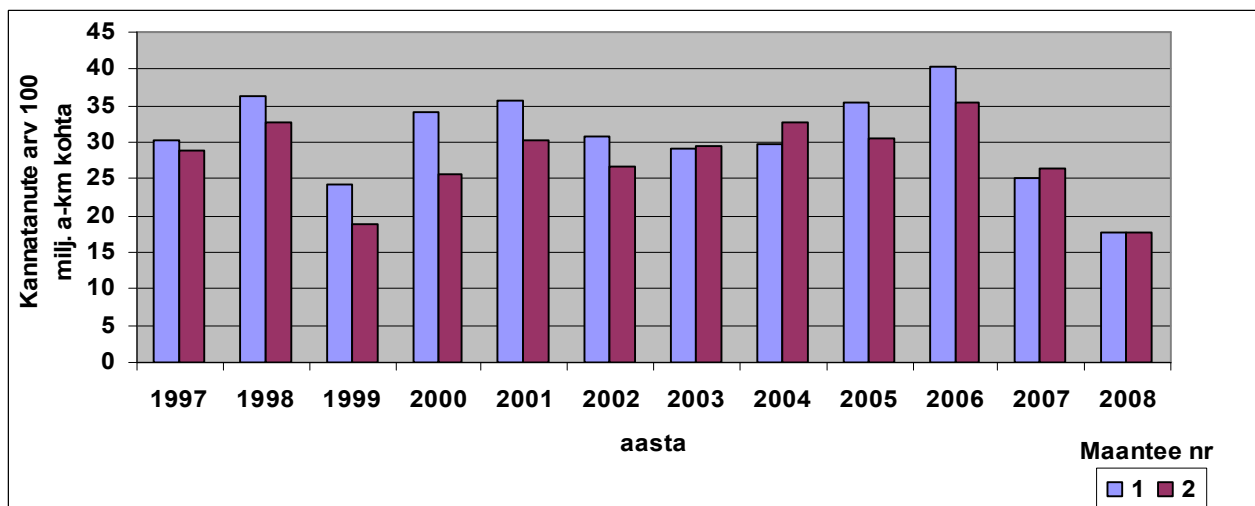
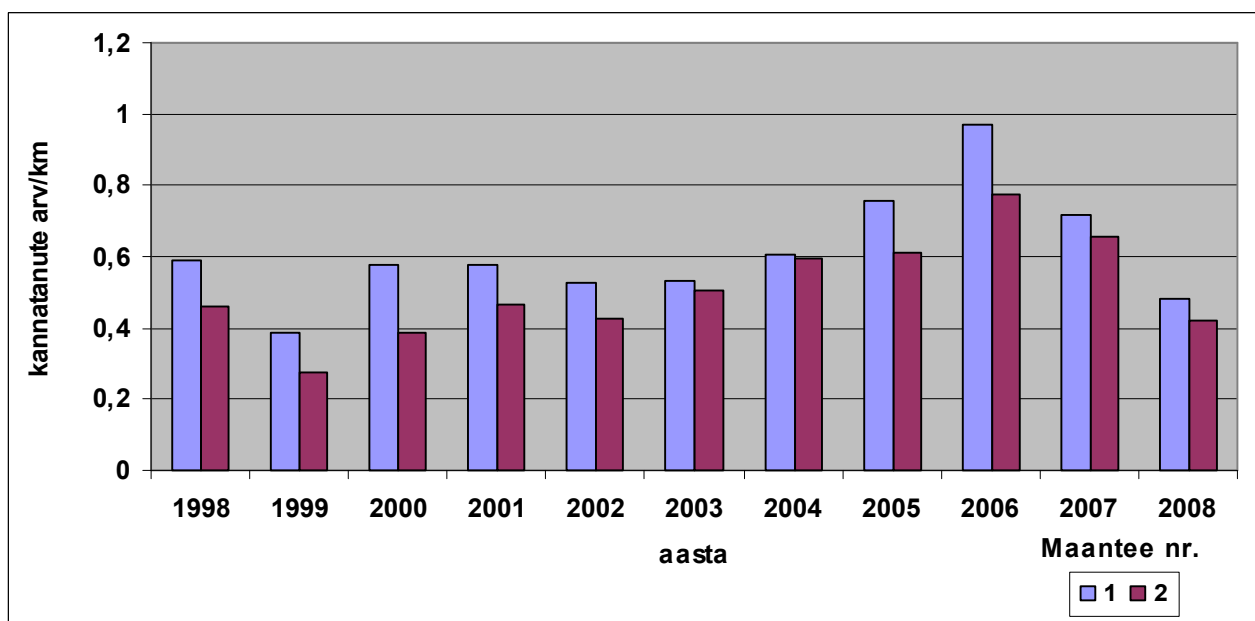
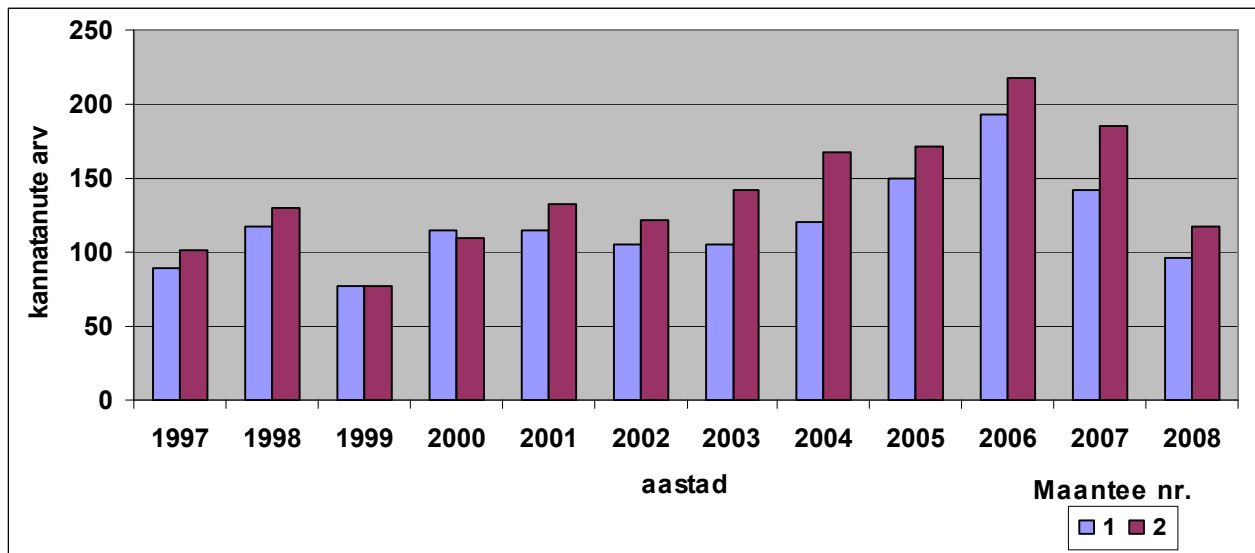
Joonisel 3.8 on toodud liikluses kannatada saanute (vigastatud ja hukkunud kokku) arvu muutus perioodil 1997 – 2008.a. mõlemal põhimaanteedel ja ka tee kilomeetrile taandatud arvud ning suhtearvud maanteel sooritatud läbisõidu kohta.

Joonis 3.6 Põhimaanteedel liiklusõnnetuste ja neis hukkunute arv 100 miljoni auto-km kohta aastatel 1997 – 2008. a

Joonis 3.7 Liiklusohutuse põhinäitajad maanteede lõikes perioodil 2004 – 2008

Joonis 3.8 Liiklusõnnetustes kannatanute (hukkunud ja vigastatud) absoluutarv, suhtarv maantee kilomeetri kohta ja maanteel sooritatud läbisõidu kohta Tallinn – Narva ja Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel aastatel 1997 - 2008

Liiklusõnnetustes kannatanute arv on kasvanud Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel perioodil 1999 – 2006 kiiremini kui Tallinn – Narva maanteel, kuid taandatuna tee pikkusele on

tase olnud Tallinn – Narva maanteel alati halvem. 2007. ja 2008. aastal olukord mõlemal teel küll paranes, kuid Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel jäi absoluutarv suuremaks ja suhtearv teepikkusele väiksemaks kui Tallinn – Narva maanteel. Kui aastatel 2003 ja 2004 need näitajad olid mõlemal teel üksteisele lähenemas, siis aastatel 2005 ja 2006 taas suurenenud Tallinn – Narva maantee kahjuks.

Läbisõidule taandatuna on suhtenäitajad ja nende erinevused mõnevõrra teistsugused. Enamikel aastatel on see suhtenäitaja olnud halvem Tallinn – Narva – maanteel. Vastupidine oli olukord vaid 2004. aastal ja aastatel 2003, 2007 ja 2008. on tasemed olnud praktiliselt võrdsed. Siit võib teha järelduse, et mõlema maantee liiklusohutusprobleemidega tuleb tegelda võrdsel tasemel ja mitte seada üht prioriteetseks teise suhtes. Kui Tallinn – Narva maanteel on liiklusõnnetuste koondumiskohtadeks olnud Vão – Maardu, Kukruse - Jõhvi ja lõik enne Narva linna, siis viimaste aastate jooksul on selgelt välja joonistunud äärmiselt liiklusohutlik maanteelõik Tallinn – Tartu – Võru – Luhamaa maanteel, milleks on Tartu ringtee ja sellele järgnev maanteelõik kuni Reolani. Kui enamikele kohtadele on 2008. aastal iseloomulik liiklusõnnetuste vähenemine, siis ei kehti see viimatinimetatud maanteelõigu kohta.

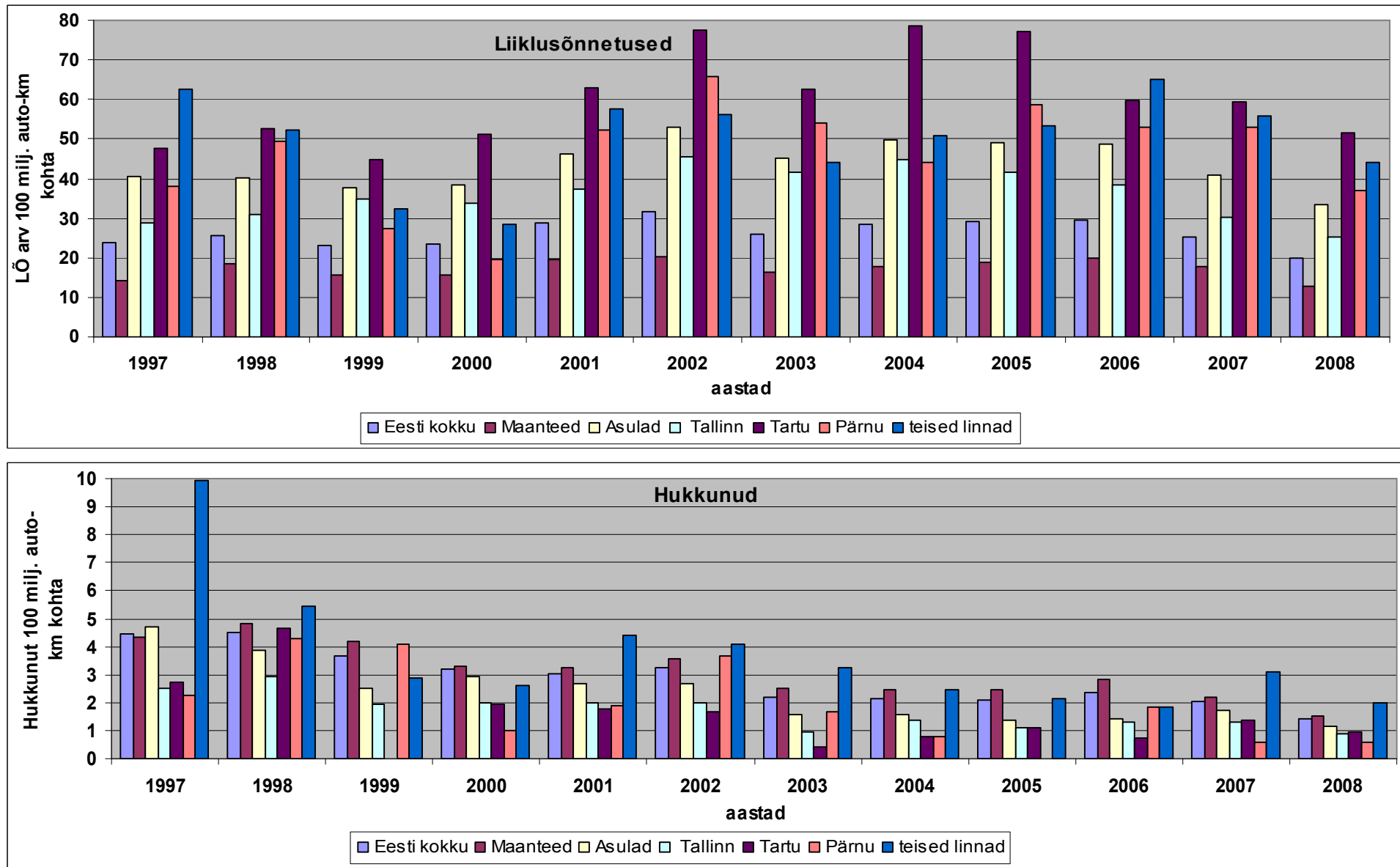
Läbisõidu kohta tulev liiklusõnnetuste arv (joonis 3.9 ja 3.10) on linnades üldiselt suurem kui maanteedel ja see tuleneb eelkõige sõidukite ning kergliiklejate vahelise konflikti oluliselt suuremast tõenäosusest. Hukkunute arv läbisõidetud kilomeetrite kohta peaks olema asulates oluliselt madalam kui maanteedel. Tallinnas, Tartus ja Pärnus see vaadeldaval perioodil ka nii on, kuid teistes linnades pilt enamikel aastatel hoopis vastupidine, eranditeks olid vaid aastad 2005 ja 2006. Ka Pärnu jaoks oli 2002. aasta ebasoodne. Sellised järsud muutused on tingitud tegelikult hukkunute väikesest absoluutarvust, kus mõni üksik halb aasta mõjutab isegi viieaastase perioodi keskmist oluliselt.

Mõnevõrra kummaline on seis Tartu linnaga, viie aasta keskmisena on liiklusõnnetuste hulk läbisõidu kohta ülikõrge, kuid samal ajal on liikluses hukkunute suhtearv madalaim. Nii on see olnud kõigil aastatel alates 1999. aastast. Sellest tulenevalt on raskusastet iseloomustavad näitajad Tartus parimad ja teistes linnades päris halvad, kuigi vabariigi keskmisest tasemest siiski madalamad, sest maanteedel, tänu suurtele ja üha tõusvatele kiirustele on raskusastmed väga kõrged. Ka vigastatute suhtearvu pidev kõrge tase paneb mõtlema, et Tartus fikseeritakse inimvigastusi veidi rangemalt kui mujal.

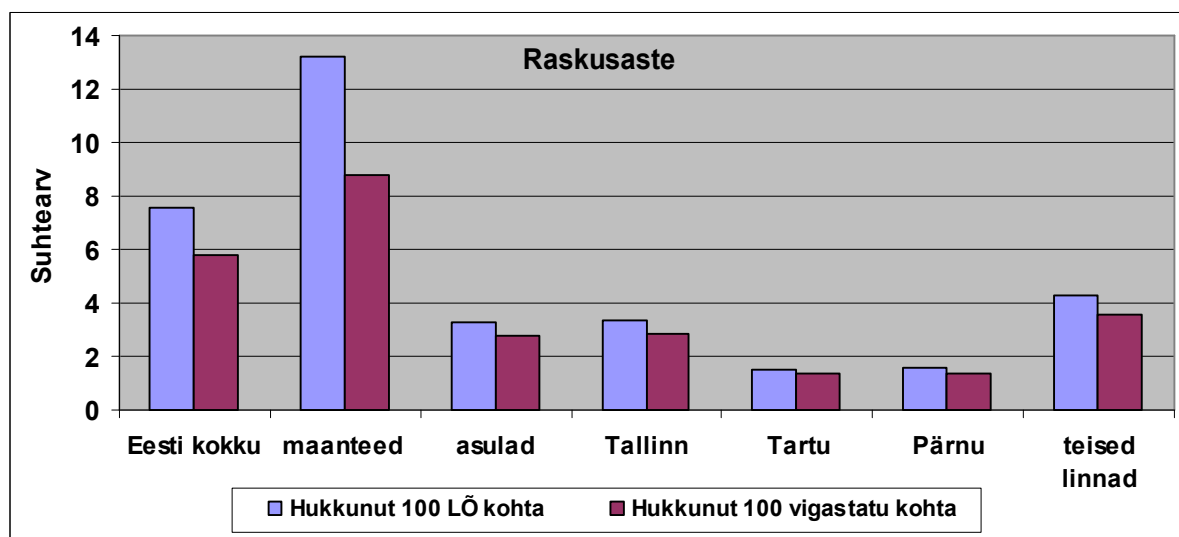
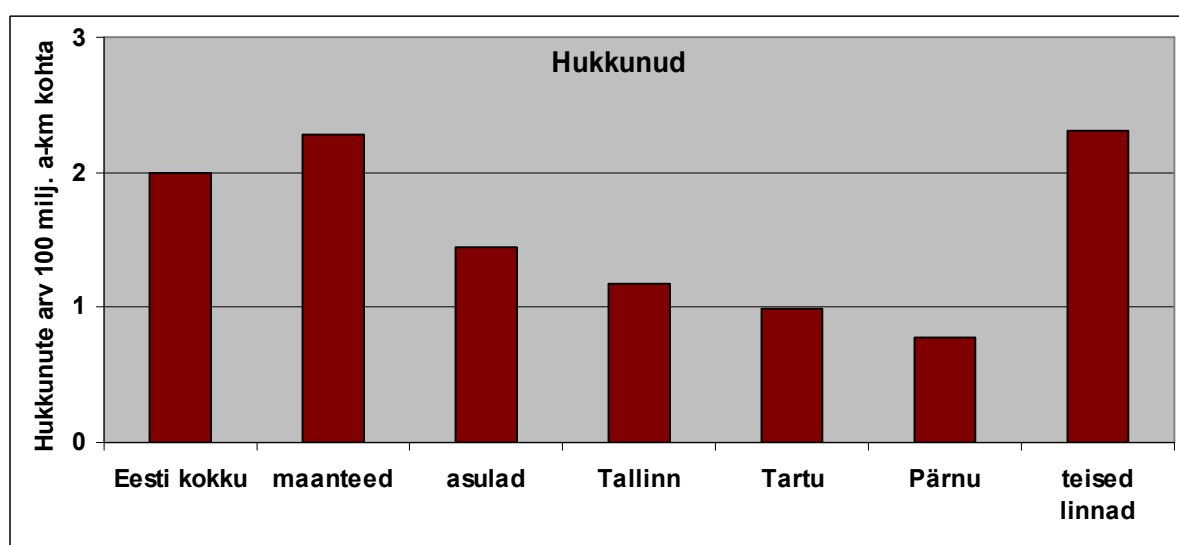
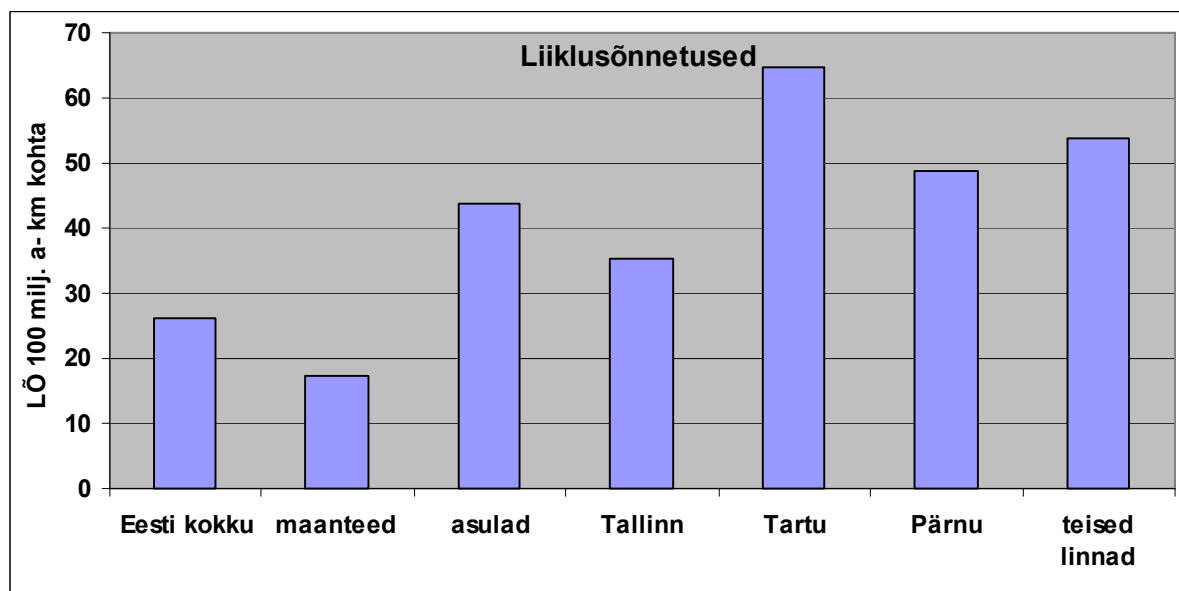
Hukkunute arv ühe liiklusõnnetuse kohta on maanteedel 2,7 – 4,9 korda kõrgem kui asulates, kusjuures kõrgeim on see enamasti just põhimaanteedel, mille tehnilised parameetrid on suhteliselt head ja kiirused kõrged. Paraku 2002. aastal toimus siin erandlik ebasoodne muutus – tugimaanteedel liiklusõnnetuste raskusaste kujunes kõrgemaks kui põhimaanteedel. Raskusastme erinevus maanteedel ja linnade vahel aasta-aastalt suureneb. Maanteed nr 3 Jõhvi – Tartu – Valga iseloomustab viie aasta keskmisena kõige kõrgem liiklusõnnetuste raskusaste (juhul kui arvesse mitte võtta maanteed nr 7). Näitaja hukkunut 100 vigastatu kohta muutub mõnevõrra sarnaselt näitajaga hukkunut 100 liiklusõnnetuse kohta. Halvim on see näitaja jällegi Jõhvi – Tartu – Valga maanteel, kuid pea samale tasemele jõuab ka Tallinna ringtee.

Tabelis 3.2 ja joonisel 3.11 on toodud liiklusõnnetustes hukkunute arv 100 milj. autokilomeetri kohta maakondade ja suuremate linnade lõikes perioodil vastavalt perioodidel 1998 – 2008 ja 2004 - 2008.

Nagu tabelist 3.2 näha, on ühe aasta andmete puhul hajuvus küllalt suur. Viie aasta keskmiste puhul on hajuvus oluliselt väiksem. Üldiselt kõrge liiklusohutlikkuse taseme poolest paistavad silma Ida-Virumaa. Võrumaa oli aastatel 1998-2002 püsinud halval tasemel, kuigi paranemise tendents on ilmne seda eriti aastatel 2004 - 2005, kuid 2006. aastal olukord halvenes taas päris märkimisväärsel määral.

Joonis 3.9 Liiklusõnnetuste ja neis hukkunute arv 100 miljoni auto-km kohta suuremates linnades aastatel 1997 -2008

Joonis 3.10 Liiklusohutuse põhinäitajad suuremates linnades perioodi 2004– 2008 keskmisena

Läbi perioodi 2002 - 2005 suhteliselt viletsal tasemel olnud Lääne-Virumaa jaoks kujunes 2006. aasta suhteliselt heaks. Kui aastani 2001. oli üks maakond, kus liiklusohutuse tase viie aasta jooksul püsivalt paranes (Rapla maakond), siis 2002 aastal ka selles maakonnas liiklusohutuse tase veidi halvenes ja 2003. halvenes veelgi enam. Järgnevatel aastatel oli see küll veidi paremal tasemel, kuid kuni aastani 2007 siiski suhteliselt halb. 2008. aastal aga pilt paranes sedavõrd, et Rapla maakond kujunes selle näitaja poolest parimaks ja tänu sellele paranes ka maakonna positsioon viie aastase perioodi lõikes. Enamasti kaunis halvas positsioonis olnud Ida-Virumaa olukord on kahe viimase aasta jooksul küll tublisti paranenud, kuid viimase viie aasta keskmise näitaja poolest on see maakond ikkagi kõige halvema liiklusohutuse näitajaga. Käesoleval aastal paistis halvima näitaja poolest silma Läänemaa. Vaadeldaval perioodil oli Läänemaa tulemus halvim ka möödunud aastal ning ka 2001. aastal. Neid maakondi kus tase oli 2007. aastaga võrreldes halvem oli vaid kolm: Pärnumaa, Viljandimaa ja Läänemaa.

2008. aastal paranes olukord kõige enam juba mainitud Raplamaal, aga märkimist väärivalt ka Võru-, Põlva ja Harjumaal. Läbi kogu perioodi on tase olnud suhteliselt hea Hiiumaal, aga ka Valga- ja Harjumaal. Paraku 2000. aastal oli Hiiumaal vaadeldav näitaja halvim. 2003 - 2005 aasta näitaja poolest oli parim Hiiumaa, kus kolme aasta jooksul ei olnud ühtegi hukkunut. Tänu sellele on ka viie aasta keskmisena Hiiumaa näitaja parim, kuigi kahel viimasel aastal ei ole olukord väga hea olnud. Kuna Hiiumaal sooritatav läbisõit moodustab vaid 0,9% kogu riigis sooritatud läbisõidust ja liikluses hukkub siin inimesi aastas 0 – 3, siis pole see maakond kuigi hästi võrreldav teistega.

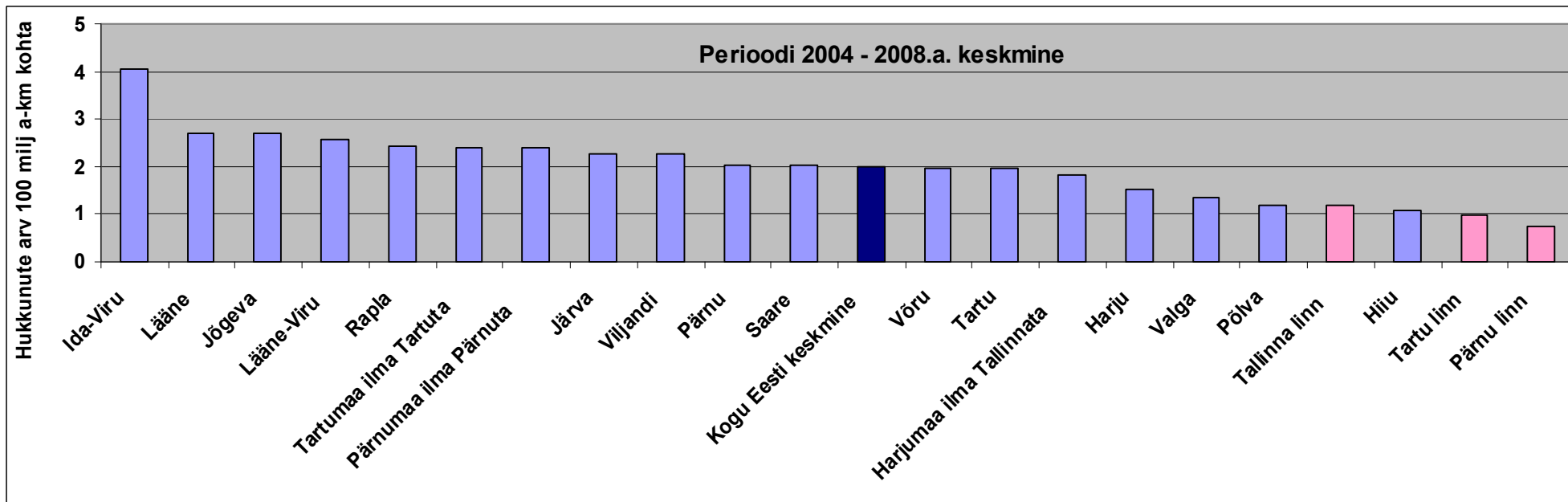
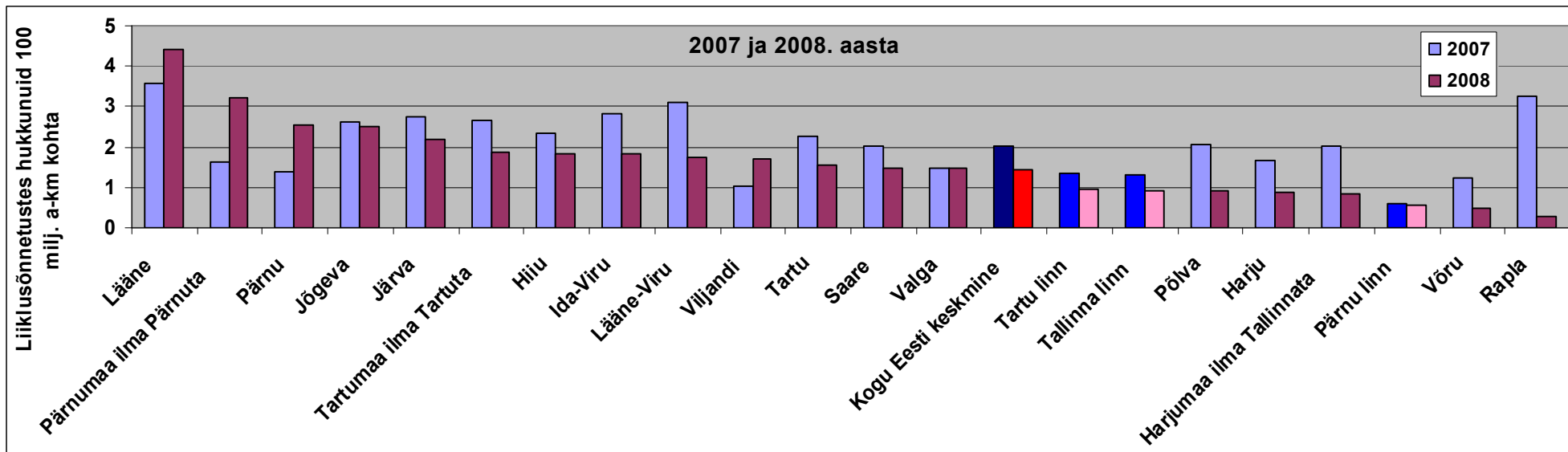
Võrdluseks liiklusõnnetustes hukkunute arvud 100 milj. auto-km kohta erinevatel aastatel perioodil 2001 – 2007 mõnedes riikides on esitatud tabelis 3.3. Eesti 2008. aasta tase on lähedane Sloveenia tasemele 2006. aastal. Tabelist ilmneb, et liiklusohutuse tase üldiselt paraneb, kuid üksikutel aastatel esineb ka tagasilööke. Tase alla 1 hukkunu 100 milj. auto-kilomeetri kohta on väga hea tase ja sellest parema tulemuse saavutamine nõuab väga suuri jõupingutusi. Eesti Rahvuslikus liiklusohutusprogrammis kavandatud visioon 100 aastaks 2015 ja võimalik liiklusseduse kasv selleks annaksid taseme 0,70 – 0,75 hukkunut 100 milj. auto-kilomeetri kohta. See tase on praktiliselt võrdne Soome 2002. aasta, aga ka 2007. aasta tasemega ja sellest tasemest parema tulemuse on meie maakondadest 2008. aastaks saavutanud vaid Rapla ja Võrumaa. Kogu riigi keskmine tase jääb sellest aga ligi kaks korda viletsamaks. Kui kanda graafikule senine liiklusohutustaseme muutus ja ka visioon 100-le vastav tase, siis saaksime tulemuse, mis on kujutatud joonisel 3.12. Sellises graafikus võib osutada tõepäraseks, kui liiklusohutusala tegevus riigis ei raue. Vastasel juhul võivad aset leida muutused nagu neid fikseeriti 2002 ja 2006. aastal.

Tabelis 3.3 esitatud riikidest oli parim tase Islandil, mis vastas 15 liikluses hukkunule. Aasta varem oli hukkunute arv Islandis 31. Seega sedavõrd väikesed riikide olukorda on teistega raske võrrelda. Teatud määral kehtib see ka maakondade omavahelise võrdluse kohta, kuid pikema perioodi kohta analüüse tehes on see siiski mõttekas.

Tabel 3.2

Liiklusõnnetustes hukkunute arv 100 milj. auto-km kohta maakondade ja suuremate linnade lõikes

Maakond, linn	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Viie aasta keskmine
Harju	3,95	2,86	2,21	2,44	2,26	1,67	1,82	1,52	1,64	1,67	0,87	1,51
s.h. Tallinn	2,91	1,92	1,98	2,01	2,01	0,97	1,35	1,08	1,29	1,30	0,89	1,18
s.h.maak. ilma Tallinnata					2,56	2,49	2,29	1,98	1,99	2,04	0,84	1,83
Hiiu	5,40	4,69	7,62	1,44	1,28	0,00	0,00	0,00	1,28	2,32	1,83	1,09
Ida-Viru	5,48	6,03	5,73	4,06	5,73	3,31	5,76	4,16	5,67	2,80	1,83	4,04
Jõgeva	8,02	2,88	4,75	3,59	4,57	3,44	1,28	3,01	4,03	2,61	2,51	2,69
Järva	1,53	4,31	3,19	1,21	3,26	2,62	1,95	2,05	2,45	2,73	2,19	2,27
Lääne	4,62	4,98	2,93	8,62	3,46	3,82	2,39	1,12	2,01	3,57	4,41	2,70
Lääne-Viru	8,95	4,06	3,52	3,43	5,87	2,98	3,33	3,31	1,38	3,11	1,74	2,57
Põlva	2,79	5,31	1,69	2,24	3,48	0,87	0,85	0,89	1,29	2,06	0,89	1,20
Pärnu	3,76	3,82	3,72	4,25	4,29	1,46	1,69	2,30	2,23	1,39	2,52	2,03
s.h. Pärnu	4,30	4,08	1,02	1,90	3,66	1,83	0,79	0,00	1,83	0,58	0,57	0,75
s.h.maak. ilma Pärnuta					4,47	1,40	1,91	2,87	2,35	1,62	3,21	2,39
Rapla	5,00	4,36	3,28	1,99	3,01	4,40	2,63	2,81	3,27	3,24	0,27	2,44
Saare	4,17	2,90	2,50	0,63	4,64	1,18	1,35	1,64	3,61	2,04	1,47	2,02
Tartu	4,65	2,55	2,98	3,58	2,99	2,52	1,85	2,18	1,90	2,24	1,54	1,94
s.h. Tartu	4,64	0,00	1,93	1,79	1,68	0,42	0,77	1,12	0,71	1,34	0,96	0,98
s.h.maak. ilma Tartuta					3,66	3,48	2,36	2,68	2,44	2,67	1,85	2,40
Valga	2,21	2,00	3,55	3,75	1,35	0,86	1,63	0,78	1,51	1,46	1,45	1,37
Viljandi	4,48	2,82	2,04	2,45	2,13	2,68	2,12	3,39	3,04	1,02	1,72	2,26
Võru	6,23	6,90	6,01	5,36	4,32	2,55	1,73	2,13	4,30	1,25	0,47	1,98
Kogu Eesti	4,52	3,64	3,17	3,04	3,26	2,21	2,15	2,09	2,33	2,03	1,41	2,00

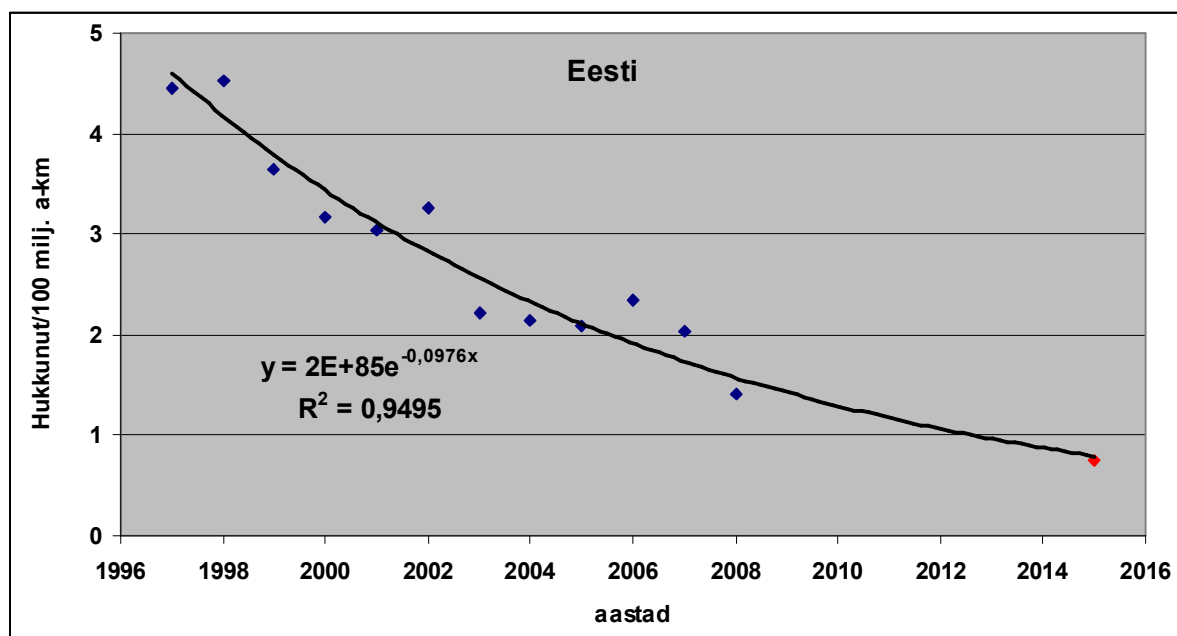

Joonis 3.11 Liiklusõnnetustes hukkunute arv 100 miljoni auto-km kohta maakondade lõikes

Tabel 3.3

Liiklusõnnetustes hukkunute arv 100 miljoni auto-kilomeetri kohta erinevates riikides

Riik	Aasta	Hukkunut/100 milj.a-km
Eesti	2008	1,41
	2007	2,03
	2006	2,34
	2005	2,09
	2004	2,15
	2003	2,21
	2002	3,26
	2001	3,04
	2000	3,17
	1999	3,64
	1998	4,52
	1997	4,45
Austraalia	2006	0,76
Austria	2006	0,89
Belgia	2007	1,08
Hispaania	2002	1,56
Holland	2002	0,69
Iirimaa	2006	1,09
Island	2007	0,48
Israel	2006	0,96
Itaalia	2002	0,90
Jaapan	2007	0,95
Kanada	2006	0,87
Leedu	2001	4,77
Luksemburg	2002	0,89
Lõuna- Korea	2006	1,93
Läti	2001	7,20
Norra	2007	0,61
Poola	2002	3,5
Portugal	2002	1,75
Prantsusmaa	2007	0,82
Rootsi	2007	0,61
Saksamaa	2007	0,72
Sloveenia	2006	1,65
Soome	2007	0,70
Suurbritannia	2007	0,57
Šveits	2007	0,63
Taani	2007	0,82
Tšehhi	2006	2,06
Ungari	2002	3,00
USA	2005	0,90

Joonis 3.12 Liiklusõnnetustes hukkunute arv 100 miljoni auto-km kohta

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö alusel võib väita, et kui autopargi üldine läbisõit Eestis oli 1995. aastal 5455 milj. auto-km, siis 2008. aastaks oli see kasvanud 9350,6 milj. auto-km-ni, ehk 71,4% võrra. Seega aasta keskmine läbisõidu juurdekasv on olnud 4,2 %. Viimase aasta jooksul üldine läbisõit aga hoopis vähenes 317,9 milj. km ehk 3,3% võrra. Kogu läbisõidust langeb 82,1 % sõiduautodele ja 65,3% maanteedele.

Tuginedes käesolevale tööle võib väita, et 2008. aastal oli sõiduautode aasta keskmine Eestis sooritatud läbisõit registris oleva sõiduki kohta sõiduautodel 13 919 km, bussidel 42 888 km ja veoautodel 17 826 km.

Aasta jooksul vähenes kõigi sõidukiliikide läbisõit. Sõiduautode läbisõit ühe registris oleva sõiduki kohta vähenes keskmiselt 7,2%, busside aastane läbisõit vähenes 5,2% ja veoautode läbisõit 11,7% võrra

Töös on leitud liiklusohutuse suhtenäitajad kogu vabariigi, põhiliste maanteeliikide, üksikute maakondade, suuremate linnade ja põhimaanteedel löikes aastatel 1997 - 2008. Nende näitajate alusel võib konstateerida, et 2008. aastal liiklusohutuse olukord paranes.

Lisades on esitatud nädala ja aasta keskmised liiklussagedused püsiloenduspunktides ning läbisõidu detailsed arvutustulemused põhi- ja tugimaanteedel.

SUMMARY

The authors of this report have estimated the total vehicle park kilometrage in Estonia has increased from 5 455 million vehicle kilometres (1995) up to 9 350,6 millions in 2008 or by 71,4 per cents. The kilometrage decrease for all types of vehicles. Average annual fall has been 3,3 per cents. 82.1 per cents of the total kilometrage is the share of cars and 65,3 per cents are driven on rural roads.

We can evaluate, as based on the study, that annual average kilometrage of the registered car is 13 919 kilometres, registered truck- 17 826 km and registered bus- 42 888 km.

Annual average kilometrage of cars has decreased by 7,2 per cents, buses – 5,2 per cents and trucks – 11,7 per cents during the last year.

There are also main road safety indicators for the country, main types of roads, counties, cities and main roads for 1997...2008.

Annexes include the traffic count results for all main counting points and detailed calculation results, shared between main and basic roads.